

Møte torsdag den 25. november kl. 10

President: Inge Lønning

Dagsorden (nr. 18):

1. Debatt om finansministerens redegjørelse om Regjeringens forslag til statsbudsjett og om Nasjonalbudsjettet for 2005 (Redegjørelsen holdt i Stortingets møte 6. oktober 2004)
2. Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 2005 og forslaget til statsbudsjett medregnet folketrygden for 2005 (Budsjett-innst. S. I (2004-2005), jf. St.meld. nr. 1 (2004-2005), St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-7 (2004-2005))
3. Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak for 2005, rammetilskudd til kommunesektoren mv. for 2005, tilfeldige utgifter og inntekter i statsbudsjettet for 2005 og statsbudsjettets kapitler som gjelder utbytte mv. for 2005 (Budsjett-innst. S. nr. 1 (2004-2005), jf. St.meld. nr. 1 (2004-2005), St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-7 (2004-2005))
4. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Synnøve Konglevoll, Lena Jensen og Øyvind Korsberg om statlig bevilgning til «Prosjektet 46664 Tromsø» på kr 12 000 000 (Innst. S. nr. 42 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:9 (2004-2005))
5. Referat

Presidenten: Representantene Vidar Bjørnstad og Ivar Østberg, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Akershus fylke, Christian Holm, har tatt sete.

Fra representanten Finn Martin Vallernes foreligger søknad om permisjon i tiden fra og med 25. november til og med 1. desember for å delta i en parlamentarikerkonferanse om WTO i regi av Den Interparlamentariske Union og Europaparlamentet, i Brussel, og på vegne av Den Interparlamentariske Union holde innlegg om Midtøsten-situasjonen i FNs generalforsamling i New York.

Denne søknaden foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Fra første vararepresentant for Rogaland fylke, Inger Lise Aarrestad, foreligger søknad om å bli fritatt for å møte i Stortinget under representanten Finn Martin Vallernes' permisjon, av velferdsgrunner.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Elin Schanche, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Elin Schanche er til stede og vil ta sete.

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–4 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 1

Debatt om finansministerens redegjørelse om Regjeringens forslag til statsbudsjett og om Nasjonalbudsjettet for 2005

(Redegjørelsen holdt i Stortingets møte 6. oktober 2004)

Sak nr. 2

Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 2005 og forslaget til statsbudsjett medregnet folketrygden for 2005 (Budsjett-innst. S. I (2004-2005), jf. St.meld. nr. 1 (2004-2005), St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-7 (2004-2005))

Sak nr. 3

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak for 2005, rammetilskudd til kommunesektoren mv. for 2005, tilfeldige utgifter og inntekter i statsbudsjettet for 2005 og statsbudsjettets kapitler som gjelder utbytte mv. for 2005 (Budsjett-innst. S. nr. 1 (2004-2005), jf. St.meld. nr. 1 (2004-2005), St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-7 (2004-2005))

Sak nr. 4

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Synnøve Konglevoll, Lena Jensen og Øyvind Korsberg om statlig bevilgning til «Prosjektet 46664 Tromsø» på kr 12 000 000 (Innst. S. nr. 42 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:9 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten føres over én dag, med en samlet taletid på 4 timer og 5 minutter eksklusiv replikker og treminuttersinnlegg, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 65 minutter, Høyre 55 minutter, Fremskrittspartiet 35 minutter, Sosialistisk Venstreparti 35 minutter, Kristelig Folkeparti 30 minutter, Senterpartiet 15 minutter, Venstre 5 minutter og Kystpartiet 5 minutter. I tillegg gis representanten Simonsen en taletid på inntil 5 minutter.

Replikkordskiftene foreslås ordnet slik: Det blir adgang til fem replikker med svar etter innlegg av parti-gruppenes hovedtalere, parlamentariske ledere, statsministeren og finansministeren, og tre replikker med svar etter talere med 10 minutters taletid eller mer samt etter øvrige statsråders innlegg, innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Siv Jensen (FrP) [10:06:56] (komiteens leder): Den 6. oktober la Bondevik-regjeringen frem sitt forslag til statsbudsjett for 2005. I henhold til forretningsordenens § 19 skal finanskomiteen senest 20. november avgi innstilling om nasjonalbudsjettet, statsbudsjettet samt innstilling vedrørende skatter og avgifter og rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner. Finanskomiteen avgav innstilling 19. november, og jeg vil berømme komiteen for nok en gang å ha arbeidet målrettet og konstruktivt.

Fremskrittspartiet har i sitt alternative budsjett prioritert en bedre sosial profil gjennom skattelettelse til folk flest, et bedre tilbud innen helse og omsorg, bedre rammebetingelser for norsk konkurranseutsatt næringsliv, kriminalitetsbekjempelse, bedre kommuneøkonomi og veiinvesteringer.

Fremskrittspartiets hovedmålsetting for den økonomiske politikken er økt velferd gjennom høyere økonomisk vekst. For å oppnå dette trengs en omlegging av den økonomiske politikken.

Økonomisk vekst fremmes av en politikk som stimulerer oss til å arbeide, og av en politikk som gjør at produktiviteten øker. Produktiviteten øker ved at det legges til rette for økte investeringer i norsk økonomi, og ved at den kapital og arbeidskraft som er tilgjengelig, brukes mer effektivt. Fremskrittspartiet foreslår derfor kraftige reduksjoner i skatte- og avgiftsattene, langt bedre rammevilkår for det private næringsliv, reduserte subsidier, økte statlige investeringer i bl.a. veibygging og annen infrastruktur og effektivisering av offentlig sektor. Vi foreslår en energipolitikk som sikrer stabil tilgang til kraft til konkurransedyktige priser, en arbeidsmarkedspolitikk som sikrer fleksibilitet og omstilling, en forskningspolitikk som skaper forutsetninger for ny verdiskaping, og en utdanningspolitikk som gir oss et internasjonalt konkurransedyktig utdanningsystem.

Sparing av vår formidable rikdom i form av oljeinntekter har ingen verdi i seg selv. Poenget må være at vi sørger for størst mulig verdiskaping nå og i fremtiden. Grunnlaget for det legges gjennom ansvarlige investeringer og konkurransedyktige rammevilkår. Oljepenger er jo egentlig inntekter på lik linje med andre inntekter fra norsk produksjon. Det spesielle med oljeinntektene er den høye avkastningen i forhold til de ressursene vi setter inn. Det aller meste av Norges oljeinntekter tilfaller staten. Statsbudsjettet forventes å gå med et overskudd på 170 milliarder kr i 2005. Dette er ene og alene oljepenger – folkets egen eiendom. Så får vi høre at dette må vi spare til fremtidige generasjoner.

For et land er det flere måter å spare på. Sparing er ikke bare å få renter på pengene. Sparing er også å investere i realkapital og human kapital. Det er like viktig for kommende generasjoner at vi har god infrastruktur, et godt helsevesen, et effektivt samfunn som gir oss de tjenestene vi trenger for å ha en velfungerende hverdag. Sparing for et land dreier seg om den totale nasjonalformuen. Det å øke vekstevnen i økonomien bidrar til høyere nasjonalformue. Derfor foreslår Fremskrittspartiet å redusere noe av det formidable overskuddet på 170 milli-

arder kr og i stedet investere noe av det i skatte- og avgiftslettelse og i veibygging, som kommer oss alle til gode både nå og i fremtiden. Men Fremskrittspartiet kutter også i offentlige utgifter, fordi vi mener staten bruker mange milliarder kroner på oppgaver som andre kan gjøre både bedre og billigere.

I vårt alternative statsbudsjett har vi foreslått følgende hovedgrep: en bedre sosial profil. Det innebærer å ikke øke egenandelene i helsevesenet, ikke øke merverdiavgiften, gi større skatte- og avgiftslettelse med en mer sosial profil enn det Regjeringen opprinnelig la opp til, økt frikortgrense, at minstefradraget også gjøres gjeldende for pensjonister, samt å øke særfradraget for alder og uførhet. Vi foreslår økt satsing på helse og omsorg gjennom økt innsatsstyrt finansiering av helsevesenet, lavere egenandeler, nye stillinger i omsorgssektoren, og en utsetting av balansekravet for helseforetakene. Innsatsstyrt finansiering er viktig fordi et slikt system belønner sykehusene for å behandle pasienter, ikke straffer dem gjennom at det blir mindre penger å rutte med hver gang man behandler en ny pasient.

Vi foreslår å redusere elavgiften, bilavgiftene, alkoholavgiftene, arveavgiften, dokumentavgiften og formueskatten. Vi foreslår en kraftig økning av veiinvesteringene, veivedlikehold og rassikring. Vi foreslår en kraftig satsing på kriminalitetsbekjempelse gjennom økte bevilgninger til politiet, fengselsvesenet og domstolene. Vi foreslår å styrke Forskningsfondet, utvide såkornfondordningen, utvide SkatteFUNNordningen, lovfeste nettolønnsordningen for sjøfolk, videreføre permitteringsreglene og redusere arbeidsgiveransvaret til tre dager for permittering. Og vi foreslår en kraftig økning i overføringene til kommunene.

Men Fremskrittspartiet har ikke flertall alene i Stortinget. Derfor var vi positivt innstilt til å forhandle med regjeringspartiene om statsbudsjettet med sikte på å oppnå forbedringer som er viktige for Fremskrittspartiet. Alle vet at forhandlinger dreier seg om knallharde prioriteringer, og dem tok vi.

Fremskrittspartiet ville ha en mer sosial profil på skattelettelsene. Det fikk vi til. Vi ville hindre økte egenandeler. Det fikk vi til. Vi ville ha tidenes satsing på kriminalitetsbekjempelse. Det fikk vi til. Vi ville bedre kommuneøkonomien. Det fikk vi til. Vi ville øke den innsatsbaserte finansieringen av helsevesenet. Det fikk vi til. I tillegg fikk vi økt overføringene til helseforetakene med ytterligere 500 mill. kr. Vi ville styrke satsingen på riksveiinvesteringer. Det fikk vi til. Vi ville sikre næringslivet og de ansatte gode permitteringsregler. Det fikk vi til. Vi ville ha et såkornfond til Stavanger. Det fikk vi til. Vi ville videreføre låneordningen for skolebygg, slik at kommunene kan fortsette det viktige arbeidet med vedlikehold av alle landets skoler. Og det fikk vi til. Vi klarte også å etablere en tilsvarende ordning for kirkebygg, som faktisk innebærer at vi nå har muligheten til å sette i gang det viktige vedlikeholdet av mange av de praktfulle kirkebyggene vi har rundt omkring i landet, som faktisk også representerer en viktig del av norsk kulturarv. Vi ville utvide SkatteFUNN-ordningen. Det fikk vi til. Vi

(Siv Jensen)

får en gjennomgang av alle særavgiftene vi har i Norge. Vi får en gjennomgang av merverdiavgiftsregelverket for frivillige organisasjoner. Vi fikk til og med til en satsing på fartøyvern, som er en viktig del av vår kulturhistorie.

Men noe fikk vi ikke til, og det er jeg selvsagt lei meg for. Jeg er lei meg for at den generelle momssatsen går opp neste år, men til gjengjeld er jeg svært glad for at matmomsen går ned. Det er i hvert fall et sosialt bidrag til alle dem som har store husholdningsbudsjetter og lite å rutte med.

Jeg er også lei meg for at vi ikke fikk økt særfradraget for pensjonister. Men jeg har lyst til å minne om at sist Fremskrittspartiet fremforhandlet et budsjettforlik, fikk vi hull på den svært urettferdige samordningen av pensjoner for gifte og samboende pensjonister. Det innebar en opptrapping over flere år, som vil fortsette også i 2005.

Jeg skulle selvsagt ønske at hele Fremskrittspartiets alternative budsjett ble vedtatt, men jeg er stolt av det vi har klart å oppnå. 7 milliarder kr er blitt flyttet på, i tillegg til at endringen av den innsatsstyrte finansieringen også innebærer en omfordeling av godt over 6 milliarder kr. Alt i alt innebærer dette forliket et budsjett for neste år med en langt bedre sosial profil enn det Regjeringen hadde foreslått.

Folk flest er fornøyd med resultatet. Det er det grunn til å være stolt av. Men jeg regner selvsagt med at sosialistene i denne salen vil fremføre kritikk – med indignasjon, antakeligvis – under denne debatten. Antakeligvis ville de ha klart å kritisere oss om vi så hadde fremforhandlet Arbeiderpartiets eget alternative statsbudsjett.

Da statsbudsjettet ble lagt frem, brukte Arbeiderpartiet raskt mange mediemilliarder de første dagene – men det var på TV. Flere av forslagene de da lanserte, finner vi ikke igjen i deres alternative budsjett. Vi leste f.eks. i avisen at Arbeiderpartiet mente det var på tide å redusere alkoholavgiftene – men det har de ikke foreslått.

I sine kommentarer til budsjettforliket skriver Arbeiderpartiet at

«profilen i skatteopplegget fortsatt er usosial fordi de med høye inntekter får relativt sett langt mer i skattelette enn de med lave og middels høye inntekter. Disse medlemmer» – altså Arbeiderpartiet – «har et skatteopplegg som ikke innebærer en slik favorisering av høytlønte arbeidstakere, men gir skattelette for arbeidstakere med ordinære inntekter».

Arbeiderpartiet må gjerne hevde dette, men det er galt. Arbeiderpartiet gir i forhold til i år 363 kr i skattelette til en som tjener 110 000 kr, og 6 837 kr til en som tjener 1,2 mill. kr. Det betyr at Arbeiderpartiet gir mest skattelette til de høytlønte og minst skattelette til arbeidstakere med ordinære inntekter. Jeg har tabellen her, men den «glemte» Arbeiderpartiet muligens å presentere i innstillingen. Det er kanskje ubehagelig at det er forskjell på det man sier, og det man gjør.

Nå bør det for ordens skyld legges til at det må bli slik på grunn av progresjonen i skattesystemet. Det innrømmer jeg gjerne, men hvorfor kan ikke Arbeiderpartiet like

godt innrømme det samme? Skal man eksempelvis få fjernet delingsmodellen, må man gjøre noe med skattesystemet for de såkalt aller rikeste – slik er det bare.

Arbeiderpartiet sier videre at de i stedet for å gi skattelettelser har prioritert velferd. Hva er velferd? Er det velferd å være avhengig av såkalt snille arbeiderpartipolitikere som først skattlegger deg hardt, for deretter å dele ut – skal vi kalle det – milde gaver til dem som fortjener det?

For mange mennesker i dette landet er det betydelig velferd å klare seg selv. Det er velferd å kunne leve av egen inntekt. Det er velferd å slippe å måtte motta støtte fra det offentlige. Men dette er åpenbart ikke velferd for Arbeiderpartiet. La staten styre folkets penger!

Til boligskatt – eller, som det egentlig heter – skatt på fordelene ved å kunne bo i egen bolig. Å kunne bo i egen bolig er sikkert en fordel, men den er da vitterlig kjøpt – med lønnsinntekter som allerede er beskattet flere ganger! Hva er det som er så sosialt ved boligskatt? Er det velferd å måtte betale boligskatt?

Det er visst også velferd å fjerne kontantstøtten. Velferd for hvem? Velferd for dem som prioriterer annerledes enn Arbeiderpartiet, og som mener at det er en verdi i seg selv å oppdra egne barn?

Arbeiderpartiet sier at de ikke har prioritert skattelette, og det er for så vidt riktig. Men det er særlig én skattelette de definitivt prioriterer, og det er økt fradrag for fagforeningskontingent. Her er det helt all right med skattelette, men alle de tusener på tusener som er medlem av frivillige lag og organisasjoner i dette landet, som arbeider for barn og unge – gjør samfunnsnyttig innsats hver eneste dag – skal ikke ha skattelette. Er *det* velferd? Er *det* sosialt rettferdig?

En jobb å gå til er også velferd. Da må det skapes nye arbeidsplasser – i tillegg til at vi tar best mulig vare på det næringslivet vi allerede har. Å legge ytterligere skattebyrder på næringslivet er likevel helt greit for Arbeiderpartiet. Det er nok først og fremst fordi man tror at man kan overbevise folk om at det er helt rettferdig og helt sosialt å skattlegge utbytte i tillegg til formue. Men det er dette overskuddet som skaper sikre – og nye – arbeidsplasser! Hvorfor mener Arbeiderpartiet at det er bedre å kreve disse pengene inn – for så å bruke dem på å blåse opp en allerede stor offentlig forvaltning? Er *det* velferd for folk flest? Er *det* et sosialt budsjett?

Alle som jobber i en konkurranseutsatt næring, vet hvor viktig det er at bedriften går bra. De vet hvor viktig det er å tjene penger. Hvorfor være så imot det?

En person som nettopp har fått beskjed om at han mister jobben sin, sendte en mail til noen av Stortingets representanter i går. Han skriver at vår «administrerende direktør har sikkert en anstendig lønn, men vi har ingen rike onkler her som henter ut hundrevis av millioner i utbytte». Videre skriver han at han uansett jobber i et selskap som drives med det formål at det skal gå med overskudd til eierne som har skutt inn kapitalen og startet bedriften, som i alle andre selskaper, men forskjellen er at med nettolønnsordning hadde det vært mulig å gjøre det samme bare med norske ansatte. Han skriver videre at

staten for øvrig subsidierer både bønder og andre grupper i vårt land, mange som tilhører husholdninger som går med overskudd. Og han skriver: «Å jo; det kalles jo en aktiv distriktpolitikk det ja». Og: «Hva med å drive litt aktiv sjøfartspolitikkk også ...?»

Det var riktignok først og fremst en hilsen til Øystein Djupedal og SV, som har bidratt til å avvikle nettolønnsordningen fra 2006. Men den kan like gjerne sendes til Arbeiderpartiet, for selv om Arbeiderpartiet er for nettolønnsordning, viser de i sitt alternative budsjett at de er imot å bedre rammebetingelsene for bedriftens eiere – og da går arbeidsplasser tapt.

Dette er først og fremst et forlik om neste års statsbudsjett. Men jeg håper selvsagt at dette også kan danne grunnlaget for et bedre samarbeidsklima på ikke-sosialistisk side i politikken. Det er helt nødvendig, fordi Norge ikke trenger et sosialistisk flertall i neste stortingsperiode.

Jeg tar med dette opp de forslag som Fremskrittspartiet fremmer enten alene eller sammen med andre i finansinnstillingen.

Presidenten: Representanten Siv Jensen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tore Nordtun (A) [10:24:31]: Representanten Siv Jensen brukte mye av sitt innlegg på å begrunne en sosial profil som hun mente var til stede nå i budsjettet.

La meg spørre representanten om tre ting. Hun viftet med en skattetabell, og den skattetabellen kan jeg også vifte med. Men synes Siv Jensen det er riktig at de som tjener 1,2 mill. kr, får ca. 19 000 kr i skattelettelse, og at de som tjener ca. 200 000 kr, får 3 600 kr i skattelettelse? Hvor er den sosiale profilen når det gjelder skattevinklingen her?

Videre: Når det partiet som i mange år har vært imot skatter og avgifter, nå går inn for en momsøkning som innbringer over 4 milliarder kr i statskassen, altså økning i momsen, er dette en sosial profil? Det rammer jo alle.

Og videre: Når det gjelder fradragene som de har hamret på og hamret på i budsjettframlegg etter budsjettframlegg og i skatteinnstillingen tidligere, er de nå med på en innstramming med hensyn til daglig arbeidsreise for pendlere og med hensyn til kostpenger for pendlere. Og de som har store sykehusutgifter fra før, får en økning. (Presidenten klubber.) Er dette en riktig sosial profil?

Presidenten: Presidenten tillater seg å minne om at Stortinget har vedtatt at taletiden for replikker er 1 minutt.

Siv Jensen (FrP) [10:26:04]: Ja, det er en langt bedre sosial profil enn det som var utgangspunktet for dette budsjettet.

Som jeg sa i mitt innlegg, er det ikke mulig innenfor et skattesystem med en slik progresjon vi har, å klare å gi gode skattelettelser til alle grupper uten at det også må fremstå med en viss progresjon. Men det er greit, det. Det

viktigste må være at vi gjennom det skattesystemet vi har, også bidrar til å gi lettelse til dem med vanlige og midlere inntekter. Og Arbeiderpartiet burde kanskje brukt litt mer tid på å forstå sitt eget skatteopplegg før de gikk til angrep på Fremskrittspartiet og regjeringspartiene for dette skatteopplegget. Der er jo profilen mye bedre fordelt enn den er i Arbeiderpartiets opplegg, som altså er så raust at de gir hele 363 kr i skattelette til dem som virkelig tjener lite i vårt samfunn.

Svein Flåtten (H) [10:27:28]: La meg først få gi Fremskrittspartiet og spesielt representanten Jensen anerkjennelse for å ha bidratt godt til et resultatorientert samarbeidsklima i budsjettforhandlingene. Det medførte en ryddig og god prosess og ikke minst et forlik med konstruktive løsninger for partene, samtidig som det tar vare på retningen i den økonomiske politikken.

Det er neppe overraskende at Høyre er tilfreds med et forlik som er tilbakeholdent med bruk av oljepenger. I Fremskrittspartiets alternative budsjett, eller mer presist, i de alternative budsjetter – hvis man også tar med seg utenlandsbudsjettet – legges det imidlertid opp til en betydelig bruk av oljepenger.

Når representanten Jensen i slutten av sitt innlegg ser fremover, kunne det være interessant å få svar på om dette forliket med regjeringspartiene innvarsler en ny retning og en ny og mer forsiktig, eller – la meg også kanskje si – mer forsvarlig, bruk av oljepenger i de fremtidige budsjetter.

Siv Jensen (FrP) [10:28:39]: Det ante meg at det ville komme et spørsmål om det. Derfor har jeg tillatt meg å ta med en artikkel fra Dagsavisen, hvor flere av landets ledende økonomer slår fast at økonomien tåler flere oljepenger. Det vi må diskutere, er hvordan vi velger å bruke dem. Det er en helt åpenbar forskjell på om vi bruker pengene til forbruk, eller om vi bruker dem på fornuftige investeringer som vil komme både nåværende og kommende generasjoner til gode.

Vår hovedutfordring er at vi i dette rike landet først og fremst skal klare å løse våre egne utfordringer, klare å lage konkurransedyktige rammebetingelser for våre bedrifter. Og det gjør vi ikke med en politikk hvor vi er mer opptatt av å salte ned store milliardoverskudd i utenlandske bedrifter hvert eneste år enn av å la noen av disse pengene også komme vårt eget næringsliv til gode. For meg blir dette mer og mer uforståelig. Høyre må gjerne mene det, men Fremskrittspartiet er ikke enig i det.

Øystein Djupedal (SV) [10:30:05]: Et av de mest påfallende trekk ved høstens budsjetttrunder er den gode tonen som har vært mellom Fremskrittspartiet og Høyre. Det har vi også sett i dagens debatt, og vi har sett det i det offentlige ordskiftet, at disse to partiene i stigende grad prøver å finne et samarbeid som skal peke utover denne perioden.

Dette budsjettforliket som ble inngått i høst, er vel det mest beskjedne budsjettforliket som er inngått i Stortinget, og det var ikke veldig vanskelig å bli enige, fordi

man i de to største partiene i dette forliket åpenbart har tenkt at dette var uendelig viktig.

Jeg forstår godt Fremskrittspartiet, som lenge har vært utenfor det gode selskap og gjerne vil inn. Jeg ser at de har blitt så tette, disse forbindelsene mellom Fremskrittspartiet og Høyre, at statsministeren i dag finner det berettiget å gå ut og advare mot et ytterligere samarbeid med Fremskrittspartiet. I så måte kunne det være interessant å høre om Siv Jensen mener det nå er sånn at det er etablert en bak-kanal mellom Høyre og Fremskrittspartiet med sikte på noe annet enn det samarbeidet man i dag har med de borgerlige partiene i Stortinget. Er det sånn at det nå er nødvendig for statsministeren å gå ut og advare mot dette fordi dette samarbeidet har blitt så tett?

Siv Jensen (FrP) [10:31:24]: Jeg skjønner at Øystein Djupedal begynner å frykte muligheten for å miste en mulig taburett etter neste stortingsvalg. På seg selv kjenner man andre, kan man kanskje si.

Dette er først og fremst et budsjettforlik som gjelder neste års statsbudsjett. Men som jeg sa i mitt innlegg, håper jeg at det på sikt kan bidra til å bedre samarbeidsklimaet på ikke-sosialistisk side.

Det er feil når Øystein Djupedal påstår at dette er et av de mest beskjedne forlik som er inngått i Stortinget. Det er feil. 7 milliarder kr er historisk, iallfall i denne stortingsperioden. Hvis ikke Øystein Djupedal klarer å regne seg frem til det, bør han i hvert fall ikke sikte seg inn på å bli finansminister i neste stortingsperiode.

Ingebrigt S. Sørfornt (KrF) [10:32:22]: Eg vil starta med å gje honnør til Framstegspartiet, som gjennom ryddige, respektfulle og konstruktive forhandlingar har medverka til at det no er fleirtal for eit godt budsjett.

Så over til hovudinnhaldet i replikken: For Kristeleg Folkeparti er familiepolitikk viktig. Men familien er under press frå fleire hald i dag. Tidsklemma røyner på, økonomien kan vera trang – spesielt for unge i etableringsfasen – og nye roller som foreldre er krevjande for dei fleste. For å meistra dette krysspresset har me i Kristeleg Folkeparti tru på at samlivskurs kan gje ein nyttig ballast som gjer unge menneske betre i stand til å utvikla gode og trygge heimar. Som på så mange andre område trur me her at faktaopplysning, rettleiing og erfaringsutveksling kan vera positive byggjesteinar.

I Framstegspartiets alternative budsjett skriv dei at dei ser på familien som eit av dei viktigaste elementa og støttepunktta i samfunnet. Men samtidig gjev dei veldig tydeleg uttrykk for at samlivskurs har dei null tru på. Dette får eg ikkje til å gå heilt i hop. Kan representanten Jensen forklara meg dette litt nærmare?

Presidenten: Presidenten vil anta at det ikke er kurs i politisk samliv det dreier seg om.

Siv Jensen (FrP) [10:33:41]: Nei, det er mulig det. Man kunne nesten få inntrykk av at Sørfornt gjerne ville ha på plass noen offentlige støtteordninger også til den type samlivskurs – men jeg skal la det ligge.

Jeg hadde håpet at Ingebrigt S. Sørfornt ville ta en ny variant av Jon Lilletuns uttalelse etter at dette budsjettforliket ble et faktum. Jeg husker veldig godt hvordan det var i fjor. Da var Jon Lilletun ute og sa at et godt budsjett var blitt bedre. Jeg har anmodet herr Sørfornt innstendig om han ikke nå kunne gå ut og si at et dårlig budsjett er blitt godt. Men det har han av en eller annen merkelig grunn ikke gjort.

Det er helt riktig at Fremskrittspartiet er opptatt av familien. Vi er opptatt av å legge til rette for at familien, slik familien selv finner det riktig, kan innrette seg på en best mulig måte. Da må det bety handlefrihet. Det legger Fremskrittspartiet til rette for, både gjennom en offensiv barnepolitikk og gjennom kontantstøtteordninger som gjør at familien kan ta reelle valg.

Det store spørsmålet er for så vidt hvorvidt det er en offentlig oppgave å legge til rette for samlivskurs mellom to parter som i ulike faser av et samliv har problemer. Men den debatten kan sikkert Sørfornt og jeg ta en annen gang.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [10:35:10]: Fyrst gir forhandlingspartane inntrykk av at forliket m.a. handlar om 3 milliardar kr ekstra til kommunane neste år. Så viser det seg at det meste av desse midlane er kompensasjon for inntekter regjering og storting har føresett at kommunane skal ha i år. Men så kjem det fram at bortfall av skatteinntekter i år er på 3,4 milliardar kr. Forliket inneheld altså ingen full kompensasjon for sviktande inntekter, langt mindre nye, friske pengar til neste år.

Senterpartiet er ikkje i tvil om at begge delar er høgst nødvendig for å sikra ein god skule og ei verdig omsorg. Ser ikkje Framstegspartiet at å framstilla forliket som noko langt meir enn det eigentleg er, bidreg til å bryta ned tilliten til politisk arbeid?

Siv Jensen (FrP) [10:36:29]: Fremskrittspartiet har fremstilt dette forliket akkurat slik det er, nemlig 3 milliarder kr mer til kommunesektoren. 2,2 milliarder er en kompensasjon for sviktende skatteinntekter i 2004, 800 mill. kr er nye penger i tillegg. Det er en formidabel satsing på kommunesektoren neste år. Det tror jeg selv ikke Magnhild Meltveit Kleppa kan underslå.

Jeg har også lyst til å minne om at da denne salen diskuterte frontalen, fremmet Fremskrittspartiet forslag om å gi kommunesektoren full kompensasjon. Da var det bare Senterpartiet som stemte for. Etter at vi nå har klart å forhandle frem en skattesviktkompensasjon på 2,2 milliarder kr, registrerer jeg at Arbeiderpartiet og SV også er for det. Men det var de altså ikke. Da vi bare for noen uker siden fremmet akkurat et identisk forslag i denne salen, stemte de det ned.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Hill-Marta Solberg (A) [10:37:55]: God og rettferdig fordeling er viktige mål for Arbeiderpartiets politikk. Når nærmere 100 000 mennesker er arbeidsledige i en økonomi som går ganske godt, er det uttrykk for at kam-

pen mot ledigheten ikke er høyt nok prioritert. Når det kuttes i undervisning som skal danne grunnlaget for framtidig verdiskaping, og når nybygde sykehjem står ubrukte fordi kommunene mangler penger, er det uttrykk for en prioritering som Arbeiderpartiet er uenig i. Kampen for full sysselsetting, for en god skole og en god eldreomsorg er ikke tjent med en politikk som setter nye skattelettelser først.

Arbeiderpartiet foreslår i sitt alternative statsbudsjett en sterkere innsats for å skape flere og bedre arbeidsplasser, flere tiltak for dem som er arbeidsledige, og vi foreslår mer til samferdsel.

Vi vil ha en aktiv næringspolitikk der det satses på nyskaping og på distrikts- og næringsutvikling. Avtalen om et inkluderende arbeidsliv må videreføres, og vi vil forbedre permitteringsordningene. Med nesten 100 000 ledige trengs det en styrket arbeidsmarkedsetat og flere tiltaksplasser. Arbeiderpartiet foreslår derfor 3 000 flere tiltaksplasser.

Vår styrking av kommuneøkonomien med over 4 milliarder kr ville ifølge Statistisk sentralbyrå skapt om lag 7 000 nye arbeidsplasser i kommunene – dvs. 7 000 flere omsorgs- og velferdsarbeidere.

Arbeiderpartiet vil øke kommunenes og fylkeskommunenes frie inntekter med 3,5 milliarder kr i forhold til Regjeringens forslag, og vi vil øke de øremerkede tilskuddene med om lag 500 mill. kr. Uten en slik bedring av kommunenes økonomi vil vi stå overfor kutt både i skoletilbud og i eldreomsorg til neste år.

Påplussingen på 800 mill. kr i kommuneøkonomien for neste år, som Fremskrittspartiet fikk til i budsjettforliket, holder ikke stort lenger enn til påske – og til neste år kommer påsken faktisk tidlig. Det er positivt at det senere i høst skal kompenseres for tapte skatteinntekter i år, men det løser ikke kommunenes problemer for 2005.

Arbeiderpartiets samlede styrking av kommuneøkonomien på over 4 milliarder kr ville bidratt til å styrke grunnskolen og den videregående skole, videreføre låneordningen for opprusting av skolebygg og opprettholde landslinjene i videregående skole.

Arbeiderpartiet vil etablere 14 000 nye barnehageplasser. Det er 5 000 flere plasser enn det regjeringspartiene og Fremskrittspartiet nå har blitt enige om. Og sist, men ikke minst, vil en styrket kommuneøkonomi skape en bedre og tryggere omsorg for de eldre.

Situasjonen for sykehusene kommer til å bli vanskelig til neste år. Etter forliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet må sykehusene kutte om lag 1,7 milliarder kr til neste år – dvs. i overkant av 4,5 mill. kr hver eneste dag hele året!

Arbeiderpartiet vil øke bevilgningene til sykehusene med 1 milliard kr utover det som ligger i budsjettforliket. Dette er helt nødvendig for å unngå kutt i pasienttilbudet og stengte sykehusavdelinger. Økningen til sykehus, som Fremskrittspartiet fikk til i budsjettforliket, vil ikke kunne forhindre slike kutt.

Utover å gi skattelettelser til dem som ikke trenger det, er det ett område til hvor Bondevik-regjeringen virkelig har vært til å kjenne igjen. Hver eneste høst har Re-

gjeringen foreslått å øke egenandelene i helsevesenet dramatisk. Nok en gang ble dette stoppet i Stortinget. I fjor greide Arbeiderpartiet å stoppe økningene. Det er godt at Fremskrittspartiet i budsjettavtalen for neste år har greid det samme.

Da Bondevik-regjeringen la fram sitt forslag til statsbudsjett for 2005 tidligere i høst, ble det møtt med en storm av kritikk. Hovedanklagen var rettet mot skatteprofilen, med store skattelettelser til dem som absolutt ikke trenger det. Budsjettforslaget ble stemplet som usosialt, og det var fortjent!

Den ikke ukjente Carsten O. Five sa følgende om budsjettet til Dagbladet den 6. oktober:

«De rikeste med høy lønn, dyr bolig, stor formue er vinnere. De som taper er trygdede, arbeidsledige og sosialt og økonomisk vanskeligstilte, som skal være med på å betale høyere moms og økte egenandeler når de er syke.»

Etter budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, ville Fremskrittspartiet gjerne presentere resultatet som et mer sosialt budsjett. Det har vi også hørt i debatten i dag. Det er flott at kraftige økninger i egenandelene ble slått tilbake, og det er også bra at folk med inntekter på 200 000 kr nå får 1 300 kr mer i skattelette. Men det betyr ikke at Stortinget i kveld skal vedta et skatteopplegg med en sosial og rettferdig profil – tvert imot.

Momsøkningen på 1 pst. betyr at alle skal være med på å betale for skattelettelsene. Over 4 milliarder kr skal forbrukerne betale i økt moms til neste år. Aller verst er det at denne momsøkningen er nødvendig for å betale for massive skatteletter til dem som ikke trenger det.

Personer med en lønnsinntekt på 3,5 mill. kr ville med Regjeringens skatteopplegg fått om lag 121 000 kr i skattelettelse. Etter budsjettforliket får de 111 000 kr. Hvis 121 000 kr i skattelettelse til folk med millioninntekter var usosialt, kan ikke 111 000 kr i skattelette, altså tilsvarende mer enn en minstepensjon, plutselig være blitt sosialt! Og dette er kun lettelser i inntektsskatten. I tillegg kommer lettelser i formuesskatt og boligskatt for de samme høyinntektsgruppene. Dette skal Fremskrittspartiet, Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti stemme for i kveld. De samme fire partiene skal stemme for å stramme inn på pendlerfradraget og for å stramme inn på fradraget for folk som har store utgifter til sykdom. Dette vil ramme vanlige arbeidsfolk. Det budsjettet som skal vedtas i kveld, fortjener fortsatt stempelet «usosialt»!

Arbeiderpartiet støtter altså ikke Regjeringens forslag til skatteopplegg med en momsøkning på 1 pst. Vi foreslår et skatte- og avgiftsopplegg som er mer rettferdig fordelt. Arbeiderpartiet går inn for å øke minstepensjonen og fagforeningsfradraget. Vi går imot Regjeringens forslag om å stramme inn på en rekke andre fradrag, som f.eks. pendler- og sykdomsfradraget. Arbeiderpartiet vil ikke øke skattene og avgiftene for folk med vanlige inntekter. Vi vil i 2005 videreføre om lag det samme skatte- og avgiftsnivået som i år. Komiteens leder, representanten Siv Jensen, har for kort tid siden også bekreftet at Arbeider-

partiets skatteopplegg faktisk ikke er skatteskjerpelser, som Høyre prosederer på, men det motsatte.

I fjor høst var Kristelig Folkepartis Lilletun strålende fornøyd med budsjettforliket med Arbeiderpartiet. Han uttalte da: «Et godt budsjett er blitt enda bedre.» Men også i år har Kristelig Folkeparti vært fornøyd med de endringer som er kommet i stand gjennom forliket. Det som er slående, er at Kristelig Folkeparti hvert år i denne stortingsperioden har trengt hjelp fra andre partier enn sine egne regjeringspartnere for å gjøre budsjettet spise-elig for seg selv. I fjor var det Arbeiderpartiet som bidrog, i år er det Fremskrittspartiet.

Det er ti måneder til neste stortingsvalg, og skillelinjene i norsk politikk er blitt klarere. Etter å ha hørt på kosepraten i forrige ordskifte, mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene, er det jo ganske tydelig etter hvert at partiene på høyresiden leter etter å finne sammen. Fremskrittspartiet, som innsatte Bondevik-regjeringen, har inngått sin tredje budsjettavtale med Regjeringen. Det var også noe vi burde forvente av Fremskrittspartiet, som altså bidrog til Regjeringens tilblivelse.

Budsjettavtalen kan et øyeblikk få det til å se ut som om Fremskrittspartiet har plassert seg til venstre for Kristelig Folkeparti, men en liten sjekk i Fremskrittspartiets eget alternative budsjett viser jo hvor partiet hører hjemme! Her ser vi milliardkutt i bistand og i landbruk, kutt i kultur og miljø og massiv satsing på privatisering og konkurranseutsetting. Det viser at Fremskrittspartiet er og blir et høyreparti.

Arbeiderpartiet stiller seg på den andre siden i spissen for et annet regjeringsalternativ etter neste valg. Vårt siktemål er en flertallsregjering bestående av partier i sentrum og til venstre. Et nytt flertall er nødvendig for at kampen for arbeid til alle, for en bedre skole og for en god eldreomsorg skal bli viktigere enn nye skattelettelser.

I mine hjemtrakter har vi nettopp gått inn i mørketida. Vi holder ut i to måneder uten sol fordi vi vet at det lysner i januar, og fordi vi vet at til sommeren skal sola igjen skinne døgnet rundt.

Til dem som nå ser mørkt på konsekvensene av det budsjettet som Fremskrittspartiet og regjeringspartiene vil vedta i kveld, vil jeg si følgende: Fatt mot! Det er lysning i sikte. Neste høst er det valg!

Jeg tar med dette opp de forslag som Arbeiderpartiet fremmer alene eller sammen med andre.

Presidenten: Det er litt originalt at det akkurat er om høsten man skal se lyset, men la gå.

Representanten Hill-Marta Solberg har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Jan Tore Sanner (H) [10:48:30]: Den gang Gro Harlem Brundtland var sjef i Arbeiderpartiet, mente Arbeiderpartiet det samme som Høyre mener i dag, nemlig at ingen bør betale mer enn halvparten av siste krone i skatt. Nå mener åpenbart Arbeiderpartiet at det som var riktig å gjøre i 2002, er grådig usosialt i 2005. Kan dette

ha sammenheng med at det nå er Gerd-Liv Valla og SV som har overtatt sjefsstolen og styrer Arbeiderparti-skuta mot venstre?

Jeg tror bare vi må konstatere at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett igjen bryter sitt løfte til velgerne om ikke å øke skattene. Skattene for næringslivet økes kraftig.

Mitt spørsmål til Hill-Marta Solberg knytter seg imidlertid til Arbeiderpartiets kraftige angrep på barnefamiliens velferd og valgfrihet. 3 600 kr vil Arbeiderpartiet over natten ta fra småbarnsfamilier som har kontantstøtte. Nesten 40 000 kr pr. år vil Arbeiderpartiet ta fra familiene. Mener Hill-Marta Solberg at det er sosial og rettferdig politikk?

Hill-Marta Solberg (A) [10:49:58]: Arbeiderpartiet står for et skatteopplegg som vi fullt ut kan forsvare både i forhold til folk med vanlige inntekter og i forhold til næringslivet. Det er tvert imot slik at det er Høyre som har problemer med å forsvare og begrunne hvorfor folk som har millioner i inntekter, skal få over 100 000 kr i skattelettelser. Det å bruke systemet som argumentasjon for at det er nødvendig, er ikke holdbart, etter vår vurdering.

Det hjelper ikke uansett hvor indignert Jan Tore Sanner greier å være over Arbeiderpartiets motstand mot kontantstøtten. Vi har vært uenig i kontantstøtten fra første dag. Vi er det fortsatt. Det legger vi ikke skjul på, heller ikke når vi presenterer vårt alternative budsjett. Vi kommer til å avvikle kontantstøtten. Det foreslår vi i vårt alternative budsjett. Vi vil heller satse på å bygge flere barnehager, og det er faktisk det som skal gi familiene valgfrihet.

Per Erik Monsen (FrP) [10:51:16]: Arbeiderpartiets tidligere leder Thorbjørn Jagland uttalte for noen år siden i et avisintervju at det var viktig at norske særavgifter på litt sikt ble harmonisert med gjennomsnittet av avgiftene i EU. Han snakket spesielt om bilavgiftene, men det var også en generell kommentar til det norske særavgiftsnivået.

Representanten Svein Roald Hansen fra Østfold uttalte i høst sterk bekymring for avgiftene på grensehandelsutsatte varer. Det samme finner vi igjen fra Arbeiderpartiet i innstillingen. Men når vi begynner å se på forslagene, finner vi praktisk talt ingenting når det gjelder avgifter og avgiftslette.

Mitt spørsmål er: Har Arbeiderpartiet en oppfatning av hvilke avgifter det er viktig å gjøre noe med, og når har de eventuelt tenkt å foreslå å gjøre noe?

Hill-Marta Solberg (A) [10:52:16]: Jeg må si det overrasker meg at en representant fra Fremskrittspartiet tar opp et slikt spørsmål. Det som kommer til å skje her i salen i kveld når vi kommer til avstemningen, er at Fremskrittspartiet, partiet som i sin tid ble etablert for å bekjempe skatter og avgifter, vil stemme for å øke momsen med 4 milliarder kr til neste år! Den viktigste forskjellen mellom Arbeiderpartiets og Fremskrittspartiets politikk

til neste år på avgiftssiden er at Arbeiderpartiet går imot en momsøkning på 1 pst., som altså vil koste forbrukerne 4 milliarder kr neste år!

Vi synes det er positivt at den norske regjeringen har tatt initiativ til å se på muligheten til dialog med andre land når det gjelder utviklingen i forhold til en del av særavgiftene. Vi støtter de initiativene, og vi håper at det skal være mulig å få noen resultater av det.

Audun Bjørlo Lysbakken (SV) [10:53:37]: Etter sykehusreformen, og særlig etter at den borgerlige regjeringen fikk ansvaret for sykehusøkonomien, har folk, særlig i små lokalsamfunn landet over, opplevd at sykehustilbudet deres har vært truet, og at det årlig kommer forslag om nedlegging av lokalsykehus og nedbygging av helsetilbudet i flere regioner i landet vårt. Denne utryktheten rundt lokalsykehusene har både SV og Arbeiderpartiet forsøkt å rydde unna i sine alternative budsjetter, med større bevilgninger til sykehusene. Vi har likevel fremmet et forslag som vi mener er helt nødvendig for at disse bevilgningene skal kunne oppfylle sin hensikt, nemlig at kravet til helseforetakene om at de må ha sine regnskaper i balanse innen utgangen av 2005, utsettes. Dette kravet gjør at det også med større bevilgninger i praksis vil være veldig vanskelig å unngå kutt i året som kommer. Det som forundrer oss, er at det ikke ligger an til at Arbeiderpartiet vil støtte dette forslaget. Det er bare Senterpartiet som har varslet at de vil stemme for å utsette balansekravet, og vi undrer oss over at Arbeiderpartiet ikke har villet støtte dette nå.

Hill-Marta Solberg (A) [10:55:00]: Jeg er av dem som husker veldig godt en rekke besøk vi hadde til Stortinget og andre politiske fora knyttet til problemene i helsevesenet, også før helsereformen. At det derfor årlig er problematisk å få endene til å møtes på en god måte i helsevesenet, er for så vidt ikke noe nytt. Men vi mener at det som ligger i forslaget om å skyve på det såkalte balansekravet, altså kravet i forhold til det tidspunkt der økonomien skal være i balanse i sykehusforetakene, bare er å skyve problemet foran seg. For å få dette under kontroll bør det bevilges tilstrekkelig med penger. Det som vil bli bevilget her i dag, er for lite. Det er minst 1 milliard kr for lite til at sykehusene skal klare seg. Det er derfor vår oppfatning at det i løpet av neste år, kanskje til våren, i revidert nasjonalbudsjett, vil tvinge seg fram forslag her i Stortinget om å sikre økonomien i sykehusene på en bedre måte enn det som regjeringspartiene og Fremskrittspartiet kommer til å gå inn for i dag.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [10:56:25]: Frivillige lag og organisasjoner utfører ein uvurderleg og uerstatteleg samfunnsinnsats. Kristeleg Folkeparti ønskjer at myndighetene gjennom praktiske og konkrete tiltak skal visa at dette vert verdsett. Difor er me så opptekne av det såkalla gåvefrådraget, denne retten til skattefrådrag for gaver opp til eit bestemt beløp.

I Arbeiderpartiet sitt alternative budsjett les eg at Arbeiderpartiet vil avvikla heile gåvefrådragsordninga

frå 1. januar neste år. På same måten som Kristeleg Folkeparti har òg Arbeiderpartiet eit nært kjennskap til frivillig sektor, og difor finn eg ikkje heilt ut av dette. Det kunne difor vera greitt om representanten Solberg kunne forklara meg litt nærmare korfor Arbeiderpartiet vil avvikla heile gåvefrådragsordninga.

Hill-Marta Solberg (A) [10:57:32]: Arbeiderpartiet er av den oppfatning at fradragsordninger i skattesystemet først og fremst skal være knyttet til utgifter som man har til inntekts ervervelse, som f.eks. store kostnader ved å komme seg på jobb. Store ekstraordinære utgifter knyttet til sykdom bør det også være fradragsrettigheter for. Dette er ordninger som Kristelig Folkeparti nå går inn for å fjerne fra skattesystemet. Gavmildhet og giverglede er en god ting, en svært god ting. Jeg er overbevist om at det rundt i samfunnet vårt finnes store mengder av dette, det er mange som har oppriktig giverglede og gjerne gir støtte til viktige ting og formål i samfunnet. Men jeg har ikke den samme forståelsen for at ekte og oppriktig giverglede er betinget av en skattesubsidie.

Marit Arnstad (Sp) [10:58:50]: Arbeiderpartiet bruker nesten 2 milliarder kr mindre til ymse utgifter enn det vi andre gjør, og hvis ikke lønnsoppgjøret, eller landbruksoppgjøret, til våren blir betydelig billigere enn tidligere, kan det lett bli sett på som et indirekte merforbruk av oljepenger. Senterpartiet for sin del velger å si rett ut at vi velger å bruke litt mer oljepenger, og ifølge Statistisk sentralbyrå vil det kunne gi 10 000 nye arbeidsplasser uten at det vil påvirke rente og inflasjon – igjen ifølge Statistisk sentralbyrå.

Mitt spørsmål til Arbeiderpartiet er om ikke Arbeiderpartiet, som i likhet med oss er opptatt av å redusere arbeidsledigheten, kunne ha gjort dette mer oppriktig ved rett og slett å bruke litt mer oljepenger i stedet for å ty til den type fikse løsninger som i realiteten kan komme til å bety et indirekte merforbruk av oljepenger, dersom ikke landbruksoppgjør og lønnsoppgjør blir så rimelig som Arbeiderpartiet her satser på.

Hill-Marta Solberg (A) [11:00:16]: Nei, jeg må oppriktig si at Arbeiderpartiet ikke engang har vært inne på tanken å bruke mer oljepenger til neste år enn det som er foreslått fra Regjeringens side. Den sittende regjering har stukket hånden så dypt ned i oljekrukken som ingen regjering og finansminister noen gang før har gjort. Så vi har ikke vurdert å gå til det steget.

Det må basere seg på en misforståelse når representanten Arnstad sier at Arbeiderpartiet reduserer på ymse. Vi har nøyaktig samme forslag på ymse som det regjeringspartiene har. Det er alltid en regjerings privilegium å ha oversikt over hva som ligger som uforutsette ting framover i budsjettet, så vi gjør som regjeringspartiene når det gjelder å bevilge på ymse-posten. Der har ikke vi noe eget og annerledes forslag.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Jan Tore Sanner (H) [11:01:23]: Optimismen er tilbake. Det er vekst i økonomien, det skapes nye arbeidsplasser, flere kommer i jobb, og velferden styrkes. Budsjettet for 2005 vil forsterke den positive utviklingen i norsk økonomi.

Etter stortingsvalget i 2001 var det mange som spådde kaos og rot. I dag vet alle bedre. Regjeringen har vist lederskap og styringsevne gjennom en vanskelig tid. Da vi overtok i 2001, var arbeidsledigheten på vei opp, og Norge var på vei inn i en nedgangskonjunktur. Mange bedrifter slet på grunn av svekket konkurransevne, et høyt rentenivå og altfor høye skatter. Dette skapte usikkerhet. Mange lokalmiljøer så med bekymring på fremtiden, og mange familier var usikre både i forhold til personlig økonomi og i forhold til fortsatt å ha arbeid.

I dag er pessimisme snudd til optimisme. Nedgang er snudd til oppgang. Rekordlav rente, en konkurransedyktig kronkurs, moderate lønnsoppgjør og lavere skatter har bidratt til å trygge arbeidsplassene og til en sterk vekst i antall nyetableringer. Dette er viktig, for trygge arbeidsplasser er selve grunnlaget for velferdssamfunnet vårt. Vekst i mer å fordele og arbeid er nøkkelen til velferd for den enkelte av oss.

Det står politisk strid om Regjeringens kurs. Fortsatt er det noen partier som tror at vi kan bevilge oss til en bedre fremtid, og som ikke ser sammenhengen mellom verdiskaping og velferd. Fortsatt er det de som mener at vi bare kan forsyne oss av vår felles formue som skal sikre morgendagens pensjoner og fremtidens generasjoner.

På disse områdene er Regjeringen kompromissløs. Verdien må skapes før de kan fordeles. Vi gambler ikke med rammebetingelsene for et næringsliv som er selve fundamentet for velferden vår, og vi tar et ansvar for dem som kommer etter oss.

Statsbudsjettet for 2005 er det siste som skal behandles i denne stortingsperioden. Spådommen om at Regjeringen ville gå fra kabinettsspørsmål til kabinettsspørsmål, er gjort til skamme. Vi har funnet løsninger i Stortinget. Jeg skal ikke legge skjul på at det har vært krevende. Flere partier har bidratt til å finne gode kompromisser, og har derfor grunn til å være med og glede seg over den positive utviklingen vi ser på mange områder.

«Budsjettforhandlingene i Stortinget i høst har vært de ryddigste i denne stortingsperioden», skrev Aftenposten på lederplass etter forliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Form er viktig. I fjor tok vi et oppgjør med spillet ved å kreve at opposisjonen la frem sine alternative budsjetter før vi startet forhandlingene. Resultatet var en ryddig prosess, og forhandlingsperioden ble forkortet fra fem uker til fem dager.

Jeg vil gi honnør til Fremskrittspartiet, og særlig til Siv Jensen, for ryddig opptreden i forhandlingene i høst. Forhandlingene var preget av respekt for hverandres smertegrenser og vilje til å finne gode kompromisser. Derfor kom vi frem til et resultat som alle partiene kan være stolte av.

Avklaringen i høst har skapt klarere politiske skiller. De ikke-sosialistiske partiene har samlet seg om et budsjett som

- bedrer rammebetingelsene for næringslivet
- styrker velferden gjennom økt satsing på skole, helse, psykiatri og kommuner
- senker skattene for boligeiere, vanlige lønsmottakere og næringslivet
- øker bistanden

Det er interessant at det sosialistiske flertallsalternativet ikke har klart å bli enige om et felles opplegg i høst. Ifølge TV 2 spriker Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet med mellom 30 og 40 milliarder kr. Ikke nok med det, men lederne for de tre sosialistiske partiene har i TV-debatt etter TV-debatt lovet at de ikke skulle øke skattene. Det er verdt å merke seg at ikke engang i opposisjon klarer de å holde sine løfter, verken løftet om mer penger til mange gode formål eller løftet om ikke å øke skattene. Det ble som vi sa: Både Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet foreslår skatteøkninger i 2005.

Vi kan nå se konturene av hva sosialistene kan samle seg om. Reformarbeidet skal stoppes. Moderniseringen av offentlig sektor og valgfriheten vi har kjempet frem, skal reverseres.

- Mens vi fjerner boligskatten, vil sosialistene at folk fortsatt skal betale boligskatt.
- Mens vi holder rammen for Forsvaret, kutter sosialistene i forsvarsbudsjettet.
- Mens vi gir barnefamilie valgfrihet, vil sosialistene ta kontantstøtten fra småbarnsforeldre. Mer enn 3 500 kr pr. måned vil Stoltenberg og Halvorsen ta fra familiene.
- Mens vi bedrer rammebetingelsene for næringslivet, øker sosialistene skattene.
- Mens vi fritar vanlige lønsmottakere for toppskatt, mener sosialistene fortsatt at lærerne er noen rikinger som skal betale kakseskatt.

Med budsjettforliket beholdes hovedprofilen i Regjeringens forslag: Velferden styrkes, skattene senkes, og skolen får et kunnskapsløft.

I 2005 tar vi det første steg i den nye skattereformen. Den vil gi oss et flatere og mer rettferdig skattesystem. Marginalskatten på arbeid og kapital blir mer lik, og formuesskatten skal trappes ned.

Sosialistene hevder at det er usosialt å senke marginalskatten. Mener virkelig Arbeiderpartiet at det er rettferdig at folk skal betale mer enn halvparten av siste krone i skatt? For Høyre er det et viktig prinsipp at alle skal få beholde minst halvparten selv. Det var også Arbeiderpartiets politikk den gangen Gro Harlem Brundtland var sjef. Men nå er det åpenbart at det er LO og SV som har overtatt sjefsstolen, og som styrer arbeiderpartiskuta mot venstre.

Denne høsten har vi hatt en debatt om skatt og velferd. Sosialistene tror åpenbart at det er en motsetning mellom lavere skatt og bedre velferd. Her er det ingen motsetning, men en sammenheng. Lavere skatt trygger velferden. Ved å legge til rette for bedriftene øker verdiskapingen, og det blir mer å fordele. Lavere skatt bidrar

også til at flere kan leve av egen inntekt og skape trygghet og velferd for familien.

Sosialistisk Venstreparti har de siste ukene sittet på bakrommet og diktet opp en liste med velferdskutt de mener Høyre vil gjennomføre i neste stortingsperiode. Det er egentlig ganske skremmende at et parti som har ambisjoner om å overta Finansdepartementet, ikke har fått med seg at det er noe som heter økonomisk vekst. Eller er det slik at SV fortsatt er tilhengere av økofilosofien nullvekst?

Sannheten er at Regjeringens politikk er dobbelt sosial. For hver krone vi har gitt i skattelette denne perioden, har vi brukt mer enn 2 kr på å bygge ut den offentlige velferden. Høyres politikk er derfor sosial både i nåtid og i fremtid. Vi satser penger i dag, og vi legger grunnlaget for lønnsomme arbeidsplasser som sikrer fremtidens velferd.

Det betyr ikke at alle offentlige utgifter er hellige. Selvsagt må vi omprioritere, og selvsagt må vi hele tiden vurdere om ordningene fortsatt virker som de skal. Jeg tror at SVs utfall mot Høyre heller er et uttrykk for at partiet ønsker å fjerne søkelyset mot egen politikk. Sosialistisk Venstreparti utgjør nemlig den største trusselen mot velferden i Norge. Når sosialistene vil skatte arbeidsplassene ut av landet, blir det mindre penger til velferd. SV har gått imot det meste av ny olje- og gassproduksjon de siste tyve årene. Hadde SV vunnet frem, hadde det blitt langt mindre penger til velferd.

Velferd er langt mer enn det vi bevilger over offentlige budsjetter. Velferd er også muligheten til å kunne leve av egen inntekt og skape trygghet for våre nærmeste.

La oss se hvordan situasjonen har endret seg for en helt vanlig norsk familie der både mor og far er lærere, en familie som eier et lite hus og kanskje har 1,5 mill. kr i gjeld. Da Arbeiderpartiet styrte Norge, betalte de 7–8 pst. rente på boliglånet sitt, begge betalte toppskatt, de betalte boligsatt, og barna fikk altfor få undervisningstimer på skolen. Etter fire år med vår regjering har denne familien bedret sin økonomi med 70 000 kr. De betaler bare 2–3 pst. rente på lånet sitt, de betaler ikke lenger skatt på boligen, de betaler ikke lenger toppskatt, og barna har fått lengre skoledag og mer kunnskap i skolen.

For vanlige norske familier betyr det mye hvem som styrer Norge. Til neste år vil et lærerektepar som hver har 380 000 kr i lønn, få 5 900 kr mindre i skatt, selv etter momsøkningen. Med Arbeiderpartiets alternative budsjett ville denne familien fått 4 500 kr i økt skatt. Dersom de har kontantstøtte, ville denne familien få svekket sin økonomi med ytterligere 36 000 kr.

Dette handler om trygghet, velferd og valgfrihet for familiene.

Jeg vil få lov til å ta opp regjeringspartienes forslag i sak nr. 4.

Presidenten: Representanten Jan Tore Sanner har tatt opp de forslag han viste til.

Det blir replikkordskifte.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [11:11:55]: Representanten Sanner glemte å si at mange av de familiene han refererte til, dessverre har kommet i en situasjon med arbeidsledighet etter at denne regjeringen tiltrådte.

Mitt poeng i denne sammenheng er imidlertid at Fremskrittspartiet og Regjeringen i dag foreslår den største skatteletten til høytlønte noensinne. Konsernsjefen i Hydro får 198 000 kr i skattelette. Det skal ifølge Fremskrittspartiet være så rettferdig.

Men det er noen som skal betale for det. Én ting er at Fremskrittspartiet og Høyre øker momsen, at pendlere og de som er syke, får økt skatt. En annen ting er at skoletilbudet og tjenestene til våre eldre blir dårligere. Selv etter forliket får kommunene knapt nok til å dekke kostnadsøkningen neste år.

Arbeiderpartiet mener det er nødvendig å styrke skoletilbudet og styrke tilbudet til våre eldre, og vi foreslår derfor å styrke kommunenes økonomi med 2,7 milliarder kr utover forliket.

Hvordan kan Høyre og Fremskrittspartiet forsvare at man gir om lag 200 000 kr i skattelette til Hydro-sjefen, og at man betaler det ved å kutte i tilbudet til skolebarn og eldre?

Jan Tore Sanner (H) [11:13:15]: Hvis ikke jeg husker helt feil, var Karl Eirik Schjøtt-Pedersen finansminister i 2001, da arbeidsledigheten steg, da renten var 7–8 pst. og folk følte usikkerhet i forhold til jobben sin. Nå har vi klart å skape optimisme gjennom en sunn økonomisk politikk, vi ser at det skapes nye jobber, og arbeidsledigheten er på vei ned.

Når det gjelder skatt, mener vi det samme som Gro Harlem Brundtland mente i 1992, nemlig at ingen skal betale mer enn halvparten av siste krone i skatt. Jeg synes det er et sunt prinsipp. Arbeiderpartiet burde heller svare på hvorfor de har snudd! Vi vet at Arbeiderpartiet i morgen vil stemme for å fjerne delingsmodellen. Det vil bety at Arbeiderpartiet lager et kjempeskattesmutthull for de virkelig rike i Norge, når man ikke er med på å senke marginals-katten.

Her tror jeg at Karl Eirik Schjøtt-Pedersen heller bør ta en liten kikk på hva hans egen finansfraksjon faktisk fremmer av forslag også for 2005.

Per Erik Monsen (FrP) [11:14:39]: Før Høyre overtok Finansdepartementet, hadde Høyre og Fremskrittspartiet mange felles synspunkter i avgiftspolitikken, noe som gav seg uttrykk både i merknader og forslag. Dette er dessverre ikke lenger like tydelig, og det kan være flere grunner til det.

Det er et faktum at Norge har en av Europas dårligste bilparker, med en gjennomsnittsalder på 10,3 år. Vi importerer år om annet mellom 30 000 og 40 000 bruktbiler fra utlandet, mange uten rensing av avgassene. Jeg må innrømme at da jeg leste budsjettet første gang, hoppet jeg litt i stolen over følgende formulering:

«Engangsavgiften er utformet bl.a. for å motivere til en mer trafiksikker og miljøvennlig bilpark.»

Mitt spørsmål er: Er representanten Sanner enig i dette utsagnet? Og hvis han er det, mener han da at denne avgiften har vært en suksess i så måte?

Jan Tore Sanner (H) [11:16:09]: Høyre er utålmodig etter å få skatte- og avgiftsnivået nedover. I denne perioden har vi prioritert å senke skattene for næringslivet, fordi vi har vært i en situasjon hvor mange arbeidsplasser har vært presset og usikre i forhold til muligheten til å overleve, og vi har vært opptatt av å få skatten på arbeid ned.

Vi har også prioritert reduksjon av en del avgifter. Vi har bl.a. satt ned alkoholavgiftene på brennevin med 20 pst. i løpet av denne perioden. Vi har satt ned elavgiften. Jeg er enig i at vi også bør se på bilavgiftene. Men hvis vi ser på hvordan situasjonen er akkurat for øyeblikket, er det «all time high» innenfor nybilsalget. Det ser ut til at den forbedring folk har fått av familieøkonomien sin, bl.a. gjennom lavere skatter og lavere renter, gjør at vi nå får en fornyelse av bilparken. Det er bra, fordi nye biler er både mer miljøvennlige og sikrere.

Heidi Grande Røys (SV) [11:17:26]: I denne debatten er det nesten påfallende korleis Høyre og Framstegspartiet kappast om å rose kvarandre opp i skyene for det gode samarbeidet. Sanner si godlune ser òg ut til å smitte nedover i organisasjonen, for i går gjekk 12 av 15 Høyre-ordførarar ut i VG med eit ynske om at Høyre må setje seg ned med Framstegspartiet for å få til eit forpliktande samarbeid etter valet neste år. Tidlegare har fleire stortingsrepresentantar og fylkesleiarar i Høyre gitt uttrykk for det same. Samtidig seier altså statsminister Bondevik i Aftenposten i dag at Høyre-ordførarar og andre som måtte vere interesserte i å inkludere Framstegspartiet, må vere klar over at det kan setje Høyre «på val» mellom Kristeleg Folkeparti og Framstegspartiet.

No sit jo Sanner sentralt i Høyre-leiinga, og det kunne vere interessant å få vite kva han meiner om dette valet, og kven han er mest einig med: si eiga stortingsgruppe, ordførarane og fylkesleiarane sine, som inviterer Framstegspartiet til ansvarleg regjeringsposisjon, eller Bondevik, som ber Høyre halde seg unna Framstegspartiet.

Jan Tore Sanner (H) [11:18:39]: Jeg synes kanskje det er litt påfallende når Sosialistisk Venstreparti har gått til frontalangrep på Høyre gjennom hele denne høsten, først i forhold til statsbudsjettet – det var ikke måte på hvilken ulykke statsbudsjettet ville være for Norge – og så de siste ukene, hvor Kristin Halvorsen har skjelt ut Høyre fordi vi senker skattene for vanlige lønsmottakere, at replikken når man kommer til finansdebatten, dreier seg om hva Høyres ordførere, og hva Høyres stortingsgruppe, mener om samarbeid. Jeg tror kanskje jeg vil oppmuntre representanten Grande Røys fra SV til å lese hva våre ordførere faktisk sier. Det de sier, er at de mange steder lokalt samarbeider godt med Fremskrittspartiet. Selvsagt ønsker vi et samarbeid med Fremskrittspartiet i saker hvor vi kan samarbeide! Men det er fortsatt slik at det er forskjell på Regjeringens holdning og Frem-

skrittspartiets syn i en del saker, og da forbeholder vi oss retten til å samarbeide med andre partier.

Jeg tror kanskje man ikke skal være så veldig bekymret for hvordan vi samarbeider på ikke-sosialistisk side. (Presidenten klubber.) Men som sagt: Jeg er ganske overrasket over at SV etter denne høsten (presidenten klubber), hvor det har vært så mye edder og galle om Regjeringens politikk, ender opp med en slik replikk.

Presidenten: Det er helt legitimt å være overrasket, men man må være det i løpet av 1 minutt.

Morten Lund (Sp) [11:20:18]: Finansministeren sa forleden at det er en illusjon å tro at oljeinntektene kan berge framtidens velferd og økonomi. Senterpartiet har sagt det samme lenge. Det er arbeidsstyrken som må økes, den må foredles, og den må brukes smartere. Reservene må brukes. Regjeringens politikk har gjort arbeidsstyrken mindre, arbeidskraftreservene har økt. Victor D. Norman sa at det var 600 000 personer i den reserven. Høybråten nøyer seg med 400 000.

Det finnes ikke tall i nasjonalbudsjettet for hvor mange ledige som finnes, registrerte og ikke-registrerte, hvor stor reservene er blant uføretrygdede, blant tidligpensjonerte, blant dem som jobber deltid og vil jobbe mer, blant funksjonshemmede og blant innvandrere. Denne reserven har dobbelt så stor verdi som oljeformuen, hvis vi skal tro regnestykkene fra forrige langtidsprogram.

Senterpartiet ønsker at det skal være et eget kapittel i nasjonalbudsjettet om denne reserven, om tiltak for å få denne reserven i gang. Vi har lagt på bordet et forslag om det i dag. Vil Høyre hjelpe til å understreke denne anmodningen til Regjeringen?

Jan Tore Sanner (H) [11:21:37]: Jeg er ikke helt overbevist om at et kapittel i nasjonalbudsjettet er det som gjør susen!

Når det er sagt: Representanten Morten Lund tar opp et viktig spørsmål, og det er hvordan vi kan få flere som er på trygd, tilbake i arbeid. Men representanten Morten Lund og Senterpartiet burde heller se på alle de forslagene som Regjeringen har fremmet for å styrke arbeidslinjen. Gjennom de endringene vi har gjort i ledighetstrygden, gjennom de endringene vi har gjort i uføretrygden, gjennom de endringene vi har gjort i atføringsreglene, har vi styrket arbeidslinjen. Gjennom å stimulere den økonomiske veksten ser vi nå at sysselsettingen øker. Det er derfor ikke riktig det Morten Lund sier. Vi ser at det er flere som kommer i arbeid, og den linjen ønsker vi å fortsette. Vi kommer til å fortsette å fremme forslag som styrker arbeidslinjen, og som får flere trygdede tilbake i jobb. Vi har også et forslag i dette statsbudsjettet, hvor vi konkret foreslår at uføretrygdede skal kunne bruke sin trygd som lønnskudd over tre år. Jeg håper at det er et virkemiddel som vil fungere, slik at vi får flere tilbake i arbeid.

Svein Roald Hansen (A) [11:23:05]: Representanten Sanner innledet med å si at optimismen er tilbake.

Det minnet meg om det vi hørte i Kåre Willochs tid: Nu går alt så meget bedre. Det var like før det plutselig ikke gikk så mye bedre.

Jeg lurer på om ordføreren i Sanners egen hjemkommune deler det synet at optimismen er tilbake, når de skal lage budsjett for neste år. De neste årene må Bærum kommune redusere driftsnivået med 500 mill. kr. Det skal være 300 færre ansatte til å gjøre jobben i Bærum kommune. Det er fare for at sju av ti eldresentre kan bli lagt ned neste år. Dette er bare ett eksempel, fra en av de mest velstående kommunene i landet. I andre kommuner der det er trangere fra før, er situasjonen enda vanskeligere. I Oppegård, som er en annen kommune som burde stå Sanner nær, gjelder det 55 mill. kr. Mener representanten Sanner at kommunene har de midlene de trenger for å gi innbyggerne det tjenestetilbudet de har behov for neste år?

Jan Tore Sanner (H) [11:24:25]: Jeg tror man skal lete lenge etter en ordfører som kan slå seg på brystet og si at nå har han fått nok. Jeg tror heller ikke det var situasjonen den gang Arbeiderpartiet styrte Norge. Jeg minnes da både Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Jens Stoltenberg var statsråder, at de hadde møter med mange ordførere, også arbeiderpartiordførere, som gjerne skulle hatt mer.

Jeg kan berolige Svein Roald Hansen med at ordføreren også i mitt eget område mener at optimismen er tilbake, fordi man ser at nå er det vekst og fremgang i økonomien. Man ser at arbeidsledigheten går ned, man ser at folk har fått bedre råd. Selvsagt er det utfordringer i kommuneøkonomien – ingen skal underslå det. Derfor gleder vi oss også over at vi i forliket med Fremskrittspartiet har funnet rom for både å kompensere for skattesvikten og å bedre økonomien ytterligere i 2005.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Øystein Djupedal (SV) [11:25:46]: La meg først replisere til Jan Tore Sanner, som sa at representanten Grande Røys hadde en replikk han ikke likte. Vi registrerer at Høyre og Fremskrittspartiet har mye kyss, klapp og klem i disse dager. Vi registrerer det, og vi synes det er interessant. Vi synes det er nødvendig å spørre Høyre hva de egentlig holder på med, særlig fordi Bondevik selv har funnet grunn til å advare mot dette. Jeg forstod i replikken at han synes det ble for lite kritikk av Høyre. Det skal han nå få i rikelig monn – det kan jeg love representanten Sanner!

Dette budsjettet er det klareste eksemplet på Høyrepolitikk vi har hatt i denne perioden, og det desidert mest usosiale budsjettet også. Det viser med all mulig tydelighet hvem det er som har makten i Regjeringen. Dette er klassiske Høyre-forslag som nå kommer tilbake. Dette er et budsjettforslag som vil medføre økte forskjeller i Norge. Dette er et budsjettforslag som ikke vil medføre en vesentlig reduksjon av arbeidsledigheten, til tross for at Norge går svært godt om dagen. Og ikke minst, dette er

et budsjett som vil gjøre at kommunene fortsatt vil slite meget tungt.

Selv etter en beskjeden økning etter budsjettforliket dekkes ikke engang skattetafet til norske kommuner opp. Det er ikke helt uten grunn at til og med Høyres egne ordførere nå er svært misfornøyd og klager sin nød. De kan vel ikke være spesielt beroliget når de får høre av Jan Tore Sanner, med dårlig skjult arroganse, at kommunene har fått nok penger, slik han sa det i Aftenposten for to dager siden.

Det som kanskje er det mest slitsomme for mange av Høyres lokalpolitikere, er at forskjellen i virkelighetsbeskrivelsen mellom stortingsbenken og regjeringkontorene og kommunene er så uendelig stor. Høyres lokalpolitikere rundt om i landet sliter akkurat like mye, og de møter de samme velgerne på butikken som våre lokalpolitikere gjør. Høyres virkelighetsoppfatning her fra Stortinget er at de har nok penger, de må bare bruke dem mer effektivt, som det heter på Høyre-språket. Jeg vil tro at Høyre har betydelige problemer mange plasser lokalt, simpelthen fordi virkelighetsbeskrivelsen Høyres sentrale politikere gir, er så langt unna virkeligheten man møter i norske klasserom, i norske sykehjem eller hvor det måtte være i kommunen.

I dette budsjettforslaget som ble lagt fram av den Høyre-dominerte regjeringen, har vi mange klassiske, usosiale Høyre-forslag, og la meg ta noen av dem, slik at Jan Tore Sanner blir fornøyd. Man foreslo over 1 milliard kr i økte egenandeler nok en gang. Man skattlegger altså sykdom, men man skal ikke skattlegge rikdom. Man økte sykelønnsutbetalingen for arbeidsgivere med over 1 milliard kr – et klassisk forslag som er typisk Høyre. Dette ble stoppet i budsjettforliket.

Man gav store skattelettelse til høyinntektsgrupper, mer enn 4 milliarder kr til dem som er over innslagspunktet for toppskatt. Man gav store lettelse i formuesskatten – ikke for dem med en vanlig bolig, men til dem som har aksjer eller formuer i aksjer. Verdsettelsen av dette skulle reduseres fra den bokførte verdi til 65 pst. av verdi. Dette er et forslag som bare alene gjør at en mann som Rimi-Hagen får flere titalls millioner kroner i skattelettelse.

Det er vel dette som er det største paradokset. Det er sikkert mange som mener det kan være riktig å gi skattelettelse, og det er mange i Norge som har bruk for skattelettelse, men hvorfor i himmelens navn mennesker som Rimi-Hagen skal få skattelettelse, tror jeg det er svært vanskelig for mange av oss å forstå.

I tillegg foreligger dette usosiale forslaget om økning av momsen med 1 pst. til 25 pst., som Høyre også har gått inn for. Her registrerte jeg at Jon Lilletun mente at det at man fikk økt momsen med 1 pst. var en seier for Kristelig Folkeparti. Da slapp man 9,3 milliarder kr i skattelettelse, man fikk bare 3,3 milliarder kr. Det viser vel med all mulig tydelighet hvem som har preget dette budsjettet mest. Det er Høyre, og Kristelig Folkepartis seier var en økning av momsen med 1 pst. Det sier litt om helheten i dette budsjettet.

Jeg tror nok også mange tenker som så at hvis det er nødvendig å stramme inn, hvis det er nødvendig å gi skattelettelser, er dette budsjettet et galt signal, for det er mange i Norge som med fordel bør stramme inn. De får mer i dette budsjettet, og de som burde fått skattelettelser, får ikke det i dette budsjettet. Med andre ord, dette er et budsjett i feil retning, det er et budsjett som ikke aktivt bruker finanspolitikken til å utjevne forskjeller, til å slåss mot f.eks. økte egenandeler eller til å gi muligheten til større kommunal handlefrihet. Det er, for å si det akkurat som sant er, et budsjett uten ambisjoner for landet vårt.

Engelskmennene bruker ofte å si man skal ha enten «hands on» eller «hands off». Når man sier «hands off», er det det som denne regjeringen har. Man har altså ikke ønske om å ha styring, man har ikke ønske om å bruke de virkemidlene og den viljen som skal til for å prøve å få det beste ut av landet vårt. «Hands off» betyr simpelthen at man ikke tar det ansvaret det er å sitte og prøve å styre. Vi ønsker «hands on» – det betyr at vi ønsker at vi skal prøve å bruke de ulike virkemidlene staten besitter, for å få et bedre samfunn for oss alle sammen.

La meg si litt om det som ligger i vårt alternative budsjett, og som er en annen måte enn den den sittende regjering bruker av virkemiddel for å virkeliggjøre det beste i samfunnet vårt. Hovedutfordringen, sett fra SVs ståsted, er at vi må kjempe mot ledighet og mot forskjeller. Vi har 100 000 mennesker som i dag ikke har et arbeid å gå til. Bare i løpet av denne stortingsperioden har tallet på langtidsledige økt til 25 000 – 12,5 pst. av ungdommen vår under 25 år har ikke et arbeid å gå til. Og dette i en situasjon der næringslivet går godt. Det er «all time high» på Oslo Børs. Norsk næringsliv har svært gode tider, samtidig registrerer vi det paradokset at ungdommen ikke kommer seg i arbeid. Én grunn til det er at det finnes ingen automatisk sammenheng mellom det at næringslivet går godt, og at folk kommer i arbeid.

Det vi ser, er at investeringslysten i Fastlands-Norge er lav. Den er høy i oljesektoren, høy i petroleumssektoren, men lav i Fastlands-Norge. Grunnen til det er at det ikke automatisk er sammenheng mellom et stort overskudd og at man investerer i Norge. Det er det paradokset vi nå ser. Når vi da har en regjering som er «hands off», som ikke ønsker å bruke det virkemiddel som statsbudsjettet er, til å skaffe ungdom muligheten til å komme seg inn på arbeidsmarkedet, resulterer det i at på tross av at man nå burde hatt en langt lavere ledighet, har vi ikke det!

Det SV ønsker å gjøre med dette, er å ha flere målrettede tiltak som vil gjøre det mer lønnsomt å skape arbeidsplasser i Norge. Vi ønsker å bedre avskrivningsreglene for norsk industri, som gjør det mulig å investere i fornying av produksjonsapparatet for å opprettholde høy produktivitet. Vi ønsker å satse massivt på forskning. Forskning er én av de aller viktigste komponentene for at norsk næringsliv skal være konkurransedyktig. Vi er sjanseløse i konkurranse om lavest mulig kostnad, men vi har all mulig grunn til å tro at våre arbeidsplasser vil være konkurransedyktige hvis vi har mer kunnskap om produktene.

Vi satser på Innovasjon Norge, som er et av de viktigste statlige virkemiddelapparatene for å skaffe egenkapital til norske gründere eller bedrifter som ønsker å utvide egenkapitalen. For dette er kanskje et av de aller største paradoksene, vi har et land som flyter over av penger, samtidig som det er så vanskelig for flinke unge mennesker å få noen til å skyte penger inn i bedriften. Det er langt mer lukrativt å kjøpe eiendom eller bolig, for her reduserer jo Regjeringen skatten, og dermed er det langt mer lukrativt for et menneske som har penger, å satse på bolig, for det er en sikker investering, som gir avkastning, og til og med ikke skatt, istedenfor å ta sjansen på å satse på unge mennesker som ønsker å skape en arbeidsplass.

Det som også er nødvendig, er at vi bedrer kommuneøkonomien. Kommuneøkonomien er faktisk noe av det viktigste når det gjelder å få mennesker i arbeid. Én grunn til at vi nå ikke har lavere ledighet enn vi har, er nettopp at kommunesektoren har det så stramt at kommuneansatte sies opp for første gang i moderne tid.

Det som også er et paradoks, er at det fins ingen sammenheng, som Høyre gjerne sier, mellom lavere offentlige utgifter og bedre rammevilkår for næringslivet. Nylig ble det publisert en rapport fra World Economic Forum, som er et meget høytflygende økonomisk råd. New York Times oppsummerer en del av sammenhengen på følgende måte: Glem myten om den skandinaviske sosialismen og hvordan dens skatter og dyre offentlige helsetjenester ødelegger privat næringsliv. Intet kan være lenger fra sannheten.

Det viser seg at fire av de seks øverste på listen over konkurransedyktige økonomier i verden er de fire nordiske land – de fire landene med høyest skattenivå i verden. I Norge tar nemlig fellesskapet store deler av regningen som næringslivet selv må ta i mange andre land, og på den måten bidrar man til konkurransekraft for næringslivet. Det betyr at Høyres ensidige fokusering på lav skatt ikke bare er feil, den er simpelthen meget feil! Og nå blir ikke det sagt bare fra SVs side, men også av mennesker som i sin alminnelighet deler et konservativt livssyn.

Dette er det i grunnen viktig å vite når man skal målrette tiltak for å skaffe arbeidsplasser både i industri og i offentlig sektor. Det interessante er at hvis man er rundt og snakker med norsk næringsliv, vil man se at norsk næringsliv av erfaring faktisk mener akkurat det samme. De er opptatt av egenkapital, de er opptatt av forskning, de er opptatt av at det offentlige skal bry seg, de er opptatt av at det simpelthen skal finnes noen der å spille ball sammen med. Det vi nå har, er en regjering som ikke ønsker å spille ball sammen med dem som ønsker å skape arbeid og velstand i Norge, og det er foruroligende.

Vi har en formue som er viktigere enn noen annen i dette landet, og det er mennesker. Det er arbeidskraft, det er hode og det er hender. Det er det SV ønsker å virkeliggjøre i dette budsjettet, og at vi satser mer på et framtidig næringsliv. Hele den innretningen vi har, er et annet fokus enn det den Høyre-dominerte regjeringen har, for de setter bare lavere skatt i fokus. Men lav skatt ska-

per ikke et mer konkurransedyktig næringsliv. Et målrettet samspill, der myndighetene bruker sine muligheter og næringslivet gis vekstmuligheter, er det som skaper flere arbeidsplasser og framgang.

I tillegg satser SV på offentlig økonomi, på kommunen og på sykehusene. Vi ønsker å bruke 6,5 milliarder kr mer på kommunene, som gjør det mulig for kommunene å ha et velferdstilbud med større kommunal handlefrihet, som gjør det mulig å ruste opp skolene våre, som gjør det mulig å ruste opp sykehjemmene, som gjør det mulig å ansette mennesker igjen i kommunesektoren, og som gjør det mulig å ta igjen det etterslepet veldig mange kommuner har, ikke minst på vedlikehold og andre viktige oppgaver.

Dette er helt nødvendig, også for sysselsettingen, men det er først og fremst nødvendig fordi vi i dette landet har råd til å bruke mer penger på fellesskapet. Det er altså et paradoks som mange ser, at mens denne staten flyter av penger og svært mange av oss har bedre privat økonomi enn noen gang, har ikke kommunen, der velferden produseres, der ungene våre går i skolen, nok penger til helt nødvendige oppgaver. Dette paradokset er det vi prøver å løse i vårt alternative budsjett ved målrettet å gi mer penger til dem som produserer velferd i Norge, de mange titusenvis av ansatte der ute som produserer velferd for samfunnet vårt, og som vi skal gi større mulighet til å skape et godt samfunn for oss alle.

I tillegg ønsker vi å styrke sykehusøkonomien, som er helt avgjørende for å få en bedre sykehusbehandling. Her har vi altså fått et budsjettforlik som går i helt feil retning, der en større del av sykehusets inntekter skal være gjennom innsatsstyrt finansiering, et veldig lite målrettet og treffsikkert virkemiddel for å hjelpe f.eks. folk med psykiatriske lidelser, folk med kroniske lidelser eller mennesker med vanskelig diagnostiserbare lidelser. Dette vil bety mer av de operasjonene det er lett å finne en diagnose for, og mindre av det sykehuset faktisk har bruk for. Det var jo derfor Regjeringen også reduserte innsatsstyrt finansiering i forrige budsjettforslag – vi har nå kommet tilbake til 60 pst., som er en ulykke for norske sykehus.

Vi ønsker å utsette balansekravet. Det er nødvendig for at sykehusene skal ha lengre tid til å komme i økonomisk balanse. Vi tilfører sykehusene 1 milliard kr, som er helt avgjørende for at de skal klare flere pasientbehandling.

Det tredje SV fokuserer på i sitt alternative statsbudsjett, er miljøet. Det er helt avgjørende i de tider vi nå er inne i. Det er til og med slik at det nå er framstående amerikanske republikanere som skjønner at de er nødt til å ta ansvar for miljøet på en helt annen måte enn det man gjør. Grunnen til det er at klimaendringene er større enn det vi har hatt grunn til å frykte. Den siste rapporten leverer liten tvil om at den globale oppvarmingen er en realitet. Det betyr at det må settes inn tiltak som hindrer klimagassutslipp. Det å hindre eller redusere klimagassutslippene er en langsiktig prosess.

Det vi nå vet, er at Russland har ratifisert Kyoto-avtalen, noe som gjør at disse kravene vil bli stilt til hele det

europiske næringslivet, også i Norge. Det betyr at vi er nødt til å gjøre jobben hjemme, lokalt, slik at vi skal kunne bidra til at vi får en mer miljøvennlig verden. Da er det særlig to ting som er avgjørende, og som SV tar tak i i dette budsjettet. Det ene er å skaffe mer rom for fornybar energi. Det betyr at vi må satse mer på forskning og tilskuddsordninger som gjør det mulig å ha mindre fossilt brensel. Her har Norge et grenseløst potensial, både i form av at vi kan skape mye energi og ikke minst ved at vi kan skape framtidsrettede arbeidsplasser. La oss bare ta solcelleindustrien, som er et godt eksempel på hvordan det er mulig for flinke mennesker å skape næringsvirksomhet, skape framtidsrettede arbeidsplasser og ikke minst skape produkter som forurenser mindre enn de energibærerne vi i dag har litt for mange av. Dette vil skape tusenvis av arbeidsplasser og være en måte som vi kan gå inn i framtida på. Men det vil ikke minst, og det er kanskje det viktigste perspektivet, bidra til mindre CO₂-utslipp, som jo er helt avgjørende.

Det andre viktige forslaget i så måte er å flytte transport over til kollektiv transport. Det betyr at vi må satse mer på jernbane og gi større tilskudd til kollektiv trafikk, særlig i byene, der det er mulig for mennesker å reise kollektivt uten at det oppleves som en veldig tidssløsing. Vi bruker mye penger på dette fordi det er nødvendig for å nå de mål som er satt i klimapolitikken, og for å skape et bedre miljø for barna våre. Noen må gå foran og ta miljøet på alvor. Det vi har gjort i Norge i mange år, er at vi har snakket om at miljøet er viktig, men ingen har vært villig til å gå foran og si: Det krever at vi faktisk setter inn noen tiltak. SV anviser i dette budsjettet hvilke tiltak som kan gjøres (presidenten klubber).

Jeg hører at presidenten klubber. Det betyr at jeg skal avslutte. Jeg må bare få ta opp de forslagene som er referert i innstillingen og som SV er medforslagsstiller til eller står alene om.

K a r i L i s e H o l m b e r g hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Øystein Djupedal har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Ranveig Frøiland (A) [11:41:20]: SV og Arbeidarpartiet er einige om det meste når det gjeld velferd, og at det trengst meir pengar både til skule, omsorg og helse. Men vi treng òg arbeidsplassar i andre sektorar, f.eks. sjøfart. Vi har hatt ei nettolønsordning for ferjeflåten som går i utanrikstrafikk. Den skal avsluttast frå 2006. Vi ser no resultatet av det, ved at utflagging er ein realitet.

Det er fleire som står overfor den same utfordringa. Neste utfordring er at NOR-flåten vår kan flagga ut. Norske sjøfolk vert for dyre dersom dei ikkje får ei nettolønsordning, altså dei same konkurransevilkåra som dei som dei konkurrerer med, har.

Spørsmålet mitt til SV er: Vil dei no revurdere nettolønsordninga, når dei ser konsekvensane av dei vedtaka dei tidlegare har vore med på å gjera?

Øystein Djupedal (SV) [11:42:40]: La meg først si at jeg er fryktelig lei meg for at så mange mennesker mister arbeidet sitt i Fjord Line. Jeg får mange brev og e-poster fra mange av dem. De er fortvilet og rasende.

Det er ikke oss raseriet egentlig skal rettes mot. Dette er en beslutning tatt av rederiet Fjord Line. Selv med en nettolønnsordning ville det vært mulig for Fjord Line å flytte ut og få lavere kostnader enn det en nettolønnsordning kan gi. Vi mener at Fjord Line og også Color Line, som er de to store ferjerederiene som i dag har nettolønnsordning, må betale mannskapshyren sin selv, som alle andre bedrifter må betale lønn.

Det som er det store paradokset, er at næringen har klart å skape et inntrykk av at de har bruk for offentlige subsidier, men nesten alle norske virksomheter som er i konkurranse med utlandet, kan på et eller annet sted i verden få bedre vilkår enn man kan få i Norge. Vi mener at det finnes en samfunnskontrakt der rederier, der sjøfolk, der vi som storting og vi som borgere alle må bidra til samfunnet vårt. Hvis man bestandig skal springe etter den billigste krona, som rederiet Fjord Line nå gjør, må jeg si at jeg er fryktelig skuffet over det, for de er også en del av denne samfunnskontrakten. Dette er rederiets ansvar alene, ikke Stortingets ansvar.

Heidi Larssen (H) [11:44:10]: Representanten Djupedal svikter ikke. Med sin ensidige språkbruk om Regjeringens usosiale skattepolitikk reduserer han skattedebatten til kun en fordelingsdebatt. Og arbeidsplasser skapes bare ved offentlige bevilgninger. Hvordan f.eks. skattesystemet kan være med på å stimulere til nyetablering, både til å skaffe arbeidsplasser og til å skape de verdiene representanten Djupedal har vært så flink til å fordele her i dag, nevnes ikke med ett ord – snarere tvert imot. De skjemper formuesskatten for små og mellomstore bedrifter og uoterte aksjer. Det siste rammer ikke minst gründere i oppstart og vekstfase. De blir pålagt en mye høyere formuesskatt enn det de kanskje har i inntekt. Istedenfor å stimulere til slike nyetableringer ved å fjerne eller redusere den norske formuesskatten, gjør altså venstrepartiet det motsatte, svekker evnen og viljen til å starte slik virksomhet.

Mitt spørsmål til Djupedal blir: Hva er det Sosialistisk Venstreparti mener er så galt med denne typen nyetablering og arbeidsplasser at de fortjener de snubletrådene dere legger ut for dem?

Øystein Djupedal (SV) [11:45:32]: I SVs alternative budsjett får næringslivet lettelse, ved at vi foretar en omfordeling av hvordan man skal beskatte. Det betyr at vi gir lettelse i arbeidsgiveravgift, og vi gir lettelse i avskrivningsregler. Så øker vi noen andre avgifter, særlig miljøavgiftene. Det gjør vi for å skape et framtidsrettet næringsliv.

At vi ikke ønsker lettelse i formuesskatten, er helt riktig. Hva er lettelse i formuesskatten, sånn som Heidi Larssen nå beskriver det? Jo, det betyr at f.eks. en mann som Rimi-Hagen istedenfor å skattlegges for 100 pst. av sitt uoterte selskap skal skattlegges bare for 65 pst. Han

får altså 35 pst. rabatt på sin formuesbeskatning. Er det noen som sier at Rimi-Hagen automatisk bruker disse pengene på å skape flere arbeidsplasser? Nei. Det fins ingen automatisk sammenheng i dette. Rike mennesker må selvfølgelig bidra til fellesskapet, som vi må alle sammen, for det er også en del av vår samfunnskontrakt. Det betyr at vi omfordeler med skatt, sånn at vi skaper nye virksomheter – ikke mer skatt, totalt sett er vi omtrent i null. Men de som har store formuer i Norge, må bidra, selvfølgelig må de det. Det er dette som er solidaritet og rettferdighet.

Gjermund Hagesæter (FrP) [11:47:08]: Representanten Djupedal gir uttrykk for at SV er oppteke av å få arbeidsløysa ned. Det har eg litt problem med å forstå, og det kan iallfall ikkje gjelde norske sjøfolk.

I finansinnstillinga slår også SV fast, som dei tradisjonelt gjer, at norsk skipsfart ikkje skal ha internasjonalt konkurransedyktige rammevilkår. Det skjønner alle, iallfall dei fleste av oss, vil medføre utflagging og tap av norske arbeidsplassar. Det har vi også sett no, når Fjord Line flaggar ut og 350 tilsette får sparken.

I Bergens Tidende stod det nyleg følgjande – sitat frå Bergens fremste SV-politikar, Oddny Miljeteig:

«Det er vondt og trist at SV har medansvar for at 350 fagforeningskamerater nå mister jobben.»

Spørsmålet mitt til Djupedal er: Er han einig i denne utsegna, eller meiner han at hans partifelle her tek feil?

Øystein Djupedal (SV) [11:48:27]: Jeg svarte nettopp på en replikk om Fjord Line, og jeg må si at jeg er oppriktig lei meg for at disse 350 mister jobben sin. Dette er et ansvar rederiet alene har. Rederiet går med overskudd, dette er en godt drevet bedrift gjennom mange år. Det finnes etter mitt skjønn ingen grunn til at vi skal subsidiere den.

Det har blitt en merkelighet innenfor en av de stolteste og eldste næringene i Norge, nemlig skipsfart, der vi har flinke sjøfolk og har hatt det gjennom generasjoner, at rederne har klart å skape det inntrykk at de har bruk for offentlige subsidier. Rederier i sin alminnelighet – det gjelder ikke Fjord Line – har en annen og lettere beskatning, de har flere lettelse som andre norske bedrifter som konkurrerer, ikke har.

Jeg har vanskelig for å forstå hvorfor norske rederier har bruk for offentlige subsidier. Det finnes en skattekonkurranse mellom mange land, men den er på nesten samtlige tenkbare produkter eller næringer som finnes. Det produseres mat og andre ting billigere enn i Norge. Allikevel finnes det altså en konkurranse rundt dette.

Mitt og SVs utgangspunkt er at vi er forferdelig lei oss for at Fjord Line sier opp disse ansatte, men det ansvaret er det rederiet alene som har.

Björg Tørrisdal (KrF) [11:49:53]: SV sier ofte at de vil gi mest til dem som har minst. Men SV setter klare betingelser for hvem de vil gi mest til. De vil ikke gi mest til småbarnsfamiliene, iallfall ikke de småbarnsfamiliene som velger kontantstøtte for de aller yngste bar-

na. SV foreslår å fjerne kontantstøtten med øyeblikkelig virkning, og svaret til Øystein Djupedal er at barna kan gå i barnehage. Men SV og Øystein Djupedal vet at det pr. i dag ikke fins nok barnehageplasser til alle de minste barna.

Det er Regjeringens politikk å gi full valgfrihet. Men da må vi først bygge nok barnehager. Like fullt foreslår SV å fjerne kontantstøtten fra nyttår. De småbarnsfamiliene som har dårlig økonomi, og som ikke har mulighet til barnehageplass fra nyttår, vil en ta fra 3 500 kr i måneden. Hvilket svar vil en gi disse familiene når de får forverret sin økonomi så mye?

Øystein Djupedal (SV) [11:50:55]: En av de tinge jeg er mest stolt over i denne stortingsperioden, er det storstilte barnehageforliket som Stortinget har fått til. Opposisjonen fant sammen og laget en storstilt barnehagesatsing, som etter hvert også Regjeringen ble med på. I utgangspunktet er det altså et samlet storting som nå ønsker en storstilt satsing på barnehager. Det er å innfri valglofter for mange partier. Dessverre er Kristelig Folkeparti et av de partiene det har vært vanskeligst å få med på dette. Det var det partiet som lovet mest i valgkampen, men et av dem som nå har hatt vanskeligst med å følge opp barnehageforliket, ikke minst gjennom sin barne- og familieminister Laila Dævøy, som jo har gjort alt hun kan for å lage vanskeligheter rundt dette.

Det er ingen hemmelighet at SV har vært imot kontantstøtten – det har vi vært hele tiden, og det er vi fortsatt. Det eksisterer ingen valgfrihet for en familie som ikke har barnehageplass. Derfor er det SV sier at vi ønsker å bygge barnehager til en overkommelig pris. Det har vi faktisk lyktes med. Vi har ikke full barnehagedekning nå, men det betyr at vi i dag bruker 7 milliarder kr mer på barnehager enn vi gjorde før barnehageforliket. (Presidenten klubber.) Denne storstilte satsingen er takket være opposisjonen på Stortinget – dessverre mot Regjeringen – halvveis.

Presidenten: Presidenten vil anmode om at tiden for replikkene holdes.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:52:31]: Det kan synes som et paradoks at kapitaleiere som sitter på mange milliarder i formue, skal få lettelse ved at man fjerner formuesskatten, men situasjonen for mange småbedriftseiere er at de har bundet opp betydelig med kapital i varerlager, i bygninger og i produksjonsutstyr. Mange av disse har altså en betydelig formue, ikke i penger, men i investert kapital som skaper arbeidsplasser for svært mange mennesker. Mange av disse bedriftene har svak lønnsomhet til tross for den betydelige formuen som de har, og det er mange eksempler på bedriftseiere som må tære på egenkapitalen eller sågar lånefinansiere formuesskatten for å betale den.

Synes SV dette er uproblematisk, eller vil SV vurdere det forslaget som Senterpartiet har fremmet hvor man ber Regjeringen utrede en modell for formuesskatt som innebærer at næringsformue skal fritas? Det er mulig å av-

grense dette og finne modeller som ivaretar de fordelingshensyn som både SV og Senterpartiet ønsker å ivareta, og som kan medvirke til at bedriftene kan bygge opp en solid egenkapital, og dermed trygge arbeidsplassene.

Øystein Djupedal (SV) [11:53:52]: Vi er positive til å se på måter for rettferdig beskatning, men formuesskatten er den biten av kapitalbeskatningssystemet vårt som er progressiv. Det betyr at når det gjelder lønnsinntekt, kan vi beskattes progressivt etter hvor mye vi har. Formuesskatten er det progressive elementet som gjør at man må beskatte etter større formue.

Vi vet godt at det kan slå uheldig ut for enkelte, men så lenge man ikke har et bedre og mer treffsikkert system, mener SV at det vi må gjøre med formuesskatten, er å gi større lettelse i bunnfradraget, slik at flere slipper å betale formuesskatt. Men vi må også sørge for at det ikke gis rabatt på de største formuene. Og dette synes jeg er det store paradokset, at denne regjeringen altså gir store rabatter i formuesskatten til dem som har mest.

Det finnes sikkert mange gode grunner til å gi noen skattelettelse, men da bør det være til dem som sitter nederst ved bordet, og ikke til dem som sitter øverst ved bordet. Hvorfor i himmelens navn vi skal gi lettelse til Rimi-Hagen, er for meg komplett uforståelig. Men det er ikke noe rart at de klirret med glassene oppe på Holmenkollåsen den dagen statsbudsjettet ble lagt fram, for det er de som bor der, som virkelig har fått massive skattelettelse med denne regjeringen.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed avsluttet.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [11:55:21]: Me vil i dag vedta det siste budsjettet for denne stortingsperioden. Viktige stikkord for regjeringspartia har vore, og er, arbeidsplassar, velferd og fornying.

I løpet av perioden har bistanden auka med 4,3 milliardar kr, og det er innført målretta tiltak for å bekjempe fattigdom i Noreg med til saman 3,2 milliardar kr. I helsesektoren er ventelistene reduserte med i snitt 20 pst. Det har skjedd ein sterk auke i talet på barnehageplassar, og kontantstøtta er vidareført.

Frivillig sektor er blitt styrkt, bl.a. ved ein kraftig auke i gåvefrådraget og ved vidareføring av kompensasjon for tenestemoms.

Vår regjering har òg satsa sterkt på miljø og fornybar energi. Verneområda i Noreg har auka med 50 pst., og satsinga på alternativ energi er styrkt, bl.a. gjennom rekordsatsing på forskingsmidlar til CO₂-handtering av gasskraft. Når det gjeld kollektivtransport, er Sem-erklæringa oppfylt, med den følge at me no ser ein auke i bruk av kollektive transportmiddel. Dette skjer etter ein periode med stagnasjon og nedgang.

Dette viser at det i denne perioden har vore ei sterk satsing på velferd og fornying.

Eit kjenneteikn ved vår regjering er at ho har vist både evne, vilje og mot til å styra norsk økonomi. Dei økonomiske barometera, og det me kan sjå i den praktiske

kvardagen, viser at Samarbeidsregjeringa sin økonomiske politikk har verka. Då Regjeringa tok over, var sentralbanken si styringsrente 7 pst. No er ho 1,75 pst. Frå å vera på rentetoppen, samanlikna med våre viktigaste handelspartnarar, har me no den lågaste renta. Kronekursen har kome ned på eit nivå som gjer at næringslivet igjen har fått styrkt si konkurransekraft.

Den økonomiske veksten er høg, optimismen i næringslivet stig, og arbeidsløysa er på veg ned.

Slik var det ikkje då vår regjering tok over hausten 2001. Me såg då ei utvikling i ei retning som norsk næringsliv i lengda ikkje kunne leva med. Svekte internasjonale konjunkturar og vedvarande press i norsk økonomi, stor renteforskjell i forhold til handelspartnarar og ei norsk krone som stadig styrkte seg, låg som ein tung trussel over mange arbeidsplassar.

Særleg det stramme budsjettoplegget for 2003 vart eit vendepunkt. Det var ikkje alle som tok bølga for 2003-budsjettet, men næringslivet fatta mot. Og tiltaka verka. Seint på året 2002 starta rentenedgangen, og over på nyåret 2003 kom etter kvart også konsekvensen i form av nedgang i kursen på norsk krone. Eit inntektspolitisk samarbeid har ytterlegare styrkt norsk næringsliv si konkurransevne.

Regjeringa sitt faste grep var sterkt medverkande til at norsk økonomi fekk det som sentralbanksjefen har kalla for «ei mjuk landing».

Det budsjettforslaget som ligg føre i dag, viser at Regjeringa vil vidareføra ei fast og ansvarleg styring av norsk økonomi. Me gler oss difor over at Framstegspartiet i budsjettforhandlingane har vore både ryddige og konstruktive og gjennom det medverka til ei positiv einighet om eit godt budsjett for 2005. Det skal Framstegspartiet så absolutt ha honnør for.

I forslaget til statsbudsjett for 2005 held Regjeringa oppe satsinga på velferd. Ein god fordelingsprofil er vidareført, bl.a. ved at barnehagar, psykiatrien og dei fattige i verda framleis er i fokus. Gjennom budsjettavtalen er kommunane til saman sikra 3 milliardar kr ekstra i tillegg til dei 2,75 milliardar kr Regjeringa allereie hadde lagt inn i budsjettet. Slik får kommunane høve til å halda oppe og utvikla velferdstilbod innan omsorg, skule og oppvekst, med andre ord gjera kvardagen betre og tryggare for folk flest.

Regjeringa satsar sterkt på å redusera avstanden mellom det å vera innanfor og utanfor arbeidslivet. Det vert difor innført ei ordning der uførepensjon kan nyttast som lønstilskot for arbeidsgjevarar. Elles aukar talet på tiltaksplassar for yrkeshemma med 2 000.

Gode vilkår for næringslivet er avgjerande for vekst og for velferd. Gode rammevilkår gjev overlevings- og utviklingsmoglegheiter, det skapar optimisme, og det stimulerer til vidareutvikling og fornying. Alt dette er igjen viktige føresetnader for at norsk næringsliv skal kunna vera oppegåande, hevda seg i konkurransen og gjennom det tryggja eksisterande arbeidsplassar og skapa nye. Innføringa av SkatteFUNN har gjeve ein viktig reiskap for fornying og utvikling i næringslivet. I 2005 kan denne ordninga utløysa 1,8 milliardar kr til forskning og ut-

vikling. Gjennom budsjettavtalen er det slege fast at også uløna forskingsinnsats skal koma innanfor ordninga. Det vil ytterlegare stimulera til nyskaping, særleg for små bedrifter i oppstartingsfasen.

Det kjem på plass fire nasjonale såkornfond knytte til universitetsbyane Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. Føremålet med desse fonda er å stimulera til praktisk næringslivsutvikling ut frå dei tunge og høgt kompetente fag- og forskingsmiljøa me finn ved universiteta her i landet.

I statsbudsjettet for 2005 vert det innført ei byggelånsgarantiordning på 2,5 milliardar kr for skipsverfta. Dette vil gje ei utsett verfts nærings langs kysten betre moglegheiter for å hevda seg i ein beinhard internasjonal marknad. Budsjettavtalen inneber at permitteringsperioden fram til 1. juli neste år framleis vil vera på inntil 42 veker. Vidare er arbeidsgjevarperioden ved permittering redusert frå ti til fem dagar.

Gjennom fireårsperioden er skatte- og avgiftstrykket for næringslivet letta, m.a. ved avvikling av investeringsavgifta og ved lette i avskrivingsattsar. Når det gjeld skatt, har Regjeringa også lagt fram, og fått behandla, ei skattemelding som inneheld ei omfattande skattereform. Føremålet med skattereforma er å få eit enklare og meir rettferdig skattesystem. Ei av hovudføringane er å fjerna den største urettferda i dagens skattesystem, nemleg forskjellen mellom skatt på aksjeutbyte og skatt på lønsinntekt. Slik som det framstår i dag, er det ikkje berre urettferdig, det gjev òg tilpassingsmoglegheiter for dei mest ressurssterke. Dette vil me gjera noko med. Skattereforma fører også med seg at delingsmodellen kan avviklast. I dette budsjettet kjem dei første tiltaka for å innføra denne reforma. Det meste av innføringa kjem i 2006 og 2007. Det nye skattesystemet vil også etterkoma EØS-krava.

Frivillig sektor er eit viktig område for Kristeleg Folkeparti. Frå og med 2003 har det vore mogleg å få skatte-reduksjon for gåver på inntil 6 000 kr til frivillig arbeid. Dette har vorte ein kjempesuksess, og mange organisasjonar rapporterer om stor inntektsvekst og som følgje av det auka aktivitet. Dette skaper positive band mellom organisasjon og gjevar. Det er bra! Resultatet er altså ikkje berre meir pengar i kassa, men auka engasjement og betring av det viktige velferdstilbodet som frivillige lag og organisasjonar står for. På bakgrunn av dette doblar me gåvefrådraget frå og med neste år. Frå 1. januar 2005 vert den øvre grensa for gåver med rett til skattefrådrag sett til 12 000 kr. Dette vil gje ein ytterlegare stimulans til det uvurderlege og uerstattelege arbeidet som frivillige lag og organisasjonar utfører.

Sidan tenestemomsen vart innført i 2001, har det vore ein klar føresetnad at frivillige lag og organisasjonar ikkje skulle tapa på det. Det har vore ei målsetjing at dette skulle skje på ein enkel og treffsikker måte. Her har ulike metodar vorte prøvde ut, utan at me har kome heilt i mål. Difor er det i budsjettavtalen no einighet om at det i revidert til våren skal gjerast ein gjennomgang av ordninga og eventuelt leggast fram forslag som sikrar at intensjonane vert tekne vare på.

Olof Palme sa ein gong at politikk er å vilja. Saka me har føre oss i dag, viser fast vilje til ikkje berre å sikra eit godt budsjett, men også å gje ein trygg og god kvardag med gode levekår for folk flest. Gjennom dette budsjettet får også næringslivet gode levekår, og dei viktige samfunnsoppgåvene som frivillige lag og organisasjonar utfører, får nødvendig gjødsel og god vekstjord.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ranveig Frøiland (A) [12:04:41]: Kristeleg Folkeparti gler seg, men dei må venta til dei kjem til Stortinget med budsjettet sitt før dei kan visa ordentleg glede. I fjor var det Arbeidarpartiet som støtta dei slik at dei kunne få gjennomslag for sine saker, og i år Framstegspartiet. Men det er viktig å gle seg, sjølvsagt.

Eg har eit spørsmål til Sørffonn. Kva er det som gjer at Kristeleg Folkeparti synest det er god fordelingspolitikk at dei som tener 1,2 mill. kr, etter Regjeringa sitt forslag skal få ein skattelette på 29 000 kr – no er det redusert etter avtalen til 19 000 kr – og at dei som tener 200 000 kr, skal få ein skattelette på 3 600 kr? Er dette god fordelingspolitikk?

Når det gjeld helse – det er mitt neste spørsmål – seier Sørffonn at dei er komne godt ut. Helse Vest har ikkje eingong klart å laga eit budsjett, for det er så vanskeleg å visa kva som er konsekvensane, og dei veit at her vert det opprør. Og så seier Sørffonn at Helse Vest er vinnaren. Kva er det Sørffonn veit som ikkje Stortinget veit?

Ingebrigt S. Sørffonn (KrF) [12:06:01]: Ja, det må vera lov å gle seg. Og kanskje skulle òg denne forsamlinga av og til gje uttrykk for litt meir glede og tilfredsheit.

Men når det gjeld skattepolitikken, har eg ein sterk mistanke om at Arbeidarpartiet snakkar mot betre vitan-de. For det dei gjer, er at dei grip fatt i ein liten bit av eit verkemiddel for å fjerna den største urettferda i skattesystemet, nemleg dette å redusera forskjellen på kapital-skatt og på inntektsskatt. Det snakkar Arbeidarpartiet seg vekk frå. Så vil Arbeidarpartiet fjerna delingsmodellen, men dei vil ikkje ha same prosentatsen på kapital-skatt og inntektsskatt, slik me oppfattar dei. Kva gjer dei då? Då opnar dei ei låvedør for tilpassing og for skatteunn-draging av dimensjonar. Det me ser i dag ved utnytting av delingsmodellen, vil vera for bagatellar å rekna mot det som vert konsekvensane dersom det eg har oppfatta som mangel på konsekvens i Arbeidarpartiet sitt opplegg, er rett.

Gjermund Hagesæter (FrP) [12:07:25]: Eg registrerer at også representanten Sørffonn kan glede seg over budsjettforliket med Framstegspartiet, og det synest vi at han har grunn til. Vi meiner nemleg at Framstegspartiet har ført budsjettet i riktig retning. Vi har gitt det ein meir sosial skatteprofil. Vi har fått til lågare matmoms, lågare eigendelar og meir til kommunar og sjukehus. Vi meiner altså at budsjettet er blitt betre med Framstegspartiets hjelp.

Eg konstaterer også at det ikkje berre er vi som meiner det. Ifølgje Aftenbladet meiner Bjørg Tørresdal at «et godt budsjettforlik er blitt enda bedre med Frps hjelp».

Spørsmålet mitt til representanten Ingebrigt Sørffonn er om han er einig med sin partikollega og kollega i finanskomiteen i at budsjettet no er blitt betre med Framstegspartiets hjelp enn det Regjeringa fekk til sjølv.

Ingebrigt S. Sørffonn (KrF) [12:08:37]: Det er viktig å leggja fram eit godt budsjettforslag, men eit godt budsjettforslag har null verdi om det ikkje vert fleirtal for eit godt budsjett, for det er det me skal styra etter. Denne regjeringa har diverre ikkje fleirtal i salen, difor er me avhengige av å få avtalar med nokon her i salen. Framstegspartiet har opptredd ryddig, respektfullt og konstruktivt i den prosessen me har hatt, og medverka til at me får vedteke eit godt budsjett som det går an å styra etter. I dette budsjettet er òg hovudlinjene i Regjeringa sin politikk vidareført. Det er me svært fornøgde med.

Audun Bjørlo Lysbakken (SV) [12:09:37]: Sett i lys av den lett amorøse tonen som hersker mellom Høyre og Fremskrittspartiet i denne debatten, er det naturleg å spørre representanten Sørffonn om ikkje det kanskje er regjeringspartiene som ville hatt mest bruk for disse samlivskursene som Kristelig Folkeparti markedsfører så aktivt, for her spriker det i alle retninger når det gjelder holdningen til Fremskrittspartiet. Vi hørte senest i radioen i dag morges at Kåre Kristiansen, Kristelig Folkepartis veteran, tok til orde for et samarbeid med Fremskrittspartiet, mens statsministeren sier noe annet. Det er avgjørende for velgerne å få vite klart og tydelig om det er sånn at en stemme for Kristelig Folkeparti, sett i lys av det forliket vi har på bordet nå, kan være en stemme for en mulig regjeringdeltakelse for Fremskrittspartiet, eller ikke. Så jeg vil be representanten Sørffonn om enten å bekrefte eller avkreffe at det Kristelig Folkeparti tidligere har sagt, at det er uaktuelt å samarbeide med Fremskrittspartiet, står ved lag.

Presidenten: Presidenten har lyst til å bemerke at replikkunden vel skulle være til statsbudsjettet.

Ingebrigt S. Sørffonn (KrF) [12:10:46]: Eg kan berre understreka at både samlivskurs og gode relasjonar mellom menneske er viktig, og det kan det aldri bli for mykje av.

Eg har allereie fleire gonger bekrefte at me er fornøgde med ryddige, respektfulle og konstruktive forhandlingar med Framstegspartiet. Det har medverka til at me får fleirtal for eit godt budsjett. Men eg skal heller ikkje stikka under stol at det er store politiske forskjellar mellom Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti. Det er store politiske forskjellar når det gjeld bistand, alkohol, miljø og bio- og genteknologi. Me kan lista opp ei rekkje slike saker.

I ein budsjettavtale kan ein tona ned slike politiske forskjellar. Det er dette eit tydeleg eksempel på. Men det blir betydeleg verre i ein forpliktande politisk avtale eller

(Sørfonn)

i eit regjerings samarbeid. Difor er det ikkje aktuelt å gå inn i eit tettare politisk samarbeid med Framstegspartiet.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [12:12:08]: Under Samarbeidsregjeringa har veksten i husholdningenes forbruk økt med nesten 50 pst. mer enn under Sentrumsregjeringa, mens det i offentlig sektor har gått motsatt vei.

Det første spørsmålet er: Hvordan forsvarer Kristelig Folkeparti en politikk med sterkt økende privat forbruk opp mot den kristne forvaltertanken, som jo skal være et fundament for Kristelig Folkepartis politikk?

Budsjettavtalen innebærer nå oppretting av kommunenes skattesvikt og en sak som faktisk er Senterpartiets forslag, nemlig en låneordning for oppussing av kirkebygg. Representanten Sørfonn har uttalt større glede over budsjettforliket enn over Regjeringens budsjettforslag. Er det slik at Kristelig Folkeparti er avhengig av Fremskrittspartiet for å få gjennomslag for sin politikk?

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [12:13:14]: Det var fleire spørsmål her, så eg får prøva meg i telegramstil.

Når det gjeld veksten i privat forbruk, kan ein berre gå tilbake til behandlinga av kredittmeldinga for kort tid sidan. Der var eg sjølv ordførar for saka og åtvare sterkt mot den utviklinga me har, med ein sterk auke i huslydane si lånegjeld – altså lånegraden.

Når det så gjeld å retta opp skattesvikten for kommunane, er me svært fornøgde med det me har fått til i det budsjettet som ligg føre. Frå tid til anna verkar det som om Senterpartiet har eit hav av midlar å gi i denne samanhengen. Det var ikkje tilfellet den gongen Senterpartiet hadde kontroll både i Finansdepartementet og i Kommunaldepartementet. Då hadde ein faktisk nedgang i dei frie inntektene til kommunane.

Torstein Rudihagen (A) [12:14:39]: Sørfonn og Kristeleg Folkeparti er veldig fornøgde med det meste i statsbudsjettet, så òg med skatteopplegget. Det trur eg folk ute i mange regionar og distrikt skal merke seg. Den største utfordringa som mange regionar og distrikt i dette landet har, er å ta vare på busetjinga. Det er fyrst og fremst mangel på arbeid og arbeidsplassar. Mange er likevel med på å halde oppe busetjinga ved at dei tek den belastninga det er med anten lang dagpendling eller vekpendling der dei bur på hybel eller i brakke. Det som no skjer med statsbudsjettet og skatteopplegget, er at det blir gitt store skattelettar til folk med millioninntekter. Samtidig skal pendlarane miste frådraget for ekstra kostnader ved å bu borte frå heimen, og for det andre skal dei få mindre frådrag for pendlinga til og frå. Meiner Sørfonn og Kristeleg Folkeparti at dette er god distriktspolitikk?

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [12:15:54]: Rudihagen og eg er nok veldig einige om at det er viktig å halda oppe busetnaden ute i distrikta. Det gjer me fleire grep for i dette budsjettet, bl.a. med dei nasjonale såkornfonda, der me tek sikte på å næringsretta den tunge forskings-

innsatsen ein finn i universitetsmiljøa. Dette kan bety arbeidsplassar ute i distrikta.

Spørsmålet gjekk vel spesielt på den forsiktede endringa som er gjort i ordningane for reisefrådrag for pendlarar. Når det gjeld den biten, er den neppe avgjerande for om folk vil bu ute i distriktet. Men det undrar meg litt at Arbeidarpartiet angrip små postar i skatteopplegget, mens dei på den andre sida er villige til framleis å la kaksane gå fri når det gjeld det verkeleg store, dette med kapitalinntekter knytte til delingsmodellen.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet.

Morten Lund (Sp) [12:17:24]: Budsjettprosessen i Stortinget viser – også i år – at Kristelig Folkeparti får mer støtte for sine hjertesaker i forhandlinger med de andre partiene enn de får i Regjeringen. Det er stor glede i partiet både her i korridorene og på grasrota over påplussinger til kommunene, til samferdsel, til sykehusene og til vedlikehold av kirker og skoler, og ikke minst over redusert skatt på sykdom og en mer utjevne skattepolitikk enn regjeringen Bondevik II har foreslått. Forbedringene på disse områder ville blitt større om forliket hadde blitt inngått med den andre delen av opposisjonen. Hvorfor velger så Kristelig Folkeparti å gå videre i et samarbeid med Høyre på Fremskrittspartiets nåde? Fremskrittspartiet har sterke ønsker om kutt til distrikt, landbruk og u-hjelp i sitt program, i tillegg til økt privatisering av velferdstjenestene. Grasrota i Kristelig Folkeparti synes å foretrekke den politikk som ble beskrevet i fellesmerknadene med Senterpartiet til siste langtidsprogram. Jeg synes Arbeiderpartiet har nærmet seg den linja, mens Kristelig Folkeparti sentralt har gått i motsatt retning.

Senterpartiet vil ha en ny politisk kurs for Norge, en ny politisk kurs som kan skape like vilkår i hele landet, med tro på utvikling i hele Norge. Vi vil gjennom en mer aktiv finanspolitikk bidra til gode og nyskapende lokalsamfunn i hele Norge. Vi mener Norge blir fattigere av Regjeringens sparepolitikk, som fører til sentralisering, økte trygdeutgifter og lågere verdiskaping.

Senterpartiets alternative budsjett gir over 10 000 flere årsverk, ifølge en analyse fra SSB. Det sikrer at lokal velferd, skole og eldreomsorg kan forbedres, ved å tilføre 6,7 milliarder ekstra til kommunesektoren. Vi foreslår 4,4 milliarder ekstra til næringsformål, samferdsel, bredbånd, bedre kapitaltilgang og lågere skatter og avgifter for næringslivet. Vi satser 1,5 milliarder ekstra på helseforetakene for å fjerne helsekøer og unngå nedleggelses, og vi går imot økte egenandelstak ved sykdom. Vi vil fjerne matmomsen og går imot reduksjoner i toppskatten, som Regjeringen foreslår.

For å skape og trygge så mange arbeidsplasser bruker Senterpartiet 4,4 milliarder mer av oljepengene enn Regjeringen i sitt forslag. Jeg er helt enig i finansministerens kommentar til perspektivmeldingen, om at det er en illusjon å tro at det er oljeinntektene som kan berge økonomien og velferdstjenestene. Senterpartiet har lenge hevdet at vi må legge til rette for at arbeidsstyrken blir

større, mer kunnskapsrik og mer effektiv. Vi håper at vi denne gangen kan få flertall for vårt forslag om at hvert årsbudsjett skal inneholde et arbeidskraftregnskap med spesiell oversikt over reservene vi har, og det som gjøres for at disse kan bli foredlet og brukt. Reservene dreier seg om flere hundre tusen personer og kan, ifølge beregninger i siste langtidsprogram, tilsvare dobbelt så stor samfunnsverdi som den samlede oljeformuen.

Statistisk sentralbyrå har beregnet at Senterpartiets merforbruk fra oljefondet ikke ville gi økt prisstigning og rente slik situasjonen nå er. SSB har tidligere gjort beregninger av effekten av en mer aktiv finanspolitikk for å få flere i arbeid de senere årene. Et av resultatene er følgende: Om skatteletten som er gitt de siste fire år, i stedet var bevilget til å øke aktiviteten i privat og offentlig sektor, ville det vært 47 000 flere i arbeid – uten økte priser og rente som resultat, har de beregnet. Og det er en slik linje som Senterpartiet har ført disse årene. Kan vi håpe at slike rapporter leses i Finansdepartementet?

Den tydelige veksten vi har fått i norsk økonomi, gir få nye jobber i Norge. Den låge renten stimulerer til økt privat forbruk og sterk stigning i lån til husholdningene. Næringslivet investerer lite og har i en ny undersøkelse svart at 80 000 arbeidsplasser kan bli flagget ut i løpet av fem år om rammevilkårene ikke bedres. Øverst på deres ønskeliste står bedre veier. Økte sykkelønsutgifter for arbeidsgiver, mer kostbar permittering og passiv og uforutsigbar næringspolitikk er typiske tiltak som øker utflaggingen. At ikke Regjeringen skjønner det!

Av Senterpartiets ekstra satsing på 4,4 milliarder til en målrettet og offensiv næringspolitikk går 1,4 milliarder til samferdsel og bredbånd. Vi vil gjeninnføre permitteringsreglene med 42 ukers periode og bare tre dagers lønnsplikt for arbeidsgiver. Vi synes det er meningsløst å ha halvårsvarighet på slike regler bare av hensyn til handlingsregelen. Uforutsigbarhet de luxe må Regjeringens linje kalles. Senterpartiet går imot å pålegge arbeidsgivere økt lønnsplikt ved sykefravær og å redusere skattefradrag for pendlere. Vi vil utvide nettolønnsordningen for sjøfolk.

Senterpartiet foreslår at næringsformue skal fritas for formuesskatt, slik det er i Sverige, som vårt næringsliv ber om. I sum gir vårt opplegg lågere skatt for næringslivet. Vi foreslår at gebyrene til Mattilsynet og Brønnøysundregisteret blir redusert betydelig, og at de nye avgiftene på havbruk og fiskebåter avvises. Vi foreslår 100 mill. kr til et verdiskapingsprogram for fersk fisk, og det samme til den velprøvde ordningen kommunale næringsfond, som Bondevik II-regjeringen har avskaffet. I alt er det over 1 milliard kr i økt kapitaltilgang til å skape og sikre arbeidsplasser i Senterpartiets opplegg. Vi synes det er en skam at distriktsmilliarden som ble vedtatt for et og et halvt år siden, fortsatt ligger urørt. Det burde vært unødvendig.

Senterpartiet foreslår å kompensere for kommunenes skattetak i 2004 og øke med 4,2 milliarder kr for 2005. Dette vil utgjøre 3,4 milliarder kr mer enn i forliket.

Tall fra Sør-Trøndelag forteller at det trengs langt mer enn det forliket gir, for å unngå nedskjæringer innen sko-

le og eldreomsorg. For Melhus kommune gir forliket så vidt kompensasjon for skattesvikten i år, men 3 mill. kr for lite til å videreføre dagens tilbud og ingen mulighet til å nedbetale tidligere underskudd på 15 mill. kr. Senterpartiets alternativ ville sikret samme tilbud som i dag og gitt mulighet til å dekke 1/3 av underskuddet. Fylkeskommunen i Sør-Trøndelag ville fått akkurat nok til å unngå ytterligere nedskjæringer med Senterparti-forslaget, men må spare 35 mill. kr slik forliket ble. Regjeringens opplegg ville betydd innsparinger på 70 mill. kr på toppen av det de tidligere har tatt. Og det ville betydd dramatiske reduksjoner i skoletilbudet.

Senterpartiet håper at det nå kan oppnås enighet om en plan for å rette opp den meget vanskelige situasjonen for kommunene. Regjeringspartiene må innse at slanking av denne sektoren har gått for langt. Dårligere skole og eldreomsorg er resultatet allerede. Det er uverdigg at Regjeringen i verdens rikeste land fraskriver seg ansvaret for velferdstjenestene ved å sulteføre kommunene, mens den private velstanden øker fort.

Senterpartiet vil at det skal satses mer på forebygging på alle samfunnsområder. Det er positivt at det nå er et solid flertall for en handlingsplan mot diabetes. Samtidig er det underlig at flere av de samme partiene vil ha like låge avgifter på sjokolade og andre søtsaker som i Sverige. Senterpartiet mener at avgifter må brukes der de kan bidra til å forebygge skader på helse og miljø. Avgiftsøkningen på røyketobakk har virket godt. Avgiftsreduksjonen på brennevin har også virket, men neppe positivt for folkehelsen.

Senterpartiet foreslår å fjerne matmomsen, noe som medfører at matutgiftene reduseres med nesten 8 milliarder kr på årsbasis. I gjennomsnitt utgjør dette 2 250 kr for alle over 17 år. Alle får gevinst av dette, også studenter uten inntekt og minstepensjonister. De med låge inntekter og stort matbudsjett får relativt størst gevinst. Fjerning av matmomsen er derfor det mest effektive minstefradraget som tenkes kan. I tillegg vil grensehandelen bli betydelig redusert. Det vil utgjøre flere tusen årsverk i landbruk, matindustri, handel og transport. Staten vil få økt skatt og økt moms på grunn av redusert grensehandel også på andre varer.

Null matmoms er et godt fordelingspolitisk virkemiddel, som treffer bedre enn andre skattegrep både når det gjelder bosted, kjønn og lønnsnivå. Det dårligste skattegrepet for utjevning nest etter fritak for utbytteskatt er reduksjon i toppskatten. Menn har fått 80 pst. av de lettelser som er gitt de senere årene. Med Regjeringens opplegg for neste år ville kvinner fått 20 pst. av skatteletten og 40 pst. av de økte momskostnadene – med andre ord dårligere økonomisk likestillingspolitikk.

Senterpartiet vil ikke bidra til økte forskjeller mellom kvinner og menn, og vil at alle endringer i skatt, avgift og pensjon skal bidra til reduserte forskjeller. Etter min mening må skattelettelsene ta mest hensyn til de 70 pst. med bruttolønn under 270 000 kr. Skattelette til denne gruppen vil nå 90 pst. av kvinnene.

En annen gruppe som taper rent økonomisk for tiden, er de aleneboende. Det er godt dokumentert at de har sto-

re merutgifter i forhold til familier. De som har merutgifter på grunn av barn, har fått dette kompensert gjennom flere kostbare reformer. Senterpartiet mener at det må gis en økonomisk kompensasjon også til de aleneboende. Det er beklagelig at vi ikke har fått flertall for vårt forslag om å pålegge Regjeringen å utrede slike tiltak. I vårt budsjett foreslår vi et mindre skattefradrag rettet mot aleneboende med låge inntekter, men samtidig innser vi at det trengs mer enn som så.

Jeg vil da få fremme Senterpartiets forslag, de som er inn tatt i innstillingen, og det som er omdelt i salen.

Presidenten: Representanten Morten Lund har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torstein Rudihagen (A) [12:27:47]: Det er ikkje tvil om anna enn at Arbeidarpartiet og Senterpartiet står saman om veldig mykje av våre budsjettalternativ. Men når representanten Morten Lund på den eine sida seier at ein ikkje kan basere framtidig velferd i dette landet på oljeinntektene, og på den andre sida har ei kritisk haldning til den såkalla handlingsregelen, blir det noko forvirrande.

Eg må da minne representanten Lund om at vi faktisk bruker 74 milliardar kr av oljefondet vårt over statsbudsjettet. Litt aktivitetskorrigert er det snakk om 66 milliardar kr. Men uansett er det 24 milliardar kr meir enn det som er avkastninga av oljefondet, som er det den såkalla handlingsregelen tilseier at vi skal bruke. Vi er i ein unik situasjon i dette landet. Vi er fantastisk heldige som har så mykje pengar som vi kan bruke. Det tilsvare det forsvarsbudsjettet og utdanningsbudsjettet vårt kostar, ein sum som ikkje er i nærleiken av det andre land har som kan førast inn i budsjettet. Likevel vil Senterpartiet stadig bruke meir. Går det inga grense for bruken av oljeinntektene?

Morten Lund (Sp) [12:29:14]: Senterpartiet vil bruke 4,4 milliarder kr mer av oljepengene for å investere i økt verdiskaping for å få arbeidsledigheten ned. Det er det som er vår strategi. Vi synes det er helt feil slik det har vært gjort de senere år, da oljepengene har blitt brukt opp i salderingen på slutten av året for å dekke økte ledighetskostnader og økt sykefravær, som vi da har fått på grunn av en passiv næringspolitikk.

Vi ønsker en aktiv næringspolitikk for å øke verdiskapingen for å få folk i arbeid. Og vi har presentert mange, mange gode forslag til det, og jeg tror Arbeiderpartiet vil være enig i de fleste av de forslagene.

Oljeinntektene er store. Vi har en avkastning av oljeinntektene slik de står i utlandet, på ca. 4 pst. Investeringer i vegformål ville ha gitt en langt større avkastning. Investeringer gjennom kommunale næringsfond ville ha gitt en langt større avkastning enn de 4 pst. Vi ville ha fått igjen på mange vis – ikke minst gjennom reduserte trygdeutgifter, som jeg har vært inne på.

Torbjørn Hansen (H) [12:30:34]: Under budsjettforhandlingene fikk jeg en e-post fra en oppdretter i Har-

danger. Han var nervøs fordi han fryktet at forhandlingene ville føre til økt bruk av oljepenger, i en situasjon hvor oppdrettsnæringen er veldig presset i forhold til lønnsomhet. De har lave priser, og de har fått en styrket kronkurs de siste årene. Han la ved en tabell som viste hvor mye bedriften hans ville tape dersom kronkursen styrket seg med f.eks. 10 øre. Dette er rendyrkede distriktsarbeidsplasser, hvor bedriftene eksporterer omtrent 100 pst. av det de produserer. Og denne advarselen kommer også fra Teknologibedriftenes Landsforening, som organiserer tusenvis av arbeidsplasser ute i distriktene.

Jeg er ganske fornøyd med at budsjettforliket ikke innebærer økt bruk av oljepenger. Derfor er det ganske underlig å se at Senterpartiet gjør nettopp det motsatte, de bruker 4,4 milliarder kr mer. Mitt spørsmål er: Hva er representanten Lunds svar til bedriftene ute i distriktene, som åpenbart ville få store problemer dersom Senterpartiets politikk ble gjennomført?

Morten Lund (Sp) [12:31:52]: Vårt svar til disse bedriftene er å vise til erfaringene fra de senere år, der en hvert år har brukt 10 milliarder kr mer enn det som har vært budsjettet, nettopp fordi utgiftene i forbindelse med arbeidsledighet og sykefravær har økt med den politikken som Regjeringen har ført. Den ekstra bruken av oljepenger har ikke ført til prisstigning eller til at renten i Norge har gått opp. Renten har gått ned dette året, og det er fordi Regjeringen har ført en litt annen politikk enn det den gjorde i 2001 og i 2002. All erfaring viser dermed at økt bruk av oljepenger i den situasjonen vi er i i dag, hvor det er ledig kapasitet i økonomien, ikke fører til prisstigning eller til at renten går opp.

Senterpartiet har sendt sitt forslag til alternativt statsbudsjett til SSB for å få gjort beregninger og få bekræftet at det er rett det vi har sagt, at det i denne situasjonen er rom i økonomien for å bruke mer oljepenger. Det er også det SSB har beregnet, på selvstendig grunnlag. Hvis en hadde gitt bevilgninger over offentlige budsjetter lik skatteletten de siste tre årene, hadde vi hatt 47 000 flere i arbeid. Da hadde vi hatt et helt annet samfunnsregnskap.

Per Erik Monsen (FrP) [12:33:21]: Det kom i representantens innlegg til uttrykk en viss bekymring over grensehandelen, som rammer norske bønder og norske arbeidsplasser, og som i tillegg gir oss en god del andre ulemper.

Det eneste partiet som i denne innstillingen har foreslått å øke alkoholavgiftene, er Senterpartiet. Ingen andre har protestert mot Regjeringens linje om nominell videreføring fra i fjor – eller, som Fremskrittspartiet har foreslått, å senke dem betydelig, ned til svensk nivå.

Det jeg lurer på, er for så vidt ikke Senterpartiets holdning, at de ønsker å øke alkoholavgiftene, men begrunnelsen. For begrunnelsen er at det er tatt et initiativ til felles nordisk front for å kunne beholde en restriktiv alkoholpolitikk. Tror Senterpartiet virkelig at dette initiativet vil gi resultater som gjør at det i 2005 ikke blir et problem for Norge å ha helt andre avgifter enn Sverige?

Morten Lund (Sp) [12:34:51]: Begrunnelsen for Senterpartiets standpunkt når det gjelder alkoholavgiftene, er forebygging – av helseskade, av økt vold i samfunnet. Det er godt begrunnet gjennom mange, mange utredninger at slik er det. Når alkoholprisene går ned, gir det seg utslag i de faktorene som jeg nå nevnte. Dette er bevist gjennom erfaringer fra Finland og andre land. Og det er nok ganske stor støtte for det som statsråd Høybråten nå arbeider med, at vi må prøve å få andre med oss på en annen tankegang. For det går ikke at alle skal prøve å komme ned på det lågeste avgiftsnivået som i det hele tatt fins, innenfor vanlig reiseavstand.

Vi håper at det ikke blir flertall for Fremskrittspartiets linje, der det er om å gjøre å få fjernet slike avgifter, men at Regjeringen greier å stå imot, og fortsetter å arbeide etter den linjen de har hatt. Men vi hadde ønsket at det hadde gått den andre vegen, at avgiftene heller hadde blitt noe høyere.

Åsa Elvik (SV) [12:36:11]: Det er ikkje tvil om at Senterpartiet – og for så vidt Arbeidarpartiet – og SV har ein del vesentlege treffpunkt i budsjettet som vi har til behandling i dag.

Eg har spesielt sett på nærings sida. Eg ser at her har Senterpartiet ein del gledelege satsingar som vi er heilt einige med dei i. Mellom anna har Senterpartiet omfanna SVs forslag om å etablere eit verdiskapingsprogram for fisk og avsett pengar til det. Det synest eg er veldig gledeleg, etter at ein samrøystes næringskomite i vår var einig i at det var eit godt forslag, og bad Regjeringa komme tilbake med det. Eg synest at det er flott at Senterpartiet følgjer dette opp i sitt alternativ. Dette vil vere ein god verdiskapingsstrategi for fiskerinæringa i forhold til kvalitet og i forhold til nisjeproduksjon.

Men parallellen på landbrukssida finn eg ikkje hos Senterpartiet. Ja, vi har eit verdiskapingsprogram for landbruket, men eg finn ikkje temaet økologisk landbruk nemnt med eitt ord hos Senterpartiet i ramma for landbruk. Kan SV rekne med Senterpartiet si støtte til ei satsing på økologisk landbruk, eller er økologisk landbruk berre for dei spesielt interesserte?

Morten Lund (Sp) [12:37:40]: Senterpartiet har vært ivrig på å få til verdiskapingsprogrammet for landbruk, og vi ønsker å få til et tilsvarende for fisk. Vi har også vært med på å få til et for skogbruk. Den senere tid har verdiskapingsprogrammet for landbruk ført til at vi har fått en hel rekke produsenter av nisjeprodukter som etter hvert begynner å kunne gjøre det bra, fordi de også har fått ganske god hjelp fra det offentlige.

Når det gjelder synet på økologisk produksjon og satsing på det, har vi ikke vært like ivrige som SV på det. Men vi har ment at den vanlige norske jordbruksproduksjonen er økologisk i forhold til det som vi finner i utlandet, og det er viktig at vi kan beholde en volumproduksjon i Norge til en rimelig pris, noe vi ikke greier med det klimaet vi har, og innenfor økologiske produksjonsgrenser. Men vi kommer fortsatt til å støtte det som er den of-

fisielle norske politikken, og prøve å nå målene for omfanget av økologisk produksjon i norsk landbruk.

Anita Apeltun Sæle (KrF) [12:39:00]: Senterpartiet vil gje meir til dei fleste i dette budsjettet, og vi har på sett og vis vorte vane med det. Men småbarnsfamiliane vil få mindre med Senterpartiet sitt opplegg. Kontantstøttemodellen til Senterpartiet snevrar i utgangspunktet inn valfridommen, men endå verre: Senterpartiet ynskjer ei sosialistisk regjering etter neste val, og dei vil bidra og gjerne vera med i ei slik. Betyr familiepolitikken så lite for Senterpartiet? Senterpartiet veit jo at kontantstøtta er tapt med ei slik regjering, til skade for mangelbarnsfamiliar, til skade for familiar i grisgrendte strøk, til skade for mange som endeleg har fått litt kompensasjon frå stor-samfunnet når dei dreg omsorg for sine egne småbarn. Kan Senterpartiet verkeleg ta ansvar for eit slikt tilbakeskritt? Og trur representanten Morten Lund verkeleg at senterpartiveljarane kan akseptera det?

Senterpartiet skaper elles stadig forbausning. Partiet vil no ha polutsal i alle kommunar. Gjev ein då løfte om gode, trygge lokalsamfunn? Det er jo vel dokumentert at auka tilgjenge betyr auka forbruk, auka vald og auka skade, og alt no er det 200 000 barn som kvir seg til laurdag. Held Senterpartiet på å forlata alle tidlegare familiepolitiske skansar?

Morten Lund (Sp) [12:40:32]: Senterpartiet har den modell for kontantstøtten som går ut på at vi skal gi kontantstøtte til dem som velger å være hjemme med barna sine. Vi har satt den lågeste inntektsgrensen på 100 000 kr. Det vil etter våre beregninger da være omtrent en tredjepart av mottakerne av kontantstøtte som mister den. Vi tror ikke kontantstøtten er tapt selv om det blir regjeringsskifte. Vi kommer til å argumentere for vår modell, og mange av de evalueringene som har vært rundt kontantstøtten, tyder på at det er den som burde ha vært valgt hele tiden, for det er den som ville ha gitt mest samvær mellom foreldre og barn.

Når det gjelder polutsalg i samtlige kommuner, synes vi det er en fordel at omsetning av alkohol skjer i organiserte former, at folk har tilgang til en lovlig vare, men at det skjer gjennom et vinmonopol. Og noe av det vi diskuterte sist vi hadde en EU-kamp, var: Kan vi bevare Vinmonopolet under et EU-medlemskap eller en EØS-avtale? Det kan tyde på at dette også er et av de spørsmålene som vi kan komme til å tape i tiden framover, fordi vi fikk denne EØS-avtalen.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed avsluttet.

May Britt Vihovde (V) [12:42:04]: Eg har sagt det før, men vi toler å høra det igjen: Samarbeidsregjeringa sin økonomiske politikk gir gode resultat. Noreg har låg arbeidsløyse, låg prisvekst og låg rente. Vi er endå ein gong kåra av FN til eit av verdas beste land å bu i.

Det er ikkje mangel på gode formål som treng meir pengar frå staten. Men Samarbeidsregjeringa har eit ansvar for å føra ein ansvarleg og disiplinert finanspolitikk.

Ein disiplinert finanspolitikk er vårt bidrag til å sikra og skapa arbeidsplassar, halda kronekursen låg og styrkja Noregs konkurransekraft internasjonalt og halda ved lag ei låg prisstigning og ei fortsett låg rente.

Ingingting verkar meir usosialt enn høg rente. Privatpersonar, kommunar, næringsliv og ikkje minst unge som skal etablera seg for første gong, blir ramma. Under denne regjeringa har renta gått frå 7 pst. til 1,75 pst., og den norske krona har svekt seg med heile 12 pst.

I løpet av dei fire åra som Samarbeidsregjeringa har vore, har ein

- auka løyvingane til kollektivtiltak med 4 milliardar kr
- auka løyvingane til vegformål med 3 milliardar kr
- auka løyvingane til psykiatireforma, slik at ho no er i rute

Ved å målretta 3,2 milliardar kr for å redusera fattigdommen har bl.a. våre rusavhengige fått eit mykje betre helse- og omsorgstilbod. Vi smør ikkje tynt utover til alle, men tjukt på til dei som treng det mest. Vi har fullfinansiert kvalitetsreforma innan høgare utdanning, og vi har auka forskingsinnsatsen med 5 milliardar kr.

Tryggleik for kvar enkelt er ein av grunnpilarane i eit demokrati. Dette tek Regjeringa på alvor. Politiet har i dette budsjettet blitt styrkt med 500 mill. kr og i budsjettforliket med 215 mill. kr ekstra. Talet på soningsplassar er auka med 320 plassar sidan 2002, og i 2005 får vi ytterlegare 87 plassar. Ja, soningskøen til norske fengsel er den lågaste sidan desember 2001.

Vi har fått forsterka næringsutvikling, fornying, omstilling og optimisme innan landbruket og auka satsing på framtidsetta alternativ energi.

Skatte- og pensjonssystemet i Noreg er overmode for reform. Å reformera desse systema er utfordrande, fordi det er lett å hengja seg opp i einskildelement og gløyma heilskapen. Venstre er stolt av å sitja i ei regjering som har våga å ta fatt i desse utfordringane.

Dei skattepolitiske grepa Samarbeidsregjeringa tek neste år, har eit synleg Venstre-stempel. Venstre har ein ambisjon om ein overgang frå raud til grøn skatt, eller på meir folkeleg norsk: ein overgang frå skatt på arbeid til skatt på forbruk og forureining.

Like inntekter må skattleggjast likt. Dagens skattemessige forskjellsbehandling på kapital- og arbeidsinntekter manifesterer seg i delingsmodellen. Delingsmodellen premierer gjennom låg skatt bedriftseigarar som tek på seg slipset ein gong i månaden og går på styremøte, og straffar bedriftseigarar som aktivt tek del i verksemda si daglege drift, gjennom høg skatt. Venstre har kjempa mot delingsmodellen i tolv år, og tida for siger er no kommen. Delingsmodellen blir no fjerna.

Venstres andre kjeppest er å redusera marginalskatten. Her har Samarbeidsregjeringa også levert. Lågare marginalskatt er særleg viktig for dei med låge inntekter og dei som jobbar deltid. Lågare marginalskatt inneber at du sit igjen med meir etter skatt på siste opptente krone. Med andre ord gir lågare marginalskatt klare incentiv til auka arbeidsinnsats, og gjer det samstundes enklare å arbeida seg ut av eit økonomisk uføre.

Eg vil gi ros til Framstegspartiet for å ha teke medansvar. Forhandlingane i haust har skjedd utan den dramatikken og mediestøyen tidlegare forhandlingar har vore kjenneteikna av.

Venstre er det sosialliberale partiet i norsk politikk. Vi er det radikale sentrumspartiet som står for fridom for den einskilde og ansvar for kvarandre. I denne debatten som elles hører vi ei såkalla venstreside som gir inntrykk av å ha monopol på rettferdskjensle og sosialt sinnelag. Slik er det ikkje. Offentlege velferdsordningar har vakse med 43 milliardar kr denne stortingsperioden. Det er usant når det blir påstått at velferda blir bygd ned.

Regjeringa er oppteken av å leggja grunnlag for at velferda skal vera berekraftig og for framtida. Difor må vi ha auga for verdiskaping, kunnskap og eit skattenivå og eit skattesystem som gir ny vekst. Det er langt frå usosialt, det er ein god sosial og framtidsetta politikk.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eirin Faldet (A) [12:47:16]: Arbeiderpartiet mener at det finnes knapt noe som er viktigere enn å gi opplæring til barn, pleie av eldre og helsetilbud til dem som er syke. Men muligheten til å gi befolkningen et godt tjenestetilbud på disse områdene er avhengig av at kommunene har penger nok til å ivareta og utvikle tilbudene. Tror representanten Vihovde at Venstre nå har bidratt i dette budsjettet til at tjenestetilbudene i kommunene kan opprettholdes?

Jeg vet nå at representanten Vihovde vil komme trekende med at hun har vært medvirkende til at det nå gis 800 mill. kr ekstra i frie midler. Men dette mener Arbeiderpartiet er for lite. Er ikke Venstre bekymret for at det nå sitter fortvilede kommunepolitikere rundt omkring i landet og må legge ned tilbudet til innbyggerne sine, legge ned eldresentre, tilbud til psykisk utviklingshemmede og fritidsklubber? Er dette den friheten Venstre har å tilby sine lokalpolitikere?

May Britt Vihovde (V) [12:48:41]: Eg kunne godt ha tenkt meg at Arbeidarpartiet hadde vore med Venstre og sagt: Lat oss gi kommunane fridom til å benytta dei midlane dei får, lat oss slutta med øyremerkning, lat oss gå inn og sjå på regelverk, lat oss stola på at våre folkevalde gjer ein skikkeleg jobb. Arbeidarpartiet har vore med på å sikra eit barnehageforlik der 6 milliardar kr er bundne opp. Er dette å stola på at våre folkevalde lokalt klarar å gjera jobben?

Så må eg seia: Ja, dei rammene vi har hatt, og det at vi har fått redusert sjukelønnskostnadene, har gjort at vi har kunna auka løyvingane til kommunane. Det er eg fornøgd med. Eg trur det er mange uløyste oppgåver. Men kommunesektoren må òg vera med og bera ansvaret for å ha låg rente og kronekurs. Arbeidsløyse – som vi òg såg konturane av – med høg kronekurs, med høg rente, vil gi eit svekt skattegrunnlag for kommunane. Meir folk i arbeid gir auka skatteinngang til kommunane, og då trur eg at vi får eit betre velferdstilbod.

Gjermund Hagesæter (FrP) [12:50:03]: Eg synest det er veldig positivt at Vihovde roser Framstegspartiet for budsjettforliket. Som eg har sagt tidlegare, er Framstegspartiet også fornøgd med budsjettforliket. Vi meiner at dette forliket har gitt budsjettet ein langt meir sosial profil enn det Regjeringa greidde å få til.

Vi er også glade for den gode atmosfæren mellom Framstegspartiet og regjeringspartia som vi hadde under forhandlingane, og som var medverkande til at dette gjekk i boks.

Men når eg les VG i dag, blir eg litt forundra. Der går Venstres leiar Lars Sponheim hardt ut og seier at Venstre går ut viss Høgre opnar for Framstegspartiet, og han legg til:

«Og det vil ikke gå lydløst for seg.»

Det står vidare:

«Han sier også et klart nei til å avklare et formalisert flertallssamarbeid hvor FrP inngår, både før og etter valget i 2005.»

Mitt spørsmål til Vihovde er: Er ho einig med parti-leiaren sin i at eit formalisert samarbeid med Framstegspartiet er heilt uaktuelt?

May Britt Vihovde (V) [12:51:20]: Venstre er eit borgarleg sentrumparti. Vi trivst veldig godt med den regjeringa vi sit i no. Vi får gjennomført mykje av vår politikk. Men vi ønskjer å vera eit parti som samarbeider både til venstre og til høgre i politikken. Viss ein går inn og ser på Framstegspartiet sitt alternative budsjett kontra Regjeringa sitt budsjett, for ikkje å snakka om Venstre sitt program, vil ein sjå at det er veldig stor avstand mellom Framstegspartiet og Venstre på mange ulike politikkområde. Men det kan òg gjelda på den andre sida. Viss du hadde teke Sosialistisk Venstreparti sitt budsjett og kopla det opp mot Venstre, ville du òg sett at det var veldig stor forskjell.

Å vera i sentrum, samarbeida på begge sider og få fram dei beste løysingane er det Venstre vil vera med på. Som sagt: Vi trivst veldig godt med den regjeringa og dei regjeringspartnarane vi har.

Geir-Ketil Hansen (SV) [12:52:41]: Venstre har samferdselsministeren i denne regjeringa og hevder at de vil satse på jernbanen, fordi jernbanen er det mest miljøvennlige transportmiddelet.

Regjeringa foreslår i dette budsjettet å privatisere og konkurranseutsette all drift og vedlikehold på jernbanen. Jernbaneverket skal nedbygges, tusen arbeidsplasser skal fjernes rundt om i landet, Jernbaneverket skal kun få ansvaret for å kontrollere private aktører. Dette skal gjennomføres innan 2009. Det vil innebære å konkurranseutsette sikkerheten på jernbanen. Sikkerheten blir svekket, fordi spesialkompetansen og lokalkunnskapen bare finnes i det norske jernbaneverket.

I Storbritannia ble dette forsøkt på 1980- og 1990-tallet under Major og Thatcher, med svært negativt resultat. Nå snur de. Det britiske jernbaneverket ansetter nå 18 500 vedlikeholdsarbeidere. Det hadde vært økende kritikk mot privatiseringen. Vedlikeholdet hadde vært in-

effektivt og gått på bekostning av sikkerheten, uttalte styreformannen i Network Rail, det britiske jernbaneverket, til BBC. 18 måneder senere forteller BBC om store forbedringer i Network Rail.

Istedenfor å lære av britene vil Regjeringa at Norge skal gjøre de samme feilene. Hvordan kan Venstre kalle dette å satse på jernbane?

May Britt Vihovde (V) [12:54:08]: Regjeringa har satsa 4 milliardar kr meir på kollektivtransport i denne perioden. Det håpte eg at Sosialistisk Venstreparti kunne gi oss litt skryt for.

Dersom ein no går inn og ser på omorganiseringa av Statens vegvesen: Det har gitt oss meir veg for kvar krone. Vi trur faktisk at dette òg er mogleg når det gjeld jernbanen, ved å gjera folk betre og la folk få moglegheit til å konkurrera. Vi trur faktisk at dette vil styrkja jernbanesatsinga.

Så viser representanten til England. Men han viser ikkje til alle dei andre landa som har gjort akkurat det same, og som har oppnådd veldig gode resultat. Men éin ting skal eg lova Sosialistisk Venstreparti og Stortinget: Det vil aldri vera snakk om å gambla med tryggleiken. Det trur eg at eg på vegner av samferdsleministeren kan lova. Men å få auka konkurranse, få meir igjen for pengane og få eit betre tilbød både i sentrale strøk og i distrikta trur eg faktisk at vi kan oppnå med dette.

Eli Sollied Øveraas (Sp) [12:55:30]: Venstre sin leiar snakkar ofte og varmt om at norsk landbruk må profilere seg på kvalitet og nisjeprodukt, deriblant reiseliv og turisme. Nett i dei områda på Vestlandet der reiseliv og turisme er ei vekstnæring, opplever vi stadig bygdelag som er stengde på grunn av ras. Seinast i dag er det mange stengde strekningar i Møre og Romsdal. Folk lever og arbeider i utryggleik.

I innstillinga viser Venstre at dei er godt fornøgde med samferdselsbudsjettet. Er verkeleg representanten frå Hordaland fornøgd med satsinga, eller mangelen på satsing, når det gjeld øyremerkte midlar til rassikring? Med dagens løyvingar vil det ta 30 år før alle kjende prosjekt er sikra. Eller meiner representanten at desse utsette fylka skal måtte ta av dei ordinære løyvingane for å sikre prosjekta sine?

May Britt Vihovde (V) [12:56:46]: Lat meg starta med å seia at vi i Venstre er veldig fornøgde med å ha ein landbruksminister som no har skapt omstilling, fornying og optimisme i landbruket og satsa på nisjeproduksjon. Vi trur faktisk at dette er veldig positivt for Distrikts-Noreg.

Så kan eg jo sitera Göran Persson og seia at når det gjeld ras, er vi stolte, men vi er ikkje fornøgde. Her har vi nokre store utfordringar. Men Regjeringa har sett av eigne midlar til rassikring. Vi har auka løyvingane til Statens vegvesen. Då kan eg jo håpa at Senterpartiet er einig i at det har vore veldig fornuftig å omorganisera Statens vegvesen – vi har fått meir igjen for kvar krone – sånn at vi verkeleg kan få satsa på desse strekningane og satsa i

Distrikts-Noreg. Men det krev ei auka satsing på kollektivtransport, slik at vi ikkje brukar pengane på store motorvegprosjekt for å løysa køane i våre sentrale strøk. Eg registrerer at Senterpartiet berre har sett av 10 mill. kr ekstra til kollektivsatsing i sitt budsjett.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Steinar Bastesen (Kp) [12:58:16]: I denne finansdebatten vil jeg snakke om velferden til folk flest og trygghet for den enkelte familie. Som et verdikonservativt sentrumparti legger Kystpartiet vekt på at kommunene skal settes bedre i stand til å løse de oppgavene de er pålagt. Det er også viktig at staten opprettholder de lokale sykehusene, og at familiene får en bedre mulighet til å klare seg selv.

Kommunene blir stadig pålagt nye oppgaver. Samtidig opplever mange kommuner svikt i skatteinntektene, nye kostnader og for små bevilgninger fra staten. Resultatet er at kommunene tvinges til å selge eiendom, privatisere, nedbemanne kommunale tjenester og innføre eller øke den kommunale eiendomsskatten. For å hindre en slik utvikling vil Kystpartiet i dette budsjettet foreslå netto 6 milliarder kr ekstra i frie midler til kommunene. En bedre kommuneøkonomi vil også gi mange nye arbeidsplasser.

Staten må vise at den klarer å håndtere det ansvaret den har for sykehusene. Det er viktig for folks trygghet at det ikke er for stor geografisk avstand til det lokale sykehus. Man må også sikre de enkelte sykehus den nødvendige medisinske kompetanse, slik at de kan håndtere behov for rask behandling. Hvis staten ikke klarer denne oppgaven, må man på nytt vurdere om sykehusene igjen skal omorganiseres.

I dagens oppjagede konkurransesamfunn blir det stadig viktigere å sikre grunntrygghet for den enkelte. Kystpartiet vil arbeide for å styrke retten til inntekt. Vi går inn for å redusere arbeidsgivers periode med lønnsplikt fra ti til fem dager. Vi støtter Arbeiderpartiets forslag om å redusere tallet på ventedager for dagpenger fra fem til tre dager og redusere kravet til minsteinntekt fra 1,5 G til 1,25 G. Jeg viser for øvrig til Innst. O. nr. 10 for 2004-2005, kap. 35.7 og kap. 35.8.

For å sikre arbeid og en forsvarlig lønnsinntekt i Norge vil Kystpartiet kjempe imot sosial dumping. En brutal konkurranse om arbeid og velferd vil undergrave arbeidstakernes rett og vil føre til stadig større lønnsforskjeller i samfunnet. På denne bakgrunn sier Kystpartiet nei til EØS-avtalen, som innebærer opphevelse av innvandringsstoppen overfor EU-landene.

Pensjonsordningen er et hett tema. Det er helt uforståelig at private ordninger som fiskerpensjon og sjømannspensjon blir samordnet med uførepensjonen i folketrygden.

Kystpartiet føler et spesielt ansvar for å fremme sikkerheten til sjøs og hevde norsk suverenitet i vår økonomiske sone. Vi går imot en nedleggelse av kystradarstasjoner. Vi vil også øke bevilgningene til Sjøforsvaret for

å sikre en sterk beredskap i nordområdene i samarbeid med Kystvakten.

Kartlegging av våre havområder er viktige oppgaver. Likeså må man komme ut av pratestadiet når det gjelder kartlegging av havbunnen, og sette i gang dette arbeidet. Det er et viktig arbeid. Andre nasjoner er allerede i gang med å kartlegge vår havbunn. Videre er det også viktig å opprettholde velferdsordningene for fiskerne.

Kystpartiet vil fremme en skatte- og avgiftspolitik som gir de fleste familier evnen til å klare seg selv. Derfor vil vi senke avgifter og skatter på nødvendighetsgoder som arbeid, bolig og mat.

For å motivere det private næringsliv og det offentlige til å ansette flere folk må vi redusere kostnadene som er knyttet til arbeidskraften. Vi går derfor inn for å redusere arbeidsgiveravgiften. Det er viktig å hindre at norske bedrifter blir flagget ut. Kystpartiet vil derfor avvikle formuesskatten på næring. Vi går videre inn for nettolønnsordning for sjøfolk.

Kystpartiet mener at det i utgangspunktet er tryggere å eie enn å leie egen bolig. For å gjøre det lettere å erverve bolig har Kystpartiet foreslått å avvikle arveavgiften og redusere dokumentavgiften på kjøp av bolig. For at familien skal klare utgiftene til vedlikehold, betaling av kommunale tjenester og betjening av eventuelle boliglån, vil Kystpartiet avvikle fordelsskatten på bolig nå. Vi vil også gradvis avvikle formuesskatten og eiendomsskatten.

Mat er et nødvendighetsgode. Det gir derfor en god sosial fordelingsvirkning å avvikle matmomsen.

Kystpartiet er for gjeninnføring av kommunal selskapskatt. Vi vil ha en ordning der produksjonsstedet er skattestedet, ikke hovedkontorstedet. Som et steg på veien støtter Kystpartiet Regjeringens forslag.

Kystpartiet legger opp til at man skal benytte om lag 13 milliarder kr mer av oljefondet enn det Regjeringen foreslår. Vi mener at det med dagens prisvekst er rom for å bruke mer av det enorme oljefondet i norsk økonomi. Vi understreker at det fortsatt er stor arbeidsledighet, og at spesielt i distriktene er ledighet og kapasitet størst, noe som Kystpartiet vil gjøre bruk av.

Deler av oljefondet bør brukes til å kjøpe tilbake utflaggede nøkkelbedrifter og naturressurser. Slike tilbakekjøp vil ikke skape press i norsk økonomi. For øvrig er Kystpartiet imot at Norge selges bit for bit.

Jeg tar opp våre forslag.

Ø y v i n d H a l l e r a k e r hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Steinar Bastesen har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Arne Lyngstad (KrF) [13:03:50]: For noen dager siden møtte jeg en fiskeoppdretter som fortalte at oppdrettsnæringen tapte 1,2 milliarder kr i 2003 på grunn av sterk krone, og dermed forsvant overskuddet i næringen. En stabil kroneverdi og kronekurs er viktig, både for fis-

keriene, for oppdrettsnæringen og for eksportindustrien langs kysten. Dermed trenger vi også en økonomisk politikk som skaper tillit og ro, og Kristelig Folkeparti og Regjeringen har fått til det. Vi har svekket kronkursen, og vi har fått renten ned, og det har sikret arbeidsplasser og gitt barnefamilier med boliglån romsligere økonomi.

Kystpartiet vil bruke 23 milliarder kr mer av oljepengene, ifølge innstillingen. Det setter jo arbeidsplassene langs kysten i fare, og fiskerinæringen kan miste overskuddet på nytt. Mitt spørsmål til Kystpartiet blir: Hvordan kan vi ha tillit til et parti som er så slepphendt med pengene?

Steinar Bastesen (Kp) [13:05:16]: Når det var snakk om 23 milliarder kr mer i oljepenger, tror jeg ikke det tallet stemmer. Jeg sa i mitt innlegg 13 milliarder kr mer.

Det er ikke Regjeringen alene som kan bestemme kronkursen, men Regjeringen kan bestemme rentenivået. Det er verdensmarkedet som bestemmer hvor mange kroner som skal kjøpes, og hvor mange kroner som skal selges. Kronkursen og rentenivået er det det internasjonale markedet som i stor grad bestemmer, ikke Regjeringen, så det er en feilinformasjon representanten kom med fra denne talerstol.

Når det er snakk om slepphendhet med penger, tror jeg det hadde vært bedre å investere pengene i norsk ishavsstruktur enn å plassere pengene i usikre papirer på verdensbørsen, som det gjøres i dag. Da hadde vi hatt noe igjen når verdensøkonomien kanskje kollapser en dag – det er vanskeligere å rulle sammen en veg og fjerne den, og det er vanskeligere å ta vekk en havn som allerede er utbygd.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Reidar Sandal (A) [13:06:49]: Det er i kommunane veldig mykje av velferda for innbyggjarane våre blir skapt. Kommunane har det avgjerande ordet når det gjeld barnehagetilbodet. Slik er det også når opplæringa for elevane i grunnskulen blir bestemt. Det er dei same kommunane som sit med nøkkelen når aktiviteten på aldersheimen blir fastsett, eller når omfanget av heimehjelpa blir vedteke. Kommunane er altså den store velferdsbyggingaren i landet vårt.

Det er i dette perspektivet vi må vurdere økonomien i kommunane. Dersom staten gir kommunane for lite midlar å hjelpe seg med i det daglege, vil det straks gi svekte tilbod til innbyggjarane. Det rammar barna våre, det går ut over elevane som går i grunnskulen, og det smertar dei eldre som ikkje får den pleie og omsorg som dei har krav på etter lang tids innsats for samfunnet.

Tek vi kommunesektoren på pulsen, er det dessverre eit lite lysteleg bilete som teiknar seg. Kvardagen for mange kommunar er vanskeleg. Regjeringa gir ikkje noko håp om betring. Arbeidarpartiet meiner at Regjeringa køyrer ei altfor stram linje overfor kommunane. Dei får for lite pengar til velferdstiltaka sine. Budsjettforslaget for 2005 er for svakt – altfor svakt.

Det er ein økonomisk ubalanse i kommunesektoren. No finst det ikkje samsvar mellom dei oppgåvene som skal løysast, og dei ressursane som blir stilte til disposisjon. Misforholdet er stipulert til ca. 5,5 milliardar kr.

Stortinget må rydde opp i det uføret kommunane er komne i. Når den nødvendige utgreiinga er gjort, må det over nokre år løyvast så mykje midlar at den økonomiske ubalansen blir retta opp. Det er regjeringspartia og Framstegspartiet sitt ansvar at så ikkje har skjedd. Dei har nemleg stemt imot den nødvendige oppryddinga.

I dag er ein firedel av kommunane og fylkeskommunane sette under statleg tilsyn. Det fortel veldig mykje om den økonomiske tilstanden. Aldri før har talet på kommunar med tunge økonomiske problem vore så høgt. Dessverre finst det fleire mørke skyer: Ved utgangen av 2003 var underskottet i kommunesektoren 13,1 milliardar kr før lånetransaksjonar. Det utgjør 6 pst. av inntektene. Den økonomiske situasjonen i kommunane er blitt vesentleg forverra under regjeringa Bondevik II.

Med dette som grunnlag legg Regjeringa fram eit forslag til statsbudsjett for 2005 der veksten i dei frie inntektene er på 1 milliard kr. Regjeringa sjølv slår fast at utgiftene i kommunesektoren neste år vil auke med 1,4 milliardar kr på grunn av endringar i befolkninga. Veksten i dei frie inntektene er altså ikkje nok til å dekkje dei auka utgiftene, utruleg nok. Følgjene av ein slik politikk vil vere at velferda blir bygd ned mange stader. Det rammar tilbodet til eldre personar som fortener ei verdig omsorg. Mange elevar vil få mangelfull opplæring. Hardast ramma blir dei elevane som har aller størst behov for støtte, rettleiing og aktiv oppfølging. Den svakaste parten blir mest skadelidande. Slikt er kritikkverdige.

Arbeidarpartiet foreslår at det neste år blir løyvt vel 4,1 milliardar kr til velferdstiltak i kommunane og fylkeskommunane utover Regjeringa sitt forslag. Av dette skal 3,5 milliardar kr komme som vekst i dei frie inntektene. Det vil gi Trondheim kommune 85 mill. kr meir neste år til å drive eldreomsorg og skular for. Fredrikstad kommune vil ha ein gevinst av Arbeidarpartiet sitt forslag på over 40 mill. kr. For Flora kommune vil det tilsvarende talet vere 7 mill. kr. Hadde Arbeidarpartiet sin politikk blitt vedteken i Stortinget i dag, ville eldreomsorga ha fått høgare kvalitet. Fleire eldre ville fått etterlengta omsorg. Elevar ville fått ei betre opplæring. Det ville skapt optimisme. Velferda for kvinner og menn ville ha blitt langt betre.

I tillegg til å auke dei frie inntektene går Arbeidarpartiet inn for å løyve 0,6 milliardar kr meir i øyremerkte tilskott enn Regjeringa foreslår. Desse midlane skal m.a. brukast til bygging av barnehagar, til å halde ved like skulebygg, til landslinjer og til regional utvikling. Dette er sentrale arbeidsområde for kommunane, der behovet for midlar er stort.

Forliket mellom regjeringspartia og Framstegspartiet vil gi 800 mill. kr meir til kommunesektoren neste år enn Regjeringa har foreslått. Det er ei betring, men er langt frå tilstrekkeleg for å løyse dei omfattande oppgåvene som kommunane har – og som dei bør ha i åra som kjem.

Statsråd Per-Kristian Foss [13:12:22]: Samarbeidsregjeringen har nå for fjerde år på rad sikret flertall for et statsbudsjett. Forliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om budsjettet for neste år sikrer en positiv økonomisk utvikling. Jeg vil berømme forhandlingspartene her i Stortinget – for å bruke det uttrykket – på begge sider for å ha gjennomført ryddige forhandlinger, opptrådt konstruktivt og kommet frem til et godt forlik.

Regjeringen er tilfreds med å ha sikret flertall for hovedlinjene i budsjettforslaget. På denne måten legger vi grunnlaget for at den positive økonomiske utviklingen vi er inne i, kan fortsette.

Den økonomiske veksten i Norge er høy, ja, faktisk ligger vi nå helt i Europa-toppen. Norge har kommet seg raskere opp av den økonomiske bølgedalen enn de fleste av landene rundt oss. Arbeidsmarkedet har bedret seg ytterligere, og utsiktene for norsk økonomi er godt i tråd med det bildet vi tegnet da vi la frem budsjettet i begynnelsen av oktober.

De siste månedene har vi fått bekreftet at det ikke bare er privat konsum, boligbygging og oljeinvesteringer som driver veksten – både eksporten av tradisjonelle varer og industriproduksjonen har fortsatt å ta seg moderat opp. Selv om inntrykket av internasjonal utvikling i all hovedsak fortsatt preges av god vekst, er oppgangen i verdensøkonomien mer usikker nå enn for noen måneder siden. De høye oljeprisene demper veksttakten, særlig i Kina og Japan og i noen grad også i USA. For Europa bidrar oljeprisen til å holde igjen den oppgangen man så tegn til i første halvår. Svekkelsen av dollar i forhold til euro bidrar også til å skape større usikkerhet om oppgangen i euro-området.

Sysselsettingen i Norge har økt med ytterligere 5 000 personer i tredje kvartal, etter en oppgang på 10 000 personer i kvartalet før. Tendensen til at flere melder seg på arbeidsmarkedet som følge av den økte optimismen, har fortsatt. Arbeidsledigheten går derfor ikke like raskt ned, men den reduseres. Denne positive utviklingen er bl.a. et resultat av den økonomiske politikken som har vært ført. En stram finanspolitikk som har fått renten ned fra 7 pst. til under 2 pst. og dermed gitt næringslivet en kronekurs som det går an å leve med, har vært avgjørende. Partene i arbeidslivet har dessuten fått ned lønnsveksten. Det er også bra. I tillegg har Regjeringen redusert skatter og avgifter med ca. 23 milliarder kr, dersom en også legger til grunn forliket om budsjettet for 2005. Det har vært med på å redusere bedriftenes kostnadsnivå, og har gjort det mer lønnsomt for den enkelte å jobbe. Det er bra at optimismen er tilbake i næringslivet. Det gir flere mulighet for å delta i arbeidslivet og føle trygghet i hverdagen. Men optimismen kommer ikke av seg selv. Den kan snus, hvis det føres en politikk som ikke legger til rette for verdiskaping, og dermed for velferd. En kraftig økning i bruken av oljepenger ville øke presset mot renten og dermed mot kronekursen. Det ville sette mange arbeidsplasser i eksportindustrien i fare over hele landet. Samtidig ville høye renter selvsagt være uheldig for den enkeltes private økonomi, i særskilt grad for de i etable-

eringsfasen som har store lån. Det er derfor veldig positivt at budsjettforliket holder seg innenfor forsvarlige budsjetttrammer. Det styrker tilliten til norsk økonomi. Finanspolitikken gir således intet grunnlag for at kronen skal styrke seg. Jeg registrerer at alle andre budsjettalternativer som er lagt frem, øker det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, altså øker oljepengebruken.

Økte skatter og avgifter, slik alle de tre partiene som tilhører det sosialistiske regjeringalternativet, går inn for, vil også true velferden. Kombinasjonen eksempelvis av økt formuesskatt og en næringsfiendtlig utbytteskatt, som skal innføres med tilbakevirkende kraft, vil gjøre det mindre attraktivt å investere i Norge. Vi kan ikke som en liten åpen økonomi i en globalisert verden straffe dem som vil investere og skape arbeidsplasser her i landet.

Mange bedrifter, som jeg har vært på besøk hos, forteller om hvor urettferdig formuesskatten er. Det er bedrifter som kanskje opplever røde tall på bunnlinsen, men som likevel må ta ut penger av bedriften for å kunne betale denne skatten. Det er klart at det blir ikke flere og tryggere jobber av å opprettholde, ja endog skjerpe, den særnorske beskatningen av arbeidsplasser.

Regjeringens skatteopplegg, som skal behandles i denne sal i morgen, vil gjøre det mer lønnsomt å jobbe. Vår arbeidskraft og vår kunnskap er grunnlaget for vår velferd. Derfor er det viktig at vi gjennomfører reformer som sikrer velferden i dag og for fremtiden. Vi får tilslutning fra bl.a. Arbeiderpartiet til å fjerne delingsmodellen. Det er viktig, men forutsetningen i skattemeldingen for å fjerne delingsmodellen er at marginalsattesatsen på lønn blir om lag den samme som for utbytte. Stor forskjell i beskatningen av lønn og utbytte vil gi personlige næringsdrivende og ordinære lønnstakere sterke incentiver til å selge sin arbeidskraft gjennom et aksjeselskap og å ta arbeidsavkastningen ut som et utbytte. Dette er ikke, slik det har vært omtalt i debatten tidligere, et smutthull, som Arbeiderpartiet ved sin stemmegivning legger opp til, men det er en låvedør av tilpasningsmuligheter for dem som har kapitalinntekter og kan sjonglere mellom kapital- og arbeidsinntekter. Jeg skjønner ikke hvordan Arbeiderpartiet, som med sin historie sterkt har angrepet bl.a. delingsmodellen, nå kan forsvare å oppheve enhver delingsregel og allikevel ha stor avstand i sattesatser. Det er for meg en gåte, og den har ikke blitt oppklart gjennom debatten i dag, og heller ikke gjennom tidligere debatter.

Regjeringen kommer om et par uker med en trygghetsreform av folketrygden. Denne vil trygge pensjonene og gjøre det mer lønnsomt å jobbe. Pensjonskommissjonens forslag er et politisk kompromiss mellom høytstående representanter for de politiske partiene. Regjeringens forslag til hovedprinsipper for en pensjonsreform vil derfor bygge på kommissjonens innstilling. Det er mitt håp at Stortingets behandling vil avspeile den felles forståelse som vi alle har av at det er nødvendig å gjennomføre reformer i tide. På den måten kan vi trygge pensjonene nå og unngå langt mer dramatiske og smertefulle kutt i fremtiden.

Når det gjelder Petroleumsfondet, eller oljefondet, som det ofte kalles, sa finanskomiteens leder i det første innlegget i dagens debatt at det har ingen verdi å spare i fondet i seg selv. Det er en uttalelse Regjeringen ikke deler. Det har betydelig verdi ved formuesomplussing fra petroleumsvirksomhet til investeringer å ha et fond også for fremtiden. Vårt generasjonsregnskap går ikke opp hvis denne generasjon bruker opp den formuen den tar opp fra Nordsjøen. Da skyver vi voldsomme problemer – ja langt større enn dem Pensjonskommisjonen beskriver – over til neste generasjon. Derfor er det generasjonssolidaritet, eller generasjonsansvarlighet, som er et bedre uttrykk i mine øyne, å ha et petroleumsfond, slik at vi står bedre rustet til å møte fremtidens utfordringer, ikke minst når det gjelder pensjoner.

Jeg har også lyst til å legge til at Stortinget i fjor bad om en utredning om konsekvensene av å bruke større deler av Petroleumsfondet til investeringer, ikke bare til forbruk gjennom statsbudsjettet, slik vi nå gjør, men av å bruke større deler av investeringene i det norske samfunn. Vi satte ned en gruppe av landets fremste økonomer til å analysere dette, og deres konklusjon var meget klar: Massive investeringer i Norge av Petroleumsfondet utover det som Folketrygdfondet nå gjør, ville kunne føre til en kronkurs og et press i norsk økonomi som i praksis ville flagge industrien ut av Norge raskere enn noen hittil har kunnet tenke seg. Så den samlede fagkommisjonens advarsel var følgende: Hold på dagens arbeidsdeling mellom Folketrygdfondet og Petroleumsfondet for å sikre at det er levelige vilkår for industri fortsatt i Norge, det gjelder også eksportindustri.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A) [13:21:42]: For en knapp uke siden la finansministeren fram perspektivmeldingen. Regjeringen forsøker her å beskrive utfordringene framover, og det kommer fram at det vil være vanskelig og krevende i framtiden å klare å finansiere velferdsnivået, det vil være vanskelig å finansiere pensjoner, og det vil være nødvendig at vi arbeider mer. Ja, det er rett og slett ikke tid for nye reformer, sa finansministeren da han presenterte perspektivmeldingen.

Tidligere i år sa den samme regjeringen i skattemeldingen at de gikk inn for å gi ytterligere skattelette i årene framover. I dag sier finansministeren seg godt fornøyd med at han nå er oppe i 23 milliarder kr, men han har altså lovet minst 12 milliarder til.

Da er mitt spørsmål: Ser ikke finansministeren at dette er to budskap som det er vanskelig å forene – på den ene siden å hevde at felleskassen er så trang og liten at vi må jobbe mer, og at vi knapt nok har penger til pensjonene, og på den andre siden å gå for en skattepolitikk som ytterligere svekker den samme felleskassen?

Statsråd Per-Kristian Foss [13:23:13]: Perspektivmeldingen gir et budskap om at arbeid er den viktigste ressursen vi har i dette landet. En skattepolitikk som stimulerer til mer arbeid, er derfor i perspektivmeldingens

ånd og i perspektivmeldingens mer konkrete anbefalinger, for å si det slik. Reformen som bidrar til at vi kan komme over fra stønad, fra trygd, til arbeid, gir dobbelt effekt. Det bidrar til mer arbeid, høyere skatteinntekter og mindre utgifter. Reformen som bidrar til at det skal lønne seg å stå lenger i jobb – Pensjonskommisjonens anbefalinger er blant disse – er også reformer som går i den samme retning som perspektivmeldingen trekker opp.

Jeg ser med interesse og spenning frem til at representanten Solberg kan stå på denne talerstol og anbefale de forslag hun har lagt frem i bl.a. Pensjonskommisjonen.

Siv Jensen (FrP) [13:24:25]: For meg blir det en selvmotsigelse når finansministeren sier at det å investere i eget næringsliv vil føre til at industrien flagger rett ut av Norge. Men det som er et faktum, er at deler av rederivirksomheten, maritim virksomhet, er i ferd med å flagge rett ut av Norge, uansett bruk av oljepenger eller ikke. Det er et ansvar som denne regjeringen må ta.

Derfor går min utfordring rett til finansministeren: Hvorfor er det slik at denne regjeringen er så motvillig til å legge konkurransedyktige rammevilkår til grunn, slik at vi kan ivareta den maritime clusteren som har vært et av Norges viktigste næringsområder gjennom mange, mange tiår? Nå er det Fjord Line som har varslet utflagging, andre har varslet det samme.

Mitt spørsmål til finansministeren, i tillegg til det jeg allerede har spurt om, er: Vil Regjeringen nå sørge for at et hurtigarbeidende ekspertutvalg vil få på plass konklusjonene knyttet til «State Aid Guidelines» i god tid før 30. juni, slik at også Norge kan komme inn under de samme reglene som EU planlegger å innføre?

Statsråd Per-Kristian Foss [13:25:50]: For ordens skyld, det er ingen frister i EU som setter Stortinget under noe datopress for å gjennomføre skattebestemmelser. Det er det fritt opp til oss å gjøre. Men jeg kan bekrefte at et utvalg skal arbeide med å se på skattebetingelsene for maritime næringer.

Det jeg sa, var vel at jeg tror ikke det er et stort behov for at Norge investerer mer statlige midler i norsk næringsliv. Vi er blant de land i Vest-Europa som nå har den høyeste statlige eierandelen. Jeg tror ikke næringslivet primært etterspør mer stat, men mer frihet og stimulanse til private investeringer.

Det har ofte vært sagt – og man har brukt professor Porter, fra Harvard i USA, og hans cluster-teorier som et eksempel på dette – at man skulle ha spesielle skatteregimer for spesielle næringer. Jeg må innrømme at da Porter sist var i Norge, sa han mye rart. Men én ting var han i hvert fall direkte på på et spørsmål fra en avis, at han anbefaler ikke, ut fra cluster-teoriene, særskilte skatteregimer for spesielle næringer. Det håper jeg flere har merket seg. Det er grenser for hva Norge også kan delta i av skattekonkurranse mellom andre land. Det finnes til enhver tid en oversjøisk provins som kan tilby lavere skatter enn Norge.

Øystein Djupedal (SV) [13:27:24]: I diskusjonen om næringslivets rammevilkår går Høyre seg ofte vill i å snakke om skattelettelse og ikke rammevilkår i sin alminnelighet.

Det er et stigende antall internasjonale økonomer og økonomiske miljøer som nå i større grad vektlegger samspillet mellom samfunn og marked og skatt. De siste som gjør det, er World Economic Forum, som har vært veldig imponert over den skandinaviske modellen. De trekker fram de fire nordiske land som eksempler på konkurransekraft og nasjoner som bygger kompetent næringsliv ved dette samspillet og ikke ensidig fokuserer på skattelettelse. Det samme har vi sett i rapporter fra Verdensbanken. Vi ser også at ledende økonomiske tidsskrifter og aviser framhever det samme. Både The Economist og International Herald Tribune vektlegger at det ikke er et ensidig fokus på skatt som skaper levedyktige konkurransevilkår. En av rapportens forfattere sier bl.a.:

«Vi fant ut at sosial trygghet er godt for næringslivet, det tar byrdene med dyre helsetjenester og forsikringer vekk fra næringslivet og sikrer en kompetent og utdannet arbeidsstyrke.»

Mitt spørsmål er: Vil finansministeren være enig i et slikt resonnement at når man snakker om næringslivet, må man slutte å snakke ensidig om skatt, som finansministeren og Høyre dessverre ofte gjør seg til talsmann for?

Statsråd Per-Kristian Foss [13:28:44]: Det er godt representanten Djupedal leser World Economic Forums publikasjoner. Han kunne kanskje også ta med konklusjonene, nemlig at Norge på siste måling faktisk stiger betydelig på rankingen. Nå er vi, så vidt jeg husker, på en sjetteplass i verden. Om en slik ranking egentlig er noe særlig fornuftig virkemiddel til å måle hva slags økonomiske teorier som funker i verden, er jeg ikke så sikker på, for topp-plassene deles av nordiske land, Sveits og USA. Så i hvilken grad man kan utvikle teorier på det grunnlaget, vil jeg gjerne utfordre representanten til å komme tilbake til i en senere debatt.

Jeg er enig i at det ikke er grunn til å fokusere bare på skatt og rammebetingelser, og derfor gjør heller ikke Regjeringen det. Men skatt er ganske viktig, for det har noe å gjøre med hva du kan oppnå på bunnlinjen. Det har noe å gjøre med stimuleringslyst. Hvis man skal følge SVs virkemiddel, betyr det at nye bedrifter som skal på børs, knekkes av økende formuesskatt og en utbytteskatt som er investeringsfiendtlig. Det kommer man ikke unna. Men i tillegg til det er det viktig å satse på gode arbeidsbetingelser for øvrig, forskning og utvikling, utdanning og innovasjonsarbeid generelt.

Morten Lund (Sp) [13:30:16]: I en ny undersøkelse sier næringslivet at 80 000 arbeidsplasser vil bli flagget ut i løpet av fem år hvis vi ikke får bedre rammevilkår – det er mange. To av hovedkravene til bedre rammevilkår er mer til vegutbygging og en fjerning av formuesskatt på næringskapital.

Regjeringens svar i budsjettet var å avvise dette. Man sa isteden at det er boliginvesteringer som nå skal stimuleres, arbeidsgiverne skal betale mer i sykelønn, det skal bli dyrere å permittere, og nettolønnsordningen skal bort. Næringslivet er lite fornøyd.

Senterpartiet foreslår å innfri alle disse kravene fra næringslivet, og vi vil ha null formuesskatt på arbeidskapital, slik man har i Sverige. 2,5 milliarder kr ville det ha kostet, av de 8–9 milliardene i samlet formuesskatt. Det kunne ha vært gjennomført i år, hvis Regjeringen hadde villet.

Hvorfor vil ikke Regjeringen bidra til å stoppe utflagging og nedlegging av bedrifter med de tiltak som næringslivet selv foreslår?

Statsråd Per-Kristian Foss [13:31:32]: Meg bekjent ber ikke næringslivet om Senterpartiets alternative statsbudsjett. I det budsjettopp-øket øker den underliggende utgiftsveksten betydelig mer enn veksten i samlet økonomi, dvs. at det offentlige tar en stadig større del av kaka. Det har næringslivet ikke bedt om. I forhold til Regjeringens opplegg øker Senterpartiets budsjettopp-øket samlede skatter og avgifter med ca. 2,5 milliarder kr. Det har næringslivet slett ikke bedt om.

Men næringslivet har også bedt om en nedtrapping av formuesskatten generelt. Varianten med en såkalt nedtrapping bare for næringskapital er en invitasjon til omgørelser. For enhver som vil sette sine sparepenger inn i et aksjeselskap, slipper altså unna formuesskatt, mens den som er så enfoldig – for å bruke det uttrykket – at han rett og slett bare sparer uten å gå gjennom et AS, da belastes med formuesskatt. Det er i alle fall ingen sosial profil, og næringslivet har heller ikke bedt om slike metoder.

Hill-Marta Solberg (A) [13:32:51]: Jeg har gjennom mange år hørt Per-Kristian Foss delta i finansdebatter i Stortinget, også i den tid da han var finanspolitisk talsperson for Høyre i opposisjon, og jeg husker alle de debattene der Foss har angrepet Arbeiderpartiet for skatteøkninger og for avgiftsøkninger.

Selv etter at finansministeren nå er ferdig med sitt innlegg, har vi ikke med ett ord fått høre hans begrunnelse for at det ble nødvendig å foreslå å øke momsen til neste år. Jeg vil gjerne høre den forklaringen.

Kan det være slik at for å få plass til de skattelettelsene som var viktige for finansminister Foss, så ble det nødvendig å sende en regning tilbake til forbrukerne på 6 milliarder, slik det var i forslaget fra Regjeringen? Jeg vil gjerne høre finansministerens begrunnelse for at det var nødvendig.

Statsråd Per-Kristian Foss [13:33:59]: Jeg kan f.eks. sitere noen av begrunnelsene fra Arbeiderpartiets regjeringer da de økte momsen fra 20 til 21, fra 21 til 22, fra 22 til 23, fra 23 til 24 pst. Her er representanten Solberg på hjemmebane.

Én av begrunnelsene som ble brukt, var at det var fornuftig å flytte beskatningen fra arbeid til forbruk. Det er en begrunnelse jeg synes fortsatt holder meget godt. Det

er et skatteskifte vi foreslår, men dog med netto samlet skattelettelse.

Representanten var i sin første replikk inne på perspektivmeldingen. Den har ett entydig budskap: Vi bør stimulere til mer arbeid! Da er det å redusere skatten på arbeid et meget fornuftig og godt tiltak. Skatteskiftet fra inntektsskatt til moms er en del av den samlede pakken, men fortsatt med netto samlede skattelettelser.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Carl I. Hagen (FrP) [13:35:20]: I forbindelse med budsjettbehandlingen denne høsten har det før budsjettet ble lagt frem, etter at det ble lagt frem, og da forhandlinger skulle komme, vært en offentlig debatt om samarbeidskonstellasjonene i norsk politikk. Man har sett og trukket frem forskjellige teorier fremover mot stortingsvalget i 2005. Det har selvsagt vært knyttet spesielt stor oppmerksomhet til hva som ville skje i høst, i forbindelse med at vi har et stortingsvalg neste år.

Nå er situasjonen slik at det har lyktes de tre ikke-sosialistiske partier som er i regjering, og Fremskrittspartiet gjennom gode, konstruktive og av og til litt spennende forhandlinger å komme frem til et budsjettforlik, slik at vi får en ryddig prosess når det gjelder hele statsbudsjettbehandlingen.

Dette skjer samtidig som de tre sosialistiske partier i sterkere grad samordner seg, koordinerer seg og ønsker å fremstå som et troverdig rød-grønt regjeringsalternativ ved valget neste år. Dermed er det på gang endringer i norsk politikk. Vi er på vei bort fra en tenkning hvor det var tre blokker, en høyreblokk, en venstreblokk og en sentrumsblokk, og er på vei til det mer tradisjonelle to-blokkssystemet, med to hovedsider i det politiske bildet i Norge. Det blir befestet gjennom dette budsjettforliket.

Det er klart at alle vil se fremover mot 2005. Vi i Fremskrittspartiet har også trukket opp en strategi og sagt hva som er vårt ønskemål, nemlig at hvis det blir et ikke-sosialistisk flertall, ønsker vi å bidra gjennom samtaler og forhandlinger i håp om å finne frem til at det kan bli dannet en regjering med et avklart flertall bak seg i Stortinget. I så måte vil jeg si at dette forliket er interessant. Det bedrer situasjonen og klimaet på ikke-sosialistisk side.

Forliket har også fått en klar sosial profil. Flere punkter i forliket ville jeg i hvert fall tro regjeringspartiet Kristelig Folkeparti skulle være fornøyd med, og det har vel også kommet frem i den offentlige debatten etterpå. Derfor skulle det være mulig å se fremover mot en bedre situasjon.

Ofte har det vært slik at forholdet mellom Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har vært et tema. Vi har med interesse merket oss at det har blitt en ny partiledelse i Kristelig Folkeparti. Vi har også analysert situasjonen litt, og ser at på viktige områder for Kristelig Folkeparti, som f.eks. familiepolitikken, er Fremskrittspartiet en nær alliert. Det gjelder kontantstøtten og valgfriheten for småbarnsforeldre. Vi er enige om å styrke friskolene, og i budsjettforliket fikk vi til en styrking av kapitaltil-

skuddet til friskolene. Vi står sammen om å opprettholde ønsket om en kristen formålsparagraf – som vi har hatt, og bør ha – i barnehager og i skoleverket. Vi hadde felles syn på partnerskapslovproblematikken for noen år siden. Vi konkurrerer vel nesten om politikken når det gjelder Midtøsten og forholdet til Israel. I forliket lyktes vi med å få til en låneordning for kirkebygg, noe som ikke skulle være mot Kristelig Folkepartis synspunkter. Vi har i mange andre debatter sagt at vi bygger på de kristne grunnverdier. Vi fikk styrket kommuneøkonomien, sosialprofilen og helseprofilen i budsjettet.

Jeg tror avstanden er blitt noe mindre. Derfor blir det interessant å følge utviklingen i Kristelig Folkeparti og forholdet til Fremskrittspartiet i tiden fremover.

Det har vært mange positive synspunkter også i Høyre, så jeg synes dette går i riktig retning. Jeg snakker selvsagt nå hele tiden om forholdet etter valget i 2005, det er jo det som blir det interessante. Jeg tror ikke det skjer noen endringer i forholdene før etter valget, eventuelt, og det synes jeg er interessant.

Jeg har merket meg at i en av dagens aviser sier statsministeren i den nåværende regjering at han er negativ til et annet forhold til Fremskrittspartiet. Jeg har lyst til å si: Det finner jeg av mindre interesse, fordi det er partiledelsen i Kristelig Folkeparti som vil telle med hensyn til hva som skal skje etter valget i 2005. Hva den sittende regjering måtte ha av synspunkter på dette området, finner jeg altså relativt uinteressant. Det er ikke de som sitter der nå, i hvert fall ikke alle, som vil ha noen innflytelse på dette.

Vi i Fremskrittspartiet ser med forhåpning på at de mange krefter som nå er i gang nedenfra, både i Kristelig Folkeparti og Høyre, kan bidra til at vi kan få et annet klima og et annet forhold, slik at man på ikke-sosialistisk side utover våren som en målsetting for valgkampen i 2005 kan prøve å fremstå som et realistisk alternativ med hensyn til en regjeringsdannelse med et avklart flertall bak seg i Stortinget.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bjarne Håkon Hanssen (A) [13:40:50]: Jeg ønsker å gå mer direkte inn på selve budsjettforliket.

Fremskrittspartiet er veldig ofte opptatt av helse og sykehusøkonomi. Representanten Hagen er selv i innlegg her i salen veldig ofte opptatt av at man må forsøke å få slettet helseforetakenes gjeld, og at det dermed vil bli et helhetlig opplegg for sykehusøkonomien, noe som etter Fremskrittspartiets mening er bra. Sletting av helseforetakenes gjeld skal medføre at driftssituasjonen ved sykehusene neste år blir betydelig bedre.

Ja vel. Vil en gjeldssanering faktisk bety en vesentlig forbedret driftssituasjon ved sykehusene? Jeg betviler det veldig sterkt. Men i og med at representanten Hagen hele tiden hevder det, må han ha sørget for å få beregnet hva det betyr. Mitt spørsmål til Hagen er derfor: Om man greier å få slettet gjelden nå i høst, hva vil det bety for driften av sykehusene?

Carl I. Hagen (FrP) [13:42:15]: Det er helt riktig, som representanten Bjarne Håkon Hanssen sier, at vi er opptatt av å slette gjelden, og vi har også forsøkt å få utsett den det året hvor det skulle være balanse når det gjelder de regionale helseforetakene. Det har vi ikke lyktes med å få støtte verken fra Arbeiderpartiet eller andre partier til å oppnå.

Vi har i forliket fått en styrking av ISF, fra 40 pst. til 60 pst. Det betyr at det kommer til å bli en vekst i sykehusenes behandling av pasienter fordi det blir økonomisk lønnsomt å behandle flere pasienter. Dette er en overslagsbevilgning, altså vil det automatisk komme mer penger til helsevesenet enn det som lå til grunn for de tidligere beregninger fra departementet når det gjaldt hva som ville gå med på overslagsbevilgningen når det gjelder ISF. Der vil det bli et ekstra tilskudd i betydelig grad. Noen har antydnet at resultatet av ISF-endringen vil bli rundt 1 milliard kr mer.

I tillegg vil vi i salderingen av 2004-budsjettet slette en vesentlig del av sykehusenes gjeld. Da har Bjarne Håkon Hanssen en anledning til å vise at han mener noe med alle de fine ordene han har når han snakker om sykehusene, både her i Stortinget og utenfor. Hvis Arbeiderpartiet stemmer for vårt forslag, kan vi få gjort noe. Det vil redusere det som må gå av overskuddet til å dekke gjeld i de nærmeste årene, og det får departementet beregne – det gjør ikke vi.

Audun Bjørlo Lysbakken (SV) [13:43:44]: Carl I. Hagens innlegg er vel et foreløpig høydepunkt i dagens runde med kyss, klapp og klem mellom de borgerlige partiene.

Det forliket vi har på bordet i dag, representerer en underlig politisk saltomortale fra Fremskrittspartiet. Man har altså prioritert å styrke kommuneøkonomien med til sammen 3 milliarder kr, mens man på samme tid i fjor foreslo å kutte 1,8 milliarder kr i overføringene til kommunene, til tross for at den økonomiske situasjonen i kommunene var like dramatisk den gangen. Det får Fremskrittspartiet til å stå fram som et værhaneparti uten prinsipper, som kun styrer politikken sin etter gallupens logikk. Det er naturlig å spørre Carl I. Hagen om denne saltomortalen skyldes ny innsikt og plutselig klarsyn når det gjelder kommunenes økonomiske situasjon, eller om forliket bare er en frierferd til Kristelig Folkeparti.

Carl I. Hagen (FrP) [13:44:55]: Det har vært en klar, fast linje i Fremskrittspartiets politikk når det gjelder kommuneøkonomien. I fjor hadde vi en helt annen situasjon i landets økonomi, en helt annen inflasjon, prisstigning, enn det vi nå har. Vi stod også foran et lønnsoppgjør. Helheten i Fremskrittspartiets alternative budsjett i fjor ville vært en styrking av kommunene. De ville spart penger fordi virkningene på andre områder av vår politikk ville medført en lavere prisstigning, og de ville fått lavere utgifter ved lønnsoppgjørene. Derfor kunne vi også redusere noe på overføringene. Helheten ville blitt en styrking av kommuneøkonomien.

Nå, med en langt lavere prisstigning og antatt lavere utgifter ved lønnsoppgjøret, er det en ny situasjon. Vi varslet allerede i innstillingen til kommuneproposisjonen og forliket med regjeringspartiene på vårparten hva vi ville gjennomføre. Det er det vi har gjennomført når det gjelder 2005-budsjettet.

Så til det prinsipielle syn vi har inntatt, at vi ønsker at skattesvikt eller skatteøkning, mer enn det som ligger i budsjettene, skal kompenseres. Det er det vi har gjort i 2004-budsjettet i forhold til revidert nasjonalbudsjett i juni. Aftenposten har ikke helt greid å forstå at vi sammenligner med hva som var stoda i revidert nasjonalbudsjett, og prøver å sammenligne med det fra i fjor, men det er altså Aftenpostens og Bjørlo Lysbakkens misforståelse.

Einar Steensnæs (KrF) [13:46:28]: Vi har fått en god budsjettavtale med Fremskrittspartiet. Jeg er enig med Carl I. Hagen i at vi har hatt konstruktive, ryddige forhandlinger. Fremskrittspartiet har tatt ansvar, og det er bra.

Men noen forsøker nå å lage glidende overganger mellom det å inngå i konstruktive forhandlinger om et statsbudsjett og over til mer forpliktende samarbeid, med perspektiver som også peker utover stortingsvalget i 2005.

Det ser ikke Kristelig Folkeparti som aktuelt. Det er det ikke bare statsministeren som mener, det har også partilederen gitt klart uttrykk for, senest på radioen i dag morges. Det går bra å samarbeide om enkeltsaker, men det er fortsatt stor politisk avstand mellom Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti i viktige politiske saker, innenfor bioteknologi, innenfor vern om det ufødte liv, innenfor distriktpolitikken, innenfor miljøpolitikken og rusproblematikken, innenfor bistand – bare for å nevne noen viktige verdspørsmål for Kristelig Folkeparti.

Det er bra at Fremskrittspartiet var villig til å se bort fra sine primærstandpunkter under forhandlingene, men det betyr vel ikke at Fremskrittspartiet har endret politikk?

Carl I. Hagen (FrP) [13:47:53]: Jeg synes det er litt skuffende at Einar Steensnæs i en debatt som denne igjen ønsker å snakke om alt det vi er uenige om. Jeg kan bekreftede at det er stor avstand mellom Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet på en rekke politiske områder, akkurat som det er det mellom de tre rød-grønne partiene, som har en vilje til å prøve å forhandle seg frem til en form for enighet.

Det er betydelig uenighet mellom Kristelig Folkeparti og Høyre med hensyn til deres primærstandpunkter, f.eks. i alkoholpolitikken, når det gjelder gasskraft, i skattepolitikk og skatteprofil. Det er avstander mellom ulike politiske partier. Men det Kristelig Folkeparti, Venstre og Høyre greide å demonstrere da de satte seg sammen på Sem, var at de til slutt greide å snekre sammen en plattform som alle tre kunne ta ansvaret for. Det var ikke primærprogrammene til noen av de tre.

Det er det samme vi etterlyser nå. Når de som er på den rød-grønne siden, eller sosialistiske siden, akter å fremstå som et stabilt, forutsigbart, langsiktig regjeringsalternativ, vil det bare være dumt og uklokt om de ikke-sosialistiske partier ikke begynner å tenke litt på hva man risikerer hvis vi bare fortsetter å snakke om det vi er uenige om, i stedet for å snakke om det vi er enige om.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Heidi Grande Røys (SV) [13:49:28]: Ifølge beregninger frå Statistisk sentralbyrå kunne Regjeringa sine skattelettar på vel 20 milliardar kr i perioden ha halvert arbeidsløysa dersom midlane hadde vore kanaliserte til offentlig sektor. Det ville ha skapt 47 000 fleire arbeidsplassar. Vidare konkluderer Statistisk sentralbyrå med at skattelette i dagens situasjon knapt nok gir sysselsetjingseffekt.

Regjeringa sitt framlegg til budsjett er svakt med omsyn til aktiv næringspolitikk. Det er skattelette som er svaret. Regjeringa provoserer partane i arbeidslivet ved å bryte IA-avtalen, og ein pålegg arbeidsgivarane å betale 10 pst. av utgiftene til langtidssjukefråværet. Det er ikkje noka dårleg gissing, vil eg tru, å anta at får denne Regjeringa sitje etter neste val, er det arbeidstakarane som får neste angrep.

Ein har nok ein gong komme med innstrammingar i permitteringsreglane. «Langsiktig» er ikkje det fyrste ordet eg kjem på når det gjeld dette verkemiddelet for næringslivet. Her er det òg kutt i talet på tiltaksplassar.

Framstegspartiet fekk heldigvis rodd permitteringsreglane i hamn, og det er bra, men dessverre berre for fyrste halvår. I revidert nasjonalbudsjett har vi nok ein gong den same usikkerheita liggjande for dei bransjane som er heilt avhengige av å ha eit godt permitteringsregelverk. SV foreslår vidareføring av dagens regelverk for heile 2005.

Brottet på IA-avtalen står òg ved lag etter budsjettforliket, sjølv om ein har flytta innføringstidspunktet med nokre månader. Eg meiner det er pinleg at det forslaget står ved lag, all den tid Regjeringa sjølv innrømmer at no verkar IA-avtalen, og ho har sjølv levert tal til Stortinget der ho har skrudd ned utgiftene til sjukepengar og andre utgifter i folketrygda med 2,5 milliardar kr – etter at statsbudsjettet vart lagt fram. Her er det berre å slå fast at budsjettforslaget, sjølv med avtalen, i all hovudsak vil bety ei vidareføring av dagens politikk, ein politikk som vil gi oss ei arbeidsløysa på rundt 100 000 arbeidsledige fleire år fram i tid. Det er ikkje akseptabelt. Fleire effektive tiltak for å motverke arbeidsløysa er nødvendige.

SV legg fram eit alternativt budsjett med tiltak mot arbeidsløysa som vil gi rundt 17 000 fleire arbeidsplassar ganske likt fordelt på ulike nærings tiltak og utvikling av offentlege tenester.

Eit viktig grep for modernisering i næringslivet er raskare avskrivingsmoglegheiter for maskiner og utstyr. SV aukar avskrivings satsen med 5 pst., noko som vil gjere det meir lønnsamt for industri og næringsliv å investere i nytt og meir moderne utstyr. For å styrkje forskings-

aktiviteten gir vi eit skikkeleg lyft til grunnforskning og anvend forskning med til saman 1,3 milliardar kr.

Vårt fortrinn i nærings- og industrisamanheng er å vere fremst og fyrst på kunnskap og kompetanse. Men for å kunne halde fram med å vere fremst her, må ein altså ha eit skikkeleg lyft, og det bidreg SV til.

Eit område som får altfor lita merksemd innanfor næringslivet, er bioenergi. SV vil ha bioenergiens del av samla energiproduksjon opp på svensk nivå innan 2010. Det får vi til gjennom å etablere ein plan for industrialisering av bioenergi. Ein slik plan kan skape 4 000 arbeidsplassar innan foredling, produksjon og bruk av bioenergi.

Innovasjon Noreg er kanskje den organisasjonen som får mest skryt av bedriftene når eg er ute på bedriftsbesøk, og det er eg rimeleg ofte. Innovasjon Noreg er vår viktigaste reiskap for innovasjon og modernisering i heile landet. Difor er det viktig at dei har nok verkemiddel til å gjere jobben sin – både tilskottsdelene, lånedelene og forskings- og utviklingskontraktane må styrkjast vesentleg meir enn det Regjeringa legg opp til. I vårt alternative opplegg legg SV inn heile 650 mill. kr i dei ulike ordningane.

Ein annan ting som bedriftene dreg fram som viktig for si konkurransevne og sine moglegheiter for å levere produkt, er breiband. Regjeringa sitt ambisjonsnivå for utbygging av breiband er altfor lågt. Breiband er viktig for det å drive næringsutvikling i distrikta, og det er spesielt viktig for vår totale omstillingsevne.

I august besøkte eg ei bedrift i ein liten kommune i Sogn og Fjordane. Bedrifta driv med utrusting av båtar, alt frå det siste nye innan elektronikk til møblar og maskiner – design og høgteknologi er av det absolutt siste og høgst moderne slaget. Messa i den fiskebåten som eg såg, såg faktisk meir ut som det siste nye innanfor konferansesalar enn ei messe på ein fiskebåt. Men produktet som denne bedrifta leverer, er avhengig av store datafiler som går mellom kunden og bedrifta fleire gonger for å drive å mekke på forslaget, og det krev altså breiband. Denne bedrifta betaler i dag 120 000 kr i året for eit dårleg breibandtilbod – ei heilt absolutt naudløysing. Det billigaste tilbodet dei kunne ha fått i Bergen, som er det næraste området for oss på Vestlandet, var på 500 kr i månaden – 6 000 kr pr. år. Det er klårt at då er det ikkje spesielt konkurransedyktig å kunne tilby den bedrifta å etablere seg i distrikta. Den bedrifta slit med å vere det ho er i dag. Viss vi ikkje får gjort noko med utbygginga av breiband, spesielt i distrikt som ikkje har kommersielle interesser, og som er interesserte i å byggje ut breiband, forsvinn det arbeidsplassar frå distrikta.

No ser eg at miljøvernministeren går, men han skulle ha høyr det eg har å seie no. Norske fjordar vart nemleg kåra til verdas beste reisemål av National Geographic Travel. Dette gir oss store moglegheiter til å etablere ikkje berre norske fjordar, men heile landet som verdas beste turiststad. Vi kan, viss vi vil, utvikle Noreg til ei stor og livskraftig grøn turistnæring. I ein slik strategi bruker vi dei flotte fossane våre, det unike kystlandskapet, naturskogar, isbrear og nasjonalparkane våre. Turisme er altså

ei av dei raskast veksande næringane i verda, og her har vi absolutt mykje å tilby. Då må vi fokusere på næringsaktivitet, og vi må tore å bruke næringsaktivitet òg knytt til verneområde, men då tel det at vi gjer det på ein riktig måte. Då må ein bruke nasjonalparkane og nasjonalparksentra som koordinator for å jobbe med næringslivet, med vernet og med verneinteressene for å sjå på kva ein kan få til. Det er mange organisasjonar og mange personar i dette landet som har gode og riktige idear, der ein òg kan få utnytta anten verneområde eller tilliggjande herlegdommar til næringsutvikling. Då får vernet ei heilt anna lokal forankring enn i dag i dei områda som har konflikt. Men vi snakkar ikkje om motorisert ferdsel, på ingen måte, vi snakkar om såkalla langsam turisme, der ein bruker naturen på naturens premisser. Vi har mykje av det i Sogn og Fjordane, og folk burde reise dit for å sjå, og ikkje minst burde Regjeringa leggje inn meir pengar både til nasjonalparksenter og til næringsutvikling i dette området. SV har gode forslag som ein kan støtte. Vi har lagt inn til saman 45 mill. kr for å etablere grønt reiseliv som satsingsområde.

Så til noko som ikkje er så kjekt å snakke om, nemleg ras. Dei fleste såg vel dei forferdelege bileta frå Nordvestlandet førre veke, då det rasa rundt bilane til folk. Dei sat innesperra både på vegar og i grender medan rasa gjekk. Eitt liv gjekk tapt då ein bil vart teken av ras og ført ut i sjøen i Lånefjorden. Vi som bur i Sogn og Fjordane, er vel vane med ras og faren for ras. Aksjonistane er mange for å få meir pengar til rassikring. Dessverre er det sjeldan at dette får ei sånn merksemd frå riksmidia som vi fekk i førre veke, og, dessverre for arbeidet med rassikring, det får heller ikkje den prioriteten og den merksemda som det fortener hos Regjeringa. Det er fyrst når det vert skikkeleg gale, at ting skjer, men faren for ras er der altså jamt heile hausten og vinteren, og til og med elles i året òg, når berre nedbørsmengdene er store nok. Så seint som i går kveld var 14 vegar stengde av ras eller på grunn av fare for ras på Nordvestlandet. Ikkje berre er dette ei psykisk påkjenning for folk som bur der, og som skal ferdast på vegane og sende ungane sine på skulen, men det er òg ein direkte kostnad for næringslivet, som fleire dagar opplever at vegen er stengd, slik at ein ikkje får levert varene sine eller ikkje får dei varene som ein treng til produksjon.

Og mykje gjenstår før vegnettet er sikra. Denne regjeringa ligg langt under målet i Nasjonal transportplan når det gjeld rassikring. SV har løyvd 100 mill. kr meir til rassikring for 2005, og kvart år dei siste tre åra har vi lagt inn mykje meir pengar til rassikring. Det er heilt nødvendig. Rassikring er ikkje berre nye tunnelar og overbygg eller omlegging av vegen. Rassikring er òg å fokusere på klima og klimaforskning. Forskarar reknar med at dagar med uvær, storm og kraftig nedbør på Vestlandet vil auke med 20, og vi har rikeleg med sånne dagar frå før av. Ein aktiv klimapolitikk er difor minst like nødvendig for rassikring og for sikkerheita på vegane som det generelt er for miljøpolitikk. Vi må få redusert klimagassane, få ned CO₂-utsleppa og få ei omlegging til alternative energikjelder. SV bruker 700 mill. kr til omlegging av energi-

politikken i meir miljøvennleg retning i vårt alternative budsjett.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Svein Flåtten (H) [14:00:04]: Representanten Grande Røys brukte mye tid på å etterlyse aktive tiltak mot ledigheten. De stimulanter partiet selv har å by på i årets budsjett og i sitt alternative statsbudsjett, er en betydelig økning av toppskatten på alminnelige inntekter, en økning av den alminnelige skatten for næringslivet og personer med 4 milliarder kr, en omgående skatt på aksjeutbytte og en økt formuesskatt for småbedrifter, eller det som på stammespråket i SV kalles tetting av smutthull. I tillegg ønsker man å kutte oljeinvesteringene med over 2 milliarder kr. Det er noen av de aktive tiltakene som man kan ta ut av det alternative budsjettet. Kristin Halvorsens utsagn tidligere om at skattene ikke skulle økes utover 2004-nivå var vel aldri egnet til å bli tatt alvorlig, selv ikke i SV.

Mitt spørsmål til Grande Røys er: Hvorfor er det et godt bidrag til å bekjempe ledighet, som hun er så opptatt av, å gjøre det mindre lønnsomt å jobbe og mindre lønnsomt å etablere og drive egne bedrifter i dette landet? Det er vel i bedriftene at de arbeidsplassene vi skal leve av i fremtiden, skal skapes.

Heidi Grande Røys (SV) [14:01:22]: At Svein Flåtten kan hevde at det vert mindre lønnsamt å jobbe med SVs budsjett, er rett og slett direkte feil. Tvert imot får alle arbeidstakarar opptil 500 000 kr meir i skattelette med SVs budsjett enn med Regjeringas. Det er nettopp dei arbeidstakarane som ligg i den lågaste lønnsklassen, som oftast har eit arbeidstilbod å tilby. Det vil seie at får dei meir igjen for å jobbe, altså meir i skattelette, vil dei faktisk kunne auke arbeidstilbodet sitt. Det er jo også noko som finansministeren har vore oppteken av i perspektivmeldinga si.

Typisk nok nemner ikkje Svein Flåtten dei skattelettane som SV har i det alternative budsjettet sitt, som går på næringslivet. Blant anna reduserer vi arbeidsgivaravgifta med 2 milliardar kr. Det er kjempeviktig at bedriftene har konkurransedyktige prisar når dei tilset folk. Skal ein få ned arbeidsløysa, er det å tilsetje folk det som tel. Skal vi vere konkurransedyktige med våre lønningar, er det eit veldig smart grep å redusere arbeidsgivaravgifta. I tillegg bruker vi altså 1,3 milliardar kr på å redusere avskrivingsattsane for næringslivet.

Per Erik Monsen (FrP) [14:02:51]: Representanten Grande Røys brukte deler av sitt innlegg til å snakke om rassikring på Vestlandet, men samtidig står det i innstillingen at SV vil redusere bevilgningene til motorveier i sentrale strøk.

På strekningen Drammen–Holmestrand var det i snitt ti dødsulykker i mange år. For to år siden ble det åpnet en firefelts motorvei på strekningen. På disse to årene har det altså ikke vært en eneste dødsulykke, mens i resten av fylket fortsetter ulykkene som før. Denne veien stemte

SV imot, og de vil heller ikke bevilge penger til en tilsvarende ulykkesfri vei gjennom resten av fylket. Én sak er at ulykkeskostnadene alene ville ha betalt veien i løpet av en tiårsperiode. Men er det ikke et problem for SV å gå imot prosjekter som så åpenbart redder menneskeliv?

Heidi Grande Røys (SV) [14:03:49]: SV har ein veldig klår profil i samferdsleopplegget sitt. Det er å gå imot store veginvesteringar i sentrale strøk og bruke pengane på kollektivtrafikk. Det er miljøvennleg, og det vil redusere ulykkesstatistikken, nettopp fordi ein får færre folk i bil på vegane og fleire folk på jernbane og på T-bane her i Oslo – ein får folk vekk frå innfartsvegane og over på jernbanetilbod. Men då må ein ha eit jernbanetilbod som er oppe og går, slik at folk kjem seg på jobb innan rimeleg pendlartid.

Eg er sjølvsagt svært lei meg for kvart einaste menneskeliv som går tapt på norske vegar, men å byggje motorvegar som det einaste svaret på det er eg direkte ueinig med Framstegspartiet i. SV vil ha kollektivtransport i sentrale strøk, slik at ein får folk vekk frå motorvegane over på trygge jernbanevogner. Så skal ein heller fokusere på å bruke pengar på vegutbygging i distrikta, der ein ikkje har det same grunnlaget for å drive kollektivtrafikk.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Einar Steensnæs (KrF) [14:05:16]: Det er gledelig å kunne slå fast at hovedprioriteringene til Regjeringen nå blir ført videre gjennom budsjettforliket. Ikke minst er det gledelig ut fra Kristelig Folkepartis ståsted at økningen i utviklingshjelpen er beholdt gjennom dette budsjettforliket. Som et rikt land har Norge et særlig ansvar for å vise solidaritet med verdens fattige. Fremdeles dør ett barn hvert tredje sekund av fattigdom. Dette er vår tids største politiske utfordring, selv om det neppe ser slik ut når en observerer den norske politiske debatten. Det gjelder også debatten i dag.

Gjennom våre prioriteringer kan Norge medvirke til at verdens fattige får oppfylt sine menneskerettigheter. Denne utfordringen ønsker Kristelig Folkeparti og Regjeringen å ta. Til neste år blir bistandsbudsjettet økt med 1,6 milliarder kr. Til sammen har bevilgninger til utviklingshjelp økt med 4,3 milliarder kr siden Samarbeidsregjeringen tok over. Vi kan aldri si oss fornøyd med innsatsen mot fattigdom. Til det er utfordringen for stor. Det er viktig at vi har en målrettet politikk for å øke bistanden, og at man også har et våkent blikk for hvordan pengene blir brukt. Hver krone må medvirke til at menneskerettighetene blir reelle for verdens fattige.

Gjennom hele denne regjeringsperioden har Regjeringen vist vilje til å prioritere dette på en måte som sikrer en fornuftig og effektiv bruk av pengene. For det første går det mer penger til de aller fattigste. Mat, rent vann og medisiner kan virke som uoppnåelige goder for de aller fattigste. Men historien viser nå at fattigdomsorienteringen i bistanden virker. Dødsraten for barn har gått klart ned på verdensplan det siste tiåret. Vaksiner redder livet

til 2,5 millioner barn hvert år, og nesten 1 milliard flere har nå fått tilgang til rent vann. Polio er på det nærmeste utryddet, og de siste 40 årene har forventet levealder i utviklingslandene økt med 20 år. Dette er det største spranget framover i menneskets historie. Vi må derfor holde fram med å prioritere de fattige.

For det andre: Mer penger går til utdanning. Mer penger går også til sosiale tjenester. Utdanning er jobb nr. 1 i Regjeringens utviklingspolitikk. Utdanning er en bærebjelke i kampen mot fattigdom. Ingen investeringer er mer effektive enn nettopp satsingen på skolegang.

Og satsingen nytter. For eksempel var det i Uganda i fjor dobbelt så mange barn som kunne lese og skrive, som i 1999. Men fremdeles mangler om lag 115 millioner barn grunnutdanning, og de fleste av disse er jenter. Derfor er jeg glad for at Regjeringen nå til neste år vil øke utdanningsbistanden med om lag 350 mill. kr. Den samlede støtten til utdanning er fordoblet siden 2002, og i den sammenheng er utdanning for jenter spesielt prioritert.

Mer penger går også til kampen mot hiv/aids. Denne epidemien er en katastrofe for mange utviklingsland. Norge gir viktige bidrag til FNs aidsprogram. Vi vil også medvirke til forebygging og behandling. Ikke minst er det viktig for at vi skal kunne styrke helsetjenesten for de mest sårbare gruppene. Uten et skikkelig helsesystem er folk forsvarsløse mot hiv/aids. Derfor blir det også bevilget mer til dette i neste års budsjett.

Også her hjemme tar Regjeringen viktige grep for å bygge velferden. Den beste forebyggingen mot sosiale problem er det å ha et arbeid å gå til og vite at noen har bruk for ens kompetanse, ens kunnskap, ens arbeidskraft. Derfor går Regjeringens økonomiske politikk ut på å gjøre arbeidsplassene tryggere gjennom en fornuftig økonomisk politikk, gjennom lavere rente og en lavere kronkurs. Nå er sysselsettingen på vei oppover. Det samme gjelder optimismen i norsk næringsliv. Det blir også satset målrettet på å gi ledige hender et arbeid. Dette gir resultater.

Jeg tillater meg som rogalending også i denne sammenheng å nevne et viktig ledd i satsingen, nemlig at alle våre universiteter nå gjennom såkornfondene får forvalte slik kapital. Det er grunn til å gratulere Universitetet i Stavanger med at vårt nye universitet nå også får være med og forvalte et slikt såkornfond.

Olav Akselsen (A) [14:10:26]: Heldigvis går det bedre i norsk økonomi. Optimismen i næringslivet aukar. Men trass i dette ser det ut som om arbeidsløysa har bite seg fast på eit høgt nivå. Nærmare 100 000 ledige krev aktiv handling.

Arbeid til alle er eit hovudsatsingsområde for Arbeidarpartiet i vårt budsjett for neste år. For Arbeidarpartiet vil full sysselsetjing alltid vera det viktigaste målet i den økonomiske politikken. Me seier nei til skattelette til dei som treng det minst. Me seier òg nei til usosial avgiftsauke, som regjeringspartia og Framstegspartiet går inn for. Me vil heller ha ein sterkare innsats for å tryggja og skapa nye arbeidsplassar. Me vil òg auka innsatsen for dei ledige.

(Akselsen)

Arbeidarpartiet vil fylla opp igjen verktøykassen. Gjennom aktiv næringspolitikk og målretta tiltak vil me få fleire hender i arbeid. Vår satsing på betre kommuneøkonomi vil òg gje fleire nye arbeidsplassar.

På måndag fekk me melding om at 350 norske sjøfolk får sparken. Regjeringspartia har fått det som dei vil. Fjord Line må flagga ut som følgje av Regjeringa sin politikk. Color Line vurderer å følgja etter. Ved å fjerna nettolønnsordninga for norske sjøfolk har ein teke frå dei moglegheita til å hevda seg i konkurransen med sjøfolk frå landa rundt oss. Ønskjer me å ta vare på norsk maritim kompetanse, og ønskjer me norske sjøfolk, må me ha omtrent dei same rammevilkåra som det nabolanda våre har. Regjeringspartia har fått gjennomslag for å forverra rammevilkåra, slik at våre sjøfolk blir 40 pst. dyrare over natta. Å tru at ein skal kunna hevda seg i konkurransen under så ulike forhold, vil vera det same som å tru at norske skiløparar skal kunna hevda seg internasjonalt sjølv om dei var tvinga til å gå på gamle treski og med Rottefella-bindingar.

EU fører ein aktiv politikk på dette området, og legg opp til gode vilkår for sine reiarlag og sjøfolk. Arbeidarpartiet vil ta vare på og vidareutvikla den maritime sektoren. Derfor ønskjer me òg å vidareføra dei ordningane me har på dette området, og me vil òg utvida desse til andre fartøysgrupper som er i direkte konkurranse. Me vil derfor utvida nettolønnsordninga til å gjelda alle norske sjøfolk om bord i konkurranseutsette skip i NOR-flåten. På den måten følgjer me i Arbeidarpartiet opp våre lovnader til denne bransjen. Eg konstaterer at regjeringspartia gjer det motsette.

Arbeidarpartiet vil auka løyvingane til Innovasjon Norge for å sikra nyskaping, vekst og sysselsetjing. Det er mangel på nok risikovillig kapital i norsk næringsliv. For å skapa vekst og nye arbeidsplassar må staten vera med, særleg i oppstartsfasen. Gjennom det offentlege verkemiddelapparatet kan grunderar og andre med gode idear få sett desse ut i livet. Undersøkingar viser at ei slik satsing gjev både bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske gevinstar i form av nye arbeidsplassar over heile landet. Me har derfor foreslått å auka løyvingane på dette området.

I samband med budsjettforliket frå i fjor fekk Arbeidarpartiet gjennomslag for å gjennomføra det såkalla NO_x-programmet. Ved å støtta overgang til ny teknologi i gamle båtmotorar kan ein få ein kraftig reduksjon i utsleppa, samtidig som me sikrar sysselsetjinga. Regjeringa foreslår ikkje å vidareføra dette programmet, sjølv om me har forplikta oss til ein kraftig reduksjon av våre NO_x-utslepp. For Arbeidarpartiet er det viktig at dette programmet blir vidareført, og me har derfor òg til neste år løyvt pengar til dette formålet.

Nok ein gong foreslo Regjeringa å forverra permitteringsordninga. Det er ein effektiv måte å auka arbeidsløysa i Noreg på. I mange bransjar er det svingingar i aktiviteten på oppdragsmengda. Det kan derfor til tider vera nødvendig å permittera tilsette for kortare eller lengre tid. Dersom permitteringsordninga blir for dårleg, vil folk bli

sagde opp i staden. Eg har besøkt fleire bedrifter som har store problem med permitteringslova, og meldinga frå desse er at ein no vil ha færre tilsette og heller leiga inn folk dersom dei får ein aktivitetsoppgang. Forslaget frå Regjeringa vil forsterka denne trenden. Eg føler meg nokså sikker på at det òg er ein vilja politikk, nemleg at fleire skal over på mellombelse kontraktar og tilsetjingsforhold.

Regjeringa foreslår endringar i sjukelønnsordninga. At dette er eit klart brott på ein inngådd avtale, er éi side, men i tillegg påfører det næringslivet store ekstrakostnader. Eg er glad for at det ikkje blir fleirtal for dette i dag, men eg skjønner at det blir ein ny debatt allereie i juni, så føreseieleg kan ein i alle fall ikkje seia at det er på dette området.

Statsråd Erna Solberg [14:15:45]: Jeg møter av og til velgere som synes at det er vanskelig å forstå hva vi diskuterer, og det skjønner jeg godt, etter å ha hørt forrige innlegg. Vi bruker fortsatt 1 milliard kr i budsjettet på å subsidiere norske sjøfolk. Det kan da ikke bety at vi har avvirket nettolønnsordningen, men vi har gjort noen endringer i den for én gruppe, nemlig for restaurantpersonale på fergene.

Den langsiktige utfordringen i Norge er å sikre Norge i en globalisert økonomi. Ethvert budsjett må måles etter om vi går ett steg nærmere dette målet, eller om vi går vekk fra det. Politisk retning skapes ikke gjennom de store grepene. Det er faktisk summen av alle de små grepene vi gjør, i et budsjett eller i enkeltvedtak i Stortinget, som gir en retning som sikrer både arbeidsplassene og velferden i en sterkere internasjonal og global sammenheng.

Det er viktig å understreke det, for det er denne debatten som pågår i alle land bortsett fra i Norge. Det er denne debatten som gjør at land etter land gjør dyptgripende reformer fordi de står i en vanskelig internasjonal konkurransesituasjon. Vi har ikke meldt oss ut av den konkurransesituasjonen i Norge heller. Det er bare det at det stort sett bare er næringslivet i distriktene som først og fremst merker konsekvensene.

Derfor er jeg glad for at vi har fått igjennom et budsjett som er mange små skritt mot å gjøre norsk økonomi sunnere i en globalisert verden. Det er et budsjett som satser på kvalitet i utdanningen. I løpet av fire år har denne regjeringen sikret det Høyre har slåss for på hele 1990-tallet, nemlig flere undervisningstimer til norske skolebarn. Det blir altså tolv uketimer mer fra neste høst med dette budsjettet. Det betyr en kompetanseheving for lærerne, og Kunnskapsløftet til Kristin Clemet er startet. Det er en videre satsing på forskning og ikke minst på forskningskommersialisering, som er helt avgjørende for at den satsingen vi har på forskning, skal bidra til at vi får mer og nytt næringsliv. Det er en moderasjon i offentlige utgifter fordi vi skal ha rom til verdiskaping og til grunnlaget for fremtiden.

Det er viktig at det også legges opp til ordninger som sørger for at vi gjør noe med den skatte- og kostnadsspiralen som Norge lenge har vært inne i, en spiral som har

gjort at flere og flere skyves ut av arbeidslivet og over på trygd. Vi kommer nå frem til ordninger som vil skyve flere fra trygd og over i arbeid, fordi vi fokuserer på det. Budsjettet bidrar altså til positive utviklingstrekk.

Vi bruker ikke mer penger enn planlagt i forliket. Det betyr at vi fortsatt kan håpe på lavere rente og en konkurransedyktig kronekurs. Det er viktig for verdiskapingen og for å få en fortsatt positiv utvikling i industrien. Industrisysselettingen stiger faktisk, og det er det lenge siden den har gjort.

Vi har et forlik som gir skattelettelser for alle inntektsgrupper. For eksempelvis helt moderate familieinntekter, to inntekter på 250 000 kr, vil det som er vedtatt nå, gi ca. 4 100 kr i lette med Regjeringens opplegg. For å ta et lærereksempel som jeg har omtalt mange ganger i andre fora enn på Stortingets talerstol: En lærer vil med vårt opplegg få 5 900 kr mer i lette bare med dette statsbudsjettet – mer i sum over hele perioden – mens Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett øker skattene for denne gruppen med 4 500 kr. Dette er vanlige folk. Det er personer i fullt arbeid, og det er mennesker som forsøker å få familielivet sitt til å gå i hop midt inne i tidsklemma, og som har behov for å ha et handlingsrom.

Vi fortsetter også arbeidet med å få flere mennesker fra trygd og over i arbeid gjennom nye, kreative måter å bruke bl.a. uføretrygd som lønnstilskudd på.

Om man vil ta vare på mulighetene til velferdssamfunnet vårt i fremtiden, blir man nødt til å se på helheten og på sammenhengene i norsk politikk. Norsk politisk debatt fremstår for øyeblikket som fragmentert, i enkeltbilder og i enkeltsaker. Men det er altså summen av det vi gjør, som er det viktige fremover.

Opposisjonspartiernes bruk av begrepet «usosialt» ved budsjettforslagets fremleggelse var et eksempel på en slik fragmentering. Man tar en liten bit og snakker om hvor usosialt akkurat det er, men det mest usosiale vil uansett alltid være hvis vi har budsjettfremlegg som i sum gjør oss mindre konkurransedyktige i en globalisert verden, for da har vi svekket vår evne til å kunne sørge for at velferdsordninger og arbeidsplasser berges i fremtiden. Det synes jeg vi bør ta mer innover oss i en diskusjon som av og til ender opp med 6 eller 17 kr mer i egenandeler. Det er faktisk hovedvelferden vår det er snakk om, og den dreier seg om at vi skal sørge for å kunne være konkurransedyktige i fremtiden.

Olav Akselsen (A) (frå salen): Eg ber om ordet til ei openberr misforståing.

Presidenten: Olav Akselsen har bedt om ordet til en åpenbar misforståelse.

Olav Akselsen (A) [14:21:03]: Det er ei openberr misforståing når leiaren i Høgre ikkje har fått med seg at Regjeringa har foreslått å fjerna nettolønnsordninga for ferjereiarlaga. Det er derfor dei no flaggar ut. Alt anna er ei feilaktig framstilling av verkelegheita.

Statsråd Erna Solberg [14:21:42]: Vi har en nettolønnsordning for sjøfolk for å sikre den kompetansen sjøfolk er, og den bruker vi 1 milliard kr på i dette budsjettet. Innlegget til Olav Akselsen gav et inntrykk av at vi hadde fjernet nettolønnsordningen for sjøfolk generelt. Det har vi altså ikke gjort.

Presidenten: Da får vi stole på at misforståelsen er oppklart.

Det blir replikkordskifte.

Reidar Sandal (A) [14:22:20]: Regjeringa meiner at veksten i dei frie inntektene neste år skal vere 1 milliard kr. Samtidig opplyser kommunalministeren at veksten i utgiftene for kommunane vil vere høgare enn dette. Slikt er oppsiktsvekkjande! Regjeringa vil ikkje eingong betale for auka utgifter, utgifter som kommunane ikkje har innverknad på i det heile. Dessutan er det eit faktum at underskottet i kommunesektoren no er rekordhøgt.

Det blir veldig vanskeleg å greie å halde på den offentlege velferda, fordi midlane uteblir. I sin tur vil då kvaliteten på offentlege tenester bli dårlegare. Då ligg arenaen open for private løysingar. Sveltefôrar ein kommunane økonomisk, legg ein grunnlaget for konkurranseutsetjing og privatisering. Spørsmålet mitt blir derfor: Meiner statsråd Solberg at kommunane får dei midlane som dei treng neste år for å gi forsvarlege velferdstilbod?

Statsråd Erna Solberg [14:23:41]: Summen av bevilgningene i 2004 og 2005 til kommunesektoren vil være den høyeste veksten vi har hatt i kommunesektoren i en toårsperiode noen gang. Det er godt mulig at det ikke vil dekke alle utgiftene kommunene har, men det er en så stor satsing at det burde gi et godt bidrag til at man kommer gjennom den langtidig opparbeidede ubalansen, og kommer ut med bedre resultater.

Som jeg også sa i spørretimen i går, mener jeg at det er et særskilt problem når man har hatt skattesvikt over flere år. Jeg er faktisk glad for at vi har gjort et avbrekk fra det som har vært det normale, nemlig at vi i det budsjettforliket som er lagt frem i Stortinget, også har kompensert for skattesvikten i 2004. Jeg har registrert at det mente Arbeiderpartiet tidligere ifølge media var helt unødvendig. Jeg synes at det har vært en bedre løsning enn å fylle på mye mer penger i 2005, for det er viktig for kommunene å slippe å ta brå omlegginger. Det gjør at vi også er nødt til å tenke igjennom hvordan inntektssystemet vårt skal være i fremtiden på det området, og det har vi altså bedt Inntektsutvalget se på.

Per Sandberg (FrP) [14:25:04]: I debatten har det blitt gitt uttrykk for, særlig fra sosialistene i salen, at det nærmest kuttes i overføringene til kommunene i 2005. De siste tallene som nå eksisterer, viser at veksten i frie inntekter for kommunesektoren fra 2004 til 2005 er ca. 4,8 milliarder kr, eller med andre ord: Økningen pr. innbygger blir ca. 1 000 kr fra 2004 til 2005. Kan statsråden bekrefte disse tallene? Jeg tror nok at hvis vi får en be-

kreftelse på det, faller all usaklig argumentasjon fra venstresiden i denne salen i dag med påstander om at det kuttes på kommunesektoren i 2005.

Statsråd Erna Solberg [14:26:12]: Jeg kan bekrefte at det var en økning på ca. 4,8 milliarder kr – totalt sett var de på over 7 milliarder kr – i de frie inntektene i løpet av 2004 og 2005. Det er altså ikke et kutt.

Så skal jeg innrømme at vi la inn 1 milliard kr. Vi burde det hvis vi skulle dekke de demografiske utgiftene, uten krav til at kommunene skulle møte demografiske utgifter med effektiviseringstiltak. Det betyr ikke at det er umulig for kommunene å dekke inn utgiftene uten kutt. Spørsmålet er om man skal dekke det med noen flere effektiviseringstiltak for å få inn 400 mill. kr, som da var underdekket. Det er det jo heller ikke nå, for i 2005 er det 1,8 milliarder kr som er økningen. Det betyr altså at man ligger 400 mill. kr over det som skal til for helt uten effektiviseringstiltak å kunne opprettholde det samme nivået i forhold til den demografiske utviklingen.

Men så er det viktig å understreke at det finnes massevis av enkeltksemppler på at det er annerledes i enkelte kommuner, bl.a. fordi et stort flertall på dette stortinget har vedtatt å gjennomføre endringer i inntektssystemet som gjør at noen kommuner kommer til å få minus. Men dette har det vært et bredt flertall bak.

Karin Andersen (SV) [14:27:39]: For SV er det et verdivalg at hvis man er gammel og syk, skal man få omsorg og pleie, at alle unger skal ha rett til tilpasset opplæring i skolen, eller at hvis man trenger hjelp fra barnevernet, skal man slippe å stå i kø fordi kommunene ikke har penger, slik realiteten i dag dessverre er for mange – for altfor mange. Til neste år blir det ikke flere som får hjelp fra kommunen til det aller mest nødvendige, det blir færre. Det er fordi det ligger en underskuddssituasjon i kommunesektoren som har vært der lenge, og som kommunalministeren bør være kjent med.

Dette er altså et verdivalg som vi gjør. For kommunalministeren ser det ut til at det er viktigere enn noe annet i verden at kommuneøkonomien i seg sjøl går i balanse. Det er det som teller, for pengene skal gå til noe som kommunalministeren mener er viktigere. På tross av at en rapport fra World Economic Forum fastslår at nordiske land med høyt skattenivå og bred velferd er mest konkurransedyktige, fortsetter kommunalministeren å si at det er viktigere å gi skattelette til de aller rikeste. Kan kommunalministeren med hånden på hjertet si at til neste år er det ingen som kommer til å miste sykehjemsplassen sin, og at alle unger som trenger tilpasset opplæring, skal få det med hennes rammer i budsjettet?

Presidenten: Det var ingen liten utfordring!

Statsråd Erna Solberg [14:29:09]: Jeg er fristet til å være veldig usaklig i svaret på den siste delen av spørsmålet. Jeg kunne f.eks. sagt nei, for jeg har ikke noen garanti for at ikke noen har valgt en SV-ordfører et eller annet sted

som velger å bruke mye mer penger, og som i neste omgang må kutte fordi man ikke hadde inntektene til det.

Jeg kan ikke garantere for hva hver enkelt kommune-politiker gjør, og hva hvert enkelt kommunestyre gjør. Jeg kan ikke garantere for at kommunestyret ikke velger å prioritere f.eks. investeringsoppgaver som ikke er lov-pålagte, og som senere viste seg var et dårlig regnestykke. Vi har noen eksempler på det rundt omkring i landet, at man sitter og betaler på gamle regninger på noe man har prioritert tidligere. Det er heller ikke slik, som jeg sa i mitt forrige svar, at selv om vi har vekst i kommuneøkonomien totalt sett, har alle kommuner vekst i kommuneøkonomien. Og hvorfor har de ikke det? Jo, fordi vi, et flertall i Stortinget, har ment at det skal bli lik rett til å få den hjemmehjelpstjenesten, lik rett til å få den sykehjemsplassen gjennom omlegginger i inntektssystemet, initiert av arbeiderpartiregjeringen før denne regjeringen tiltrådte, og som vi gjennomfører. Det innebærer en omfordeling i inntektssystemet. Noen kommuner får minus, andre går mer i pluss, men det betyr at flere får oppleve å leve i en mer rettferdig verden når det gjelder offentlige tjenestetilbud.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Marit Arnstad (Sp) [14:30:42]: Norsk økonomi går ganske godt. Veksten er rimelig høy, og det private forbruket øker. Mens finanspolitikken er ganske nøytral i forhold til norsk økonomi, har pengepolitikken de to siste årene vært det som har ført til de store utslagene i forhold til endringer og vekst. Det er også litt av hovedproblemet, for en så ekspansiv pengepolitikk skaper en økonomisk opptur, først og fremst basert på økning i privat forbruk og privat gjeldsbelastning, men uten at vi hittil har sett at arbeidsledigheten har sunket markert. Etter Senterpartiets mening kan vi derfor så langt nesten snakke om det vi kaller en «jobless growth», altså en vekst der en ikke i tilstrekkelig grad har klart å møte ønsket om å redusere arbeidsledigheten.

Et annet særtrekk ved den økonomiske utviklingen er at offentlig sektor ikke trekker til seg arbeidskraft på samme måte som tidligere. Det kommer til dels av de stramme økonomiske rammene i kommunene, noe som ikke bare svekker den lokale offentlige velferden, men også det samlede kompetansenivået i mange kommuner. I tillegg bidrar en slik utvikling til en ytterligere sentralisering. Flyttestrømmene motiveres først og fremst av mangel på arbeid. Siden de lokale arbeidsmarkedene er mer sårbare, fører en svekking av offentlig sektor til onde sirkler også når det gjelder sentralisering.

Ulik vektlegging av finans- og pengepolitikk kan få forskjellige konsekvenser. Mens en ekspansiv pengepolitikk virker blindt og i hovedsak øker det private forbruket, vil det etter Senterpartiets mening være mulig å vektlegge finanspolitikken en smule sterkere enn i dag, og gi den et større ansvar, ikke minst for å gi et raskere resultat når det gjelder å redusere arbeidsledigheten.

Senterpartiet foreslår derfor i sitt alternative budsjett å bruke finanspolitikken mer aktivt enn mange av de andre

partiene her i salen gjør. Vi mener at omleggingen er moderat og ansvarlig, men den koster mer penger enn de fleste partiene foreslår. Derfor øker vi underskuddet på statsbudsjettet med 4,4 milliarder kr mer enn det Regjeringen foreslår. Når jeg i dag hører de innleggene som har vært i salen om Senterpartiets forslag, og replikkene til vår talsmann, skulle en tro at vårt forslag i seg sjøl skulle true velferden i Norge. Det kommer fra partier som sjøl ikke lenger følger den såkalte handlingsregelen. Det burde kanskje ført til en bredere debatt om hva den handlingsregelen utgjør i dag. Senterpartiet var forberedt på at vi kom til å få den type motbør mot oss. Vi har derfor bedt om å få en vurdering av vårt alternative statsbudsjett og virkningene av den for norsk økonomi, slik at vi i så måte skal få flere ytringer enn dem som kommer fra politiske motstandere.

Og Statistisk sentralbyrås tall viser entydig at vårt opplegg ville ha ført til en positiv effekt på sysselsettingen, særlig i offentlig sektor, og det ville ha blitt en rask bedring av den offentlige sysselsettingen. Det ville i klartekst betydd at en kunne hatt flere lærere i grunnskolen, at en kunne ha hatt flere hender i arbeid i omsorgssektoren rundt omkring i kommunene, og at en kunne hatt flere som hadde gjennomført investeringer, ikke minst innenfor samferdselssektoren.

Vårt alternative budsjett, sjøl om vi bruker litt mer oljepenger enn andre partier, fører altså ikke til en trussel om inflasjon eller mot renta, og dermed heller ikke mot kronekursen. Jeg tror derfor det er på tide at vi får den debatten ned på et litt mer edruelig nivå. Hva er det som truer velferden? Jeg har lagt merke til at det er flere talere i dag som har vært opptatt av det. Ikke minst var finansministeren opptatt av det. Det er et viktig tema og et interessant tema å diskutere. Hva er det som truer velferden i Norge i dag? Det er jo faktisk det at vi fortsatt har svært mange ledige hender her i landet, svært mange som ikke har en jobb å gå til, store ubrukte ressurser i form av folk som ikke får seg arbeid. Det er at vi har en lokal velferd som forvitrer, uansett hva vi sier om tall og ikke tall, at vi har lærere som forsvinner fra norsk grunnskole, og at det blir færre lærere pr. elev. Det er det at vi har pleiere som ikke lenger er å finne i den omsorgssektoren som trenger dem så sterkt. Det er den økende ubalansen mellom et privat forbruk og det offentlige forbruket.

Senterpartiet har gjennom sitt alternative budsjett ønsket å bidra til det vi mener er en politikk for gode lokale samfunn. Den politikken er tredelt. Det handler om å styrke den verdiskapende siden av livene våre, altså næringsliv og virksomhet, og vårt alternative budsjett legger opp til en satsing på i overkant av 4,4 milliarder kr til næringsliv og arbeidsliv. Så gjelder det også å satse bedre på rammevilkårene for det sivile samfunnet, som nesten alle i dette landet er opptatt av, fritiden, kulturen og idretten. Der velger Senterpartiet en sterk satsing i tillegg til den lokale velferden, som mange har vært inne på.

I n g e L ø n n i n g hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tore Nordtun (A) [14:36:20]: Det er mye interessant i Senterpartiets budsjett. Der jeg synes Senterpartiet nå har lagt seg på en ny linje, er i bruken av oljepengene. De bruker nå mye mer oljepenger enn de tidligere har lagt inn i sine budsjetter, og det ser ut til at de nå har en holdning til den bruken som kan sette visse ting i fare.

Ser ikke Senterpartiet at et stort forbruk av oljepenger vil øke inflasjonen og styrke kronekursen på en slik måte at det vil sette en del arbeidsplasser i fare? Argumentasjonen fra industrien før var jo at når kronekursen var såpass høy, var det viktigste å få den ned for å skape flere arbeidsplasser og få trygget dem i fremtiden. Er ikke bruken av oljepenger, slik Senterpartiet nå legger opp til, å bruke opp framtidige generasjoners verdier nå?

Marit Arnstad (Sp) [14:37:37]: Det var enkelte av disse elementene jeg prøvde å gå inn på i mitt innlegg, men jeg kan godt prøve å gjenta noen av dem.

Vi ønsker å bruke finanspolitikken mer aktivt enn det vi gjør i dag. Vi mener det er uheldig at det er pengepolitikken alene som i dag regulerer temperaturen i norsk økonomi. Det bidrar ikke til å redusere ledigheten så sterkt som vi ønsker. Vi mener at hvis vi brukte finanspolitikken litt mer aktivt, på en måte som er ansvarlig, sjøl om vi vil bruke 4 milliarder kr mer av oljepengene, kunne det ha skapt arbeidsplasser til folk, ikke minst innenfor omsorgssektoren og skolen. Det er jo nettopp de områdene som i dag mangler arbeidskraft. Det er nettopp der man ser at det er for få hender. For første gang på lang, lang tid har sysselsettingen i offentlig sektor gått ned. Jeg er litt overrasket over at det ikke bekymrer Arbeiderpartiet mer at man i dag har en vekst som er så sterkt basert på privat forbruk, men som ikke klarer å få ledigheten ned. Det er grunn til å føre an en politikk som er mer aktiv på det området, og det kan man også gjøre. Vi har for sikkerhets skyld fått testet vårt opplegg, av Statistisk sentralbyrå, som nettopp imøtegår de argumentene som Nordtun her kom med.

Torbjørn Hansen (H) [14:39:02]: Det er riktig som representanten Arnstad sier, at en aktiv finanspolitikk vil kunne føre til flere ansatte i offentlig sektor. Men det er ikke sikkert at det nødvendigvis er god distriktspolitikk. Jeg har bodd en periode i en typisk distriktskommune. Der har man betydelig oppdriftsvirksomhet. Man har betydelig virksomhet innenfor skipsverft og smelteverk. Disse virksomhetene har en eksport på omtrent 100 pst. Det betyr at hvis man gjør noe som påvirker kronekursen, vil det ha katastrofale konsekvenser for disse virksomhetene. Det bekrefter også de organisasjoner som representerer disse bedriftene.

Tror representanten Arnstad at disse bedriftene og disse organisasjonene tar fullstendig feil når de advarer politikerne mot å bruke mer oljepenger? Vet ikke disse bedriftene sitt eget beste?

Marit Arnstad (Sp) [14:40:03]: Hvis det var noe annet enn Høyres påstander som tydet på at renten ville øke med Senterpartiets budsjett, kunne det representanten Hansen her sier, sjølsagt være et problem. Men det er nettopp derfor vi har fått SSB til å regne på vårt opplegg. Når de sier at inflasjonen og renten vil være uendret sjøl om man bruker litt mer penger på å få flere hender i arbeid, vil antakelig heller ikke kronekursen bli særlig påvirket.

Jeg kommer også fra distriktet, og vet hvor viktig privat næringsliv er i distriktene. Jeg vet hvor viktig distriktsnæringene er for områder i dette landet. Det som har forundret meg i forhold til dette budsjettforslaget fra Regjeringen, er at skattelettepartiet Høyre bidrar til å øke avgiftene for de viktige distriktsnæringene, bl.a. oppdrettsnæringen.

Inge Ryan (SV) [14:41:04]: Senterpartiet er et meget bra distriktparti, og Marit Arnstad er en flink distriktspolitiker. I distriktspolitikken er jordbruk noe av det viktigste vi holder på med. Da forundrer det meg at gang på gang når vi skal gjøre nye grep innenfor jordbruket, er det Senterpartiet som stritter imot og henger etter. Enten kyrne skal gå ute, eller kyrne skal ligge på matter, eller man ønsker å satse mer på småskalamat, så er Senterpartiet hele tida liksom på bakføttene – de er liksom ikke i front. Det overrasker meg gang på gang. Nå gjelder det et forslag fra Regjeringa om å innføre avgift på bruk av plantevernmidler. Dette er midler som noen av oss lurer på om kan være skadelige, om vi kan bli syke av plantevernmidlene. Derfor vil vi ha ned bruken av dem. Men også her er Senterpartiet på bakføttene, og vil ikke være med på at vi skal prøve å få ned bruken av plantevernmidlene. Hva er årsaken til at Senterpartiet alltid er på bakføttene og ikke i front når det gjelder jordbrukspolitikken?

Presidenten: Presidenten venter i spenning på hvilken fot Marit Arnstad vil sette ned.

Marit Arnstad (Sp) [14:42:16]: Det kan hende vi står på bakføttene, men det kan være fordi vi bare har to føtter å stå på.

Senterpartiet og SV har egentlig ganske mye til felles i landbrukspolitikken og distriktspolitikken. Vi har også stått sammen om mange av de viktige grepene knyttet til landbrukspolitikken. I dag er det slik at i mange spørsmål som angår landbruk, er kanskje SV det partiet jeg føler meg nærmest knyttet til, fordi SV forstår at det må gjøres noen store grep innen norsk landbrukspolitikken. En kan ikke bare være opptatt av de små tingene, man må også være opptatt av de store tingene. Det gjelder i forhold til å opprettholde et skikkelig familiejordbruk rundt om i hele landet, og ikke føre en politikk som bidrar til et sentralisert og mer storskala landbruk. Det er jo ikke rett, det som representanten Ryan påstår, at Senterpartiet ikke har vært med på å utvikle tiltak knyttet til småskala matprodukter, nisjeprodukter og merkevarer innenfor landbruket. Det er vi høyst opptatt av. Men vi mener at det må

eksistere sammen med den andre viktige delen av norsk landbrukspolitikken, nemlig volumproduksjon. Så kan det være enkelte områder der vi er uenige, bl.a. når det gjelder plantevernavgift. Jeg er også opptatt av at man må få ned bruken av plantevernmidler i landbruket, men jeg er ikke så sikker på om avgiftspolitikken er den riktige vegen å gå.

Bjørn Tørresdal (KrF) [14:43:43]: Senterpartiet har de siste årene vært veldig opptatt av å kritisere Kristelig Folkeparti for våre særstandpunkter, og de har vært opptatt av å peke på viktige saker for Kristelig Folkeparti. Det er vi glade for, og vi vil gjerne appellere til Senterpartiet om å opprettholde sin sentrumsprofil i sitt videre arbeid. Men jeg har noen spørsmål til Senterpartiet i forbindelse med at de planlegger et rød-grønt regjeringalternativ til høsten. Er det slik at Senterpartiet, i tillegg til EU-saken, eiendomsrett i vernesaker og gavefradrag til frivillige organisasjoner, også er villig til å gi opp kontantstøtten i et framtidig regjeringssamarbeid?

Marit Arnstad (Sp) [14:44:43]: Det er mulig Kristelig Folkeparti synes vi har vært harde mot dem de siste to, tre årene, men det er dessverre berettiget. Det er synd at Kristelig Folkeparti har vært med på å legge fram økonomiske opplegg der det til sjuende og sist er Fremskrittspartiet som er nødt til å rette opp en del av de skadevirkningene som Kristelig Folkeparti har vært med på, bl.a. i spørsmålet om låneordning til kirkebygg og også spørsmål knyttet til distrikts- og kommunepolitikken. Det er synd, og det er det nødvendig at noen sier fra om. Det er Senterpartiet nødt til å gjøre.

Når det gjelder Senterpartiet i et framtidig mulig samarbeid, kommer Senterpartiet sjølsagt, dersom vi får et mandat fra velgerne, til å kjempe beinhardt i regjeringsforhandlinger for det vi står for. Det vi står for, er at det fortsatt skal være en kontantstøtte, men den kontantstøtten skal gå til dem som faktisk bruker mer tid sammen med sine barn, altså de som er hjemme med barna sine. Det er et standpunkt Senterpartiet står inne for nå, og det er et standpunkt vi kommer til å kjempe for, uansett hvem vi samarbeider med.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

John I. Alvheim (FrP) [14:46:09]: Dette blir mitt siste innlegg i en finansdebatt i Stortinget, og det er med stor tilfredshet jeg konstaterer at den foreliggende budsjettinnstilling har en sosial profil som langt på vei er i tråd med Fremskrittspartiets politikk, en politikk for folk flest og med betydelig styrking av velferden i Norge.

Gjennom seriøse forhandlinger med regjeringspartiene har det lyktes for Fremskrittspartiet å sette sitt sosiale stempel på dette budsjettet, og Fremskrittspartiet har gjennom forhandlingene blitt vist den respekt partiet fortjener som et stort bærende politisk parti i Norge.

Jeg håper og tror også at budsjettforliket har lagt grunnlaget for et tettere samarbeid mellom de borgerlige partiene frem mot kommende stortingsvalg, noe som kan

forhindre et sosialistisk flertall på Stortinget ved valget i 2005, med den konsekvens det vil få for den videre samfunnsutvikling i Norge.

Jeg er selvfølgelig personlig svært glad for at helse- og sosialsektoren er blitt en av budsjettvinnerne. Med en økning av ISF-ordningen fra 40 til 60 pst. og en basisbevilgning på 500 mill. kr vil våre sykehus i 2005 ha mulighet til å utnytte sin kapasitet og øke pasientbehandlingen i forhold til 2004 med ca. 5 pst. Det vil si at ventelisteene ytterligere kan kuttes, og det samme kan ventetiden. Fremskrittspartiet har fått halvert den underdekning til Helse Vest og Helse Midt-Norge av basisbevilgningen til foretakene med en tilleggsbevilgning til disse to foretakene med henholdsvis 100 mill kr til Helse Vest og 50 mill. kr til Helse Midt-Norge. Sykehusenes opparbeidede gjeld på 4,5 milliarder kr er bekymringsfull. Fremskrittspartiet vil i salderingsproposisjonen for 2004 foreslå denne gjelden redusert med 2 milliarder kr, noe som kan gjøre sykehusøkonomien håndterbar i årene som kommer, og bringe sykehusbudsjettene i balanse.

Regjeringens opprinnelige forslag om å øke egenandelene med 1,2 milliarder kr er redusert med 862 mill. kr, og økningen av egenandelstaket på bare 35 kr er den laveste økningen noen gang i historien. Det lyktes også for Fremskrittspartiet i forhandlingene å fjerne den foreslåtte 100 pst.-økningen av egenandel ved fritt sykehusvalg, slik at pasientene fortsatt i henhold til pasientrettighetsloven kan velge det sykehuset man ønsker å bli behandlet ved, uten at dette skal være bundet opp mot personlig økonomi. Bunnfradraget i skatten er økt, og matmomsen er redusert.

Av strukturelle forslag har Fremskrittspartiet fått flertall for å be Regjeringen om å utarbeide en nasjonal handlingsplan for forebygging og behandling av diabetes, en folkesykdom som griper stadig mer om seg. Vi har også fått en fellesmerknad med regjeringspartiene om at Regjeringen skal vurdere å godkjenne Revmatikerforbundets rehabiliteringsinstitusjon i Spania, ReumaSol, som opptreningsinstitusjon.

Selvfølgelig er det slik denne gangen også at når man forhandler, kan man ikke få alle sine ønsker oppfylt, men totalt mener jeg og Fremskrittspartiet at den foreliggende budsjettinnstilling vil gjøre livet lettere å leve også for de svake i dette landet.

Ranveig Frøiland (A) [14:50:21]: Den viktigaste oppgåva no er å få ledige i arbeid samt å inkludera fleire i arbeidslivet, få eit betre utdanningstilbod og skapa tryggleik for eldre og sjuke ved å gje eit godt helsetilbod.

Det er framleis altfor mange som er arbeidsledige. Difor er det nødvendig å føra ein aktiv arbeidsmarknadspolitik for å få dei ledige tilbake i arbeid, samstundes som vi må føra ein målretta politikk for å skapa nye og framtidretta jobbar. Difor gjer Arbeidarpartiet framlegg om å satsa i underkant av 4 milliardar kr til arbeidsmarknads- og næringspolitikk.

Av dei arbeidsledige har talet på langtidsledige auka det siste året. Yrkesaktiviteten har gått ned sidan sist haust, og yrkesaktiviteten har ikkje vore lågare sidan

1996. Arbeidsløysa aukar blant kvinner, og det er særleg kvinner med høgare utdanning som vert ramma av låg etterspurnad etter arbeidskraft i offentleg sektor. Dette har sjølvsgt samanheng med etterspurnaden etter arbeidskraft innanfor helse- og omsorgssektoren, og det er nesten 100 000 arbeidstakarar som arbeider deltid, men som ønskjer å arbeida meir. Nesten 80 pst. av desse arbeidstakarane er kvinner. Denne utviklinga har sjølvsgt samanheng med den stramme kommuneøkonomien som har vore ført gjennom fleire år. Det er dårleg samfunnsøkonomi å la folk vera heime i staden for å bruka evnene og kvalifikasjonane sine i eit arbeid det i høgste grad er bruk for.

Å inkludera fleire i arbeidslivet har vore ei politisk målsetjing som det har vore brei semje om. IA-avtalen som vart skriven under av Regjeringa og avtalepartane i desember i fjor, føreset at sjukelønsordninga ikkje skal endrast i avtaleperioden. No viser alle tal at sjukefråværet går ned, fordi ein har jobba systematisk etter intensjonane i IA-avtalen, og det er gledeleg.

I den situasjonen er det altså at ein av partane, Regjeringa, bryt avtalen. Avtalebrot i seg sjølv er ikkje klokt, og når ein avtale verkar etter intensjonane, er det direkte dumt av ein av avtalepartane å seia han opp, bryta han. Det er ikkje rart at NHO og LO spør seg om Regjeringa eigentleg vil ha sjukefråværet ned, og om ho er til å stola på i avtalar som er inngådde. Arbeidarpartiet meiner det er viktig at det er eit tillitsfullt forhold mellom styremaktene og partane i arbeidslivet. Arbeidarpartiet står ved avtalen.

Arbeidarpartiet er heilt usamd i Regjeringa sin usosiale skattepolitikk og den auken i momsens som Regjeringa og Framstegspartiet legg opp til. Det er heilt feil å auka momsens på varer og tenester for å gje skattelette til folk med høge inntekter og store formuar. Arbeidarpartiet vil ha ein skatte- og avgiftspolitik med meir rettferdig fordeling.

Eg stiller meg heilt uforståande til at Kristeleg Folkeparti, som alltid har sagt at dei ligg nær Arbeidarpartiet i fordelingspolitikken, vil gje skattelette til dei som tener t.d. 1,2 mill. kr. Dei får 29 000 kr i skattelette, og tener ein 3 mill. kr, skal ein få ein skattelette på 100 000 kr. Dette er langt frå Arbeidarpartiet sin fordelingspolitikk når det gjeld skatt. Vi meiner at dei som tener over 1 mill. kr, toler skatteskjerpning. Skattelette skal ein gje til dei som tener minst.

I fjor vart det jubel frå Kristeleg Folkeparti si side over at budsjettet vart meir sosialt ved hjelp av Arbeidarpartiet. I år meiner både statsministeren og Sørfoinn at budsjettet er vorte meir sosialt ved hjelp av Framstegspartiet. Er det slik at Kristeleg Folkeparti ikkje klarer å få Høgre med på å laga eit budsjett med ein sosial profil? Det kan sjå ut som at det viktigaste er å sitja i regjering. Så får Stortinget ordna opp i den sosiale profilen, som òg Kristeleg Folkeparti meiner at ein treng.

Eg synest det er underleg å vera vitne til det som skjer på borgarleg side i dag. Hagen ber på sin audmjuke måte om å få koma inn i varmen, inn i Regjeringa. Høgre tek ikkje eingong replikk på Hagen, mens Høgre-ordførarane

ber Erna Solberg om å ta Framstegspartiet inn i varmen. Venstres Sponheim seier til avisene i dag at det skal verta bråk dersom det skjer. Det vitnar ikkje akkurat om at vi har ein avklåra situasjon på borgarleg side når det gjeld regjering neste haust.

Presidenten: Presidenten er litt i tvil med henblikk på tidsrammen for formiddagsmøtet, men vil anta at man kan rekke å ta med neste taler.

Statsråd Hilde Frafjord Johnson [14:55:55]: La meg bare ta en rask replikk til sistnevnte taler. Kristelig Folkeparti har faktisk fått Høyre til å være med på det mest sosiale, nemlig en rekordstor innsats for verdens fattige, de som er aller verst stilt i denne verden. Med det budsjettet som nå er framlagt, bestyrker og befester vi Norges lederposisjon på nettopp dette området – innsatsen for de fattigste.

Mange tror kanskje at vi er et unntak med vår sterke bistandsøkning. Det stemmer ikke. Vi er del av et stort internasjonalt fellesskap, en internasjonal dugnad. Nå har elleve OECD-land opptrappingsplaner for bistand. Hvis jeg ikke tar feil, har sju av dem planer for å nå 0,7 pst., med tidsfrister, og tre land, Norge inkludert, har planer for å nå 1 pst. Irland la nylig fram sitt statsbudsjett, der de langt på vei innfrir i forhold til sin opptrappingsplan om en firedobling av bistanden fra 1997 til 2007. Dette er i tråd med Regjeringens forslag om en rekordøkning i bistanden for neste år, selv om vi har et stykke igjen før vi når vårt mål på 1 pst. Det er kritisk for at FNs tusenårs-mål skal kunne nås.

Med dette vil vi også stå bedre rustet i kampen mot fattigdom og til å følge opp ikke bare tusenårsmålene, men også Johannesburg-toppmøtet og dets forpliktelser. Vi vet at målene ikke kan nås med bistand alene. Det sier vi også klart i den utviklingsmeldingen som Stortinget nå behandler. Skal vi lykkes, må vi arbeide langs fire fronter. Vi må ha en global reformagenda. Det gjelder internasjonale rammebetingelser og reformer innen handel, gjeld og investeringer. Det dreier seg om sammenheng i politikken. Det dreier seg om reformer i utviklingslandene, bedre styresett og forvaltning, å holde orden i eget hus og kamp mot korrupsjon. Det dreier seg også om reformer innen bistanden. Samtidig som vi øker den, legger vi om og reformerer – med en bedre bistand som resultat, som når de fattigste, og når lengst. Sist, men ikke minst, dreier det seg om reformer i arbeidet med å mobilisere privat sektor og frivillige organisasjoner. Også her tas det nye grep.

Vi i Regjeringen er derfor ikke bare opptatt av prosenter. Vi er opptatt av reformer og, først av alt, av resultater for de aller fattigste. En av de viktigste utfordringene her er å sikre at reformene gjennomføres i internasjonal sammenheng, at alle er med på laget, og at vi fra norsk side sørger for at det vi gir med den ene hånden, ikke blir tatt vekk med den andre. Sammenheng i politikken er kritisk, og her har alle land en vei å gå, også Norge.

I oktober la vi fram for FN en rapport om oppfølging av tusenårs-mål nr. 8. Hva dreier den seg om? Den synlig-

gjør hva som er Norges bidrag for å nå FNs tusenårs-mål. Hva er vår del av dugnadsinnsatsen? Den sier noe om hva vi gjør for å realisere målene, bl.a. gjennom å skape en bedre sammenheng i vår politikk. Det betyr at vi som andre rike land må se og gjennomanalysere vår politikk på felter som handel, gjeldslette, migrasjon, miljøpolitikk, kunnskaps- og teknologioverføring – ja, endog korrupsjon og hvitvasking. Klimapolitikken er ett slikt viktig område. Alle disse områdene blir omtalt i vår tusenårs-mål nr. 8-rapport, som også viser at vi har et stykke vei å gå.

Klimapolitikken kan bli avgjørende for mange utviklingslands økonomi og utvikling. Det er faktisk slik at de fleste beregninger tyder på at det er Afrika som vil bli verst rammet ved klimaendringer. Derfor må det vi gjør innenfor miljøpolitikk hjemme og utviklingspolitikk ute, henge sammen. Den siste klimarapporten viser at klimaendringene er her, og at de er mer dramatiske enn man hittil har trodd. Målestokken på det ser vi i Arktis, men vi skal være klar over at de som vil rammes, er langt unna. De er i verdens aller fattigste land. Derfor er det nødvendig å sørge for at vi ikke bare tenker bistand, og at vi ikke bare tenker prosenter, men at vi også leverer på andre politikkområder. Vi må med andre ord ha en helhetlig utviklingspolitikk som fokuserer på å skape rettferdighet og å skape riktige og like rammebetingelser for de ulike landene. Det er først og fremst landene selv som kan ta vare på sin egen utvikling, men de må ikke oppleve at de blir sparket bena under med hensyn til disse anstrengelsene, de må oppleve at det bygges opp under disse anstrengelsene.

I disse dager har Stortinget sjansen til å bidra til at Norge leverer, og at vi får en helhetlig utviklingspolitikk som er forankret i Stortinget og i Stortingets flertall. Og jeg håper at behandlingen av meldingen vil vise at det er full oppslutning i Stortinget om dette. Det er opp til oss å vise at vi leverer på vår del av ansvaret.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Haakon Blankenborg (A) [15:01:10]: Utviklingsministeren viste til at vi har ei stortingsmelding om utviklingspolitikk som er til handsaming i Stortinget, og at vi kjem attende til innhaldet i ho. Men som utviklingsministeren sa, er det opp til oss å vise kva vi kan levere. Det er dette «oss» som kan vere litt interessant. I lys av debatten tidlegare i dag: Er «oss» Kristeleg Folkeparti, eller er det Norge? Som utviklingsministeren sa, har ein fått Høgre med på eit av dei mest sosiale budsjetta. Og vi andre, som står utafor, spør naturlegvis: Kor vanskeleg var det å få Høgre med på dette budsjettet?

I lys av den idyllen som er her no mellom Framstegspartiet og Regjeringa, vil eg gjerne ha ei vurdering av utsiktene til å få tilsvarande sosiale budsjett framover, når det er Framstegspartiet som skal vere med og leggje premissane for budsjettet.

Statsråd Hilde Frafjord Johnson [15:02:13]: Som jeg tror mange av representantene tør være kjent med, er

jeg en statsråd som ønsker alle med på laget, absolutt alle. Det betyr at «oss», det er Norge og det norske storting. Og det er dere som er med på å legge premissene for hva vi fra Regjeringens side skal si i internasjonale fora.

Det jeg tror representanten Blankenborg er godt kjent med, er at man ikke røper fra interne budsjettforhandlinger i noen regjering – jeg tror heller ikke det ville skje i Arbeiderpartiet. Jeg kan bare forsikre representanten Blankenborg om at det har vært full enighet om Sem-erklæringen, og om betydningen av at vi følger den opp. Det er grunnlaget for budsjettforhandlingene i Regjeringen. Det er også grunnlaget for det budsjettet vi nå har framlagt.

Så tror jeg at statsministeren og Kristelig Folkepartis partileder klart har uttrykt hvilken holdning Kristelig Folkeparti har til et samarbeid med Fremskrittspartiet. Vi er glad for at Fremskrittspartiet er med på den rekordøkningen som nå foreslås, men vi forbeholder oss retten til å vurdere regjeringssamarbeidet på en annen måte.

Christopher Stensaker (FrP) [15:03:41]: Statsråd Hilde Frafjord Johnson gav i sitt innlegg uttrykk for glede over utviklingsbudsjettet.

På kapittel 162 Overgangsbiand har Regjeringen foreslått en økning til 471,5 mill. kr, med formålet fredsbygging og utvikling, særlig i land som DR Kongo. Nå har Human Rights Watch nylig rapportert om utplassering av betydelige mengder våpen, også tyngre, i Ituriområdet i Kongo. Man mener at president Kaliba eller visepresident Bemba står bak. Det er også rapportert om stor kriminell aktivitet i området, bl.a. av ulønnet militært personell. Når man også registrerer at det ikke er noen framgang å spore når det gjelder valgforberedelser i landet, mener da statsråden at det er fornuftig å prioritere et land som ikke tilfredsstiller demokratiske spilleregler?

Statsråd Hilde Frafjord Johnson [15:04:59]: La meg med en gang si at den reelle økningen på overgangsbiand faktisk er litt større enn det representanten Stensaker viste til, fordi vi finansierer mer av Afghanistan over ordinære regionbevilgninger, slik at innsatsen for fredsbygging er vesentlig større i budsjettet. Og her er Kongo en viktig mottaker, om ikke den største.

De viktigste grunnene til at Kongo ikke er et samarbeidsland, er de grunner som Stensaker er inne på. Landet er i en krisesituasjon, i en overgangssituasjon, og det er ikke grunnlag for å etablere et langsiktig samarbeid med landet slik situasjonen nå er. Samtidig må vi stille opp og stabilisere en skjør fred, og vi må sørge for å bidra til at valg gjennomføres, og at de ikke har en gjeldsbelastning som er uhåndterlig. Derfor har Norge bidratt på disse ulike områdene. Det er i Øst-Kongo at situasjo-

nen er mest kritisk, og derfor trenger vi også helhet i politikken, slik at det arbeidet som utenriksministeren gjør når det gjelder håndvåpen og kontroll i forhold til det, må henge sammen med det vi gjør på bistandssiden. Og det er kun ved å bygge opp under skjør fred at vi unngår ny krig i et av Afrikas viktigste land.

Bjørn Jacobsen (SV) [15:06:27]: Utviklingsministeren var inne på at det å gje med den eine handa og ta med den andre ikkje er spesielt lurt. I dei palestinske områda er det faktisk enda verre. Der blir det som vi gjev, bomba – LO-bygget, Statistisk sentralbyrå osv. Så heiter det at i den løyvinga som går til region Midtausten, skal ein konsentrere seg om å støtte utviklinga av sjølvstyremyndighetene sine moglegheiter til å førebu ei vidareføring av ein palestinsk stat og til å dempe den økonomiske krisa som er der.

Når vi ser at den israelske okkupasjonen, med 700 kontrollpostar, med lange periodar med avstand til Gaza, med bygging av ein mur, gjer det svært vanskeleg for palestinske myndigheter å utføre sine oppgåver og legg sterke avgrensingar på moglegheitene for økonomisk utvikling, lurar eg på: Er dette årsaka til at bistand til Midtausten er den einaste regionløyvinga som ikkje blir auka i budsjettet?

Statsråd Hilde Frafjord Johnson [15:07:40]: Den viktigste grunnen til at Palestina-bistanden ikke øker i dette budsjettet, er rett og slett at de palestinske selvstyremyndighetene er de største mottakerne av norsk bistand. Det er om lag 500 mill. kr. Det er langt over det noen av de andre mottakerne av norsk bistand får, og det viser også de ulike OECD-statistikkene over mottak, når man også inkluderer humanitær og langsiktig bistand. Dette er den viktigste grunnen.

Den andre grunnen er det representanten Jacobsen er inne på, nemlig at i dagens situasjon er det vanskelig å drive bistandsarbeid når det gjelder de palestinske selvstyremyndighetene, meget vanskelig. Vi gjør det, og vi fortsetter med det, men vi må vite at vi er i stand til å gjennomføre det i praksis. Det er den viktigste grunnen.

Så til den spesielle utfordringen man har nå: Med situasjonen i Midt-Østen har vi et håp om at f.eks. givermøtet, AHLC-møtet, som vil finne sted den 7. og 8. desember 2004 i Oslo, kan legge grunnlag for en ny innsats, og at bistanden kan bli noe enklere å gjennomføre. Men det vil være helt opp til partene, og ikke minst Israel, i denne sammenheng. Norge driver et aktivt arbeid for å bidra til dette.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Med det er formiddagsmøtet omme. Stortinget gjenopptar sine forhandlinger kl. 18.

Møte torsdag den 25. november kl. 18President: **I n g e L ø n n i n g**

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr.18)

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 1

Debatt om finansministerens redegjørelse om Regjeringens forslag til statsbudsjett og om Nasjonalbudsjettet for 2005

(Redegjørelsen holdt i Stortingets møte 6. oktober 2004)

s a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 2005 og forslaget til statsbudsjett medregnet folketrygden for 2005 (Budsjett-innst. S. I (2004-2005), jf. St.meld. nr. 1 (2004-2005), St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-7 (2004-2005))

s a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak for 2005, rammetilskudd til kommunesektoren mv. for 2005, tilfeldige utgifter og inntekter i statsbudsjettet for 2005 og statsbudsjettets kapitler som gjelder utbytte mv. for 2005 (Budsjett-innst. S. nr. 1 (2004-2005), jf. St.meld. nr. 1 (2004-2005), St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-7 (2004-2005))

s a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Synnøve Konglevoll, Lena Jensen og Øyvind Korsberg om statlig bevilgning til «Prosjektet 46664 Tromsø» på kr 12 000 000 (Innst. S. nr. 42 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:9 (2004-2005))

Audun Bjørlo Lysbakken (SV) [18:02:18]: De borgerlige partiene har i denne debatten til nå vist hvordan det borgerlige samarbeidet er avhengig av et forbedret samarbeid med Fremskrittspartiet. Det representerer på mange måter en nyttig avklaring. Et borgerlig samarbeid der tyngdepunktet flyttes stadig lenger til høyre, betyr også en mer aggressiv politikk når det gjelder angrep på velferdsstaten og på arbeidstakerne. Det ser vi tydelig i det budsjettet som vi behandler i dag.

Den borgerlige politikken har klare vinnere og klare tapere. Siden politikk handler om å velge side, velge mellom ulike samfunnsinteresser, kan vi gjennom budsjettet se tydelig at partiene på høyresiden konsekvent tar stilling til fordel for dem som har mest fra før. De største skattelettene går til dem med høye inntekter og formuer. Regningen blir sendt til folk flest gjennom økt skatt på

forbruk. Vanlige folk må delta i spleiselag for å finansiere skatteletter for de rike. Det private forbruket skal fortsatt øke vesentlig mer enn det offentlige, og resultatet vil bli nye kommunale underskudd og kutt i helseforetakene. De som eier bolig, får skattelette. De som står utenfor boligmarkedet, får det enda tøffere med å komme inn. Middelaldrende menn får mesteparten av skattelettene. Kvinner og ungdom, som er mest avhengige av velferdstilbudene, er de som vil bli rammet av sparekniven. Og mens Regjeringen setter rekord når det gjelder pengebruk, må studentene likevel finne seg i å få forverret sin økonomi for tredje år på rad. Og mens høyresidens representanter snakker fint om at de har fått fart på Norge, sitter det titusenvis av arbeidsledige som neppe er enig i det.

Høyre har gjort det til sitt prosjekt å bestride at skatteletter har en kostnadsside, at lettelsene Regjeringen vil gi, skaper svarte hull i offentlige finanser, og at regningen må sendes et sted. Det er en udiskutabel sammenheng mellom skatteletter og pengemangel i offentlig sektor, og konsekvensen av det blir tydeligere og tydeligere. Vi opplever nå i mange kommuner at det trues med å si opp kommunalt ansatte. Vi opplever kutt når det gjelder tjenestetilbud, skoler, eldreomsorg, helsetjenester, og vi opplever en situasjon der flere og flere lokale politikere fra ulike partier står opp mot det de opplever er en forverring av vilkårene for lokaldemokratiet – en virkelighet der de som er valgt av folk til å forvalte innbyggernes interesser, opplever at politikk ikke handler om noe annet enn å velge mellom hvor det skal kuttes, hva som kan skjermes mot kutt, hvem som må ta regningen for for lave overføringer fra staten, og at muligheten til å utvikle offensive visjoner for lokalsamfunnene er svært liten fra en kommunestyresal.

Vi ser at sykehusene vil få et nytt vanskelig år. Konsekvensen av det opplegget som nå går igjennom – fordi Fremskrittspartiet ikke har prioritert sykehusøkonomien i forliket – er at vi vil få nye angrep på lokalsykehusene, nye debatter om hvor det skal skjæres i de regionale helseforetakene, og mer utrygghet for helsetilbudet for mange mennesker. Og egenandelene vil fortsette å stige, ikke minst i de kommuner der regningen for for lave overføringer blir lagt over på innbyggerne.

Vi er på mange måter inne i en skjebnetid for velferdsstaten. Det er spørsmål om hvor mange folk som vil stille opp på dugnad på skolen. Det gjør man kanskje én gang for å pusse opp, men man gjør det ikke to ganger. Da sender man gjerne barna sine på privatskole isteden.

Spørsmålet er hvor mange som vil kjøpe privat sykeforsikring, når de opplever at det offentlige tilbudet ikke strekker til. Regjeringen innbyr, gjennom å kutte i det offentlige forbruket i forhold til det private, til å undergrave den solidariteten som har gjort Norge til et bedre land å bo i enn de fleste andre.

Den andre siden ved skattelettene er selvsagt at de øker classeskillene, så lenge de gis til dem som sitter på toppen. Den skatteletteprofilen som Regjeringen har hatt, bidrar ikke til å øke arbeidstilbudet, slik Regjeringen snakker om, fordi skattelettene gis konsekvent til dem

som ikke har så mye mer arbeidstilbud å gi, mens de ikke gis til dem som kunne tenke seg å jobbe mer, de som tjener lite, og som vi vet lettelsers har mest innvirkning på.

Og stikk i strid med en samstemt stand av fagøkonomer går Regjeringen inn for å fjerne boligskatten, selv om det er åpenbart at det ikke vil ha noen samfunnsøkonomisk gunstig effekt.

Det ble sagt tidligere i dag at dette budsjettet er «dobbel» sosialt. I virkeligheten er det dobbelt usosialt, fordi det både tar fra dem som har minst blant oss, og fra offentlig forbruk og rammer dermed folk med lave inntekter og dem som sitter nederst ved bordet, dobbelt hardt.

For å unngå at denne åpenbare sammenheng mellom skattelettepolitikken og dårligere velferdstilbud får folk til å vende høyresiden ryggen, har Høyre gravd fram for lengst forkastet skatteteori. Jeg tror Ronald Reagan ville vært stolt av den annonsekampanjen som Høyre kjørte i bladet KK tidligere i høst, der man altså insisterer på at lavere skatt gir mer å fordele, og at det er en sammenheng mellom skatteletter og mer penger til velferd og helse. Det finnes ingen eksempler på at skattelette gir produktivitetsvekst som gjør det mulig å opprettholde skatteinngangen og styrke offentlig velferd. Det er en idé som tidligere bare Fremskrittspartiet har forfektet i Norge, og som hører til på den politiske skraphaugen. Tvert imot viser mer og mer moderne forskning på skatteteori en klar sammenheng mellom et relativt høyt skattenivå og høy produktivitet. Det er samfunnsmessig svært effektivt å kanalisere midler gjennom demokratiske kanaler for fordeling til samfunnsnødvendige investeringer som isolert sett ikke lønner seg. Den amerikanske professoren Peter Lindert skriver sågar i boken sin som kom tidligere i år, at velferdsstaten på mange måter må sies å være en gratis lunsj.

Det er best å være ærlig, og den politiske debatten i Norge hadde tjent på at også høyresiden innrømmet at vi har et valg mellom å satse på offentlig velferd og på skatteletter som vil føre til at flere tjenester må finansieres privat. Det er en ærlig debatt og en kamp vi kan utkjempe med blanke sverd, istedenfor at Regjeringen skal prøve å overbevise folk om at de har nok penger til alt og alle.

Skattelettepolitikken har også to andre alvorlige konsekvenser. Den ene er at den setter likestillingen i revers. Vi vet at de skattelettene som Regjeringen har gitt, i all hovedsak går til menn. Over 80 pst. av skattelettene som er gitt i forhold til toppskatt og utbytteskatt, går til menn, og over 60 pst. av lettelsene er i boligskatten. Dette er å være blind for de effektene skattelettepolitikken har for fordelingen av makt og ressurser mellom kjønnene. Det samme gjelder generasjonsperspektivet. Skatteletter må nødvendigvis gå til dem som har mest fra før, og de er som regel middelaldrende og ikke unge mennesker. Når vi kombinerer dette med en boligpolitikk som har spilt fallitt, og en skandaløs høy ungdomsledighet, er Regjeringens ungdomsregnskap svært dårlig.

Studentene er også blant de store taperne i dette budsjettet, noe som ytterligere svekker ungdomsprofilen. For tredje år på rad svekkes studentenes inntekter gjennom at

kostnadsnormen ikke prisjusteres. Dette skjer altså samtidig som vi pålegger studentene å være ved universiteter og høyskoler i lengre semester og vi har hatt en reform der man har sagt at det er et mål at studentene skal være heltidsstudenter for å komme fortere gjennom utdanningen. Regjeringen kombinerer dette med et kutt på 150 mill. kr i studentboligbygging og med å fjerne reisestipendet. Dette regnskapet ser veldig dårlig ut for den ungdommelige gruppen som Høyre profilerte så stort i 2001, og som har fått en svakere og svakere ungdomsprofil etter hvert som årene har gått.

Til slutt tror jeg vi kan slå fast at vi står overfor noen veldig klare valg, en polarisering mellom det som vi legger fram i kveld, en sosialistisk politikk – for arbeid og velferd, for å bruke statens muskler til å bekjempe ledigheten, for å utvikle verdiskaping gjennom styring av ressursene, og skattelette for dem som har minst, ikke dem som har mest – og den borgelige politikken for større klasseskiller, fortsatt stor ledighet og Carl I. Hagen med på lasset.

Vi behandler et budsjett som har en tydelig profil, en profil som middelaldrende menn tjener på, med et tydelig klassestempel og et tydelig Høyre-stempel.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Heidi Larssen (H) [18:12:21]: Representanten Lysbakken fortsetter der representanten Djupedal sluttet: sterkt engasjement i forhold til Regjeringens, og spesielt Høyres, usosiale politikk. Like sterkt engasjement er det ikke når det gjelder SVs egne forslag, så jeg får hjelpe litt til.

I dag behandles også et Dokument nr. 8-forslag. SV går her inn for å ta 6 mill. kr fra bistandsbudsjettets konto for bekjempelse av aids for å gi til en konsert i Tromsø – en konsert som koster 30 mill. kr, og som noen håper vil gå med overskudd. Her tar man penger som skulle gå til fattige, aidsyke kvinner i Afrika eller i Russland, for å subsidiere en konsert i Norge.

Jeg må få spørre representanten Lysbakken om det er et ledd i SVs sosiale profil å ta fra de aller sykeste og fattigste i verden for å gi til friske, betalingsdyktige konsertgjengere i Norge?

Audun Bjørlo Lysbakken (SV) [18:13:30]: Det blir et litt merkelig regnestykke når representanten Larssen tar dette Dokument nr. 8-forslaget, som altså ble fremmet parallelt med budsjettprosessen, separat, istedenfor å se på helheten i budsjettoppleggene, der SVs innsats i forhold til bistand, i forhold til sør-politikken og i forhold til aidsbekjempelse er uomtvistelig, og der vi også har en egen profil og en rekke forslag.

Vi har i budsjettprosessen sett på forskjellige løsningsalternativer for å få til dette Tromsø-prosjektet, som har vært et viktig prosjekt. Vi kunne ideelt sett tenkt oss en annen måte å skaffe disse pengene på enn det som blir gjort, men dette er altså, når vi ser på helheten i vår profil og helheten i de to forslagene som står opp mot hverandre, ingen tvil om hvem som har den største satsingen når det

gjelder de spørsmålene som Heidi Larssen prisverdig er opptatt av. Det er nok mye som kunne vært hentet fra vårt budsjett som ville hjulpet de sakene som Larssen tar opp, i langt større grad enn det som er i det budsjettet hun selv stemmer for i kveld.

Gjermund Hagesæter (FrP) [18:14:53]: Representanten Bjørlo Lysbakken prøver å hevde at det er ingen sammenheng mellom skattenivået og arbeidsplassar, og då trur eg at Bjørlo Lysbakken har følgt litt dårleg med. Han treng ikkje å gå lenger enn til sin eigen heimby Bergen, der fjerning av nettolønnsordninga for utanriksferjene nettopp har medført at 350 mister arbeidet sitt. Dette skjer ved at Fjord Line finn det nødvendig å flagge ut på grunn av at SV og regjeringspartia ikkje går inn for, og ikkje vil ha, dei same rammevilkåra som våre konkurrentland har, og dermed vil ferjene tene på å flagge ut.

Til Bergens Tidende seier gruppeleiar i Bergen SV, Oddny Miljeteig, at det er vondt og trist at SV har medansvaret for at 350 fagforeiningskameratar no mister jobben. Mitt spørsmål til Bjørlo Lysbakken er: Føler han sosialt samvit for desse 350 som no mister arbeidsplassen sin, eller gjer han ikkje det?

Audun Bjørlo Lysbakken (SV) [18:16:05]: Det er i sannhet modig av Gjermund Hagesæter å framstå som så offensiv i dette spørsmålet her. De som fulgte med da disse 350 sjøfolkene hadde sin demonstrasjon på Skoltegrunnskaia i Bergen, vil jo ha fått med seg at demonstrasjonen også var rettet mot Fremskrittspartiet, fordi Fremskrittspartiet ikke prioriterte å opprettholde nettolønn under de forhandlingene som de har deltatt i. Så her har Gjermund Hagesæter selv et forklaringsproblem som er langt større enn vårt, for SV er det partiet som har vært konsekvent i denne saken hele tiden. Vi har aldri vinglet og aldri snudd. Vi var før valget i 2001 fullstendig ærlige overfor sjøfolkene om hva vi mente om nettolønnsordningen. Vi har sagt det, og vi har stått ved det vi har sagt. Andre partier har derimot et større forklaringsproblem i forhold til dette. Jeg er, som alle andre i Bergen, forferdelig lei meg over det som har skjedd. Det vi har opplevd, er den tredje største masseoppsigelsen i byens historie. Det er en ulykke for oss alle, men årsaken til at det skjer, er ikke det SV har gjort i Stortinget, men at vi har et rederi som til tross for 60 pst. overskudd i tredje kvartal i år og mulighet til å la sjøfolkene stå i jobb neste år har valgt å la alle gå nå – og det var rederiets eget valg.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Svein Flåtten (H) [18:17:34]: Etter den medfarten middelaldrende menn har fått av foregående taler, er jeg kommet litt i tvil om jeg er meningsberettiget, men det får stå til.

Budsjettet som vedtas her senere i kveld, illustrerer hvilken bemerkelsesverdig endring som er inntrådt i betingelsene og i situasjonen for norsk verdiskaping og norsk næringsliv de siste tre årene. Budsjettet og forliket gir en retning for den økonomiske utvikling som er en

fortsettelse av den kurs Regjeringen har fulgt, og som nå virkelig gir resultater. Et situasjonsbilde fra norsk næringsliv høsten 2001 sammenliknet med dagens situasjon viser at vi har gått fra en altfor høy rente til et internasjonalt konkurransedyktig nivå, fra en altfor sterk krone til en valutakurs bedriftene kan leve med, fra et budsjettår med 12 milliarder kr i skatteøkninger til en situasjon hvor skattelettelsene er på nær 23 milliarder kr. Pendelen har i Norge svinget fra pessimisme og frykt for fremtiden til optimisme og pågangsmot i forhold til de utfordringer som ligger foran oss. Hovedlinjen fra Regjeringens side har vært en klar målsetting om å stimulere til vekst, først ved å bidra til å få Norge mest mulig smertefritt ut av en lavkonjunktur, hvor rente, kronkurs og lønnsnivå var i ferd med å ta kvelertak på den konkurranseutsatte industrien. Dette arbeidet er mer enn godt i gang, og resultatene er synlige for enhver som ønsker å få øye på dem. Renten er på et investeringsvennlig nivå, den norske kronen har svekket seg betydelig, økonomien er i vekst, det er daglig meldinger fra bedriftene om nye kontrakter, økt ordreinnngang, etablering av nye bedrifter. Store bedrifter leverer gode resultater, og oljeinvesteringene øker. Arbeidsledigheten synker også, riktignok sakte foreløpig, men det er ikke unaturlig etter en nedgangsperiode, og utviklingen går uomtvistelig i riktig retning.

Men det er ikke bare norsk næringsliv og bedriftene som har nytt godt av den økonomiske politikken og skattepolitikken som har vært ført så langt i disse tre årene. Gjennomføringen av skattereformen og årets skattelettelser kommer nå også privatpersoner til gode ved betydelige reduksjoner i toppskatten, ved økninger i bunnfradragene til beste for dem med lavere inntekter og ved reduksjoner i formuesskatten. Ikke å forglemme blir det historisk at boligskatten nå endelig fjernes. Denne urettferdige og vilkårlige skatten på folks egne hjem kan nå endelig legges død, forhåpentligvis uten fare for oppstandelse. Det betyr mye for familieøkonomien, kanskje ekstra mye for de titusener av landets minstepensjonister og andre med lave inntekter som bor i egen bolig. Det er derfor nedslående å lese innstillingens merknader fra Arbeiderpartiet og partiene på venstresiden om boligbeskatningen. Her tilkjennegis klart skuffelse over at våre boliger ikke fortsatt blir et skatteobjekt, og man går langt i å antyde at man ønsker å opprettholde boligbeskatningen og helst utvide den.

Ikke bare har skattelettelser gitt personer en forbedret situasjon, også i forhold til familieøkonomien. Den lave renten bidrar mer enn betydelig til at særlig familier med stor gjeld – og det gjelder jo alle i etableringsfasen – får en betydelig økt disponibel inntekt. Mer disposisjon over egen inntekt er også økt valgfrihet for egen velferd.

I venstresidens ideologiske retorikk er denne valgfriheten usosial ved at skattelettelser for store grupper fremstilles som usosial politikk, og ved at man setter skattelettelser opp mot velferdstap for samfunnet. Men det er jo ikke slik! Når det nå brukes nær 23 milliarder kr til skattelettelser, så brukes det dobbelte til økt velferd. For hver krone til skattelettelse går det altså mer enn to

kroner til økt velferd. Skattelettelse sørger for økt verdiskaping, som igjen gir vekst, økte skatteinntekter og økt velferd.

Jeg vil gjerne minne særlig Arbeiderpartiet på at de lettelsene som vi nå gjennomfører på marginals-katten for et gjennomsnittlig lønnsnivå, gjelder hundretusener i dette landet. Dette stempler Arbeiderpartiet nå daglig som skattelettelse for de rike, men vi reduserer bare marginals-katten til et nivå som Arbeiderpartiet under Gro Harlem Brundtland fant både økonomisk forsvarlig og ideologisk riktig – hvis det siste ble vurdert. Den gang var omkvedet fra Arbeiderpartiet at for høye marginals-katter skader samfunnsøkonomien. Det gjør de fortsatt! Det er også et tankekors at muligheten for omdanning av arbeidsinntekt til kapitalinntekt for en lavere beskatning ble innført av Arbeiderpartiet. Dette forsøker nå en borgerlig regjering å rette opp, men til høye protester fra det samme arbeiderparti, eller i hvert fall nesten det samme, med forbehold om at synet på marginalbeskatningen synes å være betydelig endret.

Skattereformen vil være et viktig verktøy for en forenkling av skattesystemet, for en mer rettferdig beskatning, ved at det blir en tilnærming mellom skatt på arbeidsinntekter og skatt på kapitalinntekter. Når reformen etter hvert gjennomføres fullt ut ved at også formuesskatten kraftig reduseres og etter hvert avvikles, vil vi ha fått et skattesystem som vil stimulere privat norsk eierskap, som vil stimulere folk til å arbeide mer og dermed til økt verdiskaping i næringslivet. Bare slik kan vi fortsatt sikre vårt velferdssamfunn.

Bjarne Håkon Hanssen (A) [18:23:25]: Sykehusene styrer mot et underskudd i år på om lag 2,2 milliarder kr. Neste år skal sykehusene drives i balanse. Regjeringens forslag til budsjett innebærer at sykehusene neste år får om lag samme bevilgningsnivå som i år. Regjeringen legger altså opp til at sykehusene må kutte sine budsjetter neste år med 2,2 milliarder kr for å komme i balanse. Dette er selvsagt ikke mulig uten å gjennomføre drastiske kutt som vil svekke tilbudet til pasientene.

Derfor har en samlet opposisjon hele tiden gjort det klart at den endelige budsjettbehandlingen i Stortinget må medføre økte bevilgninger til sykehusene. Det er etter Arbeiderpartiets mening rett å opprettholde kravet om en drift i balanse ved sykehusene innen utgangen av 2005. Det betinger imidlertid at Stortinget ved behandlingen av budsjettet sørger for et bevilgningsnivå som gjør det mulig for sykehusene å innfri dette kravet uten at pasientene fratras viktige tilbud.

Fremskrittspartiet snakker ofte om økte bevilgninger til sykehusene. Fremskrittspartiet snakker ofte om å skjerme pasientene. Men gang på gang ser vi at når Fremskrittspartiet har makt, blir det med snakket. Norske pasienter har absolutt grunn til å være misfornøyd med budsjettforliket. Sant nok innebærer forliket 500 mill. kr mer til sykehusene. Men sykehusene skal altså drives i balanse neste år. De går i år med 2,2 milliarder kr i underskudd. 500 mill. kr mer innebærer at driften neste år

må kuttes med 1,7 milliarder kr. Det vil pasientene få føle på kroppen.

Det er rett å stille krav til sykehusene om mer helse for hver krone. Det er mulig å effektivisere sykehusene uten at pasientene rammes. Derfor innebærer også Arbeiderpartiets alternative budsjett et krav om slik effektivisering. Vi foreslår å øke bevilgningene til sykehusene med 1,5 milliarder kr. Sykehusene må altså også i vårt opplegg effektivisere driften med 700 mill. kr. Det er det realistisk å få til uten at pasientene rammes, men et kutt på 1,7 milliarder kr vil helt sikkert føre til drastiske kutt i pasientbehandlingen. Ansvaret for det må Fremskrittspartiet ta.

Så vil sikkert folk fra Fremskrittspartiet hevde at en omlegging av den innsatsstyrte finansieringen til 60 pst. vekt på pasientbehandlingen vil gjøre det mulig for sykehusene «å behandle seg» ut av de økonomiske problemene. Det kan de ikke, for hva sier avtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om dette? Jo, der står det:

« ISF-andelen settes til 60 pst. fra 1. januar 2005.»

Videre står det:

«Regjeringen bes i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2005 komme tilbake med en vurdering og forslag som sikrer kostnadskontroll, jfr. Hagen-utvalgets innstilling.»

Om hva sier Hagen-utvalget om slik kostnadskontroll? Jo, utvalget fastslår at det må fastsettes en maksimumsgrense for stykkprisrefusjonen. For å få kostnadskontroll må man forhindre at pasientbehandlingen vokser for mye. Sykehusene kan altså ikke «behandle seg» ut av de økonomiske problemene. Budsjettkniven må fram, og pasienttilbud må skjæres vekk.

Så vil Fremskrittspartiet sikkert hevde at de i år vil fremme forslag om å slette sykehusenes gjeld. Men selv om Stortinget i forbindelse med nysalderingen bevilger 5–6 milliarder kr og sletter all sykehusgjeld, vil det bare lette driftsbudsjettet neste år med mellom 150 og 180 mill. kr. Et forslag om å slette 2 milliarder kr, som representanten Alvheim i formiddagsmøtet sa ville bli fremmet, vil bare lette driftsbudsjettet neste år med om lag 60 mill. kr for hele Helse-Norge. Budsjettkniven må altså fram til tross for eventuell gjeldssanering. Fremskrittspartiet vil ha ansvaret for det.

Heidi Larssen (H) [18:28:28]: Den økonomiske politikken som føres, gir resultater. Norsk økonomi er på vei opp av bølgedalen, den økonomiske veksten tar seg opp, sysselsettingen øker, og ledigheten er på vei ned.

Regjeringens budsjettforslag for 2005 bygger opp under denne positive utviklingen. Ingen regjering har noen sinne gjort så mye for å forbedre næringslivets rammevilkår som den vi har nå.

Et velfungerende næringsliv er en forutsetning for at Norge fortsatt skal være verdens beste land å bo i. Arbeidet er nøkkelen til bedre velferd, både for den enkelte og for samfunnet. Det er viktig at alle får nytte godt av det å ha et arbeid å gå til, og at vi har stor nok verdiskaping til alle de velferdsgodene som vi tar som en selvfølge at vi

fortsatt kan finansiere. Derfor kan velferd aldri settes opp mot verdiskaping – det ene forutsetter det andre.

Arbeiderpartiets gamle slagord om først skape, så fordele, er både godt og riktig. Det er bare så synd at det virker som om de har glemt at generelle, gode rammebetingelser, herunder skattelette til alle, har betydning for næringslivet og opprettholdelse og etablering av arbeidsplasser. Det virker som om Arbeiderpartiet heller synes det er en riktigere vei å gå å gi enkeltgrupper spesielt gode vilkår. Man kan jo spørre om det er slik de nå skal operere, finne enkeltgrupper som f.eks. redere, som fortjener ikke bare skattelette, men skattefrihet for sine flytende restaurantarbeidere, mens restaurantarbeidere på land ikke får det.

Etter til det kjedsommelige her i dag å ha hørt om Regjeringens usosiale skattepolitikk, bl.a. om å gi til dem som har mest fra før, kan man jo spørre hva som er sosialt, og hva som er usosialt. Ikke skjønner jeg at det er usosialt å redusere gapet mellom skatt på arbeid og skatt på kapital. Arbeiderpartiet, derimot, synes det er greit at de menneskene som tar ut arbeidsinnsatsen sin som avkastning, får lavere skatt enn dem som tar ut arbeidsinnsatsen sin som lønn. Er det dette som i Arbeiderpartiets språkbruk kalles rettferdig fordeling? For meg er det urettferdig. Og siden Arbeiderpartiet ikke vil redusere skatten på arbeid, er det nærliggende å spørre om de vil heve skatten på kapital utover de 48 pst. som er i dag, og på den måten få lik skattemessig behandling.

Omfanget av skattenivået utløser en av de viktigste verdidebattene i et moderne samfunn. Sosialistene mener at staten alltid er best til å forvalte penger, mens vi andre faktisk mener at enkeltmennesker kan fatte fornuftige beslutninger. Det er svært lenge siden jeg hørte Arbeiderpartiet eller SV si noe annet enn at det offentlige trenger mer penger, og at det offentlige er de beste forvalterne. Deres ønske om en altomfattende offentlig sektor stopper kanskje ikke før skatteprosenten er 100.

Høyre mener at spredning av verdier og en desentralisert beslutningsmodell er den beste garantien for et godt samfunn. Maktkonsentrasjon bør unngås så langt det er mulig. Høyre har i tillegg tillit til at det enkelte menneske og den enkelte bedrift kan fatte gode og langsiktige beslutninger som gagnar samfunnet. Vi vil ikke ha et samfunn der mangfoldet og muligheten til å velge annerledes forsvinner. Da forsvinner også friheten. Og vi kan ikke skille mellom økonomisk og politisk frihet. Dette er noe av begrunnelsen for at vi ikke ønsker en altomfattende stat, og at vi ikke ønsker et meget høyt skattetrykk.

Jeg skal gi sosialistene rett på ett punkt i skattedebatten: Det er forskjell på hvem som sitter i regjering. Vi har ikke råd til et sosialistisk eksperiment nå.

Statsråd Laila Dāvøy [18:32:50]: Familiepolitikken er et viktig innsatsområde for Regjeringen. I familiemeldingen presenterte vi en rekke tiltak for barnefamiliene. Forpliktende samliv og foreldreskap, valgfrihet, likestilt omsorg og beskyttelse mot vold er viktige stikkord i Regjeringens familiepolitikk. Noen av tiltakene er allerede

fulgt opp, noen følges opp i budsjettforslaget for 2005, og andre representerer mer langsiktige utfordringer. Dette er et kontinuerlig og høyt prioritert arbeid.

Den store satsingen på flere og billigere barnehager er et av de viktigste tiltakene for reell valgfrihet og bedre økonomi for småbarnsforeldre. Satsingen trappes opp i 2005.

Regjeringen er bekymret over det økende antall skilsmisser og samlivsbrudd i barnefamiliene, og mener det er viktig å bidra til å styrke samliv og foreldreskap og legge til rette for stabile og gode oppvekstforhold for barn. Derfor foreslår vi ekstra midler til det frivillige tilbudet om en dags gratis samlivskurs for ektepar og samboere når de får sitt første barn, slik at det kan bli tilgjengelig i flere kommuner. Vi foreslår også å styrke ordinære samlivstiltak.

Vi foreslo i familiemeldingen at også samboere med felles barn under 16 år bør være forpliktet til meklings ved samlivsbrudd, tilsvarende det som gjelder for ektepar. Barns behov må behandles likt, uavhengig av om foreldrene har valgt ekteskap eller samboerskap. Vi foreslo også en omlegging av meklingsordningen slik at ressursene i større grad settes inn på de mest konfliktfylte og vanskelige sakene. Jeg kommer tilbake til Stortinget med konkrete endringsforslag om dette i 2005.

Vi har lagt fram forslag om å innføre felles foreldreansvar for samboere. Foreldreansvar er en grunnleggende foreldrerettighet, og felles foreldreansvar vil bety en større rettslikhet mellom barn av samboende og barn av gifte foreldre. Som kjent ligger dette forslaget til behandling i Stortinget i disse dager.

I familiemeldingen skisserte Regjeringen en plan for å styrke fedres rett til fødselspenger. Det første tiltaket i denne planen er foreslått i budsjettet og går ut på at lønnskompensasjonen under fedrekvoten skal beregnes etter fars inntekt alene og ikke, som i dag, reduseres i forhold til mors stillingsprosent før fødselen. Familien vil da under fedrekvoten ikke tape økonomisk på at mor jobbet deltid før fødselen. Forslaget betyr at den økonomiske ulempen for familien ved at far tar permisjon, blir mindre. Dette er et viktig skritt i retning av en mer likestilt fødselspengeordning. Alle fedre bør i neste runde få rett til fire ukers fødselspermisjon basert på egen opp tjening. Fedrepermisjonen bør også utvides, og min holdning er som kjent at dette bør skje som en forlengelse av den samlede permisjonstiden. Regjeringen har ved handlingsplanen mot vold i nære relasjoner styrket innsatsen for å bekjempe vold og overgrep mot kvinner og barn. I tillegg tar Regjeringen sikte på å fremme forslag om endringer i barneloven i løpet av våren 2005 på bakgrunn av en rapport fra en arbeidsgruppe som har sett på om hensynet til barnet blir godt nok ivaretatt i saker som føres for retten når det gjelder foreldreansvar, fast bosted og samvær, og der det kommer fram påstander om vold og overgrep.

Avslutningsvis vil jeg si at jeg er stolt over at Regjeringen foreslår 33 pst. økning av adopsjonsstøtten. Dette er et viktig bidrag til at flere kan adoptere barn fra utlandet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A) [18:37:08]: Jeg fulgte statsrådets innlegg med interesse, og ventet med spenning på å høre statsrådets vurderinger av hvordan det skal være mulig å få fart og fortgang i barnehageutbyggingen her i landet. Det var med stor undring jeg måtte konstatere at ikke ett ord om det ble nevnt i statsrådets innlegg.

Under Laila Dávøys ledelse av Barne- og familiedepartementet har dessverre utbyggingen av barnehageplasser nærmest stagnert. I Sem-erklæringen var målet full dekning i 2003. Nå skriver vi snart 2005, og det er fortsatt langt fram. I 2003 var målet å bygge 12 000 plasser – det ble drøyt 7 000. I 2004 var målet 12 000 plasser – det blir kanskje 7 000. I 2005 har Regjeringen til alt overmål redusert ambisjonsnivået til 9 000 plasser. 20 000 unger står i kø for å få barnehageplass, og barnehage er – og blir – et helt sentralt element i en god barne- og familiepolitikk.

Mitt spørsmål er: Når anser statsråden det mulig å nå målet om full barnehagedekning?

Statsråd Laila Dávøy [18:38:29]: Et av de viktigste målene i barnehagesektoren er å få nok plasser, å få plass til alle barn som har behov for det.

Det bygges nå flere barnehageplasser enn på mange, mange år, og utbyggingen har ikke stagnert. Det som er viktig, er at mange av plassene som bygges i dag, går til barn som allerede har barnehageplass. Altså: Man ønsker full barnehageplass istedenfor deltidsplasser.

Når vi har satt opp et mål, ikke om 9 000 plasser, men om at 9 000 flere barn skal få barnehageplass i 2005, kan det bety både 12 000, 13 000 og 14 000 plasser, for en barnehageplass er både en deltidsplass og en heltidsplass. 9 000 barn skal altså få plass i 2005. Dette står veldig godt beskrevet i vårt budsjett.

Ulf Erik Knudsen (FrP) [18:39:42]: Fra Fremskrittspartiets side føler vi at vi har en god dialog med Regjeringen i familiepolitiske spørsmål. Et av de områdene hvor man er kommet til enighet i de budsjettforhandlingene vi har hatt forut for denne debatten, er barnehager. Det er bl.a. enighet om at man skal vurdere det såkalte enhetskostnadsprinsippet. Dette er etterlyst, bl.a. av private barnehager, for å sikre at de faktisk får de midlene de skal ha, og at midlene ikke forsvinner i ellers slunkne kommunekasser.

Jeg skal ikke be statsråden om å forskuttere sine konklusjoner i denne vurderingen. Men mitt spørsmål er: Vil statsråden si seg enig i at enhetskostnadsprinsippet vil kunne være en garanti om mest mulig lik behandling av private og offentlige barnehager?

Statsråd Laila Dávøy [18:40:48]: Jeg vil vise til barnehageforliket som ble inngått mellom de ulike partiene på Stortinget i juni 2003. Det er faktisk slik at vi nå er på vei med denne innfasingen. I neste års budsjett vil vi gå et skritt videre. Fra 1. august neste år skal de private barnehagene få dekket 85 pst. av kostnadene, tilsvarende de

kommunale barnehagene. Vi er da et meget langt skritt på vei mot en ytterligere likebehandling av private og offentlige barnehager. Vi er altså på vei, og dette kommer vi til å følge opp.

Heidi Grande Røys (SV) [18:41:39]: Representanten Hill-Marta Solberg tok opp dette med utbygging, men statsråden svarte ikke på når ho forventar full dekning av barnehageplassar. Statsråden må gjerne bruke svaret til meg til å prøve å svare Solberg på spørsmålet om når vi kan forvente å ha full utbygging.

Eg vil elles følge opp dette med kvalitet, for kvalitet i barnehagen var viktig då vi inngjekk det historiske barnehageforliket.

Statsråden har sendt på høyring eit forslag til ny barnehagelov, eit forslag som etter SV sitt syn vil svekkje kvaliteten i barnehagane og svekkje barnehagane som læringsarena.

Ein far i Ålesund seier det slik: Generelt er det allereie for få faglærte i barnehagane. Assistenten i barnehagen gjer ein god jobb, men nokon må ha det overordna ansvaret, og det meiner eg er naturleg å plassera hos ein pedagog. Forslaget til ny barnehagelov er ein enkel måte for sentrale politikarar å gå frå lovnader på. I staden for å byggje nytt puttar Regjeringa fleire barn inn i dei barnehagane som allereie eksisterer. Dermed vert det full barnehagedekning til ein billig penge.

Kva er statsrådets kommentar til denne faren i Ålesund?

Statsråd Laila Dávøy [18:42:56]: I erkjennelsen av at flere og flere barn vil ha heldagsplass i barnehagene, har også Regjeringen sagt at med 20 000 barn på venteliste pr. september 2004, og med den farten i barnehageutbyggingen som vi har, ser vi at vi kommer til å bruke 2005 og 2006 om vi prioriterer at alle skal få en plass, før vi går videre med trinn 2 i maksimalprisordningen.

Det er kommunene som bygger barnehageplasser. Vi har hatt omfattende informasjonskampanjer, og vi har satt i gang en rekke tiltak for at kommunene skal bygge fortere. Men kommunene sier at dette tar tid.

Så til barnehageloven. Vi har aldri tidligere hatt ute på høring, eller kommer til å få, en barnehagelov som til de grader er spekket med kvalitetskrav. Vi har et helt nytt innholdskapittel. Det vil ikke være én barnehage i det norske samfunnet som vil kunne drive med disse strenge kravene til kvalitet, uten høyt kvalifisert pedagogisk personell. Regjeringen skal ta stilling. Vi har ulike alternative forslag som vi ikke har tatt stilling til ennå.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Torstein Rudihagen (A) [18:44:30]: Denne diskusjonen om bruken av 10–12 milliardar kr av eit statsbudsjett på 600–700 milliardar kr, kan verke nokså ubetydeleg. Men Regjeringas budsjettforslag må ein sjå i samheng med det Regjeringa Bondevik tidlegare har gjort. For det handlar om små og store vegval, som i sum syner i kva retning politikken går. Etter 3 1/2 år med Bonde-

vik-regjeringa ser vi dette tydeleg: Vi får mindre politisk styring, marknaden skal ordne opp. Viktige samfunnsoppgåver skal privatiserast eller konkurranseutsetjast, anten det no gjeld skule, helse, eldreomsorg eller samferdsel, no seinast gjeld det Jernbaneanverket. Målretta nærings- og distriktspolitikk er redusert. Det har vore fremma forslag som svekkjer arbeidstakarane sine rettar.

Statsminister Bondevik prøver å gjere kampen mot fattigdommen til sitt varemerke. Derfor hører vi opp att og opp att om hans og Regjeringa sitt store engasjement på dette området, i haust i trontaledebatten, og i omtalen av Regjeringas budsjettforslag.

Når vi ser på det faktiske resultatet og konsekvensane av Bondevik-regjeringas politikk, er det ikkje akkurat det sosiale sinnelaget som imponerer mest. Regjeringa har forverra situasjonen for arbeidsledige og sjuke. Dagpengane er reduserte, kravet til minsteinntekt for å få dagpengar er auka, arbeidstida må vere redusert med 50 pst. mot før 40 pst. for å ha krav på dagpengar. Tiltak for å få folk ut att i arbeid har Regjeringa kvart år foreslått kraftig redusert.

Regjeringa foreslo å opne for meir mellombels tilsetjing og dermed usikker arbeidssituasjon for mange. For dei sjuke er eigendelane stadig foreslått auka. Pensjonistar og uføre må atter betale eigendelar på blå resept. Moglegheitene til attføring og rehabilitering er reduserte. Regjeringa har med støtte frå Framstegspartiet fått fleirtal for at den mellombels uføretrygda skal ha 66 pst. av varig trygd. Slik skaper ein fleire fattige i dette landet, fleire som ikkje klarer seg utan sosialhjelp eller andre tiltak. Dette er å gå feil veg. Arbeidarpartiet vil føre ein politikk for å unngå at folk blir fattige, så slepp ein så mange tiltak for dei fattige.

Kampen mot fattigdommen kan ikkje bli Bondevik-regjeringa sitt varemerke, men store skattelettar for dei rikaste må bli ettermålet hennar.

Dette pregar òg det budsjettframlegget vi no behandlar. Alle tabellar og utrekningar som Finansdepartementet sjølv har gjort, viser at folk med inntekter i millionklassa får mange titusen kroner i skattelette, mens ein som tener 250 000 kr, knapt vil merke nokon lette. Budsjettforliket med Framstegspartiet har i liten grad betra dette. Så kan ein meine at dette er rett eller gale, men det blir i alle fall feil å hevde at dette er eit sosialt budsjett, særleg når ein ser kven som skal betale denne letten, og kven det går ut over.

Budsjettforliket har stoppa den store foreslåtte auken i eigenbetaling for medisin og behandling. Men frådragsmoglegheitene for store sjukdomsutgifter blir reduserte. Pendlarane skal miste frådraget for meirutgifter ved å bo utanfor heimen, og frådraget for kjøring blir kraftig redusert. Det er slik denne Regjeringa vil behandle pendlarane som tek den meirbelastninga pendling er. Momsen aukar og gjer alle varer, utanom mat, dyrare for alle.

Bondevik-regjeringa har vore dyktig på å føre Høgrepolitikk. Det må vel nettopp Høgre vere tilfreds med. Når ein opplever kor fornøgd Kristeleg Folkeparti er med dei endringane som vart gjorde i forhandlingane med Arbeidarpartiet i fjor og med Framstegspartiet i år, må ein

spørje om dei er veldig fornøgde med si eiga regjeringspolitikk.

Arbeidarpartiet vil i alle fall ha ein heilt annan politikk. I fjor fekk vi gjennom avtale stoppa nokre av dei største utslaga av Høgre-politikken. Mellom anna vart forslaget om lovendring som opna for meir mellombels tilsetjing, stoppa, kommunesektoren og sjukehusa vart styrkte, og vi styrkte innsatsen for arbeid til alle.

I år viser vårt alternative budsjett nettopp alternativet til Høgre-politikken. Fleire arbeidarpartirepresentantar har tidlegare i kveld gått nokså detaljert inn på vårt budsjettforslag, så eg skal ikkje gjenta det. Men Arbeidarpartiet vil halde ved lag frådragsmoglegheitene for sjukdomsutgifter og pendling. Vi vil styrkje kommuneøkonomien merkbar. Vi vil ha ei heilt anna satsing for å få nye arbeidsplassar, ei styrking av økonomien for sjukehusa, fleire barnehageplassar osv. – ein heilt annan politikk for offentleg velferd enn det som ligg i budsjettforslaget.

Statsråd Ansgar Gabrielsen [18:49:52]: En kan bli nedstemt av mindre enn av å høre på Rudihagen, men jeg skal nå svinge innom det som har med mitt område, norsk helsevesen, å gjøre. Som vi har sett i mange internasjonale rankinger, ligger norsk helsevesen på mange områder helt i verdenstoppen. Men det er ikke de områdene av norsk helsevesen hvor vi er i verdenstoppen, jeg har tenkt å vie disse fem minuttene til.

Vi er i en situasjon der hvert femte barn i dette landet har et psykisk problem som er så stort at det influerer på deres daglige innsats på skolen. Mellom 100 000 og 200 000 barn er negativt influert i sin daglige ytelse på skolen, basert på sine foreldres problemer knyttet til psykisk helse eller til rusmiddelmissbruk.

Vi vet at mellom 15 og 20 pst. av oss som bebor dette landet, vil i løpet av livet ha en opplevelse knyttet til vår psykiske helse som må håndteres. Det er i dag ca. 66 000 mennesker i kongeriket som har et forbruk av alkohol som gjør at de daglig har et problem med dette. Mellom 10 000 og 15 000 av vår ungdom er sprøytenarkomane.

I verdens beste land å bo i, i verdens beste helsevesen, skal vi altså håndtere en betydelig gruppe av det norske folk som definitivt ikke kan sies å sitte ved den øvre halvdel av vårt bord. Vi har også et helsevesen hvor det åpenbart er slik at noen sitter ved den nederste halvdel av det helsepolitiske bordet. Så selv om vi er i verdenstoppen, har vi mye å ta fatt i. Regjeringens hovedprioritering på dette området neste år vil være knyttet til psykisk helse og det som gjelder rusproblemer, nettopp for å prøve å løfte opp dem som sitter nederst ved bordet.

En annen hovedprioritet det kommende år har sammenheng med det faktum at vi har et helsevesen som for min del ikke oppleves å være nøytralt i forhold til hvilken diagnose man har. Vi har et helsevesen hvor egen lommebok ikke betyr noe, hvor enn vi bor i landet, om vi er mann eller kvinne, ung eller gammel. Men det er ingen tvil om at vi har noen grupper som ikke har fått den oppmerksomheten de burde ha, i vårt helsevesen. Mange av dem er de jeg snakket om innledningsvis.

I det statsbudsjettet som vi har lagt frem, og som nå behandles, er det ingen tvil om at det vi har gjort på et meget viktig helsepolitisk område, nemlig det som gjelder psykiatri, definitivt er på sporet, og – jeg holdt på å si – mer til. Men jeg tror det er veldig viktig at vi nå også konsentrerer oss om innholdet i denne tjenesten. Det er heller ingen tvil om at hvis vi skal lykkes med opptrappingsplanen for psykisk helse, bør vi nå, tror jeg, i de årene som gjenstår, særlig ha fokus på det som skjer i norske kommuner. Det er ikke nok bare å bygge boliger i norske kommuner, det er snakk om å lage et innhold i dagen for den enkelte som gjør at man har noe annet å stå opp til enn en leilighet. Derfor har vi i det statsbudsjettet som er til behandling, vridd midlene i større grad over på kommunesektoren. Det er en vridning som jeg tror må fortsette.

Vi har gjort en annen prioritering og justering i forhold til handlingsplanen, knyttet til det faktum at det er ingen tvil om at problemene er enda større enn de objektive kriteriene skulle tilsi, i våre største bykommuner. Derfor ønsker vi å gjøre en særlig innsats på disse områdene.

Jeg nevnte rus i særlig grad. Det er heller ingen tvil om at det faktum at mellom 100 000 og 200 000 barn er influert av sine nærmeste omsorgspersoners overforbruk av alkohol, bør ha vår oppmerksomhet. Det gjør vi både nasjonalt og internasjonalt. Derfor har vi gjort en prioritering også i statsbudsjettet knyttet til rusomsorgen.

I helsevesenet totalt sett er det to områder som jeg ønsker at det særlig skal fokuseres på neste år, og som det har vært jobbet med lenge. Ett stikkord er samhandling. Det er for meg nærmest komplett uforståelig at vi ikke greier å samhandle bedre innenfor norsk helsevesen enn det vi gjør. Når man greier å samhandle seg, som jeg pleier å si, frem og tilbake til månen, må vi kunne greie å samhandle oss mellom første- og annenlinjetjenesten, mellom profesjonene. Det er en ganske svær bunke i departementet med rapporter fra Statens helsetilsyn som viser at man ikke makter å samhandle, verken mellom profesjonene eller mellom første- og annenlinjetjenesten. Selv innenfor et helsebudsjett på 65 milliarder kr tror jeg det er mulig å gjøre betydelig, selv om det ikke høres sånn ut når jeg hører på debatten i denne sal.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bjarne Håkon Hanssen (A) [18:55:20]: Jeg har et spørsmål knyttet til budsjettforliket. Det står i budsjettforliket:

«ISF-andelen settes til 60 pst. fra 1. januar 2005.»

Og videre:

«Regjeringen bes i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2005 komme tilbake med en vurdering og forslag som sikrer kostnadskontroll, jfr. Hagen-utvalgets innstilling.»

Hagen-utvalget sier jo om kostnadskontroll at det må fastsettes en maksimumsgrense for stykkprisrefusjon.

For å få kostnadskontroll må man altså forhindre at pasientbehandlingen vokser for mye.

Representanten Alvheim lovpriste tidligere i dag i et innlegg forliket og antydte en vekst i pasientbehandlingen i 2005 på om lag 6 pst.

Spørsmålet mitt blir: Kan sykehusene nå planlegge fritt med vekst i pasientbehandlingen, og vil staten uansett betale regningen som kommer fram som følge av økt ISF-utbetaling?

Statsråd Ansgar Gabrielsen [18:56:33]: La meg først si at det som står i budsjettavtalen, det står. Det står, som representanten Hanssen riktig refererte, at vi skal komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med å se på hvilke tiltak som er nødvendige å sette inn for ikke å få uønsket virkning av det faktum at man endrer ISF-andelen. Det er ingen tvil om at i forbindelse med at vi hadde 60 pst. ISF-andel tidligere, var det også noen utslag av det som var negative. Det er nok å nevne en del sykdomsgrupper som ikke er inne i ISF-ordningen, eksempelvis psykiatri, kroniske lidelser, rusomsorg og en del andre ting som det er helt åpenbart at man må ivareta interessene for.

Når det gjelder å antyde hvor syke det norske folk skal være til neste år, om veksten blir 1, 2, 3, 4 eller 6 pst., er ikke det, så langt jeg vet, noe vi politikere kan vedta. Vi får se hva som skjer, men det er ingen tvil om at innenfor et budsjett på 65 milliarder kr er vi også nødt til å ha budsjettstyring som gjør at vi har en viss form for kontroll, uansett hva som måtte skje. Det er det som ligger i det.

John I. Alvheim (FrP) [18:58:00]: Må jeg få replisere at skal man først referere fra et innlegg av representanten John Alvheim, får man referere det korrekt. Jeg snakket om 5 pst., ikke om 6 pst.

Jeg har med glede registrert at helseministeren vil gjøre noe med sykehusstrukturen i Oslo-regionen. Det er sannelig på høy tid, hvis det er slik at vi skal ha pasientene i fokus, og det bør vi jo.

En sammenslåing av sykehusene i Oslo-regionen til ett foretak burde etter min mening overflødiggjøre de regionale foretakene i sør og øst. Deler helseministeren mitt synspunkt i så måte?

Statsråd Ansgar Gabrielsen [18:59:00]: Bakgrunnen for at det har oppstått en debatt rundt det, er det faktum at vi, som vi sa i revidert nasjonalbudsjett, kom til å sette i gang en prosess – det har vi gjort – for å se på situasjonen i Oslo-regionen.

Når man går inn og ser på den historiske årsaken til at man har valgt å legge en slik helsepolitisk berlinmur midt gjennom hovedstaden, ser man fort at man ikke har brukt dypsindige tanker for å fastlegge dette. Det er veldig vanskelig å finne noen i det hele tatt som argumenterer sterkt for at det er meget klokt å ha det som vi har det. Det i seg selv burde jo tilsi at man gjør noe. Spørsmålet er hva man skal gjøre. I den utredningen som nå er på høring, er det skissert tre–fire forskjellige alternativer. Uansett kommer jeg i hvert fall til å inneha det standpunktet

(Statsråd Gabrielsen)

at noe må gjøres. Jeg kan ikke sitte og se på at det fattes investeringsbeslutninger som åpenbart mangler den nødvendige koordinering. Jeg tror det er ganske viktig, som representanten Alvheim sa, å ha pasienten i sentrum.

Mitt utgangspunkt for hvordan jeg skal bruke de pengene Stortinget i dag skal bevilge til helse, er: Hvordan skal jeg få mest mulig frem til pasienten? Da tar jeg i mindre grad hensyn til nåværende og tidligere fylkespolitikere, nåværende og tidligere direktører og andre som har hatt tanker rundt dette. Det er hva som tjener pasienten, som vil være retningsgivende for hva jeg skal mene, i hvert fall.

Olav Gunnar Ballo (SV) [19:00:38]: Jeg vil først si at jeg synes det er ganske oppsiktsvekkende at statsråden ikke kan anslå omtrent hva man forventer til neste år når det gjelder aktivitet i spesialisthelsetjenesten. Det er jo det som bestemmer kostnadene totalt. Det at man nærmest antyder her at det blir ren gjetning hvor mange som blir behandlet, kan ikke være en akseptabel tilnærming fra en statsråd.

Det som jeg er opptatt av og setter spørsmålsteget ved, er nettopp inndelingen av helseregioner. Gjennom de utspillene som statsråden har hatt, er det skapt usikkerhet om den framtidige strukturen knyttet til helseregionene og hva statsråden egentlig har tenkt å foreta seg med det. Det er jo gjennom vedtak i Stortinget at man har fått dagens regioninndeling. Det pågår altså nå en omfattende debatt omkring kanskje en framtidig ny regioninndeling, ikke bare knyttet til helseforetakene, men også til andre aktiviteter. Kan statsråden forsikre at spørsmålet knyttet til regioninndelingen av helseforetakene vil bli brakt fram til Stortinget, slik at det vil være etter en forutgående debatt og eventuelle vedtak at man endrer en slik struktur?

Statsråd Ansgar Gabrielsen [19:01:54]: Først til aktivitetsnivået knyttet til spesialisthelsetjenesten. Det er jo omtalt i St.prp. nr. 1, basert på de premissene vi hadde der. Det er helt åpenbart at det å øke ISF-andelen til 60 pst. vil kunne influere på dette, men det vil også ha betydning hva Hagen-utvalget vil legge inn for å påvirke dette. Det ligger jo økonomiske incentiver i slike strukturer, og de vil antakeligvis virke.

Når det gjelder å skape usikkerhet om fremtidig struktur, har vi en prosess på gang hvor vi leter etter alternative måter å gjøre det på i forhold til slik det er i dag, og for å se på om vi kan utnytte ressursene enda bedre enn hva som er tilfellet i dag.

Når det gjelder om statsråden kan garantere at dette kommer til Stortinget, er det det å si om det: Vi meddelte i revidert nasjonalbudsjett at det vil bli lagt frem for Stortinget, ikke fordi loven krever det, og på tross av at Stortinget også i lovtokst har vedtatt at det er Kongen i statsråd som fastsetter regiongrensene, men fordi jeg mener at det er et så viktig politisk spørsmål at det eneste naturlige er å fremlegge det for Stortinget.

K a r i L i s e H o l m b e r g hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Replikskordskiftet er avsluttet.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A) [19:03:42]: Dette er den siste finansdebatten min. Det er litt vemodig, særleg når Arbeidarpartiets alternative budsjett er eit strålende alternativ for folk flest og for dei som er avhengige av eit godt velferdstilbod i dette landet, og særleg når alternativet i politikken er tydelegare enn på lenge. Det gjev von om ein spanande valkamp, som kan engasjera mange fleire enn dei som har gått til valurnene dei siste åra.

Regjeringspartia byr saman med Framstegspartiet på eit budsjett der folk flest må betala for at dei som har mest frå før, skal få skattelette. Dei byr òg på eit budsjett der ein tek frå offentleg sektor for å gje til dei privatpersonane som tener mest frå før. Dette er dobbelt usosialt.

For Arbeidarpartiet vil alltid arbeid til alle vera jobb nr. 1. Difor legg me i budsjettet vårt til rette for auka sysselsetjing både i privat og i offentleg sektor. Arbeidsløse er, og vil vera, ei ressursløsning. I tillegg er det tøft for dei det gjeld, og familiane deira.

Å satsa på samferdsle er offensivt i høve til å skapa nye og ta vare på eksisterande arbeidsplassar. Å byggja veg eller bane gjev i seg sjølv sysselsetjing innan anleggssektoren, der det framleis er tusenvis av arbeidslause. I Arbeidarpartiet satsar me 1 milliard kr meir på samferdsle enn Regjeringa. Det gjev i seg sjølv minst 1 000 nye arbeidsplassar, i tillegg til 1 000 arbeidsplassar i ringverknadar. Nye og betre vegar og jernbanestrekningar gjev i tillegg næringsliv og folk betre vilkår i det ganske land. Det er viktig å byggja landet heile tida.

Eg er glad for at Arbeidarpartiet har halde det me lova i samband med handsaminga av Nasjonal transportplan for 2002-2011. Me lova 1,6 milliardar kr mindre enn det som vart resultatet, og me har auka løyvingane i våre alternative budsjett med vel 2,3 milliardar kr. Når Regjeringa i budsjettet seier at etterslepet er på 3,8 milliardar kr, har faktisk ikkje Arbeidarpartiet noko etterslep. Det er me stolte av.

I vår vart det gjort eit vedtak om rammer for samferdsleformål for 2006-2015 på 214,5 milliardar kr, 22 milliardar kr meir enn i Regjeringas framlegg. Me har tenkt å følgja opp det òg.

Regjeringa har ikkje teke dette på alvor. På bane skal me m.a. ha eit stort lyft som det ikkje er teke høgd for å kunna planleggja i 2005. Arbeidarpartiet har lagt inn 200 mill. kr ekstra til denne planlegginga. I tillegg løyver me 100 mill. kr meir til kjøp av persontransport på tog, og me føreset då at det m.a. er plass til Stockholm-toget og ulike rabattordningar. Me har teke vekk køyrevegsgavgifta på jernbanen for å stimulera til å få gods over frå veg til bane, og me har auka beløningsordninga for kollektivtrafikken i dei største byane.

Me gjer vidare framlegg om å løyva 520 mill. kr meir til ulike vegformål og 50 mill. kr til fiskerihammer.

Øg så til det klåraste skiljet mellom dei to regjeringsalternativa i denne perioden: spørsmålet om omdaning til

aksjeselskap og konkurranseutsetjing av statleg verksemd. Om Framstegspartiet skulle stå til venstre for Kristeleg Folkeparti i eit og anna spørsmål i fordelingspolitikken, så er dei yttarst på høgresida når det gjeld spørsmålet om konkurranseutsetjing og privatisering. I Arbeidarpartiet er me bekymra. Kanskje er det privatisering som er målsetjinga når det gjeld Posten Norge AS. Fleirtalet vil nemleg ta 74 pst. utbyte av overskotet etter skatt. Det kallar me struping, noko Arbeidarpartiet sjølv sagt er imot. Posten Norge AS treng armslag i ei tøff omstilling, ikkje struping.

Nokon har kanskje registrert at m.a. eg har uttalt meg kritisk til situasjonen i luftfarten, ikkje minst når det gjeld Avinor AS. Her er det, så vidt eg kan forstå, eit totalt tillitsbrot mellom leiinga og dei tilsette. Dette kan – dette kan – gå ut over tryggleiken. Styreleiar Talleraas har uttalt at dette ikkje er bevist. Lat oss for all del hindra eit slikt bevis. Eg vonar Regjeringa tek fullt og heilt ansvar for dette.

Tryggleik i luftfarten, tryggleik på jernbanen og på sjøen, der òg det meste no skal overlatast til private via konkurranseutsetjing, og mykje meir, handlar til sjuande og sist om kva beredskap me har i kritiske situasjonar i dette landet. Dette er i liten grad utgreidd i sakene i samferdslektoren. Det er litt merkeleg, forresten, at Jernbanetilsynet må vurdere tryggleiken når det skal leggjast eit nytt dekke på Kongsberg stasjon, men ikkje når det gjeld å seia opp det me har av kompetent personell i jernbanesektoren i dette landet.

Per Sandberg (FrP) [19:08:49]: Vi har hørt det i mange sammenhenger når Jens Stoltenberg har vært i debatt, og også fra denne talerstolen, at Norge er verdens beste land å bo i. Ut fra den debatten som Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet har ført i dag, må det være noe alvorlig feil med de beregningene som FN har gjort, når de har kommet fram til en sånn konklusjon. For de signalene som kommer fra sosialistene i dag, er av en sånn karakter at det snart bare er å slå av lyset i alle hus og hjem i dette landet.

Når det er sagt: Norge er et godt land å bo i. Men det er enkelte grupper som fortsatt sliter i hverdagen. Det er akkurat disse gruppene Fremskrittspartiet har prioritert i forhandlingene og i det forlik vi kom fram til, men i særdeleshet i sitt alternative budsjett. Vi har vridd skatteprofilen fra mindre skatt på dem som har høye inntekter, til mindre skatt på dem som har lave inntekter, og det er akkurat det vi har hatt som mål. Det gjenspeiler hele profilen i forliket, og ikke minst det som kommer fram av vårt alternative budsjett.

Det var med interesse jeg lyttet til representanten Hill-Marta Solberg og representanten Rudihagen tidligere i dag, for her ligger mye av forskjellen på virkelighetsforståelsen. Jeg hørte representanten Hill-Marta Solberg si at Arbeiderpartiet prioriterer 3 000 flere tiltaksplasser. Jeg tror de menneskene som eventuelt måtte få disse tiltaksplassene, i større grad ønsket seg en arbeidsplass. Det er jo det som er forskjellen på Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet.

Hill-Marta Solberg sa i tillegg at Arbeiderpartiets alternative budsjett ville innebære ca. 7 000 nye arbeidsplasser i offentlig sektor, fortrinnsvis i omsorg og skole. Ja, er vi nå så sikre på at det er omsorg og skole som ville ha fått disse midlene i Arbeiderpartiets alternativ, når vi vet at det sitter 170 arbeiderpartiordførere rundt omkring i det ganske land og kutter på akkurat disse postene? Det gjorde de i inneværende år, og signalene nå fra Arbeiderpartiets ordførere er at de sannsynligvis vil kutte i 2005 på akkurat de samme postene. Det tror jeg faktisk disse arbeiderpartiordførerne ville ha gjort om de hadde fått en milliard eller to til også. Vi kan ikke stole på og overføre mer penger til 300 sosialistiske ordførere rundt i det ganske land. For de når ikke fram dit hvor de skal.

I tillegg sier representanten Solberg, og delvis også representanten Rudihagen, at den kompensasjon av tapte skatteinntekter som Fremskrittspartiet fikk på plass i forliket, altså 2,2 milliarder kr, spiller ingen rolle, det gjør ikke noe utslag. Men nå har jeg faktisk registrert at en rekke arbeiderpartiordførere og en mengde av Arbeiderpartiets representanter i kommunestyrene jubler. For istedenfor å betale ned det underskuddet de har hatt i inneværende år, ved å kutte til neste år, betaler de det ned i år. Hvis disse ordførerne følger opp det de sier, betyr det at det vil bli mer til helse og omsorg til neste år. Det er det Arbeiderpartiets ordførere som sier.

Det er forskjeller i Kommune-Norge, til dels store også – ja, de er jammen så store at det påstås at det er 30 pst. bedre tjenestetilbud i enkelte kommuner enn i andre. Det er det grunnleggende problemet i Kommune-Norge. Summen av ressurser som bevilges til kommunesektoren, er stor nok, men det er inntektssystemet og utjevningen det er noe feil med. Da er det det vi må ta tak i. Det er jeg innforstått med vil ta veldig lang tid, da Arbeiderpartiet gjennom tiår har etablert et system som har tvunget ikke bare kommunene i kne. Også enkeltindivider rundt omkring i det ganske land er tvunget i kne gjennom et skatte- og avgiftssystem som gjør at de må be på sine knær eller springe etter almisser hver eneste dag – fordi Arbeiderpartiet har dynget dem ned med alle disse skattene og avgiftene.

Statsråd Kristin Clemet [19:14:05]: I årene som kommer, skal det gjennomføres et stort kunnskaps- og kompetanseløft i norsk skole. Det skal være et stort kunnskapsløft for elevene, i respekt for mangfoldet og likeverdet, primært for dem som i dag ikke får utnyttet sine evner og talenter, og det er altfor mange. For det andre skal vi gjennomføre et historisk kompetanseløft for lærere og instruktører og skoleledere i norsk skole.

Etter min mening har Norge et meget godt utgangspunkt for å få dette til. For det første er det stor tilslutning til den reformen (Kultur for læring) som Regjeringen har fremmet her i denne sal. For det andre er det veldig mye som allerede er bra i norsk utdanning. Da UNESCO forleden la frem sin «Global Monitoring Report», rangerte Norge som nr. 1 når man ser på faktorer som ressurser, tilgang til utdanning, utdanningsnivå osv. Vi har antakelig verdens høyeste utdanningsnivå.

For det tredje er Norge det land i verden, ved siden av USA og Danmark, som bruker mest ressurser på utdanning pr. elev og student. Likevel har vi i denne stortingsperioden satset enda mer ressurser på utdanning, og la meg bare nevne noe.

Timetallet i grunnskolen øker med tolv timer etter at det har stått stille i svært mange år. Det er kommuner og fylker som bestemmer ressursbruken i grunnskolen og den videregående skolen, men den ressursbruken har fortsatt å øke. Vi har foreslått å bruke historiske 2–3 milliarder kr på kompetanseutvikling i skolen, og når jeg da sier historisk, er det til sammenligning ca. ti ganger så mye som ble brukt i forbindelse med Reform 97. Vi har fått en ny støtteordning for elever i videregående opplæring, som har økt den totale stipendutbetalingen med nesten 40 pst., til 1,9 milliarder kr. Vi har videreført låneordningen for skolebygg, og det er også satset midler på anti-mobbearbeid. Vi har fullfinansiert kvalitetsreformen i høyere utdanning med over 1,1 milliarder kr, og i tillegg er universitets- og høyskolesektoren tilført nesten 500 mill. kr gjennom finansieringssystemet. På toppen av dette er studiestøtten og stipendandelen for studenter i høyere utdanning økt.

Det er likevel ikke denne økonomiske satsingen som er det viktigste i vår utdanningspolitikk. Det aller viktigste er å sørge for at flere barn får tilpasset opplæring, at flere barn og unge kan få utnyttet sine evner og talenter, og at skolen kan bidra til sosial mobilitet. Vi ønsker mer kunnskap, større mangfold og en mer likeverdig norsk skole – kort sagt mer kvalitet.

Det viktigste for meg er at flere barn, helst alle barn, kan føle seg trygge på skolen, at de kan få tilegnet seg de grunnleggende ferdigheter de trenger senere i livet, at de kan lære å lære, og at skolen kan bidra til å utjevne og ikke reproducere sosiale forskjeller. Og det er veldig lite, om noe, som tyder på at dette primært er et spørsmål om penger, når vi allerede bruker så mye ressurser som vi gjør, på utdanning i Norge.

Jeg tror det særlig er fire andre ting som er viktig, og som derfor også er viktig i vår utdanningspolitikk. For det første: Man er nødt til å ha kunnskap om elevene, om skole, om skolen og om skolens utviklingspotensial. Det påpekte OECD allerede i 1987 overfor Norge. Men først nå er vi i ferd med å få et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem, inklusiv nasjonale prøver, nye læreplaner med tydelige kompetansemål og en utdanningsadministrasjon som kan bidra til skoleutvikling over hele landet.

For det andre må man ha kompetanse til å gjøre noe med den kunnskapen man da etter hvert får. Derfor satser vi på dette store kompetanseløftet, en ny lærerutdanning, opptakskrav til lærerutdanningen, betydelig videreutdanning innenfor fag for lærere og en nasjonal satsing på kompetanseutvikling innen tilpasset opplæring, som det er helt tydelig at vi ikke får til skikkelig i Norge, enda det har vært et ideal helt siden 1930-tallet.

For det tredje vil vi skape en bedre kultur for læring ved å løse opp den «ettallsmåten» skolen arbeider på, ved at vi får lærere til å arbeide i team, og ved å skape en god evalueringskultur på den enkelte skole. Derfor satser

vi også mye på kompetanseutvikling for skoleledere, å løse opp klassesdelingsregler, osv., for å få til tilpasset opplæring på en bedre måte.

Og for det fjerde: Når man har kunnskap, når man har kompetanse, og når man har skapt en god kultur for læring, må man ha muligheter for å handle og gjøre noe med de problemene man ser. Derfor er vi i ferd med å gjennomføre en radikal utvidelse av det lokale handlingsrommet for skoleeiere, skoler og lærere.

Det desidert viktigste i norsk skole, etter min oppfatning, er å trekke opp de såkalt – jeg kaller det såkalt – svakeste elevene slik at de greier seg senere i livet når det gjelder utdanning, arbeid og egen livskvalitet. Det er en myte at det å arbeide med de svake elevene må gå ut over de sterkeste. Men det betyr at vi må ta det store mangfoldet i elev- og foreldregruppen innover oss og legge mer vekt på likeverd fremfor likhet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Vidar Bjørnstad (A) [19:19:24]: Jeg hadde egentlig tenkt å ta opp Arbeiderpartiets bekymring for nedskjæring i skolesektoren på grunn av Regjeringens sulteføring av kommunene, men så har jeg registrert at det var en omfattende debatt her i spørretimen i går, og at statsråden ifølge Dagens Næringsliv gikk lei av hele temaet. Derfor har jeg tenkt å ta opp en annen sak, som lettere anskueliggjør Regjeringens ansvar for dårligere tilbud til unge.

Regjeringen kutter 4 000 studieplasser i høyere utdanning. For det første er det et slag i ansiktet på utdanningsinstitusjonene, som har gjort en veldig god jobb med å sikre at studentene gjennomfører studiene. Men først og fremst er det helt uforståelig i en tid der ungdomskullene øker, og der ungdom har særskilte problemer på arbeidsmarkedet. Det andre punktet er at Regjeringen også har latt studentene få betale dyrt. Mener statsråden at nivået på lån og stipend er for høyt når en skal studere på heltid, ettersom hun gir studentene et nulloppgjør tredje år på rad?

Statsråd Kristin Clemet [19:20:41]: Jeg vil avkrefte at jeg er lei av å snakke om ressurser, så jeg skal gjerne snakke om det, også når det gjelder grunnskolen. Det jeg var opptatt av i går, var kommunenes egne tall for ressurser i skolen.

Når det gjelder høyere utdanning, er det vi har levert nå, et meget godt budsjett for høyere utdanning. Det betyr at ca. halvparten av kullet kan gå inn i høyere utdanning i Norge, og de kan gjøre det gratis. Det er i ferd med å bli et særsyn internasjonalt.

Jeg er klar over at Arbeiderpartiet overbyr oss når det gjelder en del elementer i forhold til studentene og høyere utdanning i dette budsjettet, men jeg har veldig god samvittighet, for for studentene er det ikke bare viktig hva slags studiefinansiering de har – som er blitt bedre – men også at de har et godt studietilbud.

Det vi har gjort, i motsetning til hva Arbeiderpartiet planla, er å fullfinansiere kvalitetsreformen. Det tallet som skulle til for å fullfinansiere kvalitetsreformen, var

klart før regjeringsskiftet, men i et brev til komiteen den gangen skrev den daværende utdanningsminister Trond Giske at han ikke var innstilt på å fullfinansiere kvalitetsreformen, og at dette var noe man måtte kunne få til innenfor de midler man hadde til rådighet.

Vi har stilt over 1,1 milliarder kr til rådighet bare som følge av kvalitetsreformen. Det har gitt studentene et mye bedre studietilbud. Da kommer de raskere igjen, og da får de også mindre lån å bære med seg senere i livet.

Arne Sortevik (FrP) [19:22:09]: Vi er på samme sporet. Riktignok har Fremskrittspartiet fått en god avtale med regjeringspartiene – vi har fått gode resultater også innenfor skolesektoren – men vi har selvfølgelig ikke fått gjennomslag for alle punktene våre og alle ønskene våre, og i særlig grad gjelder dette sektor høyere utdanning. Derfor en replikk om det.

Vel er det slik, som vi nå har fått belyst, at Regjeringen sier at man har videreført fullfinansiering av kvalitetsreformen innenfor høyere utdanning. Men samtidig har man i år lansert en reduksjon både i basisbevilgningen og faktisk også knyttet til antall studieplasser, slik at konsekvensen av den reduksjonen vi ser i år, og som er tallfestet til 78 mill. kr, i løpet av et par år vil bli betydelig større hvis den blir gjennomført og videreført. Er ikke dette å ta et skritt tilbake, istedenfor å sikre fullfinansiering?

Statsråd Kristin Clemet [19:23:18]: Kvalitetsreformen er fortsatt fullfinansiert med 1 144 mill. kr. I tillegg er UH-sektoren i vår periode tilført nesten 500 mill. kr som en del av finansieringssystemet. Vi har meget god kapasitet ved høyere utdanning. Ca. 50 pst. av kullet kan begynne i høyere utdanning. Vi gjennomfører nå en kvalitetsreform som ser ut til allerede å gi resultater. Det vil si at det blir plass til flere hvis flere studenter kommer igjennom på normert tid. Studentene har fått økt kostnadsnormen med ca. 10 000 kr. Det er ingen egenbetaling i høyere utdanning i Norge. Vi foreslår å lovfeste et gratisprinsipp.

Jeg tror jeg kan forsikre om at dette er i ferd med å bli en ganske sjelden øy i det internasjonale bildet, selv hvis vi sammenlikner med våre nærmeste naboland, så jeg mener at det er godt budsjett for høyere utdanning. Men jeg legger ikke skjul på at det har vært veldig viktig i år også å prioritere den store skolereformen som nå skal gjennomføres. Derfor ligger det et forslag her til et stort kompetanseløft, allerede med 500 mill. kr i 2005. Det er jo midler som også indirekte i stor grad tilføres universitets- og høyskolesektoren.

Rolf Reikvam (SV) [19:24:38]: Det er en ganske drøy påstand å si at vi har justert kostnadsnormen med 10 000 kr. Det gjorde opposisjonen mot Regjeringens ønske, og Regjeringen må være klar på at dette må vi ikke gjøre. Så det var noe som Regjeringen ble dyttet på for tre år siden.

Men det som er mitt spørsmål, går på høyere utdanning, og det går på forslaget til reduksjon i basisbevilgningen som her er lagt inn, med ca. 78 mill. kr til institusjonene. Vi har lagt et nytt finansieringssystem for høyere utdanning. Det består av basisbevilgning og tre variabler. Med dette systemet har vi sagt at vi styrer ikke lenger institusjonene gjennom studentmåltall. Men her prøver Regjeringen å dekke til dette kuttet ved å si at vi skal tilbake til en måltallstyring. Men den muligheten har ikke Regjeringen, i og med at vi har sagt at vi har vedtatt et nytt finansieringssystem. Hvorfor prøver Regjeringen å tildekke dette kuttet ved å si at de samtidig skal kutte i måltallet, når de ikke har muligheten til å gjøre det?

Statsråd Kristin Clemet [19:25:49]: Etter min oppfatning angriper vi ikke finansieringssystemet. Jeg tror, hvis jeg husker riktig, at samtlige institusjoner innenfor universitets- og høyskolesektoren går i pluss i dette budsjettet. Men myndighetene i Norge og Regjeringen har aldri, og jeg tror heller ikke Stortinget har gjort det, fraskrevet seg muligheten til å regulere kapasitet i universitets- og høyskolesektoren. Samlet sett har dette vært nødvendig av budsjettmessige hensyn, men jeg mener ikke heller at de i noen vesentlig grad angriper unge menneskers mulighet til å begynne i høyere utdanning. Ca. 50 pst. begynner der. Hvis man har oppfylt minimumskrav i Norge, kommer man inn i høyere utdanning. Og nå gjennomfører vi kvalitetsreformen, hvor altså flere studenter gjennomfører på normert tid. Det vil også frigjøre kapasitet i universitets- og høyskolesektoren.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet.

Rolf Terje Klungland (A) [19:26:58]: Det er Fremskrittspartiet som sikrer en fortsatt manglende energipolitikk i Norge. Det er Fremskrittspartiet som sikrer en svekket arbeidsmarkedspolitik. Det er Fremskrittspartiet som sikrer en svekket kommuneøkonomi, en mer urettferdig skattepolitikk, en katastrofal sykehuspolitikk, økte kostnader for pendlerne, økt skatt for anleggsarbeidere, økt skatt for offshorearbeidere, økt moms for alle. Ja, et usosialt budsjett er fortsatt usosialt og urettferdig.

Fremskrittspartiet har totalansvaret for Regjeringen og for budsjettet i 2005, og de skryter av det her i dag. Forrige gang Regjeringen inngikk avtale med Fremskrittspartiet, varte enigheten en uke, før de gikk ut og brøt avtalen. Jeg er spent på å se hvor lenge de beholder sitt ansvar denne gangen.

Det er oljerikdommen som redder Norge. Vi har en plikt til å skape en politikk for tiden etterpå. Vi må bruke virkeligheten i dag for å skape en virkelighet for framtiden, ja, for evigheten.

Regjeringen sier nei i sitt budsjett til å gi industrien nye kraftavtaler. Det er ikke noe mål at industrien skal få langsiktige avtaler. Det er for lite fleksibelt, sier Regjeringen. Ja, vi husker godt vinteren 2002/2003 da daværende olje- og energiminister gikk ut og oppfordret industrien til å stoppe for å skaffe norsk strøm i det norske markedet. Er ikke det fleksibilitet?

Regjeringspartienes løfter fra forrige valgkamp faller nå på steingrunn. I Vest-Agder, f.eks., lovte de å sikre en nettolønnsordning for sjøfolk. Flyplass på Lista hadde prioritet nr. 1. De skulle sikre lokalsykehuset i Farsund. Ja, de sa til og med ja til gratis buss i Kristiansand. Bare Arbeiderpartiet har fulgt opp dette i Stortinget.

Alle partier på Stortinget utenom Arbeiderpartiet ønsket en ny kurs i politikken ved forrige stortingsvalg. Samtlige gikk til valg på at de ønsket en ny kurs. De norske velgerne stemte slik at da Kristelig Folkeparti valgte side, ble det et borgerlig flertall på Stortinget. Bondevik dannet med dette som grunnlag – samt en skriftlig avtale med Høyre og Venstre, samt et svar på noen og femti spørsmål fra Fremskrittspartiet, samt et tillitsvotum i Stortinget fra Fremskrittspartiet – Bondevik II-regjeringen.

Vi i Arbeiderpartiet stålsatte oss for hva som ville komme. Vi forventet selvfølgelig en høyredreining av politikken, og det har vi fått.

Kommunene vil i 2005 få en dramatisk nedgang i sine inntekter i forhold til oppgavene som kreves av dem. Regjeringen og Fremskrittspartiet legger opp til en politikk som vil føre til en privatiseringsbølge i Norge som vi aldri har sett maken til. Regjeringen og Fremskrittspartiet har svekket arbeidsmiljølovens stillingsvern. Regjeringen og Fremskrittspartiet har svekket overtidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Småbarnstillegget er fjernet. Støtten til skolefritidsordningen er fjernet. Gravferdsstøtten er fjernet. Egenandelene for eldre og uføre er blitt gjeninnført.

Arbeiderpartiet frykter en utvikling bort fra det FN sier er verdens beste land å bo i. Ingen må tro at det har kommet av seg selv. Kun politisk vilje og mot har brakt Norge på verdenstoppen. Der ønsker Arbeiderpartiet fortsatt å være. Det vil vi be om tillit til neste høst, og vi er overbevist om at vi kommer til å lykkes.

Björg Tørresdal (KrF) [19:32:15]: I høst, før vi startet opp på Stortinget, besøkte jeg mange kommuner i Rogaland. Jeg besøkte barnehager og skoler, aldershjem og dagsenter, gårdsbruk og bedrifter, lokalpolitikere og representanter for kommuneadministrasjonen. Og jeg vil starte mitt innlegg med å fortelle om hovedinntrykket fra disse besøkene. Det var at jeg møtte utrolig mange mennesker som var glad i bygda eller byen sin, positive og kreative barn og unge som trivdes godt i sitt nærmiljø og eldre i omsorgsboliger som var svært godt fornøyd. Jeg møtte entusiastiske lokalpolitikere fra alle partier som gjorde en fantastisk innsats for velferden hver dag. Det må ikke være tvil om at vi har, og fortsatt skal ha, et godt offentlig velferdstilbud. Sammen med frivillig innstats og dugnadsånd i lokalsamfunnet gir dette livskvalitet.

Det er forskjell på høy levestandard og høy livskvalitet. Vi må ta vare på livskvaliteten!

Kristelig Folkeparti er opptatt av lokaldemokratiet. Men for at lokalpolitikere skal ha mulighet til å utføre sine prioriteringer til beste for sine innbyggere, trenger de et økonomisk handlingsrom. Til tross for at innværende års statsbudsjett var den kraftigste styrkingen av

kommunene i landet vårt noensinne, har jeg fått klar melding fra våre lokalpolitikere om at dette ikke er nok. Lav rente og fjerning av en rekke øremerkede tilskudd har økt handlingsrommet for kommunepolitikere og bedret tjenestene for innbyggerne. Men utfordringene i bygd og by er mange. Vi gjennomfører en viktig satsing på eldreomsorg, og vi bygger barnehager, for det er i kommunene velferden skapes. Våre tillitsvalgte i kommunene kom med et entydig og klart budskap til oss i Stortinget. Kommunene har hatt en god realvekst i de frie inntektene de siste årene, men mange kommuner har fortsatt en stram økonomi. Denne situasjonen har utviklet seg over år og har en rekke årsaker. Kristelig Folkeparti er opptatt av å ta denne situasjonen på alvor.

Derfor er det gledelig at Regjeringen la fram et budsjett med forslag om å øke overføringene til kommunene, og at budsjettforliket med Fremskrittspartiet førte til en ytterligere styrking av kommuneøkonomien. Det betyr mer penger til barnehager, skoler, kultur og omsorg.

I statsbudsjettet for inneværende år ble det innført en generell momskompensasjonsordning for kommunene. Formålet med denne ordningen er at momsens ikke skal påvirke kommunenes valg av tjenesteleverandør. Denne ordningen er slik at det foretas trekk i rammeoverføringene til kommunene, og så refunderes kommunenes momsutgifter. Det er viktig at uttrekket skjer på en riktig måte, slik at kommunene ikke taper på ordningen. Derfor må Regjeringen vurdere uttrekket knyttet til momskompensasjonen i to runder, først mellom staten og kommunesektoren etter siste momsregnskap i februar 2005 for å sikre at kommunene samlet sett ikke taper, og så, i annen runde, rette opp i feil i forhold til anslagene for hver enkelt kommune, for ingen må tape på ordningen.

Vi skal nå vedta statsbudsjett for ett år. Men vi må tenke lenger enn ett år om gangen. Kristelig Folkeparti er familiepartiet. Vi må legge til rette for trygge rammer for barns oppvekst. Vi må satse på kvalitet i opplæringen fra barneskole til universitet og forskning. I dette budsjettet er det bevilget 500 mill. kr til kompetanseutvikling for lærere i grunnskolen. Styrking av kvaliteten i høyere utdanning og økte bevilgninger til forskning er framtidsrettet politikk. Vi må tenke på framtidens arbeidsplasser.

Kristelig Folkeparti er opptatt av

- bekjempelse av fattigdom
- god familiepolitikk
- kvalitet i skole og utdanning
- velferdstilbud der folk bor
- frivillig sektor
- gode rammevilkår for næringslivet

Alt dette har denne regjeringen og årets budsjettforlik lagt godt til rette for. Derfor er det grunn til å si at vi er godt fornøyd i Kristelig Folkeparti i dag.

Til slutt: Det har vært mye snakk om frieri fra Fremskrittspartiet til Kristelig Folkeparti, og representanten Carl I. Hagen har i dag åpent sagt at dette har vært en bevisst strategi fra deres side. Hadde det vært en endring i deres politikk når det gjelder alkohol, pornografi, etiske spørsmål som bio- og genteknologi, miljø, bistand til verdens fattige, distriktspolitikk og landbrukspolitikk,

hadde dette vært interessant. Ja, hadde det på disse viktige områdene for Kristelig Folkeparti vært en ny politikk fra Fremskrittspartiets side, ville dette vært gledelig. Men er dette kun strategi, kan frieren bare stå i gården for min og Kristelig Folkepartis del, for da er svaret nei.

Svein Roald Hansen (A) [19:37:44]: Da jeg etter valget i 2001 ble avgiftspolitisk talsmann for Arbeiderpartiet, utløste det noen bestemte forventninger i vennekretsen. Og med en viss tillit til at en finansminister fra Høyre, og med Fremskrittspartiet som Regjeringens basis, ville gjennomføre noe av det som var forespeilet før valget, sa jeg litt kjekt at avgiftene kommer til å være lavere når denne perioden er over, enn de var da den begynte.

Det startet ikke så helt galt i forhold til en slik spådom, selv om finansministeren måtte gå med frakken på helt til 1. april før flyseteavgiften ble fjernet. Så ble alkoholavgiftene redusert noe. Men så ble det jammen introdusert en helt ny særavgift, på HFK-gass. Det fører til at et en del arbeidsplasser i Fredrikstad nå forvinner ut av landet. Så ble tobakksavgiften økt så kraftig at det mer enn spiste opp lettelsene som var gitt på alkohol. Og nå slås det til for alvor med momsøkning. 4 milliarder mer skal «folk flest» betale for varer og tjenester neste år, takket være det partiet som hevder å være for nettopp dem. At Fremskrittspartiet skulle godta økt moms i et budsjettforlik, sier kanskje alt om hvor langt Fremskrittspartiet er villig til å gå for å framstå som den store brobygger på borgerlig side.

I fjorårets finansdebatt fraskrev Carl I. Hagen seg alt ansvar for denne regjeringen. I år har han gjenopptatt fadderrollen, med en særlig omsorg for Kristelig Folkepartis ve og vel. Men hva får så Fremskrittspartiet igjen? Jo, i denne debatten får de ros og takk for smidighet og ansvarlighet i budsjettforhandlingene, og de gleder seg kanskje over den glede Kristelig Folkeparti i år igjen uttrykker fordi stortingsbehandlingen pusset litt på budsjettets usosiale profil. Det er alt Fremskrittspartiet får. Døra inn til regjeringssamarbeidet er fortsatt boltet og låst. Ja, selv utsiktene til et mer forpliktende samarbeid synes helt stengt. Selv ikke en advarsel fra Carl I. Hagen om at Fremskrittspartiet nå har sett seg ut Kristelig Folkepartis velgergrunnlag som viktige beitemarker, synes å få Kristelig Folkeparti – og heller ikke Venstre – til å oppgi det som synes å være deres høyeste politiske dyd, nemlig friheten til å kunne bruke opposisjonen på begge sider til å vinne noen av de politiske dragkampene de taper innad i Regjeringen. Det er jo så en kan lure på om Kristelig Folkeparti og Venstre er ganske tilfreds med at de tre partiene ikke har flertall alene. For hvem skulle da hjulpet dem med sentrumspolitikken?

I dag sa selv Høyres Jan Tore Sanner at vi kan glede oss over at det er gitt rom for mer til kommunene i budsjettforliket med Fremskrittspartiet, både i år og neste år. Ja, det er grunn til å glede seg over det, selv om det er altfor lite i forhold til de store kutt de aller fleste kommuner må foreta neste år – i skolen, i eldreomsorgen og i kulturbevilgningene. Men hvis også Høyre mener det er grunn

til å glede seg over at kommunene får mer enn det Regjeringen foreslo, hvorfor i all verden foreslo ikke Regjeringen det i sitt budsjett? For det er vel ikke slik at Høyre gjerne ville, men ikke fikk Venstre og Kristelig Folkeparti med seg?

May Britt Vihovde sa i replikkordskiftet at Venstre trives med de partnerne de har i Regjeringen. Det er jo bra å trives med dem man har, særlig når andre i stadig mindre grad synes å trives med denne regjeringen.

Regjeringens talsmenn har brukt en del tid også i denne debatten på regjeringsalternativet, eller «sosialistene», som de kaller oss i håp om at det skal virke riktig skremmende på velgerne. Troen på et liv etter valget synes ikke spesielt stor i regjeringspartiene. Jeg tror tiden for den helt spesielle politiske balansekunst denne regjeringen har gjort til en dyd, nemlig ikke å ville ha noe avklart flertallsgrunnlag i Stortinget, ebber ut med denne perioden. Og det er bra, for nå trengs et flertall som setter et sterkere fellesskap som førsteprioritet i politikken.

Det er ikke nye milliarder til skattelettelser som vil trygge velferden og verdiskapingen. Det som har gjort de nordiske landene til det tryggeste og beste samfunn for folk flest, med et konkurransedyktig og innovativt næringsliv, er nettopp at vi har satset på sterke fellesskap, en rettferdig fordeling og en aktiv næringspolitikk. Det er fundamentet for denne samfunnsmodellen, bygd på samarbeid, samspill og samhold, som blir truet hvis vi får mer av den høyrepolitikken vi har hatt i denne perioden – en politikk som skaper konflikter der vi trenger samarbeid, som skaper forskjeller der vi trenger større rettferdighet, og som forsømmer en aktiv næringspolitikk fordi verktøykassa tømmes for redskaper.

Statsråd Lars Sponheim [19:42:57]: Foregående taler, representanten Svein Roald Hansen, hørtes ut som en av sine tidligere partifeller som en gang – under Bondevik I-regjeringen – forskutterte et regjeringsskifte med å si at vi er der allerede. Det er noe som heter at hovmod står for fall. Og jeg tror hr. Hansen gjør opp regning litt for tidlig i denne sammenhengen, fordi Regjeringen er på rett vei. Jeg er overbevist om at mange flere kommer til å se det fram mot valget til neste år.

Regjeringen la i oktober fram et godt budsjettframlegg. Alle hovedlinjer er videreført i forliket med Fremskrittspartiet innenfor ansvarlige økonomiske rammer. En god økonomisk styring, en målrettet skattepolitikk og lav rente som følge av denne politikken gir lønnsomme arbeidsplasser. Og lønnsomme arbeidsplasser gir i sin tur flere arbeidsplasser og økt verdiskaping som sikrer velferden. Faktorenes rekkefølge er ikke tilfeldig, men resultater av en villet og målrettet politikk.

På områder som er viktige for Venstre, vil det budsjettet som i dag får flertall, føre til en bedre og mer moderne miljøpolitikk, bedre rammevilkår for gründere og småbedrifter og en mer målrettet politikk for dem som faller utenfor. Aldri har det vært brukt mer ressurser på den offentlige velferden enn i dag, og aldri har det blitt brukt mer på bistand og hjelp til verdens fattige.

Det må være lov å gi uttrykk for at akkurat denne dagen er også litt spesiell for meg i mitt politiske liv. Da jeg ble valgt til Stortinget for første gang høsten 1993, var kampen mot delingsmodellen hovedsaken min. Jeg husker godt alle de gangene hvor det var ganske ensomt å votere over dette forslaget i stortingsalen. Gjennom Regjeringens budsjettforslag og forliket i Stortinget med Fremskrittspartiet vil Venstres 12 år lange kamp mot delingsmodellen bli kronet med seier – denne usosiale ordningen som etter skattereformen i 1992 rammet småbedrifter med aktive eiere spesielt hardt. En passiv eier ble belønnet av myndighetene med en lavere skatt hvis han ikke gjorde noe annet enn å gå på styremøtene, mens en aktiv eier som stod i hverdagen med sine ansatte, altså ble straffet med en hardere skatt. I et forsøk på å skape millimeterrettferdighet skapte man i stedet kilometervis med urettferdighet. Ja, jeg er nesten fristet til å kalle det dobbelt usosialt!

Gjennom fjerning av delingsmodellen og gjennom fjerning av investeringsavgiften, som Venstre og Regjeringen tidligere i denne stortingsperioden har fått flertall for, viser Venstre at vi ikke bare er et parti som kjemper småbedriftenes sak i festtaler og politisk retorikk, men som faktisk leverer resultater som merkes i hverdagen for den enkelte aktive eier.

Forslaget til statsbudsjett for 2005 viderefører den landbrukspolitikken som er ført de siste årene. Nødvendig harmonisering og modernisering, samtidig med at det er gitt større handlingsrom for de bøndene som vil satse, gjør at norsk landbruk er mer robust og står sterkere rustet til å møte internasjonale utfordringer enn på lenge.

Skal vi lykkes med å ivareta de verdiene som landbruket tilfører det norske samfunnet, må ressursgrunnlaget på bygdene i større grad utnyttes til ulike næringsutvikling og til bosetting for borgere også uten direkte tilknytning til primærnæringene. Det er min ambisjon som landbruksminister fra Venstre både å føre en effektiv strukturtilpasset landbrukspolitikk og samtidig lykkes i modernisering og fornyelse av politikken som føres, med utgangspunkt i det enkelte gårdsbruk. Bare slik lykkes vi i å ha et mangfoldig og bærekraftig landbruk i framtiden. La det imidlertid ikke være tvil om at jeg fortsatt ønsker et desentralisert landbruk med variert bruksstruktur. Det er viktig både av beredskapshensyn og av hensyn til behovet for trygg mat.

Landbruket skal ha en viktig plass også i framtidens Norge. For å lykkes er økt mangfold avgjørende. Hver landsdel har ulike muligheter og ulike problemer. Fylker og kommuner må få større anledning til lokal tilpasning av nasjonale virkemidler. De må få større mulighet til å se landbrukspolitikken i sammenheng med øvrig næringspolitikk og ressursforvaltning, som f.eks. reiseliv. For meg og Venstre og Regjeringen betyr det mindre øremerking, færre nasjonale skjemaer, færre og enklere retningslinjer. Det betyr også at regelverket for landbruket på flere områder må bli mindre sært og tilpasses regelverk som gjelder næringslivet generelt. Det følges opp i dette budsjettet.

Budsjettproposisjonen for 2005 er også et brudd med en over 100 år gammel tradisjon. Dette er den første budsjettproposisjonen for det nye Landbruks- og matdepartementet. Jeg er ikke i tvil om at matpolitikken kommer til å stå helt sentralt i årene som kommer. Navneskiftet, til Landbruks- og matdepartementet, synliggjør at Regjeringen vil se matpolitikken i en større helhet. En økt fokusering på matpolitikk må være med på å bane vei for utvikling av nye, gode produkter som kan bli merkevarer i en nasjonal strategi for næringsutvikling på matområdet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A) [19:48:19]: Jeg må si det var med stor undring jeg hørte på Sponheims innlegg her for kort tid siden. Jeg lurer på hvor statsråden befant seg da forhandlingene med Fremskrittspartiet foregikk. Han kunne i hvert fall ikke ha vært til stede når han står i salen i dag og sier at det er ved hjelp av Fremskrittspartiet, og avtalen med Fremskrittspartiet, at delingsmodellen nå blir fjernet.

I sin iver etter å være konstant og systematisk uenig og imot Arbeiderpartiet må jeg nok forklare statsråd Sponheim at det faktisk er Arbeiderpartiet som støtter modellen for næringsbeskatning. Det er ikke Fremskrittspartiet. Så vidt jeg vet, har de stilt seg utenfor hele den saken. Det er ikke en del av avtalen. Det er altså Arbeiderpartiet som sørger for det flertallet på skattesiden. Så her er det åpenbart at landbruksministeren overhodet ikke er oppdatert på hva som har foregått i Stortinget, og det er da nødvendig å bruke min replikk for å presisere hva som er fakta.

Statsråd Lars Sponheim [19:49:33]: Hele kjernen i spørsmålet om det nå er mulig å fjerne delingsmodellen, er at marginalskattesatsene på arbeid og kapital blir tilnærmet like. Det er det avgjørende. Det er kilometervis med urettferdighet slik skattesystemet har vært. Folk med store kapitalinntekter har av Arbeiderpartiet – og de har administrert dette i mange år – fått lav skatt, 28 pst., mens de som har tjent de samme beløpene eller mindre på arbeidsinnsats, har fått en mye høyere skattesats. Det er grunnlaget, og det er selve basisen for å kunne fjerne delingsmodellen. Det er det som skjer ved at en er enig med Fremskrittspartiet om hvordan skattesatsene fastsettes for neste år, og det er basisen.

Så er jeg også enig i at det – og det forstår jeg skal skje i morgen – gjennom lovvedtak legges en basis for øvrige sider ved skatteopplegget, og det er bra. Summen blir altså at etter Venstres tolvårige kamp for å fjerne delingsmodellen blir den fjernet. Det har i alle år vært imot Arbeiderpartiets vilje, og det er grunnleggende rettferdig.

Øystein Hedstrøm (FrP) [19:50:59]: Forliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet gav en matomsreduksjon på 1 pst. Men i forhold til Regjeringens utgangspunkt, som ville øke den med 1 pst., får dette faktisk et proveny på 1,2 milliarder kr, noe forbrukerne vil

sette pris på. Da er det selvfølgelig at dette skal komme forbrukerne til gode.

Jeg vil minne om at vi 1. juli 2001 fikk en halvering av matmomsen i Norge, og 75 pst. av dette kom forbrukerne til gode. Men prisutviklingen på matvarer siden den gang har vært 50 pst. høyere enn den generelle prisutviklingen. Jeg vil minne statsråden om at han tidligere i år lovt marginundersøkelser og å gå igjennom alle ledd i matvarekjeden for å se hvem som har økt sine marginer mest. Når kommer disse undersøkelsene på bordet, og hvordan vil han sørge for at matmomsreduksjonen kommer forbrukerne til gode?

Statsråd Lars Sponheim [19:52:16]: Det er riktig at da matmomsen ble halvert som et resultat av de såkalte Plaza-forhandlingene mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet noen år tilbake, gav det umiddelbart en effekt på matprisene som tilsvarte den reduksjonen, mellom 9 og 10 pst.

Etter at det har gått en del år og det har vært mange spekulasjoner og meninger osv. om at denne effekten er blitt borte, har vi bestilt og vil få i løpet av få dager en såkalt marginundersøkelse. Jeg regner med å ha den på plass i løpet av desember måned, og den vil på en systematisk måte fortelle oss hvor det er blitt av de marginene.

Så langt vi vet, og vi har allerede et betydelig tallgrunnlag, er 75 pst. av den effekten som matmomsreduksjonen gav for noen år siden, blitt hos forbrukerne. Det er ikke et dårlig resultat, og jeg håper at det vil kunne bekreftes gjennom marginundersøkelsene. Så vil vi da bruke det samme trykket for å sikre at den ytterligere reduksjonen som nå kommer, kommer forbrukerne til gode og ingen andre.

Åsa Elvik (SV) [19:53:40]: Eg har lyst til å ta leiaren for partiet som er limet i Regjeringa, til noko langt meir jordnært enn feiring av at delingsmodellen er oppheva – satsinga på økologisk landbruk.

Landbruksministeren har hatt ambisjonar om langt meir enn å fjerne delingsmodellen. Han har hatt store visjonar på vegner av økologisk landbruk. Eg veit ikkje, i og med at det ikkje blei nemnt, om partileiaren er like fornøgd med at i hans tid som landbruksminister har vi fått opp den økologiske produksjonen i norsk landbruk frå 2,5 pst. til 3,4 pst.

Vi har to utfordringar. Vi har ei utfordring i forhold til produksjon, og vi har ei utfordring i forhold til avsetjing. Dette møter Regjeringa med å setje av 5 mill. kr til økologisk mat i skolar og barnehagar, som er eit godt tiltak, men når det står aleine, ser det litt smått ut. Kva er strategien til Venstres leiar, landbruksministeren, for å få opp norsk økologisk produksjon til 10 pst.?

Statsråd Lars Sponheim [19:55:01]: La meg først få gi uttrykk for at jeg er raus nok til å invitere også SVs representant med på å feire at vi er blitt kvitt delingsmodellen. Dermed kan også SV få være med på å feire at vi fjerner den største ulikheten som har vært i det norske

skattesystemet, nemlig den mellom dem som lever av kapitalinntekter, og dem som lever av arbeidsinntektene sine. Det burde også SV kunne være med og feire.

Så til det økologiske landbruket. Det er slik at Stortinget har fastsatt et mål om at 10 pst. av arealene våre skal legges om til økologisk drift. Vi var ved årsskiftet oppe i knapt 4 pst. Det går godt i rett retning. I noen fylker, i noen deler av landet, går det veldig bra. Sør-Trøndelag er i så måte det eksemplariske fylket vårt. Det dårligste fylket er Rogaland, som på mange vis er det beste jordbruksfylket vårt. Det er kanskje en sammenheng. Vi arbeider alle steder for å komme raskere i en slik retning.

Men det viktige er å få dette drevet fram av markedet. Det er det som er vår største utfordring, ikke å øke arealet for produksjon, men at forbrukerne faktisk etterspør økologisk produserte produkter. Det er der vi nå setter inn strategien, og det er der vi setter inn de økte ressursene.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Berit Brørby (A) [19:56:40]: Først har jeg lyst til å vise til forslaget på side 209 i Budsjett-innst. S. I, som er et forslag om utsettelse av momsinnføring for Voksenåsen og Lysebu, og så sitere fra noe som ble omtalt i lederen i Aftenposten nylig:

«Det er når byråkrater er morsomme uten at de i utgangspunktet ønsker det, at de virkelig tar skrittet over i underholdningsbransjen.»

«Fra første dag i det år hvor særlig det svenske folk skal opplyses om hvordan og hvorfor Norge brøt ut av unionen i 1905, skal Voksenåsen, Norges nasjonalgave til Sverige, betale moms for driften. Det samme skal Lysebu, den danske parallellen.»

«Danmark fikk Lysebu som anerkjennelse for hva danskene gjorde for oss under okkupasjonen, og svenskene fikk Voksenåsen av samme grunn.»

I den samme lederen står det:

«Det er både smålig, tåpelig og latterlig å begynne å kreve fliker av disse gavene tilbake.»

Uansett er det veldig skuffende at Nordisk Råds medlemmer, Inge Lønning og Arne Lyngstad, ikke har fulgt opp sin egen henvendelse om momsutsettelse for Lysebu og Voksenåsen. Men forslaget ligger der, og det skal vi stemme over senere i dag.

Statsbudsjettet for 2005 har en retning som tydeliggjør ulike veivalg vi står overfor de neste årene. Et effektivt statlig eierskap er et viktig virkemiddel for å sikre fellesskapets interesser. Det bidrar bl.a. til å fremme politiske mål i distriktspolitikken, innen kultur eller på helseområdet. I tillegg sikrer statlig eierskap at fellesskapet har råderetten over naturressurser, slik at de kan utnyttes til folkets beste, og at vi får inntekter til utbygging av velferdsordninger som vi alle nyter godt av.

Utviklingen de seneste årene har imidlertid gått i gal retning. En rekke statlige virksomheter er skilt ut i egne selskaper, konkurranseutsatt eller helt eller delvis privatisert. Det siste er at staten nå skal selge sine egne bygninger for å leie dem tilbake av private, alene i den hensikt å overføre fellesskapets eiendeler til private interessenter.

Dette har skjedd uten at vi har hatt en grunnleggende diskusjon om hvilke oppgaver staten skal ivareta, og hvorledes disse skal utføres. Det er av avgjørende betydning at vi som er her, beholder den overordnede styring over utviklingen. Det betyr ikke at alle tjenester skal skje i offentlig regi, men at vi har klare ansvarsforhold. Vi må ha en mening om hvordan vi vil organisere morgendagens Norge, og ikke som høyresiden støtte tilfeldige enkelttiltak som i realiteten vil føre til et stortilt opphørssalg av fellesskapets verdier og en undergraving av den velferdsstaten vi har bygd opp.

I dagens Norge er konkurranse blitt det nye moteordet, men for oss er det viktig å understreke at konkurranse bare er ett av flere mulige virkemidler for å oppnå best mulig bruk av samfunnets ressurser. Langsiktig offentlig eierskap, satsing på forskning og utvikling, innovasjon, læring, kompetanseutvikling og stordriftsfordeler er i mange tilfeller langt viktigere alternativer enn konkurranse. Likevel mener vi at konkurranse som virkemiddel ikke er egnet på områder som helse, omsorg og utdanning. På disse områdene må en samfunnsmessig vurdering være overordnet, og valgene må skje på et grunnlag av politiske prioriteringer.

Som en følge av utskillinger av virksomheter i offentlig sektor er styreverv blitt en ny vekstnæring. Det er viktig å tenke seg godt om når styremedlemmer til offentlige virksomheter skal utpekes. Bransjekunnskap er viktig, men minst like viktig er det at styremedlemmene har kunnskap om samfunnet og fellesskapets interesser. Offentlig oppnevnte styremedlemmer skal ivareta våre alles interesser og ikke bare skjele til virksomhetenes økonomiske resultater i snever forstand.

Arbeiderpartiet mener det er helt nødvendig for å opprettholde folkestyret at de folkevalgte sikres reell innflytelse på samfunnsutviklingen og gis mulighet for helhetlige vurderinger ut fra samfunnsmessige behov. Når privatisering og konkurranseutsetting blir viktigst, kastes hensynet til fellesskapet på båten. Dessverre ser vi retningen på akkurat dette i budsjettet for neste år.

Ø y v i n d H a l l e r a k e r hadde her overtatt presidentplassen.

Torbjørn Hansen (H) [20:01:45]: Når vi ser utviklingen i norsk økonomi, i norsk næringsliv og hos nordmenn flest gjennom 2004 og utsiktene for 2005, er det bare å konstatere at den økonomiske politikken til Regjeringen har vært meget vellykket. Flere kommer nå i arbeid, og flere får trygget sine arbeidsplasser. Næringslivet preges av optimisme, økt lønnsomhet og positive framtidsutsikter, og vanlige folk nyter godt av lavt rentenivå, reallønnsvekst og lav inflasjon og har fått en vesentlig forbedring av kjøpekraften og muligheten for å skape sin egen velferd.

For opposisjonen har det vært en tendens til at nedgangskonjunkturen i 2002 påstås forårsaket av Samarbeidsregjeringen, mens oppgangskonjunkturen vi opplever i dag, påstås å være et resultat av ytre omstendigheter. Begge deler er galt. Da Samarbeidsregjeringen over-

tok etter Stoltenberg i 2001, var rammevilkårene for næringslivet dramatisk forverret. Lønnsveksten var meget høy. Rentenivået var 5 pst. høyere enn i dag og dobbelt så høyt som i EU, og grunnlaget var lagt for styrking av kronekursen. Stoltenberg presterte på toppen av det hele å gi næringslivet tidenes skatteskjerpelse. Derfor er det liten tvil om at nedturen som kom i 2002, hvor mange bedrifter gikk over ende og 100 000 personer etter hvert ble arbeidsledige, i stor grad ble forårsaket av politiske veivalg gjort før 2002.

Samarbeidsregjeringen har gjort tøffe prioriteringer i budsjettarbeidet og forbedret rammevilkårene for næringslivet gjennom de siste tre årene. Budsjettene har vært ansvarlige og lagt grunnlaget for rentereduksjoner og lavere kronekurs. Det har vært gitt store skattelettelser, særlig rettet mot næringslivet. Det har vært en klar kursendring i forhold til regjeringen Stoltenberg, og det framgår også klart av situasjonen i norsk økonomi i dag.

Jeg er spesielt fornøyd med næringspolitikken i dette budsjettet. Selv om tradisjonell næringspolitikk nok spiller annenfiolin i forhold til de generelle rammevilkår, er det åpenbart at slike tiltak også er viktige for næringslivet.

Regjeringen følger opp skipsfartsmeldingen og harmoniserer skattenivået med EU. Skatten for maritime bedrifter reduseres med 110 mill. kr og gjør Norge til et bedre sted å lokalisere slik virksomhet til. Støttenivået for norske sjøfolk, som nesten er tredoblet siden regjeringen Stoltenberg styrte, er nå oppe i 1 060 mill. kr. Maritimt næringsliv i Norge er verdensledende og en betydelig bidragsyter til verdiskaping i dette landet. Klyngen omfatter nesten 70 000 arbeidsplasser totalt, hvorav 18 000 sjøfolk. Jeg er meget tilfreds med at Samarbeidsregjeringen får til en historisk forbedring av rammevilkårene for denne næringen.

Det etableres fire nasjonale såkornfond lokalisert til Bergen, Stavanger, Trondheim og Oslo i tilknytning til universitets- og forskningsmiljøene. Når det gjelder kapitaltilgangen til næringslivet i Norge, er det i hovedsak kapitalmarkedet som skal fungere. For bedrifter i etableringsfasen, i skjæringspunktet mellom offentlig finansiert forskning og privat forretningsdrift, er det imidlertid behov for såkornordninger og andre virkemidler. Etableringen av disse fire fondene i de største universitetsbyene er slik sett et meget positivt tiltak.

Det gis også byggelånsgarantier for verftsindustrien, med en ramme på 2,5 milliarder kr. Dette vil styrke den internasjonale konkurranseevnen og ha stor betydning for mange mindre hjørnesteinsbedrifter og verft i distriktene.

Petroleumsskattesystemet blir lagt om for å øke konkurransen på norsk sokkel og stimulere til leteboring og halehengsproduksjon. Det er av nasjonal betydning at mulighetene i denne næringen også utnyttes maksimalt.

Selskapsskatten foreslås tilbakeført til kommunene. Man kan si mye positivt om dette, men det viktigste er at omleggingen gir kommunene en klar gevinst av å bidra til verdiskaping.

Bevilgningene til forskning og det tradisjonelle virkemiddelapparatet økes i 2005. Forskningsbevilgningene i

Norge er økt fra 11,7 milliarder kr i 2002 til 14,2 milliarder kr i 2005. Satsingen på forskning i næringslivet videreføres gjennom den meget velfungerende ordningen med SkatteFUNN, som i 2005 forventes å gi skattereduksjoner knyttet til forskning på 1,8 milliarder kr.

Poenget med disse tiltakene, sammen med den økonomiske politikken og skattereduksjonene, er å stimulere til økt verdiskaping. Verdiskaping er grunnlaget for all velferd, enten den skjer i privat regi eller i offentlig regi.

Verdiskapingspolitikken til Regjeringen finansierer fortsatt vekst i offentlige velferdsordninger. Den bidrar til at bedriftene går så det suser. Den får arbeidsledigheten til å gå ned, og den gir familiene lavere rente og større valgfrihet. Resultatet av verdiskapingspolitikken til Regjeringen er at Norge blir et bedre land å leve i.

Signe Øye (A) [20:06:25]: Sykefraværet går ned. Det er et resultat av IA-avtalen og et eksempel på at avtalen som er inngått mellom arbeidstakerne, arbeidsgiverne og Regjeringen for å få sykefraværet ned, virker. Det gav Stortinget en sjekk på ikke mindre 2,5 milliarder kr midt i budsjettforhandlingene og gjorde forliket mye enklere. Likevel bryter forliket avtalen. Det er ganske oppsiktsvekkende.

Etter hvert begynner det å komme mange gode eksempler på at avtalen virker. Ett eksempel er fra Peterson i Moss. Peterson i Moss hadde et sykefravær på over 10 pst. før de inngikk en avtale med sine ansatte. I dag er sykefraværet nede på 5 pst., og de regner med å komme enda lavere i løpet av kort tid. Egenmeldingene er utvidet til 24 dager i året, men korttidsfraværet er faktisk så lavt at det knapt kan måles. Bedriftene og de ansatte er kjempefornøyde. Resultatet er imponerende for alle parter.

I den samme bedriften er logistikk-kostnadene nå høyere enn lønnskostnadene. Derfor blir veier og jernbane så viktig for å beholde arbeidsplassene. Arbeiderpartiet har holdt hva de lovte i Nasjonal transportplan, og bevilger 1 milliard kr mer til samferdsel i budsjettet, slik at vi raskere kan få bedre veier og bedre jernbane. Regjeringen klarer ikke engang å holde sine egne lovnader i forhold til Nasjonal transportplan.

Litt får Fremskrittspartiet pluss på i forliket, men det blir så puslete sammenlignet med alle de veiprosjektene som Fremskrittspartiet har fremmet forslag om her i denne salen, E6 fra nord til sør, ny og bedre E18 fra a til å, osv. Nei, det blir jammen ikke mye å gå ut i valgkampen med for Fremskrittspartiet etter dette.

Menneskene er landets viktigste ressurser. Det er ikke oljen, selv om vi kan få inntrykk av det nå for tiden. For den enkelte er arbeid den viktigste sikring mot utstøting og fattigdom. Arbeid gir mulighet til å bruke evner og ressurser. Arbeid gjør at du føler at du kommer til nytte. Derfor mener Arbeiderpartiet at den høye arbeidsledigheten er en sløsing med ressurser. Vi mener at Regjeringen gjør altfor lite for å få flere i arbeid.

At Fremskrittspartiet ikke er særlig opptatt av de arbeidsledige, er ikke ukjent, for når foreslo faktisk Frem-

skrittspartiet flere tiltaksplasser, hvis de noen gang har gjort det? Når representanten Sandberg mener at folk heller ville hatt fast arbeid, er det riktig. Men for å få den faste arbeidsplassen er det mange som må gjennom tiltak, omskolering eller utdanning.

Arbeidsledigheten er høy. Regjeringens prognoser er at arbeidsledigheten skal forbli høy. Antall yrkeshemmede øker kraftig og er nå på nesten 90 000. Antall undersysselsatte øker. Antall uførepensjonister øker. For den enkelte og for samfunnet finnes det ingen større sløsing enn dette. Regjeringen og Fremskrittspartiet sitter helt passive uten å ta i bruk de virkemidler som finnes. Deres bidrag er å stramme inn ordninger og ytelser til de arbeidsløse. Svir det nok, finner de seg nok en jobb, er resepten.

Arbeiderpartiet har en arbeids- og næringspakke i budsjettet på hele 2,7 milliarder kr. Det ville gitt mange nye arbeidsplasser.

Arbeiderpartiet viser til at det er dokumentert at arbeidsmarkedstiltak og utdanning gir et vesentlig bidrag for å komme i jobb. Derfor vil Arbeiderpartiet innføre en garanti, slik at langtidsledig ungdom i alderen 20–24 år sikres tilbud om jobb, utdanning eller arbeidsmarkedstiltak. Derfor vil vi øke antall tiltaksplasser med 3 000. Vi vil gi 4 milliarder kr mer til kommunene enn Regjeringens forslag. Det ville betydd 7 000 nye arbeidsplasser innen helse, omsorg og skole ute i kommunene, arbeid til de kvinnene som i dag enten er undersysselsatt, har mistet jobben eller står i fare for å gjøre det. Det blir feil som representanten Sandberg påstår, at Arbeiderpartiets ordfører ikke prioriterer omsorg, skole og barnehage. Det er det det blir arbeidsplasser av.

Forliket bevilger 800 mill. kr til kommunene for neste år. Det gir f.eks. min kommune 617 000 kr ekstra, mindre enn det kommunen taper på omleggingen av selskapskatten. 600 000 kr blir ganske ubetydelig når kommunen mangler 15 mill. kr for å komme i balanse.

Vi hadde et valg. Vi kunne ha prioritert arbeid og velferd istedenfor skattelettelser til de rikeste. Men det er ikke det Stortinget kommer til å gjøre i kveld.

Torny Pedersen (A) [20:11:56]: Hvor er distriktsprofilen i dette budsjettet?

Jeg kan ikke se at verken det opprinnelige budsjettet fra Regjeringen eller det budsjettet som nå er velsignet av Fremskrittspartiet, har noen som helst slags distriktspolitikk i seg. Det var vel heller ikke ventet, med en gjennomgående dobbel høyrevridning.

Jeg kan begynne med de minste i landet. Når det gjelder barnehagene, vil jeg si én ting, og det er at Regjeringen trener barnehageutbyggingen.

Det neste jeg vil snakke om, er skolefritidsordningen, og den henger veldig sammen med distriktspolitikken. Mange pendler til arbeid, ja kanskje både en og to timer, og da er det viktig at foreldrene har en trygg plass for ungene etter skoletid. Men dessverre har mange skolefritidsordninger blitt så dyre at foreldrene ikke har råd til å benytte seg av tilbudet. Grunnen er bevisst politikk fra sittende regjering og Fremskrittspartiet, med årlige ned-

skjæringer. Men hvor er de som tror de er familiepartiet? Jeg etterlyser Kristelig Folkeparti.

Når vi da vet at høyrealliansen har strammet inn på skattefradraget og kostpengene for pendlerne, er dette til sammen en stor sak for folk som har valgt å bo i ytterkantene av Norge og arbeide andre plasser. Til opplysning: Bortfall av kostpenger vil utgjøre alt fra 1000 til 13 000 kr for en oljearbeider. Dette forteller oss at folk nærmest tvinges til å flytte til sentra. Arbeiderpartiet vil ikke være med på å avfolke deler av landet. Derfor er vi imot å ta disse fradragene fra pendlerne.

Det kan heller ikke være riktig at studentene skal betale høyresidens skattelette. Regjeringen har ikke prisjustert studielån og stipend fra lånekassen. Det er liten mulighet til flere studentboliger, og nå er reisestipendet kuttet. Reisestipendordningen er noe av det mest distriktsvennlige vi har for ungdom som er langt borte fra familien sin. Arbeiderpartiet er imot disse kuttene.

Vi har flere plasser i landet som har nytt godt av utjevningstøtten til strømkunder med ekstra høy nettleie. Utjevningstøtten på 40 mill. kr har gjort strømreregningen litt billigere for både husstander, kommuner og næringsliv i flere områder i landet. Nå er dette tilskuddet, som Arbeiderpartiet kjempet fram, fjernet. Dette utgjør for noen om lag 4–7 øre mer pr. kWh på strømreregningen.

Dessverre går dette også ut over distriktene. Vannkraften kommer fra distriktene, men det er allikevel distriktene som må betale mest for strømoverføringene.

Jeg kan ikke la være å nevne den holdningen Regjeringen har når det gjelder Rana-samfunnet og kraftkontraktene som løper ut i april 2005. Hva har Regjeringen gjort for å finne løsninger, slik at kraftkrevende industri kan slippe å betale over fire ganger det de betaler i dag i strømavgifter, noe som betyr nedleggelse? Blir det som med den differensierte arbeidsgiveravgiften, at andre partier må finne muligheter og løsninger?

Hvordan blir året 2005 for kommunene? Med 800 mill. kr i økning på budsjettet til frie midler, blir det jammen ikke fett i Kommune-Norge. Vel får kommunene noen penger til å betale ned gjeld for i år, men det hjelper ikke på driften til neste år. Kommunene vil måtte fortsette nedskjæringene, og flere og flere tilbud vet vi vil bli konkurranseutsatt og privatisert gjennom et samarbeid til høyre.

Arbeiderpartiet har på sitt alternative budsjett 3,5 milliarder kr til fordeling av frie midler og 0,6 mill. kr til øremerking. For min kommune, Fauske, ville dette ha gitt om lag 6 mill. kr til neste års drift, mot at de nå får bare 1,3 mill. kr gjennom forliket. Om kommunen hadde valgt å bruke penger til å betale ned gjeld, ville de allikevel hatt mer penger igjen enn det de nå får i 2005. Derfor er dette en heller dårlig julegave fra Regjeringen og Fremskrittspartiet.

Fremdeles er arbeid, utdanning og helse det viktigste for Arbeiderpartiet, og samtidig skal vi sette kultur på kartet, med opptrapping av Kulturløftet fram til 2014.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Arne Sortevik (FrP) [20:17:20]: Innenfor skoleområdet har Fremskrittspartiet oppnådd to viktige ting gjennom budsjettavtalen med regjeringspartiene.

For det første: Programmet for opprusting av skoler videreføres. I stedet for null friske midler til ytterligere innsats for å gi elever i norsk skole bedre arbeidsmiljø har det blitt en milliard til opprusting av skoler. Denne oppgaven har prioritet hos Fremskrittspartiet. I budsjettavtalen med Regjeringen i 2003 ble det også en ekstra milliard. Vi har for øvrig merket oss at det ble en milliard mer i 2004 også, da Regjeringen og Arbeiderpartiet inngikk budsjettavtale. Jeg oppfattet at det forhandlingsresultatet var Arbeiderpartiet fornøyd med, slik Fremskrittspartiet nå er fornøyd med en ekstra milliard til skoleopprusting i 2005 – faktisk en ekstra milliard også til kommunesektoren.

I tillegg til pengene skal vi få en tilbakemelding til Stortinget – denne gang ikke som en uspesifisert bestilling i trontalen, men som en avmelding øremerket kommuneproposisjonen for 2006. Fremskrittspartiet er fornøyd med at denne avmeldingen nå skal knyttes konkret til opplæringslovens bestemmelser om læringsmiljø for elever. Læringsmiljøet omfatter også arbeidsmiljø. Fremskrittspartiet legger til grunn at tilstanden på skolebygg og skoleanlegg må og skal være slik at lovens krav til arbeidsmiljø tilfredsstilles, også for elever.

For det andre: Fremskrittspartiet har forhandlet frem enighet om at frittstående skoler, private skoler, får på plass husleietilskudd. Dette har vært en viktig prinsipp-sak for elever og foreldre som har valgt private skoler, og selvsagt for alle som eier og driver private skoler. Jeg har også oppfattet at det har vært en viktig sak for Regjeringen, en viktig del av Sem-erklæringen, og derfor er det dobbelt gledelig når Fremskrittspartiet nå gjennom budsjettavtalen kan hjelpe regjeringspartiene med å få dette viktige prinsippet på plass fra og med skoleåret 2005/2006.

I budsjettavtalen ligger det også en gledelig nyordning for Den norske kirke. Kirken har lenge pekt på store utfordringer knyttet til vedlikehold av kirkebygg. Kirken opplever det samme som kommunal og statlig sektor – et stort etterslep når det gjelder nødvendig vedlikehold. Drift og vedlikehold er lagt til kommunene. En stram kommuneøkonomi kan derfor på ingen måte make å dekke inn de store vedlikeholdsoppgavene på kirkebygg.

Etter mønster fra ordningen med opprusting av skolebygg har Fremskrittspartiet gjennom budsjettavtalen fått innført en ordning med rentekompensasjon for opprusting av kirkebygg. Det er lagt inn 500 mill. kr. i 2005. Fra Fremskrittspartiets side mener vi dette bør være starten på en ordning som bør videreføres over flere år. Det udekkede vedlikeholdsbehovet for kirkebygg er langt større.

Fremskrittspartiet er glad for at Kristelig Folkeparti har endret syn når det gjelder ordningen. Fra Kristelig Folkeparti ble vi møtt med reaksjoner som at dette er et stunt fra Fremskrittspartiet og ikke godt nok gjennomtenkt. Vi er glade for at Kristelig Folkeparti nå har tenkt

godt igjennom forslaget, og har tatt imot det og inkludert det i avtalen med Fremskrittspartiet.

Lena Jensen (SV) [20:20:36]: Flertallet på Stortinget bevilger 12 mill. kr til «Prosjektet 46664 Tromsø» i dag, et arrangement som setter hiv og aids på dagsordenen. Jeg er glad for at dette blir vedtatt, men det er trist at det ikke er et enstemmig storting som i dag sier ja.

46664 er fangenummeret til Nelson Mandela. Vi kjenner alle til Nelson Mandelas modige kamp for rettferdighet og frihet og mot apartheid. Gjennom aktiv handling ble han et symbol på frihet og på rettferdighet. Nelson Mandela går i front for dette prosjektet og denne konserten. Hvorfor gjør Nelson Mandela dette? Jo, fordi det nytter, fordi den største utfordringen vi har når det gjelder å ta opp kampen mot hiv/aids-epidemien, er informasjon, kompetanse og å sette hiv og aids på dagsordenen. Det gjør vi med dette prosjektet. 42 millioner mennesker er i dag smittet av hiv og aids. Hver dag smittes ytterligere 14 000. Norge har et stort internasjonalt ansvar.

«Prosjektet 46664 Tromsø» er ikke et arrangement, men en hel prosess. Tromsø skal være vertskap på vegne av Norge for et stort internasjonalt arrangement, en konsert som skal overføres til over 50 land, med konferanser, kulturtiltak, seminarer og innsamlingsaksjon til hiv/aidsforebyggende tiltak i Afrika. «Prosjektet 46664 Tromsø» blir i dag vedtatt gjennomført mot regjeringspartienes stemme. Dette er trist, trist fordi Regjeringen ikke greier å løfte blikket.

Nå når dette er vedtatt, må vi gå sammen for å reise dette prosjektet til å bli større enn seg selv. Jobben starter nå. Jeg håper og tror at Regjeringen er med, selv om man ikke kunne finne penger til dette. Jeg håper det, fordi det er viktig – ikke for oss, men for verden.

Morten Lund (Sp) [20:22:48]: Jeg hadde i dag et spørsmål til finansministeren om hvorfor ikke Regjeringen vil høre på næringslivet når de presenterer hvilke krav til bedre rammebetingelser som trengs for å stoppe utflagging. Hans svar var da at de i hvert fall ikke har bedt om Senterpartiets alternative budsjett.

Når statsråden svarer slik, må det enten være fordi han ikke kjenner til hvilke krav næringslivet har stilt til Stortinget i forbindelse med budsjettbehandlingen, eller at han ikke kjenner vårt alternativ. Faktum er at næringslivets krav er oppfylt i vårt alternativ, punkt for punkt. Vi har lyttet til næringslivet hele tiden. Næringslivet har bedt om økt satsing på veger og bredbånd, og det har de fått i vårt alternativ. De har sagt at de vil ha bort formuesskatten på arbeidende kapital, slik de har i Sverige, det har vi fått skriftlig fra samtlige næringsorganisasjoner. Statsråden benekter at de har sagt det, men det er tilfellet. De har sagt at det er negativt for investeringene i næringslivet at boligskatten fjernes. Vi har hørt på næringslivet. De har bedt om at det ikke skal bli vanskeligere og dyrere å permittere arbeidsfolk, og at sykelønnsutgiftene for arbeidsgiverne ikke skal bli høyere. Det har vi oppfylt i vårt budsjett.

Når det gjelder nettolønnsordningen for sjøfolk, har rederiene og sjøfolkene selvfølgelig sagt at den må vi få beholde. Regjeringen går inn for det motsatte. Næringslivet har sagt at Innovasjon Norge er svært viktig, og det er viktig at de får ja når man kommer dit, men da må de få midler nok. Disse midlene har Senterpartiet tilført. Representanter for reiselivsnæringen og fiskerinæringen har fortalt om hvilken situasjon de er i, og hva som kan skje om de ikke får bedre rammevilkår. Det er oppfylt i Senterpartiets budsjett.

Næringslivet frykter naturlig nok for økt kronekurs. De har sett at kronekursen er så ødeleggende. Spesialister og økonomer har sagt at Regjeringen har ansvaret for den høye kronekursen vi hadde i 2002 og i 2003, som tappet næringslivet for egenkapital. Det er bedre nå, men det skulle bare mangle.

Næringslivet ber om forutsigbarhet. Når det gjelder permitteringsloven, er det inngått en avtale med Fremskrittspartiet for et halvt år. Det er dårlig forutsigbarhet. Næringslivet har bedt om den politikken som står i Senterpartiets alternative budsjett.

Så skremmer Regjeringens folk med at det blir økt kronekurs av dette budsjettet, at én krone ekstra bruk av oljepengene skal være farlig, og at det vil gi en ekstra prisstigning og en høyere kronekurs. Vi har fått sjekket dette gjennom SSB, som har beregnet det og sagt at det ikke blir økt kronekurs eller økt rente av dette budsjettet. Disse skremslene kan en da bare glemme. Derimot blir det økt sysselsetting og økt verdiskaping. Det er det Senterpartiet ønsker.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1–4.

(Votering, se nedenfor)

I n g e L ø n n i n g gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da er Stortinget allerede på dette tidspunkt rede til å gå til votering i sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Presidenten foreslår at finansministerens redegjørelse i Stortingets møte 6. oktober 2004 om Regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2005 vedlegges protokollen.

– Det anses vedtatt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Før vi går i gang med voteringene under sak nr. 2 har komiteens leder bedt om ordet for å korrigere en marginal feil i innstillingen.

Siv Jensen (FrP) [20:35:14]: I Budsjett-innst. S. I under komiteens tilråding på side 258, VIII, henvises det

til «opplæringslovens § 9a», men det skal henvises til opplæringslovens kap. 9a.

Presidenten: Det vil bli rettet, og presidenten skal gjenta opplysningen når vi kommer så langt i voteringen, så ingen skal være i tvil.

Da går vi i gang med voteringene under sak nr. 2, som gjelder Budsjett-innst. S. I.

Til denne saken er det satt frem i alt 24 forslag. Forslagene nr. 1–23 er inntatt i innstillingen, mens forslag nr. 24 er omdelt i salen. De fremsatte forslag er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet
- forslag nr. 3, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 4, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 5, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet og Kystpartiet
- forslag nr. 6, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet

- forslag nr. 7, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- forslag nr. 8, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 9–16, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 17 og 18, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 19 og 20, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 21 og 24, fra Morten Lund på vegne av Senterpartiet
- forslagene nr. 22 og 23, fra Steinar Bastesen på vegne av Kystpartiet

I voteringen som nå følger, vil presidenten starte med forslagene fra minste fraksjon og gå videre etter tiltagende størrelse.

Det votes først over forslagene nr. 22 og 23, fra Kystpartiet.

Forslag nr. 22 lyder:

«A

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2005 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2004 og supplert 9. november 2004:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	10 608 304 000
2	Familie og forbruker	42 382 492 000
3	Kultur	4 083 444 000
4	Utenriks	19 577 066 000
5	Justis	11 843 320 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	17 743 420 000
7	Dagpenger mv.	20 720 500 000
8	Forsvar	29 829 430 000
9	Næring	3 537 032 000
10	Fiskeri	585 350 000
11	Landbruk	12 590 261 000
12	Olje og energi	-71 269 900 000
13	Miljø	2 524 175 000
14	Stortinget mv.	1 179 742 000
15	Sosial	186 785 700 000
16	Helse	96 256 549 000
17	Kirke, utdanning og forskning	36 618 519 000
18	Samferdsel	21 147 868 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	53 294 326 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	6 257 064 000
21	Eksportgarantier mv.	-382 500 000
22	Finansadministrasjon mv.	29 154 995 000
23	Skatter og avgifter	-628 036 705 000
24	Utbytte mv.	-13 392 952 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond		-106 362 500 000

B

Stortinget ber Regjeringen midlertidig utvide permitteringsperioden for alle bransjer fra 26 uker til 42 uker ut 2005.

C

Stortinget ber Regjeringen utsette iverksettelsen av sitt vedtak om å oppheve det særskilte avgiftsfritaket for servering ved institusjonene Voksenåsen og Lysebu til 1. januar 2006.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreslå en investeringsavgift på nye kontorbygg i Oslo slik at man får dempet

den sentraliserende overinvesteringen i slike bygg i landets hovedstad.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Kystpartiet ble mot 1 stemme ikke bifalt.

Presidenten: Det votes så over forslagene nr. 21 og 24, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 21 lyder:

«A

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2005 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2004 og supplert 9. november 2004:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	10 923 304 000
2	Familie og forbruker	42 382 492 000
3	Kultur	4 059 594 000
4	Utenriks	19 577 066 000
5	Justis	11 576 320 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	18 525 670 000
7	Dagpenger mv.	21 186 500 000
8	Forsvar	29 329 430 000
9	Næring	3 418 532 000
10	Fiskeri	550 350 000
11	Landbruk	12 573 261 000
12	Olje og energi	-71 279 400 000
13	Miljø	2 513 675 000
14	Stortinget mv.	1 179 742 000
15	Sosial	187 295 700 000
16	Helse	96 112 049 000
17	Kirke, utdanning og forskning	36 487 383 000
18	Samferdsel	21 132 668 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	50 154 326 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	8 115 064 000
21	Eksportgarantier mv.	-382 500 000
22	Finansadministrasjon mv.	29 084 245 000
23	Skatter og avgifter	-646 560 705 000
24	Utbytte mv.	-13 678 952 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond		-125 724 186 000

B

Stortinget ber Regjeringen midlertidig utvide permitteringsperioden for alle bransjer fra 26 uker til 42 uker ut 2005.

C

Stortinget ber Regjeringen redusere arbeidsgivers lønnsplikt ved permittering fra 10 til 3 dager.

D

Stortinget ber Regjeringen utsette iverksettelsen av sitt vedtak om å oppheve det særskilte avgiftsfritaket for servering ved institusjonene Voksenåsen og Lysebu til 1. januar 2006.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber at det som en fast del av Nasjonalbudsjettet gis en samlet oversikt over landets arbeids-

kraftreserver, og av tiltak som kan bidra til at alle kan bli deltakere i arbeidsstyrken ut fra egne forutsetninger og ønsker.»

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 19 og 20, fra Sosialistisk Venstreparti.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

Forslag nr. 19 lyder:

«A

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2005 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2004 og supplert 9. november 2004:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	10 914 304 000
2	Familie og forbruker	41 097 257 000
3	Kultur	4 300 644 000
4	Utenriks	20 126 366 000
5	Justis	11 640 320 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	19 241 670 000
7	Dagpenger mv.	21 675 000 000
8	Forsvar	26 799 430 000
9	Næring	2 313 032 000
10	Fiskeri	476 850 000
11	Landbruk	12 573 261 000
12	Olje og energi	-73 416 900 000
13	Miljø	2 882 175 000
14	Stortinget mv.	1 164 742 000
15	Sosial	186 882 200 000
16	Helse	95 795 549 000
17	Kirke, utdanning og forskning	37 765 519 000
18	Samferdsel	21 162 168 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	51 464 326 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	7 201 064 000
21	Eksportgarantier mv.	-382 500 000
22	Finansadministrasjon mv.	29 032 995 000
23	Skatter og avgifter	-647 330 705 000
24	Utbytte mv.	-13 518 952 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond		-130 140 185 000

B

Stortinget ber Regjeringen midlertidig utvide permitteringsperioden for alle bransjer fra 26 uker til 42 uker ut 2005.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen øremerke 1 mrd. kroner av Petroleumsfondets kapital til investeringer i de 48 fattigste land i verden (de såkalte MUL-land).»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.37.50)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 17 og 18, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 17 lyder:

«A
Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2005 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2004 og supplert 9. november 2004:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	10 783 304 000
2	Familie og forbruker	43 231 633 000
3	Kultur	3 321 790 000
4	Utenriks	12 059 212 000
5	Justis	12 374 579 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	14 557 140 000
7	Dagpenger mv.	20 611 500 000
8	Forsvar	31 177 627 000
9	Næring	2 775 682 000
10	Fiskeri	336 950 000
11	Landbruk	8 024 261 000
12	Olje og energi	-71 790 600 000
13	Miljø	2 022 484 000
14	Stortinget mv.	1 179 742 000
15	Sosial	186 179 700 000
16	Helse	96 631 549 000
17	Kirke, utdanning og forskning	34 566 120 000
18	Samferdsel	23 390 368 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	47 404 326 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	8 731 064 000
21	Eksportgarantier mv.	-382 500 000
22	Finansadministrasjon mv.	28 589 395 000
23	Skatter og avgifter	-620 507 705 000
24	Utbytte mv.	-12 228 952 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond		-116 961 331 000»

Forslag nr. 18 lyder:

«a.

I Bevilgningsreglementet § 5 Utgiftene gjøres følgende endring:

Nytt punkt 5 skal lyde:

Avdelingen for kjøp av varer og tjenester fra utlandet

b.

I Stortingets vedtak av 19. oktober 2004 om statsbudsjettets fordeling til komiteene gjøres følgende endring/tillegg under finanskomiteen: Rammeområde 25 (utenlandsbudsjett).

c.

Under rammeområde 25 Utenlandsbudsjett bevilges for 2005 i henhold til oppstillingen nedenfor.

*Fremskrittspartiets utenlandsbudsjett
for budsjetterminen 2004*

<i>Inntekter</i>	
(overført fra Petroleumsfondet)	8 653 000 000
<i>Utgifter</i>	
Tilskudd til studier i utlandet	100 000 000
Kjøp av IKT-utstyr til universitet og høyskoler	280 000 000
Kjøp av forskningsutstyr til universitet og høyskoler	160 000 000
Tilskudd til internasjonale utdanningsprogrammer	100 000 000

Riksveiinvesteringer – utenlandske entreprenører	2 900 000 000
Innkjøp av transportfly A400M	0
Bekjempelse av AIDS og Malaria	2 000 000 000
Internasjonalisering – eksportbedrifter	100 000 000
Profilering – reiseliv – Norge som turistland	300 000 000
Kampanje – forståelse for sel- og hvalfangst	50 000 000
Sykehusutstyr	500 000 000
Bygging og kjøp av sykehjem	1 500 000 000
EUs rammeprogram for forskning	663 000 000
Sum utenlandsbudsjett	8 653 000 000»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 86 mot 16 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.38.09)

Presidenten: Det votere så over forslagene nr. 9–16, fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Rauma Sol blir godkjent som opptreningsinstitusjon.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en sak for Stortinget om endringer i kraftskattereglene som muliggjør en økning av grensen for småkraftverk tilsvarende 10 MW uten at det samtidig innebærer en vridning av skatteinntektene fra kommune til stat.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen, i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005, legge frem forslag til et helhetlig avgiftssystem på bilbruk hvor målsettingen er mer miljøriktig bilvalg og bilbruk.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at reformer og større systemendringer fremmes for Stortinget om våren, slik at de behandles uavhengig av statsbudsjettet.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen evaluere konsekvensene og effektene av HFK-avgiften.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å etablere et fond til materiellinvesteringer i Forsvaret på 3 mrd. kroner.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen igangsette et arbeid for utvikling av nye makroøkonometriske modeller til å analysere norsk økonomi.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet ble med 85 mot 17 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.38.31)

Presidenten: Det voteres så over Forslag nr. 8, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å sette ned et utvalg som skal foreta en gjennomgang av nivået på trygde- og sosialytelser med utgangspunkt i SIFOs levekostnadsberegninger.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 81 mot 21 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.38.50)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 7, fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å frita førstegangsetablerere fra dokumentavgift og legge dette frem i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 79 mot 23 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.39.08)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 6, fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at helseforetakene har sine regnskap i balanse innen utgangen av 2006.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 80 mot 22 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.39.26)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:
«Stortinget ber Regjeringen sikre at helseforetakenes laboratorie- og røntgenvirksomhet fører regnskap og budsjett for virksomheten på en slik måte at sam-

menligning av kostnader kan bli reell mellom privat og offentlig virksomhet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet ble med 84 mot 18 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.39.42)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«A

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2005 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2004 og supplert 9. november 2004:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	10 636 304 000
2	Familie og forbruker	41 843 192 000
3	Kultur	4 069 044 000
4	Utenriks	20 008 666 000
5	Justis	11 556 320 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	18 016 820 000
7	Dagpenger mv.	22 243 500 000
8	Forsvar	29 529 430 000
9	Næring	2 816 332 000
10	Fiskeri	420 350 000
11	Landbruk	12 438 261 000
12	Olje og energi	-71 409 900 000
13	Miljø	2 523 175 000
14	Stortinget mv.	1 179 742 000
15	Sosial	187 218 700 000
16	Helse	95 557 549 000
17	Kirke, utdanning og forskning	35 643 019 000
18	Samferdsel	20 775 218 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	42 633 169 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	6 257 064 000
21	Eksportgarantier mv.	-382 500 000
22	Finansadministrasjon mv.	29 158 995 000
23	Skatter og avgifter	-639 314 498 000
24	Utbytte mv.	-13 552 952 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond		-130 135 000 000

B

Stortinget ber Regjeringen midlertidig utvide permitteringsperioden for alle bransjer fra 26 uker til 42 uker ut 2005.

C

Stortinget ber Regjeringen utsette iverksettelsen av sitt vedtak om å oppheve det særskilte avgiftsfritaket for servering ved institusjonene Voksenåsen og Lysebu til 1. januar 2006.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 77 mot 25 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.39.58)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen la være å innlemme vertskommunetilskuddet i rammetilskuddet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 56 mot 46 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 20.40.18)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 1 og 2, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet. Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innføre en ungdomsgaranti, slik at alle ungdommer under 25 år sikres rett til arbeid, utdanning eller tiltaksplass.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innføre en garanti for langtidsledige slik at alle som har vært ledige i to år,

skal garanteres et tilbud om enten arbeid, utdanning eller tiltaksplass.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 55 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.40.41)

Presidenten: Det skal så voteres over innstillingens forslag til vedtak.

Komiteen hadde innstillet:

I**A***Rammevedtak*

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2005 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2004 og supplert 9. november 2004:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	10 608 304 000
2	Familie og forbruker	43 219 892 000
3	Kultur	3 869 444 000
4	Utenriks	19 931 066 000
5	Justis	11 576 320 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	17 551 220 000
7	Dagpenger mv.	21 928 500 000
8	Forsvar	29 819 430 000
9	Næring	2 510 532 000
10	Fiskeri	380 350 000
11	Landbruk	12 438 261 000
12	Olje og energi	-71 459 900 000
13	Miljø	2 427 175 000
14	Stortinget mv.	1 179 742 000
15	Sosial	186 415 700 000
16	Helse	94 462 549 000
17	Kirke, utdanning og forskning	35 723 019 000
18	Samferdsel	20 077 368 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	48 058 326 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	7 488 264 000
21	Eksportgarantier mv.	-382 500 000
22	Finansadministrasjon mv.	29 052 995 000
23	Skatter og avgifter	-643 319 705 000
24	Utbytte mv.	-13 691 352 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond		-130 135 000 000

B

Stortinget ber Regjeringen forlenge midlertidig utvidelse av permitteringsordningen (fra 26 uker til 42 uker) for alle bransjer frem til 1. juli 2005, og foreta en ny vurdering av permitteringsperioden i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005.

Presidenten: Det forventes her ut fra voteringsgang og innstillingen at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet stemmer imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 56 mot 46 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 20.41.45)

Presidenten: Vi skal så votere over de øvrige romertallene i innstillingens forslag til vedtak.

Når alle mindretallsforslag nå er forkastet og innstillingens forslag til rammer under romertall I er vedtatt, regner presidenten med at de øvrige romertall kan voteres over samlet og at ingen partier føler behov for å stemme imot – dette selvfølgelig under den klare forutsetning at en slik stemmegivning ikke brukes mot noe parti i ettertid, og at partienes standpunkt til de enkelte romertall går frem av merknadene i innstillingen.

Komiteen hadde innstillet:

II

Rammemessig endring av enkelte kapitler og romertall

I Stortingets vedtak av 19. oktober 2004 vedrørende Innst. S. nr. 4 (2004-2005), arbeidsordningskomiteens innstilling, gjøres følgende endringer:

- Kap. 3571 Tilbakeføring av forskudd flyttes fra rammeområde 19 ut av rammesystemet.
- Kommunal- og regionaldepartementets forslag til vedtak V Forskudd på rammetilskudd flyttes fra rammeområde 19 ut av rammesystemet.
- Kommunal- og regionaldepartementets forslag til vedtak III Omdisponeringsfullmakter pkt. 2 og 3 flyttes fra rammeområde 6 til rammeområde 19.
- Nærings- og handelsdepartementets vedtak XIV Kompensasjon for dokumentavgift flyttes fra rammeområde 23 til rammeområde 24.

III

Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner og komme tilbake til Stortinget i Revidert nasjonalbudsjett 2005 med eventuelle forslag som sikrer at intensjonene med ordningen blir ivaretatt.

IV

Stortinget ber Regjeringen presentere et opplegg for evaluering av endringene i regelverket for rehabiliteringspenger i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005.

V

Stortinget er kjent med at Finansdepartementet arbeider med en sak om behandlingen av merverdiavgift på interne transaksjoner i frivillige organisasjoner. Stortinget er enig om at det bør finnes en løsning på saken slik at transaksjoner av denne typen i stor grad faller utenfor merverdiavgiftspliktig omsetning. Stortinget ber Regjeringen gi en orientering om dette i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005.

VI

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2005 gjennomgå sjokolade- og sukkervareindustriens rammebetingelser, og eventuelt fremme forslag til endringer i rammebetingelsene for å motvirke eventuell konkurransevridning mellom norske og utenlandske produsenter.

VII

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005 legge frem en gjennomgang av særavgiftene i Norge, både i lys av avgiftsstrukturen i EU og i forhold til hvorvidt avgiftene oppfyller sine opprinnelige hensikter om proveny, helse, miljø osv.

VIII

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2006 orientere om status og videre planer for byggvedlikehold for å sikre læringsmiljø for elevene i tråd med opplæringslovens § 9a.

IX

Stortinget ber Regjeringen om å etablere gode rutiner slik at kommunene får mulighet til å diskutere etablering av asylmottak i kommunen med berørte statlige myndigheter, og for at kommunen skal få mulighet til å komme med uttalelse i forbindelse med en etablering av mottak.

X

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til Nasjonal plan for forebygging, forskning og behandling av diabetes for Stortinget i løpet av 2005.

XI

Stortinget ber Regjeringen arbeide videre med å utvikle en koordinert og helhetlig pårørende- og offeromsorg i Norge.

XII

Stortinget ber Regjeringen foreta nødvendige tiltak for bedre å utnytte kompetansen og arbeidskraften til de politimestrene som ble overflødige i forbindelse med politireformen, og som fortsatt er ansatt i politiet, slik at de kan gjøre tjeneste for påtaleseksjonen hos stats- og riksadvokaten.

XIII

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005 med en vurdering og forslag som sikrer kostnadskontroll, jf. Hagen-utvalgets innstilling, og som sikrer at psykiatrisatsingen kan opprettholdes. I den forbindelse orienteres Stortinget om utviklingen i sykehusøkonomien.

XIV

Stortinget er kjent med at Regjeringen våren 2005 vil legge fram en stortingsmelding om erfaringene med makspris trinn 1 og innfasing av likeverdig behandling av kommunale og private barnehager i forhold til offentlige tilskudd. Barne- og familiedepartementet har satt i gang en større undersøkelse av erfaringene fra innføringen av makspris trinn 1 og status for innfasing av likeverdig behandling. Stortinget ber Regjeringen redegjøre for evalueringen i meldingen, og bruke erfaringene som grunnlag for å vurdere eventuelle andre modeller for innfasing av likeverdig behandling, herunder enhetskost-

nadsprinsippet, samt utarbeiding av nye forskrifter både om foreldrebetaling og likeverdig behandling.

XV

St.meld. nr. 1 (2004-2005) – Nasjonalbudsjettet 2005 – vedlegges protokollen.

Presidenten: Her gjør presidenten oppmerksom på den korrigering som ble foretatt av komiteens leder før vi startet voteringen under sak nr. 2. Under romertall VIII skal henvisningen være til opplæringsloven kap. 9a, og ikke § 9a som det står i teksten.

Morten Lund, vær så god.

Morten Lund (Sp) (fra salen): Jeg ønsker en separat avstemning over romertall VI. Senterpartiet ønsker å stemme imot.

Presidenten: Da må vi kunne gjøre det slik at vi først voterer over II til og med V og VII til og med XV, og så over VI.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til II til og med V og VII til og med XV – med den foretatte rettelse – bifaltes enstemmig.
2. Komiteens innstilling til VI bifaltes mot 8 stemmer.

Votering i sak nr. 3

- Presidenten:** Sak nr. 3 gjelder Budsjett-innst. S. nr. 1. Til denne saken er det satt frem i alt 22 forslag. Det er
- forslagene nr. 1, 6, 11 og 16, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet
 - forslagene nr. 2, 7, 12 og 17, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslagene nr. 3, 8, 13 og 18, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti
 - forslagene nr. 4, 9, 14 og 19, fra Morten Lund på vegne av Senterpartiet
 - forslagene nr. 5, 10, 15 og 20, fra Steinar Bastesen på vegne av Kystpartiet
 - forslag nr. 21, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kystpartiet
 - forslag nr. 22, fra Morten Lund på vegne av Senterpartiet og Kystpartiet

Når det gjelder den videre votering, vil presidenten henvise til § 19 i Stortingets forretningsorden. Der går

det frem at når det er gjort vedtak om beløpsrammer for de 24 rammeområdene som budsjettet er delt inn i, kan ikke de vedtatte beløp fravikes ved den videre behandling av rammeområdene. Slikt vedtak ble gjort under foregående sak, og av dette følger at en del av de fremsette mindretallsforslag som nå foreligger, ikke vil komme til votering og følgelig vil bortfalle fordi de bygger på andre rammebeløp enn de som nå er vedtatt. Det gjelder forslagene nr. 1–20 i den innstillingen som det nå skal voteres over, og angår rammeområdene 19, 20, 23 og 24. Forslagene nr. 21 og 22 er rammeuavhengige, så disse vil det bli votert over.

Presidenten tar da først opp til votering de rammeuavhengige mindretallsforslagene.

Det voteres over forslag nr. 22, fra Senterpartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utrede og fremme forslag om fritak for formuesskatt og arveavgift på arbeidende kapital etter den svenske modellen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet og Kystpartiet ble mot 8 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 21, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utforme regler for skjerming innenfor aksjonærmodellen slik at grunnfondsbevis får en skjermingsrente som er 2 prosentpoeng over skjermingsrenten til aksjer.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 68 mot 33 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 20.46.16)

Presidenten: Vi skal så votere over innstillingens forslag til vedtak, og vi starter med rammeområde 19.

Til dette rammeområdet foreligger det mindretallsforslag fra Arbeiderpartiet, fra Fremskrittspartiet, fra Sosialistisk Venstreparti, fra Senterpartiet og fra Kystpartiet – det er forslagene nr. 1, 2, 3, 4 og 5. Som presidenten har redegjort for, bortfaller disse forslagene i tråd med bestemmelsen i § 19 i Stortingets forretningsorden.

Komiteen hadde innstillet:

A. Rammeområde 19
Rammetilskudd mv. til kommunesektoren

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)		
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet	6 894 000	
	60	Innbyggertilskudd	26 137 892 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	1 147 015 000	
	63	Regionaltilskudd	561 526 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	2 772 285 000	
	69	Kommunal selskapsskatt, <i>kan nyttes under post 60</i>	5 486 357 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)		
	60	Innbyggertilskudd	9 826 112 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	433 117 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	1 246 198 000	
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	440 930 000	
		Totale utgifter		48 058 326 000

II

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2005 i samråd med Arbeids- og sosialdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i kommunene Bergen, Båtsfjord, Kristiansand, Stavanger og Oslo får adgang til å omdisponere mellom bevilgningen under kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 60 Innbyggertilskudd og bevilgningen under:

1. kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd.
2. kap. 630 Aetat, post 1 Driftsutgifter.
3. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 54 mot 47 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.47.07)

Presidenten: Til rammeområde 20 foreligger det forslag fra Arbeiderpartiet, fra Fremskrittspartiet, fra Sosialistisk Venstreparti, fra Senterpartiet og fra Kystpartiet – det er forslagene nr. 6, 7, 8, 9 og 10, som nå bortfaller.

Komiteen hadde innstillet:

B. Rammeområde 20
Tilfeldige utgifter og inntekter

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	8 338 391 000	
		Totale utgifter		8 338 391 000
I n n t e k t e r				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	850 127 000	
		Totale inntekter		850 127 000

II

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309)

§ 1

For 2005 kan departementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for frekvenser.

§ 2

Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om innbetaling og oppkreving av beløpet.

III

Stortinget ber Regjeringen utrede og legge frem forslag i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005 om en rammestyrte støtteordning for ulønnet forskningsinnsats i næringsforetak, enten som en utvidelse av fradraggrunnlaget i SkatteFUNN-ordningen, eller som en særskilt tilskuddsordning som kompensasjon for at slik forskningsinnsats faller utenfor SkatteFUNN-ordningen. En eventuell særskilt tilskuddsordning forutsettes i tilfelle samordnet med foretakets rett til SkatteFUNN-fradrag.

Det settes av 70 mill. kroner til dette formålet på kap. 2309 Tilfeldige utgifter post 1 Driftsutgifter.

IV

Innsparingsfullmakt

Stortinget samtykker i at det spares inn 112,8 mill. kroner på departementenes drifts- og investeringsutgifter (postene 1-49, unntatt post 24), samt på nettobudsjetterte virksomheter. Regjeringen gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen av beløpet. Innsparinger spesifiseres på kapitler og poster, og Stortinget orienteres om fordelingen i samleproposisjonen som legges fram i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005. Innsparingen tas foreløpig ved å redusere kap. 2309 Tilfeldige utgifter post 1 Driftsutgifter med 112,8 mill. kroner. Når beløpet er fordelt på kapitler og poster, tilbakeføres 112,8 mill. kroner til kap. 2309.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 55 mot 47 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 20.47.47)

Presidenten: Vi har nå kommet til rammeområde 23, og det er under dette området Stortinget skal vedta skatte- og avgiftsreglene og inntektene av disse for neste år.

Til rammeområde 23 foreligger det forslag fra Arbeiderpartiet, fra Fremskrittspartiet, fra Sosialistisk Venstreparti, fra Senterpartiet og fra Kystpartiet – det er forslagene nr. 11, 12, 13, 14 og 15. Også disse forslag bortfaller.

Komiteen hadde innstillet:

C. Rammeområde 23 Skatter og avgifter

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	20 044 000 000	
	72	Fellesskatt	106 860 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 876 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	46 400 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	76 300 000 000	
	73	Produksjonsavgift	200 000 000	
	74	Arealavgift mv.	500 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	3 600 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	1 298 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	40 000 000	
5521		Merverdiavgift mv.		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Avgift	149 450 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	9 653 000 000	
5527		Vinmonopolavgiften m.m.		
	72	Gebyr på statlige skjenkebevillinger	300 000	
	73	Vinmonopolavgiften	18 400 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	7 509 000 000	
5536		Avgift på motorvogner m.m.		
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m.	15 610 000 000	
	72	Årsavgift	7 201 000 000	
	73	Vektårsavgift	367 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 943 000 000	
	76	Avgift på bensin	9 341 000 000	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	4 990 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	226 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	6 550 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Avgift på mineralolje	682 000 000	
	71	Avgift på smøreolje	86 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	4 047 000 000	
	71	Svovelavgift	91 000 000	
5545		Miljøavgifter i landbruket		
	71	Miljøavgift, plantevernmidler	75 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	720 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretten (TRI)	9 000 000	
	71	Tetrakloretten (PER)	2 000 000	
5548		Miljøavgift på klimagasser		
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	141 000 000	
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift		
	70	Avgift	945 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.		
	70	Avgift	1 028 000 000	
5557		Avgift på sukker		
	70	Avgift	212 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	474 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	20 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	53 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	59 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	43 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Avgift	5 720 000 000	
5571		Totalisatoravgift		
	70	Avgift	89 000 000	
5577		Avgift til staten av apotekenes omsetning (jf. kap. 751)		
	70	Avgift	145 652 000	
5578		Avgift på farmasøytiske spesialpreparater (jf. kap. 750)		
	70	Registreringsavgift	67 620 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	71	Kontrollavgift	49 665 000	
	72	Refusjonsavgift	2 068 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	122 000 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	65 700 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	92 760 000 000	
		Totale inntekter		643 319 705 000

II

Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2005**Kapittel 1 – Generelt***§ 1-1. Vedtakets anvendelsesområde*

Dette vedtaket gjelder forskuddsutskriving og endelig utskriving av skatt på inntekt og formue.

Utskriving av statsskatt og skatt til kommunene og fylkeskommunene skjer for skattyterne etter de satser som følger av dette vedtak.

§ 1-2. Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

§ 1-3. Klasseansettelse

Reglene om klasseansettelse i skatteloven § 15-4 gjelder tilsvarende for skatt etter dette vedtaket.

Personer og boer som ikke har krav på personfradrag, skal settes i skatteklasse 0. Personer som må bo i utlandet på grunn av tjeneste i den norske stat, følger samme regler om klasseansettelse som personer bosatt i Norge.

§ 1-4. Forskuddsutskriving

Skattyter som nevnt i skattebetalingsloven § 1, jf. § 2, skal betale forskudd på formues- og inntektsskatt til staten for inntektsåret 2005. Ved beregningen og innbetalingen gjelder reglene i dette vedtaket og i skattebetalingsloven.

Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforkomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

Plikten til å betale forskudd på inntektsskatt omfatter også person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene*§ 2-1. Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo*

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 151 000 kroner i klasse 0 og 1 og 181 000 kroner i klasse 2. Skattyter i klasse 1 som får særfradrag i

alminnelig inntekt etter skatteloven § 6-81 til § 6-83, henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som lignes særskilt etter skatteloven § 2-11.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene:

	Klasse 0 og 1	Klasse 2
0,2 pst. av de første	389 000	399 000
0,4 pst. av det overskytende beløp		

§ 2-2. Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kap. 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3. Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kap. 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4 skal ha et fradrag i formuen på 151 000 kroner. Når skattyter er skattepliktig til flere kommuner, gjelder reglene i skatteloven § 6-90 første og tredje ledd tilsvarende for formuen. Satsen for formuesskatten til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt i kommunen.

Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten og kommunene, det felleskommunale skattefondet og fylkeskommunene*§ 3-1. Toppskatt*

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 381 000 kroner i klasse 0 og 1 og 393 700 kroner i klasse 2, og med 15,5 pst. for den delen av inntekten som overstiger 800 000 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark eller i kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 9,5 pst. av hele den delen av inntekten som overstiger 381 000 kroner i klasse 0 og 1 og 393 700 kroner i klasse 2, og med 15,5 pst. for den delen

av inntekten som overstiger 800 000 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyteren er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2. Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 8,3 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 11,8 pst.

§ 3-3. Skatt til staten og det felleskommunale skattefondet for selskaper og innretninger

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 23,75 pst. og til det felleskommunale skattefondet med 4,25 pst. av inntekten, fastsatt etter reglene i skatteloven.

§ 3-4. Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 27 pst.

§ 3-5. Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 28 pst. av inntekten. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen gis tilsvarende anvendelse.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-28 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Person som ikke har bopel i riket og som er aksjonær i aksjeselskap eller allmennaksjeselskap skattepliktig etter skatteloven § 2-2 første ledd eller § 2-3 første ledd, og som innen riket eller på områder nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 1, deltar aktivt i driften av selskapet, skal svare toppskatt som nevnt i dette vedtaket § 3-1 første ledd av personinn-

tekt fastsatt av selskapets inntekt etter skatteloven kap. 12.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

§ 3-6. Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7. Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 sjette ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8. Skattefri inntekt

Inntekt under 1 000 kroner er skattefri ved beregning av skatt til staten. I utlandet bosatt aksjonær (parthaver) i aksjeselskap, allmennaksjeselskap og dermed likestilt selskap ilignes skatt når inntekten – fastsatt under ett for samtlige aksjonærer – utgjør minst 100 kroner.

§ 3-9. Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 3 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 13,2 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-1. Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst. De regler som ellers gjelder for beregning av formuesskatt til kommunen, gis tilsvarende anvendelse.

Av inntekt svares skatt med 28 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. De regler som ellers gjelder ved beregning av inntektsskatt til kommunen av alminnelig inntekt gis tilsvarende anvendelse.

§ 4-2. Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 50 pst.

§ 4-3. Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2005 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4. Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt til staten av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Der som det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjeskatt

§ 5-1. Tonnasjeskatt

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

- 0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner pr. dag pr. 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 – Skattested

§ 6-1. Skattested for forskuddsutskrivningen

Forskuddsutskrivningen foretas i den kommune hvor den forskuddspliktige er bosatt, jf. skatteloven § 3-1. Her medtas også forskudd på skatt av formue og inntekt som nevnt i skatteloven § 3-3. For boer gjelder bestemmelse i skatteloven § 3-1 fjerde ledd.

For person som ikke er bosatt i riket, skal den kommunen som er angitt i skatteloven § 3-4 første, fjerde eller femte ledd eller i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 6 nr. 2, utskrive skatten.

Første og annet ledd gjelder i den utstrekning annet ikke er bestemt i medhold av skattebetalingsloven § 8 nr. 4 og § 18 nr. 4.

Utskriving av forskudd som omhandlet i dette vedtaket § 1-4 tredje ledd foretas i Oslo.

§ 6-2. Skattested for ligningen

Statsskatteligningen for personer og dødsbo foregår i den kommune hvor skattyteren etter bestemmelsene i skatteloven § 3-1 og § 3-4 blir å iligne kommuneskatt. Ved ligningen medtas formue og inntekt som skattes etter bestemmelsene i skatteloven § 3-3 og § 18-7.

Statsskatteligningen for selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, foregår i kontor-kommunen, jf. skatteloven § 3-2.

Ved utligning av skatt for skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., gjelder § 6 i denne loven.

I utlandet hjemmehørende mottaker av godtgjørelse, tantieme, gratiale og lignende fra selskap eller innretning som er hjemmehørende her i riket (skatteloven § 3-4 tredje ledd), skattes i den kommune der selskapet har sitt kontor (hovedkontor) eller styret har sitt sete. Det samme gjelder selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl.

Skattlegging av inntekt som nevnt i dette vedtaket § 3-5 annet ledd foretas i Oslo.

Kapittel 7 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 7-1. Kapitalavkastningsraten for fastsetting av personinntektsdel av nærings- og selskapsinntekt (deling)

Kapitalavkastningsraten som nevnt i skatteloven § 12-13 tredje ledd, skal være maksimalt 7,0 pst.

§ 7-2. Minstefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-32 skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner og ikke høyere enn 57 400 kroner for inntekt som omfattes av skatteloven § 6-31 første ledd a, c eller d eller annet ledd. Fradrag som beregnes av inntekt som omfattes av skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c eller d eller annet ledd alene skal likevel ikke settes lavere enn 31 800 kroner. Tilsvarende gjelder for tidsbegrenset uførestønad, rehabiliterings- og atfføringspenger.

Fradrag beregnet etter § 6-32 skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner og ikke høyere enn 49 400 kroner for inntekt som omfattes av skatteloven § 6-31 første ledd b.

Minstefradraget kan ikke overstige 57 400 kroner, og kan heller ikke overstige den inntekten som det beregnes av.

§ 7-3. Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 5 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 7-4. Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 34 200 kroner i klasse 1 og 68 400 kroner i klasse 2.

§ 7-5. *Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt*

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 92 100 kroner for enslige og 151 000 kroner for ektepar og samboere som går inn under skatteloven § 2-16.

Kapittel 8 – Forskriftskompetanse mv.

§ 8-1. *Avrundingsregler og utfyllende regler*

Departementet kan gi nærmere forskrift om gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak, herunder regler om avrunding av inntekts- og formuesposter, samt fradragposter.

§ 8-2. *Adgang til å fravike reglene i vedtaket*

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 56 nr. 5.

III

Fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2005

For året 2005 svares folketrygdavgifter etter følgende satser:

§ 1. *Arbeidsgiveravgift*

- a) For arbeidsgiveravgift av inntekt som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard er satsen 0 pst.
- b) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2005 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i Finnmark fylke eller til en av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen i Troms fylke, som kalles sone V, er satsen 0 pst.
- c) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2005 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i sone IV, er satsen 9,5 pst. Denne sonen omfatter:
- Troms fylke, med unntak av de kommuner som er nevnt i bokstav b,
 - Nordland fylke,
 - kommunene Namsos, Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Hitra, Frøya, Åfjord, Roan, Osen i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.
- Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 5,1 pst. overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2005, er satsen likevel 5,1 pst.
- d) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2005 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i sone III, er satsen 10,2 pst. Denne sonen omfatter:
- kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Røros, Holtålen, Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunene Surnadal, Rindal, Aure, Halså, Tustna i Møre og Romsdal fylke,

- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang i Oppland fylke,
 - kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Os i Hedmark fylke.
- Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 6,4 pst. overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2005, er satsen likevel 6,4 pst.
- e) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2005 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i sone II, er satsen 14,1 pst. Denne sonen omfatter:
- kommunene Meråker, Frosta, Leksvik, Mosvik, Verran i Nord-Trøndelag fylke,
 - kommunene Ørland, Agdenes, Rissa, Bjugn, Rennebu, Meldal, Midtre Gauldal, Selbu i Sør-Trøndelag fylke,
 - kommunene Vanylven, Sande, Herøy, Norddal, Stranda, Stordal, Rauma, Nesset, Midsund, Sandøy, Gjemnes, Tingvoll, Sunndal, Haram, Aukra, Eide i Møre og Romsdal fylke,
 - Sogn og Fjordane fylke,
 - kommunene Etne, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Kvam, Modalen, Fedje, Masfjorden, Bømlo i Hordaland fylke,
 - kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitsøy, Utsira, Vindafjord, Finnøy, Ølen i Rogaland fylke,
 - kommunene Åseral, Audnedal, Hægebostad, Sirdal i Vest-Agder fylke,
 - kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Iveland, Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle i Aust-Agder fylke,
 - kommunene Drangedal, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje, Nome i Telemark fylke,
 - kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Sigdal, Rollag, Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
 - kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Gausdal, Søndre Land, Nordre Land i Oppland fylke,
 - kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil, Åmot i Hedmark fylke.
- Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av en sats på 10,6 pst. overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2005, er satsen likevel 10,6 pst.
- f) Når arbeidstakeren i inntektsåret 2005 er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en annen kommune enn dem som nevnt i bokstavene b til e, er satsen 14,1 pst. Dette området kalles sone I.
- g) Denne bokstav gjelder foretak som
1. produserer elektrisitet skapt ved vannkraft,
 2. utvinner råolje eller naturgass,
 3. yter en eller flere av følgende tjenester tilknyttet utvinning av olje eller gass:
 - prøve- eller produksjonsboring på kontrakt,

- servicevirksomhet i forbindelse med olje- og gassutvinning,
 - bore- eller brønnservice på kontrakt. Denne bestemmelsen omfatter ikke tjenesteyting tilknyttet letevirkosomhet, eller drift og bruk av innretninger i den utstrekning de brukes til letevirkosomhet.
4. bryter metallholdig malm, med unntak av jernmalm og jernmalm med innhold av mangan,
 5. utvinner industrimineralene nefelinsyenitt eller olivin,
 6. bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy. Med slikt fartøy forstås følgende:
 - fartøy på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods,
 - fartøy på minst 100 BRT til særlige formål,
 - slepebåt på minst 365 kW,
 - fiskefartøy på minst 100 BRT bestemt for eksport til land utenfor EØS-området,
 - flytende og flyttbart uferdig skrog av ovennevnte fartøy. Denne bestemmelsen omfatter også foretak som foretar vesentlig ombygging av fartøy som nevnt ovenfor, dersom fartøyet er over 1 000 BRT.
 7. nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 1-4 eller verdipapirhandeloven § 7-1, jf. § 1-2 første ledd, dersom foretaket har filial, driver grenseoverskridende virksomhet eller har etablert datterforetak som driver tilsvarende virksomhet, i andre stater innen EØS-området.
 8. produserer stål omfattet av den tidligere EKSF-traktaten,
 9. produserer telekommunikasjonstjenester.
Slike foretak skal beregne avgift etter satsen på 14,1 pst. uansett til hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig.
Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 14,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av
 - en sats på 0 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav b,
 - en sats på 5,1 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav c,
 - en sats på 6,4 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav d,
 - en sats på 10,6 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav e
 – overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2005, er satsene likevel i:
 - sone V: 0 pst.
 - sone IV: 5,1 pst.
 - sone III: 6,4 pst.
 - sone II: 10,6 pst.
 Bestemmelsen i nr. 6 kommer ikke til anvendelse på verft som utelukkende driver reparasjon av fartøy
 - og reparasjonene gjøres på verft hjemmehørende i Nordland, Troms eller Finnmark eller
 - reparasjonene gjøres på fartøy som utelukkende drives på norsk sjøterritorium.
 Slike foretak beregner arbeidsgiveravgift etter bokstavene b til f.
 - h) Foretak som utfører godstransport på vei og som i 2004 hadde mer enn 50 årsverk skal beregne avgift etter satsen i bokstav f uansett til hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig. Som godstransport regnes ikke egentransport etter samferdselsloven § 8.
For øvrige transportforetak skal arbeidsgiveravgiften beregnes etter følgende satser når arbeidstakeren er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i
 - sone V: 0 pst.
 - sone IV: 9,5 pst.
 - sone III: 10,2 pst.
 - sone II: 14,1 pst.
 - i) Når et foretak beregner arbeidsgiveravgift etter bokstavene c til e, bokstav g og bokstav m, kan ikke samlet fordel av redusert arbeidsgiveravgift og eventuell annen bagatellmessig støtte til foretaket overstige 270 000 kroner i 2005, jf. forordning (EF) nr. 69/2001 om bagatellmessig støtte inntatt i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning 88/2002.
 - j) Denne bokstav gjelder foretak innenfor næringsgrupperingene:
 - 01.1 Dyrking av jordbruks- og hagebruksvekster
 - 01.2 Husdyrhold
 - 01.3 Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
 - 01.4 Tjenester tilknyttet jordbruk og husdyrhold, unntatt veterinærtjenester og beplantning og vedlikehold av hager og parkanlegg
 - 01.5 Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
 - 02.01 Skogbruk
 - 02.02 Tjenester tilknyttet skogbruk, med unntak av tømmermåling
 - 05.01 Fiske og fangst
 - 05.02 Fiskeoppdrett og klekkerier
 - 15.1 Produksjon, bearbeiding og konservering av kjøtt og kjøttvarer
 - 15.2 Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer
 - 15.3 Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
 - 15.4 Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
 - 15.5 Produksjon av meierivarer og iskrem
 - 15.6 Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter
 - 15.7 Produksjon av fôr
 - 51.2 Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
 - 51.31 Engroshandel med frukt og grønnsaker
 - 51.32 Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
 - 51.33 Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
 - 51.381 Engroshandel med fisk og skalldyr
 - 61.103 Innenriks sjøtransport, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
 - 63.12 Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer,
 - hvor virksomheten er begrenset til å omfatte produkter som ikke faller inn under EØS-avtalen, jf. avtalens artikkel 8.

Slike foretak skal beregne arbeidsgiveravgift etter følgende satser når arbeidstakeren er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i

- sone IV: 5,1 pst.
- sone III: 6,4 pst.
- sone II: 10,6 pst.

Dersom foretakets virksomhet også omfatter aktiviteter eller produkter som ikke er nevnt i første ledd, og denne virksomheten er av ubetydelig omfang, kan foretaket likevel beregne arbeidsgiveravgift etter satsen i annet ledd.

- k) Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt i kongelig resolusjon med hjemmel i § 4 nedenfor.
- l) Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn ved beregning av arbeidsgiveravgift for statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd og for foretak som omfattes av helseforetaksloven, uansett hvilken kommune arbeidstakeren er skattepliktig til. Er arbeidstakeren skattepliktig til en kommune nevnt i bokstav b, skal satsen likevel være 0 pst.
- m) Det skal betales arbeidsgiveravgift etter følgende satser for lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som arbeidsgiver plikter å innberette for arbeidstakere som har fylt 62 år og som er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i
- sone IV: 5,5 pst.
 - sone III: 6,2 pst.
 - sone II: 10,1 pst.
 - sone I: 10,1 pst.

Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 10,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av

- en sats på 1,1 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav c,
 - en sats på 2,4 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav d,
 - en sats på 6,6 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav e overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2005, er satsen likevel:
- sone IV: 1,1 pst.
 - sone III: 2,4 pst.
 - sone II: 6,6 pst.

For foretak som nevnt i bokstav g skal satsen være 10,1 pst. for arbeidstakere som har fylt 62 år. Inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgift som ville følge av satsen på 10,1 pst. og den arbeidsgiveravgift som ville følge av

- en sats på 0 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav b,
- en sats på 1,1 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav c,
- en sats på 2,4 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav d,
- en sats på 6,6 pst. når arbeidstakeren er skattepliktig til en kommune som nevnt i bokstav e

overstiger 270 000 kroner for foretaket i 2005, er satsen likevel:

- sone V: 0 pst.
- sone IV: 1,1 pst.
- sone III: 2,4 pst.
- sone II: 6,6 pst.

For foretak som nevnt i bokstav h første ledd og bokstav l første pkt., skal satsen være 10,1 pst. for arbeidstakere som har fylt 62 år. Foretak som nevnt i bokstav h annet ledd skal betale arbeidsgiveravgift etter følgende satser for arbeidstakere som har fylt 62 år og som er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4 til en kommune i

- sone V: 0 pst.
- sone IV: 5,5 pst.
- sone III: 6,2 pst.
- sone II: 10,1 pst.
- sone I: 10,1 pst.

For foretak som nevnt i bokstav j skal satsen være i

- sone IV: 1,1 pst.
- sone III: 2,4 pst.
- sone II: 6,6 pst.
- sone I: 10,1 pst.

for arbeidstakere som har fylt 62 år.

Beregning av arbeidsgiveravgift etter denne bokstav skjer fra og med første hele avgiftstermin etter at arbeidstakeren har fylt 62 år.

- n) Når arbeidstaker fra samme arbeidsgiver mottar ytelser på mer enn 16 ganger gjennomsnittet av grunnbeløpet i folketrygden i 2005, skal det i tillegg til satsene nevnt ovenfor regnes en særskilt avgift etter en sats på 12,5 pst. av det overskytende.

§ 2. Trygdeavgift

- a) Av pensjon, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, utbetalinger under individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6-47 bokstav c, utbetalinger etter innskuddspensjonsloven og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1: 3 pst.
- b) Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2: 7,8 pst.
- c) Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3: 10,7 pst.
- d) Avgift av næringsinntekt (annen ervervsinntekt) i jord- og skogbruk som overstiger 7,8 pst. av inntekten, skal dekkes med tilskudd knyttet til jordbruksoppjøret. Næringsinntekt er i denne sammenhengen inntekt som nevnt i forskrift gitt av Finansdepartementet 5. oktober 1970 nr. 2 om levering av årsoppgave og om avgiftsfrie uttak i jordbruk med binæringer og skogbruk.

§ 3. Tilskudd fra kommunene og fylkeskommunene som nevnt i folketrygdloven § 23-9 annet ledd

- a) I kommuner: 0 pst.
- b) I fylkeskommuner: 0 pst.

§ 4. Forskriftsfullmakt

Kongen gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Departementet gir regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i § 1.

IV

CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinental-sokkelen for budsjetterminen 2005

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 78 øre pr. standardkubikkmeter,
- b) for olje eller kondensat 78 øre pr. liter.

For mineralske produkter som omfattes av bokstav b), og som er avgiftsbelagt etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter, skal satsen være 47 øre pr. liter.

V

Produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2005

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2005 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 7,8 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekking av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekking av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepenges til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 3,8 pst. for 2005.

Avgift på omsetning av råfisk, råfiskprodukter, hval og hvalprodukter innkreves av godkjente salgslag, jf. lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk § 3. Ved fiske på fjerne farvann der omsetningen foregår utenom salgslag og ved omsetning av sel og produkter av sel, skal den avgiftspliktige innbetale produktavgiften til Fiskeridirektoratet.

VI

Avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2005

§ 1

Av arv og gaver som er avgiftspliktige etter lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver, skal det fra 1. januar 2005 svares avgift til statskassen etter reglene i dette vedtaket.

§ 2

Fradrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravelsesomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til 35 000 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år settes til 50 000 kroner pr. år.

§ 3

Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4

Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren – og foreldre, svares:

Av de første 250 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	20 pst.

§ 5

Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 250 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	10 pst.
Av overskytende beløp	30 pst.

VII

Merverdiavgift for budsjetterminen 2005 (kap. 5521 post 70)

§ 1

1. Fra 1. januar 2005 skal det betales 25 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.
2. Fra 1. januar 2005 skal det betales 11,11 pst. avgift av omsetning som nevnt i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 39 og godtgjørelse som nevnt i samme lov § 41.

§ 2

Fra 1. januar 2005 skal det betales 11 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for næringsmidler. Som næringsmidler anses enhver

mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt:

- a) legemidler,
- b) vann fra vannverk,
- c) tobakkvarer,
- d) alkoholholdige drikkevarer.

§ 3

Fra 1. januar 2005 skal det betales 7 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:

- a) kringkastingsselskap under utøvelse av allmennkringkasting som er finansiert av kringkastingsavgift som nevnt i kringkastingsloven § 6-4,
- b) tjenester som gjelder persontransport,
- c) formidling av tjenester som nevnt i bokstav b,
- d) transport av kjøretøy på ferge eller annet fartøy på innenlands veisamband,
- e) tjenester i form av rett til å overvære kinoforestillinger.

§ 4

Departementet kan gi nærmere forskrifter om avgrensning av avgiftsplikten.

VIII

Særavgifter til statskassen for budsjetterminen 2005 Avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk tilvirking av sprit, isopropanol, brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl mv. med følgende beløp:

- A) Brennevinsbasert drikk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent alkohol: kr 5,54 pr. volumprosent og liter.
- B) Annen alkoholholdig drikk:
 1. med alkoholstyrke over 4,75 til og med 22 volumprosent alkohol: kr 3,61 pr. volumprosent og liter.
 2. med alkoholstyrke:
 - a) til og med 0,7 volumprosent alkohol avgiftslegges etter regelverket for alkoholfrie drikkevarer,
 - b) over 0,7 til og med 2,75 volumprosent alkohol: kr 2,47 pr. liter,
 - c) over 2,75 til og med 3,75 volumprosent alkohol: kr 9,35 pr. liter,
 - d) over 3,75 til og med 4,75 volumprosent alkohol: kr 16,18 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om den avgiftspliktige alkoholstyrken. Alkohol i essenser som innføres, avgiftsbelegges etter de satser og regler som gjelder for sprit og isopropanol, jf. § 2 bokstav e. Departementet kan bestemme at det skal betales avgift på alkoholen også i andre varer til fortæring mv. som innføres.

Satsene i avsnittene foran gjelder også varer som ved kjøp eller som gave innføres med samtykke gitt i medhold av alkohollovgivningen.

Departementet kan gi forskrifter om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet,
 - b) selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 - c) fra tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres som proviant mv. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforskning og utnytting av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,
 3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 4. kommer i retur,
 - d) brukes ved framstilling av essenser i tilfelle som nevnt i punkt c,
 - e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
 - f) bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,
 - g) brukes som råstoff eller hjelpemiddel ved framstilling av alkoholholdige ferdigvarer. Fritaket gjelder kun avgift på alkohol i essenser mv. som innføres,
 - h) selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
 - i) fremstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket gjelder kun drikk etter § 1B som er til eget bruk.
- Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på tobakkvarer (kap. 5531 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen etter følgende satser av:

- a) Sigarer: kr 1,81 pr. gram av pakningens nettovekt. Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- b) Sigaretter: kr 1,81 pr. stk. Med én sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm, osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.
- c) Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning: kr 1,81 pr. gram av pakningens nettovekt.
- d) Skråtobakk: kr 0,58 pr. gram av pakningens nettovekt.
- e) Snus: kr 0,58 pr. gram av pakningens nettovekt.
- f) Sigarettpapir og sigarettthylser: kr 0,0276 pr. stk. av innholdet i pakningen.

Departementet kan gi forskrifter om en forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2

Varer som er ment, eller som departementet finner er tjenlig, som erstatning for forannevnte varer, kan undergis avgiftsplikt etter nærmere bestemmelse av departementet. Når slik avgiftsplikt blir pålagt, skal avgiften svares med beløp som så vidt mulig motsvarer avgiften etter § 1 for tilsvarende tobakkvare.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c) Fra/til tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres som proviant mv. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforskning og utnytting av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,
 3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 4. kommer i retur.

- d) Kvalitetsprøves og forbrukes i fabrikker eller på lager.
- e) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på motorvogner mv. (kap. 5536)**I. Engangsavgift på motorvogner mv.****(kap. 5536 post 71)**

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen:

1. ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret,
2. når betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
3. når en motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten slik registrering,
4. når oppbygget motorvogn tas i bruk før ny registrering.

§ 2

Avgiften betales etter følgende avgiftsgrupper og satser:

Avgiftsgruppe a:

1. Personbiler,
2. varebiler klasse 1 og
3. busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser:

kr 34,75	pr. kg av de første 1 150 kg av egenvekten,
kr 69,50	pr. kg av de neste 250 kg av egenvekten,
kr 139,00	pr. kg av de neste 100 kg av egenvekten,
kr 161,66	pr. kg av resten (vektavgift),
dessuten:	
kr 10,26	pr. cm ³ av de første 1 200 cm ³ av slagvolumet,
kr 26,86	pr. cm ³ av de neste 600 cm ³ av slagvolumet,
kr 63,18	pr. cm ³ av de neste 400 cm ³ av slagvolumet,
kr 78,93	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),
dessuten:	
kr 134,22	pr. kW av de første 65 kW av motoreffekten,
kr 489,54	pr. kW av de neste 25 kW av motoreffekten,
kr 979,38	pr. kW av de neste 40 kW av motoreffekten,
kr 1 657,36	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe b:

Varebiler klasse 2:

20 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe c:

Campingbiler:

13 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe d:

Kombinerte biler med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg:

55 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe e:

Beltebiler:

36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.

Avgiftsgruppe f:

Motorsykler:

kr 9 228 pr. stk. (stykkavgift),

dessuten:

kr 0	pr. cm ³ av de første 125 cm ³ av slagvolumet,
kr 31,70	pr. cm ³ av de neste 775 cm ³ av slagvolumet,
kr 69,50	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),
dessuten:	
kr 0	pr. kW av de første 11 kW av motoreffekten,
kr 410,65	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe g:

Beltemotorsykler (snøscootere):

kr 13,01	pr. kg av de første 100 kg av egenvekten,
kr 26,01	pr. kg av de neste 100 kg av egenvekten,
kr 52,01	pr. kg av resten (vektavgift),
dessuten:	
kr 2,72	pr. cm ³ av de første 200 cm ³ av slagvolumet,
kr 5,42	pr. cm ³ av de neste 200 cm ³ av slagvolumet,
kr 10,83	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift),
dessuten:	
kr 34,68	pr. kW av de første 20 kW av motoreffekten,
kr 69,34	pr. kW av neste 20 kW av motoreffekten,
kr 138,69	pr. kW av resten (motoreffektavgift).

Avgiftsgruppe h:

Motorvogner i avgiftsgruppe a, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede:

40 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

Avgiftsgruppe i:

Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre:

kr 3 038 pr. stk.

Avgiftsgruppe j:

Busser under 6 meter med inntil 17 sitteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen:

35 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

§ 3

Av motorvogner i avgiftsgruppe a – d og g – j skal det i tillegg til avgiften under § 2 svares en vrakpantavgift på kr 1 300 pr. motorvogn. Avgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet kan gi forskrifter om refusjon av vrakpantavgift for motorvogn som utføres til utlandet.

§ 4

Ved beregning av avgift basert på egenvekt, slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som skal fastsettes i forbindelse med motorvognens typegodkjenning og/eller skal fremkomme i motorvognens norske vognkort.

Verdiavgiftsgrunnlaget er ved innenlandsk tilvirkning prisen fra produsent og ved innførsel tollverdien.

Fra de nevnte regler gjøres det unntak for følgende grupper:

1. Motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet.
2. Motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler) til framdrift. For slike motorvogner inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

Departementet kan gi forskrifter om fastsettelse av avgiften for disse grupper og om fradrag for bruk og lignende.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under.

Oppstår det avgiftsmessig tvil om hvilken avgiftsgruppe den enkelte motorvogn skal henføres under, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 6

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på:

1. Motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn.
2. Motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
3. Motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
4. Lett pansrete motorvogner til offentlig bruk.
5. Motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurukonkurranseskjøring.
6. Ambulanser.
7. Begravelseskjøretøy.
8. Beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal nytte kjøretøyet i ambulansetjeneste.
9. Motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller.
10. Busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på:
 - a) innehaver av løyve etter §§ 6 eller 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve.
 - b) institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.
11. Motorvogner som innføres som arvegods.
12. Beltevogner til Forsvaret.
13. Spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om tilbakebetaling av tilskuddsbeløp og om tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift hvor det:

1. innen 3 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av bil som drosje eller for transport av funksjonshemmede, jf. § 2 avgiftsgruppe h,
2. innen 1 år regnet fra registreringen skjer opphør av bruken av buss i tilfelle som er gitt avgiftsfritak etter § 6 nr. 10.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status til en avgiftsgruppe med høyere avgiftssats, og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgifter dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 10

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 11

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

§ 12

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

II. Årsavgift (kap. 5536 post 72)

§ 1

For 2005 betales i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter avgift til statskassen med:

1. kr 2 815 av:
 - a) personbiler med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg,
 - b) varebiler,
 - c) campingbiler med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg,
 - d) busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser (minibusser),
 - e) kombinerte biler med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg,
 - f) årsprøvekjennemerker for kjøretøy.
2. kr 940 av campingtilhengere med egenvekt over 350 kg.
3. kr 1 585 av motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge.

4. kr 1 785 av:
- følgende kjøretøy med tillatt totalvekt fra 3 500 kg inntil 12 000 kg: – lastebiler, – trekkbiler,
 - kombinerte biler med tillatt totalvekt fra 7 500 kg inntil 12 000 kg,
 - busser med tillatt totalvekt mindre enn 12 000 kg som ikke faller inn under nr. 1 bokstav d.
5. kr 360 av:
- motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
 - motorvogn som er registrert på innehaver av løyve etter § 6 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som innehar slikt ruteløyve,
 - motorvogn som er godkjent og registrert som ambulans eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
 - kjøretøy som er registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
 - motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
 - motorredskap,
 - beltekjøretøy,
 - trekkbiler som ikke faller inn under nr. 4 bokstav a.
6. kr 180 av:
- moped,er,
 - traktorer,
 - kjøretøy som er 30 år eller eldre.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er:

- Kjøretøy som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn.
- Motorvogn som er registrert på Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- Motorvogn som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- Kjøretøy registrert til bruk på Svalbard.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

For kjøretøy som er registrert pr. 1. januar eller som blir registrert i 1. halvår, og for årsprøvekjennermerker som er tildelt pr. 1. januar eller som blir tildelt i 1. halvår, skal det svares full avgift.

Det skal ikke svares avgift for kjøretøy som dokumenteres levert senest innen avgiftens forfall til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopphuggeri for vraking/hugging.

På vilkår departementet kan fastsette, skal det svares halv avgift på kjøretøy som:

- dokumenteres levert til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopphuggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,
- registreres eller tildeles årsprøvekjennermerker i annet halvår.

§ 4

Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. For kjøretøy som nevnt i § 1 nr. 5 og 6, forhøyes avgiften med kr 50. Departementet kan gi forskrifter om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at betalt årsavgift kan refunderes i tilfelle der motorkjøretøy stjeles i løpet av avgiftsåret.

III. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 12 000 kg etter følgende satser (kroner):

1. Vektgradert årsavgift

A. Motorkjøretøyer

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
<i>2 aksler</i>		
12 000 – 12 999 kg	358	641
13 000 – 13 999 kg	641	1 144
14 000 – 14 999 kg	1 144	1 462
15 000 – og over	1 462	2 861

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
<i>3 aksler</i>		
12 000 – 14 999 kg	358	358
15 000 – 16 999 kg	641	851
17 000 – 18 999 kg	851	1 372
19 000 – 20 999 kg	1 372	1 673
21 000 – 22 999 kg	1 673	2 384
23 000 – og over	2 384	3 509
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000 – 24 999 kg	1 673	1 691
25 000 – 26 999 kg	1 691	2 441
27 000 – 28 999 kg	2 441	3 663
29 000 – og over	3 663	5 261

B. Kombinasjoner av kjøretøy (vogntog)

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
<i>2 + 1 aksler</i>		
12 000 – 13 999 kg	358	358
14 000 – 15 999 kg	358	358
16 000 – 17 999 kg	358	485
18 000 – 19 999 kg	485	649
20 000 – 21 999 kg	649	1 042
22 000 – 22 999 kg	1 042	1 243
23 000 – 24 999 kg	1 243	1 956
25 000 – 27 999 kg	1 956	3 160
28 000 kg og over	3 160	5 276

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
<i>2 + 2 aksler</i>		
16 000 – 24 999 kg	632	995
25 000 – 25 999 kg	995	1 407
26 000 – 27 999 kg	1 407	1 902
28 000 – 28 999 kg	1 902	2 221
29 000 – 30 999 kg	2 221	3 418
31 000 – 32 999 kg	3 418	4 604
33 000 kg og over	4 604	6 805
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16 000 – 37 999 kg	3 736	5 061
38 000 – 40 000 kg	5 061	6 751
Over 40 000 kg	6 751	9 043
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
16 000 – 24 999 kg	632	995
25 000 – 25 999 kg	995	1 407
26 000 – 27 999 kg	1 407	1 902
28 000 – 28 999 kg	1 902	2 221
29 000 – 30 999 kg	2 221	3 418
31 000 – 32 999 kg	3 418	4 604
33 000 – og over	4 604	6 805
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000 – 37 999 kg	3 344	4 505
38 000 – 40 000 kg	4 505	6 093
Over 40 000 kg	6 093	8 842
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000 – 37 999 kg	2 056	2 414
38 000 – 40 000 kg	2 414	3 426
Over 40 000 kg	3 426	5 245

og

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektclasser	Avgasskravnivå						
	IKKE EURO	EURO I	EURO II	EURO III	EURO IV	EURO V	0-utslipp
12 000 – 19 999 kg	6 014	3 342	2 338	1 425	752	467	0
20 000 kg og over	10 693	6 126	4 344	2 612	1 379	856	0

§ 2

Departementet kan gi forskrifter om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder om krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan også gi forskrifter om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn for beregning av avgiften.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4

Grunnlaget for avgiften er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret, for semitraile-re den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Departementet kan gi forskrifter om at avgifts-grunnlaget kan settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

Hvis kjøretøyets totalvekt ikke direkte går frem av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

§ 5

Følgende kjøretøy er fritatt fra vektgradert og miljø-differensiert årsavgift:

- a) traktorer,
- b) kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- c) motorredskaper,
- d) kjøretøy som er 30 år eller eldre. Fritaket gjelder ikke tilhengere,
- e) kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- f) kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om utskrivning av avgiften i flere terminer, og om forholdsmessig beregning

av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrifter om betaling av avgift basert på en dagsats på 2 pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 8

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 9

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 10

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

IV. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nedenfor nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogn og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår				
	2005 og 2004 kr	2003 kr	2002 kr	2001 til 1994 kr	1993 og eldre kr
a. Mopeder. Motorsykler. Beltemotorsykler					
1. Mopeder	562	562	562	562	562
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum, samt elektrisk drevne motorsykler	1 604	1 604	1 604	1 604	1 604
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 673	2 673	2 673	2 673	1 397
b. Personbiler. Busser					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	7 852	5 948	4 484	2 997	1 397
2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	10 721	8 337	6 171	4 278	1 397
3. over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	15 416	11 974	8 754	5 948	1 397
4. over 1 600 kg	19 966	15 416	11 272	7 694	1 397
c. Lastebiler. Trekkbiler. Varebiler. Kombinerte biler					
Campingbiler. Beltebiler.					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 1 000 kg	6 376	4 907	3 849	2 451	1 397
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	9 735	7 908	5 887	4 064	1 397
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	12 823	10 256	7 614	5 208	1 397
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	17 652	14 115	10 586	7 110	7 110

	Registreringsår				
	2005 og 2004 kr	2003 kr	2002 kr	2001til 1994 kr	1993 og eldre kr
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	22 696	18 106	13 611	9 075	9 075
6. over 5 000 kg	27 400	21 965	16 417	11 041	11 041
d. Biltilhengere, herunder semitrailere og camping tilhengere, med egenvekt over 350 kg					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	6 371	4 906	3 849	2 451	2 451
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	7 356	5 887	4 484	2 874	2 874
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	8 911	7 171	5 378	3 587	3 587
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	11 851	9 411	7 244	4 709	4 709
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	16 703	13 446	10 087	6 670	6 670
6. over 5 000 kg	22 050	17 314	12 948	8 630	8 630

§ 2

Det gis fritak eller refusjon av avgift ved omregistrering av kjøretøy:

1. ved ren navneendring (bevilling for/registrering av navnebytte må foreligge),
2. på ektefelle,
3. mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
4. som er 30 år eller eldre,
5. som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
6. som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
7. på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
8. som registreres på Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
9. som har vært registrert på samme eier i 2 måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
10. som tas tilbake av selger som følge av hevet kjøp etter kjøpslovens bestemmelser,
11. ved fusjon mellom aksjeselskaper,
12. ved omdannelse av virksomheter når tidligere og ny(e) eier(e) er identiske,
13. ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

V. Avgift på bensin (kap. 5536 post 76)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) for svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,03,
- b) for lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,07,
- c) for annen bensin: kr 4,07.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen. Departementet kan videre gi forskrifter om at det skal betales avgift av annet flytende brennstoff som anses anvendelig som motordrivstoff. Departementet avgjør hva som er anvendelig som motordrivstoff.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på bensin til følgende anvendelsesområder:

- a) Utførsel.
- b) Fly, unntatt Forsvarets fly.
- c) Diplomater m.m.
- d) Nødvendig bruk i Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
- e) Teknisk og medisinsk formål.
- f) Som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense.
- g) Båter og snøscootere i veiløse strøk.
- h) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- i) Reisegods og reiseutstyr.

- j) Motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper.
- k) Bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
- l) NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- m) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.
Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

I tilfelle misbruk kan departementet nekte avgiftsfritak eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

VI. Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift) (kap. 5536 post 77)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje til fremdrift av motorvogn. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) for svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 2,92,
- b) for lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 2,97,
- c) for annen mineralolje: kr 2,97.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂- og svovelavgift på mineraliske produkter.

§ 2

Når oljer er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal det ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd.

Departementet kan i særskilte enkeltstående tilfeller bestemme at:

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn bruk av merket olje, eller
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3

På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje:

1. I følgende motorvogner:

- a) traktorer,
- b) motorvogn registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- c) motorredskaper,
- d) tilhørende Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- e) tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

2. Til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på autodiesel:

- a) som bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,
- b) for andel av biodiesel i mineraloljen,
- c) til motorvogn tilhørende fremmede lands diplomatiske tjenestemenn som er tilsatt her og er offisielt anmeldt. Det samme gjelder for mineralolje til fremdrift av motorvogn som nyttes av utsendt generalkonsul, konsul og visekonsul i den utstrekning tilsvarende norske tjenestemenn nyter samme fordel i vedkommende fremmede land.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Om avgift på båtmotorer (kap. 5537 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved import og innenlandsk tilvirking av båtmotorer (framdriftsmotorer) med kr 135,00 pr. hk. Som båtmotor anses også motorblokker til slike.

Avgiftsplikten gjelder båtmotorer på minst 9 hk.

Elektriske motorer er unntatt fra avgiftsplikt.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på båtmotorer som:

- a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b) Er nødvendig for Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
- c) Fra tilvirkers, importørs eller forhandlers lager
 1. utføres til utlandet,
 2. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 3. leveres til bruk i fartøy registrert i fiskebåtregisteret (dog ikke utenbordsmotorer og hekkaggregater),
 4. leveres til bruk i fartøy mv. registrert i skipsregisteret, med unntak av fritidsbåter,
 5. kommer i retur.
- d) Innføres tollfritt i medhold av tolltariffens innledende bestemmelser § 11 pkt. 10, 12, 13 eller 14 e.
- e) Benyttes i Forsvarets marinefartøy.
- f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var

overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Forbruksavgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 9,88 øre pr. kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

En redusert sats på 0,45 øre pr. kWh benyttes for levering av kraft:

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen, og
 - b) i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.
- Avgift skal også betales ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrifter om nærmere avgrensning av avgiftsplikten.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på kraft som:

- a) er produsert ved energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
- b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
- c) er produsert i nødstrømsaggregat i tilfeller hvor den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred,
- e) leveres til Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet,
- f) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- g) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustri-anlegg som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kraft etter § 1 annet ledd bokstav a,
- h) leveres veksthusnæringen,
- i) leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- j) er produsert i mottrykksanlegg,

- k) leveres husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
- l) leveres til andre enn husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord, såfremt fordelingen av fritaket sammen med bagatellmessig støtte gitt i vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2005 ikke overstiger 270 000 kroner i 2005,
- m) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft.
- Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Grunnavgift på fyringsolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje med kr 0,414 pr. liter.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er:

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) olje som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på mineralolje til følgende anvendelsesområder:

1. Utførsel.
2. Skip i utenriks fart.
3. Gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart.
4. Fiske og fangst i nære farvann.
5. Fiske og fangst i fjerne farvann.

6. Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
7. Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
8. Benyttes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.
9. Innføres som reisegods eller reiseutstyr.
10. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
11. NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
12. Treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien.
13. Nødvendig bruk i Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
14. Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

**Miljøavgifter på mineralske produkter mv.
A. CO₂-avgift på mineralske produkter
(kap. 5543 post 70)**

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen på følgende mineralske produkter i henhold til følgende satser:

1. Generell sats
 - a) Mineralolje: kr 0,52 pr. liter.
 - b) Bensin: kr 0,78 pr. liter.
2. Redusert sats, jf. § 2
 - a) Mineralolje: kr 0,31 pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen kr 0,26 pr. liter.
 - b) Bensin: kr 0,28 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Der det skal betales redusert sats, gis refusjon eller tilskudd etter § 1 nr. 2 til følgende anvendelsesområder:

1. Mineralolje til bruk i
 - a) Fly som flyr mellom norske flyplasser.
 - b) Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
 - c) Godstransport i innenriks sjøfart.
2. Bensin til bruk i
 - a) Fly som flyr mellom norske flyplasser, unntatt Forsvarets fly.
 - b) Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

1. Generelle fritak for produkter som
 - a) Utføres.
 - b) Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1. Dette gjelder ikke når det skal betales avgift etter § 2.
 - c) Innføres som reisegods og reiseutstyr.
 - d) Benyttes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn den benyttede mengde råstoff skulle tilsi.
 - e) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrek-

ning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

- f) Selges til eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
 - g) Kommer i retur til registrert virksomhets lager.
2. Mineralolje til bruk i
 - a) Skip i utenriks fart.
 - b) Fiske og fangst i fjerne farvann.
 - c) Fiske og fangst i nære farvann.
 - d) Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
 - e) Fly i utenriks fart.
 3. Bensin til bruk for
 - a) Diplomater m.m.
 - b) Tekniske og medisinske formål.
 - c) Motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper.
 - d) Bensin gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
 - e) Fly i utenriks fart.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritaket.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Departementet kan ved overtredelse av §§ 2 eller 3 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 7

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

B. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen på følgende mineralske produkter etter følgende satser:

1. Generell sats
 - 7 øre pr. liter mineralolje for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel i olje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel.
2. Redusert sats, jf. § 2
 - 3 øre pr. liter mineralolje for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel i oljen. Avgift skal ikke svares for olje som inneholder 0,05 pst. vektandel svovel eller mindre.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Der det skal betales redusert sats, gis refusjon eller tilskudd etter § 1 nr. 2 for mineralolje til følgende anvendelsesområder:

- a. Fly som flyr mellom norske flyplasser.
- b. Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på produkter til følgende anvendelsesområder:

1. Generelle fritak
 - a. Utførsel.
 - b. Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1. Dette gjelder ikke når det skal betales avgift etter § 2.
 - c. Reisegods og reiseutstyr.
 - d. Utslippt av svovel til atmosfæren er mindre enn det som svovelinnholdet i de benyttede produkter skulle tilsi.
 - e. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
 - f. NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
 - g. Nødvendig bruk i Den nordiske investeringsbankens offisielle virksomhet.
 - h. Kommer i retur til registrert virksomhets lager.
2. Mineralolje til bruk i

- a. Skip i utenriks fart.
- b. Fiske og fangst i fjerne farvann.
- c. Fly i utenriks fart.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Departementet kan ved overtredelse av §§ 2 eller 3 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 7

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

C. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på smøreolje mv. med kr 1,62 pr. liter.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på smøreolje mv. til følgende anvendelsesområder:

- a. Utførsel.
- b. Utenriks fart.
- c. Fiske og fangst i fjerne farvann.
- d. Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.

- e. Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- f. Er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved innførsel eller utførsel.
- g. Fly, unntatt olje til Forsvarets fly.
- h. Råstoff i industriell virksomhet som i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.
- i. Omsettes i detaljforpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter.
- j. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren.
- k. NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- l. Kommer i retur til registrert virksomhets lager.
Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Departementet kan i tilfelle overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

støv	HF	HCl	NO _x	SO ₂	Hg	Cd
kr 0,600	kr 21,23	kr 0,106	kr 0,0153	kr 0,0174	kr 28,72	kr 55,25
pr. gram	pr. gram	pr. gram	pr. gram	pr. gram	pr. gram	pr. gram
Pb	Cr	Cu	Mn	As	Ni	dioksiner
kr 65,96	kr 594,07	kr 0,317	kr 98,84	kr 10,10	kr 9,68	kr 2 445 000
pr. gram	pr. gram	pr. gram	pr. gram	pr. gram	pr. gram	pr. gram

For utslipp av CO₂ skal det betales avgift med kr 40,57 pr. tonn innlevert avfall. Anlegg som ikke brenner avfall som inneholder fossilt materiale skal ikke betale avgift for utslipp av CO₂.

§ 4

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på avfall som:

- a. Innleveres til særskilt behandling etter forskrift 20. desember 2002 nr. 1817 om farlig avfall.
- b. Innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning.
- c. Består av uorganisk materiale og som legges på særskilt opplagsplass.

§ 6

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på sluttbehandling av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for sluttbehandling av avfall etter de satser som framkommer av §§ 2 og 3. Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av reglene i disse bestemmelsene.

§ 2

Ved innlevering av avfall til deponi skal det betales avgift etter følgende satser pr. tonn avfall:

1. kr 409 for anlegg
 - a) som oppfyller kravene til dobbel bunn- og sidetetting i forskrift 21. mars 2002 nr. 375 om deponering av avfall (deponiforskriften) vedlegg I punkt 3.1-3.3, eller
 - b) der det etter en risikovurdering er lempet på kravene til bunn- og sidetetting i henhold til deponiforskriften vedlegg I punkt 3.4.
2. kr 533 for anlegg som ikke oppfyller kravene i nr. 1.

§ 3

Ved forbrenning av avfall skal det betales avgift ved utslipp av følgende stoffer etter følgende satser:

- d. Er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien.
- e. Består av forurensede jord- og løsmasser, herunder avfall fra nedlagte avfallsdeponi.
Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan fritak for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp eller tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgift etter første ledd omfatter også TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift svares av produktet etter følgende intervaller og satser:

Innhold TRI/PER Pst.	kr pr. kg	
	TRI	PER
1. Over 0,1 – t.o.m. 1		0,54
2. Over 1 – t.o.m. 5	2,82	2,82
3. Over 5 – t.o.m. 10	5,64	5,64
4. Over 10 – t.o.m. 30	16,70	16,70
5. Over 30 – t.o.m. 60	33,40	33,40
6. Over 60 – t.o.m. 100	55,71	55,71

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI/PER.

Departementet kan gi forskrifter om hva som omfattes av avgiftsplikten og om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- Utføres.
- Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- Gjenvinnes til eget bruk.
- Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

f. Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan fritak for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK.

Avgiftsplikten etter første ledd omfatter også HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Departementet kan gi bestemmelser om at avgifter på HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften i slike tilfeller skal betales etter sjablonsatser.

§ 2

Avgiften beregnes etter følgende satser:

Produkttyper	Kjemisk formel	Avgiftssats (kr/kg)
<i>HFK:</i>		
HFK-23	CHF ₃	2191
HFK-32	CH ₂ F ₂	122
HFK-41	CH ₃ F	28
HFK-43-10mee	C ₅ H ₂ F ₁₀	243
HFK-125	C ₂ HF ₅	524
HFK-134	C ₂ H ₂ F ₄	187
HFK-134a	CH ₂ FCF ₃	243
HFK-152a	C ₂ H ₄ F ₂	26
HFK-143	C ₂ H ₃ F ₃	56
HFK-143a	C ₂ H ₃ F ₃	711
HFK-227ea	C ₃ HF ₇	543
HFK-236fa	C ₃ H ₂ F ₆	1 179
HFK-245ca	C ₃ H ₃ F ₅	105

Produkttyper	Kjemisk formel	Avgiftssats (kr/kg)
<i>PFK:</i>		
Perfluormetan	CF ₄	1 217
Perfluoretan	C ₂ F ₆	1 723
Perfluorpropan	C ₃ F ₈	1 311
Perfluorbutan	C ₄ F ₁₀	1 311
Perfluorcyklobutan	c-C ₄ F ₈	1 629
Perfluorpentan	C ₅ F ₁₂	1 404
Perfluorheksan	C ₆ F ₁₄	1 386

Hvis produkttypen er ukjent benyttes den høyeste avgiftssats av de produkttyper det kan være. Ved gassblandinger beregnes avgiften for den enkelte produkttype i blandingen. Er blandingsforholdet ukjent benyttes satsen for produkttypen med høyest sats for hele vekten.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av denne bestemmelsen.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- Utføres.
- Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
- Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.
- Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- Gjenvinnes.
- Kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. (kap. 5555 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 15,79 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt. Det skal også betales avgift av slike varer uten tilsetning av sukker eller søtningsmiddel. Departementet kan gi forskrifter om hva som skal anses som avgiftspliktige sjokolade- og sukkervarer.

§ 2

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens virksomhet.
- Fra/til tilvirkers eller importørs lager
 - utføres til utlandet,
 - leveres som proviant mv. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforskning og utnytting av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,
 - legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 - kommer i retur.
- Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- Brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer.
- Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var

overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 6

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på:

- a. alkoholfrie drikkevarer, pr. liter salgsvare: kr 1,58,
- b. sirup som nyttes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l., pr. liter salgsvare: kr 9,64,
- c. kullsyre som blir solgt eller innført til tilvirkning av alkoholfrie drikkevarer som ikke skal selges, pr. kg kullsyre: kr 64,00.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles i dette regelverket også drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol, jf. Stortingets vedtak om avgift på alkohol § 1 B nr. 2 bokstav a.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikten er følgende kullsyrefrie drikkevarer:

- a. råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, vann uten tilsetning av smakstoffer, saft av frukt og bær samt konsentrat av disse,
- b. melk, melkeprodukter,
- c. drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konserver av dette,
- d. varer i pulverform,
- e. korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- f. morsmelkerstatning.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:

- a. Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b. Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c. Fra tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres som proviant mv. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforskning og utnyttning av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,

3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,

4. kommer i retur.

- d. Nytt til ervervsmessig fremstilling av annet enn drikkevarer.

- e. Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.

- f. Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70-74)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen på følgende drikkevareemballasje og etter følgende satser pr. emballasjeenhet:

1. Miljøavgift

a) Glass og metall	kr 4,46
b) Plast	kr 2,69
c) Kartong/papp	kr 1,11

Departementet kan på nærmere vilkår frita for, sette ned eller refundere miljøavgiften dersom emballasjen inngår i et retursystem.

2. Grunnavgift

Engangsemballasje	kr 0,91
-------------------	---------

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2

Unntatt fra miljøavgiften er emballasje som inneholder følgende alkohol- og kullsyrefrie drikkevarer:

- a) råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, saft av frukt og bær samt konsentrat av disse,
- b) melk, melkeprodukter,
- c) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- d) varer i pulverform,
- e) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- f) morsmelkerstatning.

For grunnavgiften gjelder bokstavene b – f tilsvarende.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje:

- a) med rominnhold på minst 4 liter,
- b) som selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet,
- c) som selges til eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) som fra registrert virksomhets eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres som proviant mv. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforskning og utnyttning av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,
 3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 4. kommer i retur,
- e) bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk,
- f) selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

§ 8

Departementet kan vurdere overgangsordninger ved systemomlegging av avgiftene i enkelttilfeller og etter en særskilt vurdering.

Avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sukker mv. med kr 6,12 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

§ 2

Avgiftsplikten omfatter:

1. Sukker (roe-/bete- og rørsukker).
2. Sirup og sukkeropløsning av nevnte varer.

§ 3

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på sukker som:

- a. Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.
- b. Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
- c. Fra tilvirkers eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres som proviant mv. til bruk eller salg om bord i fartøyer eller luftfartøyer i utenriks fart, eller leveres til bruk i forbindelse med utforskning og utnyttning av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, etter de samme bestemmelser som gjelder for toll,
 3. legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1,
 4. kommer i retur.
- d. Nytt til ervervsmessig fremstilling av varer.
- e. Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
- f. Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette

følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

g. Nytt til biavl.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4

Departementet kan gi forskrifter om hvilken ervervs- messig fremstilling av varer som faller inn under § 3 bokstav d.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrundning av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 9

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1

Fra 1. januar 2005 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn, med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, dog minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper betales avgift med kr 1 000 pr. hjemmelsoverføring.

§ 2

Fritatt for avgift er:

- Gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet.
- Dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner.

c. Overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbanken som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.

d. Egen sameieandel ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie.

e. Overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller.

f. Ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel.

g. Overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg.

h. Overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av.

i. Overføring av hjemmel til fast eiendom mellom den krets av kongefamilien som har arve- og gaveavgiftsfritak, jf. lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 1 femte ledd.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3

Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsverdien av tomta dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5

Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Avgift på frekvenser (kap. 5583 post 70)

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2005 kan:

- fastsette en avgift knyttet til disponering av frekvenser til drift av tredje generasjons system for mobilkommunikasjon (bl.a. UMTS),
- fastsette en avgift knyttet til disponering av frekvenser til drift av andre generasjons mobilkommunikasjonssystem,
- forestå salg av 5-sifrede telefonnummer,
- fastsette nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

IX Tollavgifter for budsjetterminen 2005 (kap. 5511)

I.

Tolltariffen slik den gjelder 31. desember 2004, herunder tolltariffens innledende bestemmelser, skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2005 med følgende endringer:

A.

I tolltariffens innledende bestemmelser gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 3 første, annet og tredje ledd skal lyde:

3. Varer som er omfattet av en frihandelsavtale inngått mellom Norge og fremmed stat eller gruppe av stater kan innenfor rammen av slike avtaler innføres med redusert toll, tollfritt eller med annen tollmessig justering. Preferansetollbehandling innvilges under forutsetning av at opprinnelsesreglene til den aktuelle frihandelsavtalen er oppfylt.

Følgende frihandelsavtaler er virksomme pr. 1. januar 2005:

- Avtalen om opprettelse av Det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområde, EØS-avtalen
- Konvensjonen om opprettelse av Det Europeiske Frihandelsforbund
- Handelsavtalen EF – Norge
- Frihandelsavtalen EFTA – Tyrkia
- Frihandelsavtalen EFTA – Israel
- Frihandelsavtalen EFTA – Romania
- Frihandelsavtalen EFTA – Bulgaria
- Frihandelsavtalen Norge – Færøyene
- Interim frihandelsavtale EFTA – PLO på vegne av Den palestinske selvstyremyndighet
- Frihandelsavtalen EFTA – Marokko
- Frihandelsavtalen EFTA – Mexico
- Frihandelsavtalen EFTA – Makedonia
- Frihandelsavtalen EFTA – Jordan
- Frihandelsavtalen EFTA – Kroatia
- Frihandelsavtalen EFTA – Singapore

Tollpreferanser gis under samme forutsetninger også for varer som er omfattet av bilaterale eller unilaterale erklæringer inngått i tilknytning til disse frihandelsavtalene.

§ 24 nr. 1 bokstav d nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder salg til passasjerer som ankommer Norge med luftfartøy og som oppfyller vilkårene for toll- og avgiftsfrihet, jf. § 11 nr. 10.

B.

Tollsatsene settes til 10,7 pst. på de varenumrene i tolltariffen som er angitt i vedlegg 3 til St.prp. nr. 1 (2004-2005) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

C.

GSP-ordningen endres ved at varenumrene som er nevnt i vedlegg 4 til St.prp. nr. 1 (2004-2005) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, skal omfattes.

II.

Finansdepartementet gis fullmakt til å iverksette de tollmessige sider ved eventuelle frihandelsavtaler som inngås i 2005 mellom EFTA-landene og henholdsvis Canada, Chile, Egypt, Libanon, Sør-Afrika, Botswana, Namibia, Lesotho, Swaziland og Tunisia.

Finansdepartementet gis tilsvarende fullmakt til å iverksette bilaterale landbruksavtaler inngått under de nevnte frihandelsavtaler.

III.

Finansdepartementet gis fullmakt til å innarbeide tekniske endringer i tolltariffen.

X

Avgift på legemiddelomsetning

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2005 skal betales avgift tilsvarende 1,3 pst.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 55 mot 47 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 20.48.42)

Presidenten: Da gjenstår det å votere over rammeområde 24.

Her foreligger det mindretallsforslag fra Arbeiderpartiet, fra Fremskrittspartiet, fra Sosialistisk Venstreparti, fra Senterpartiet og fra Kystpartiet – det er forslagene nr. 16, 17, 18, 19 og 20. Også disse forslagene bortfaller.

Komiteen hadde innstillet:

D. Rammeområde 24 Utbytte mv.

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
5316		Kommunalbanken AS		
	70	Garantiprovisjon	10 500 000	
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS		
	81	Aksjeutbytte	17 200 000	
5618		Aksjer i Posten Norge AS		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	80	Utbytte	466 400 000	
5620		Aksjer i Mesta AS		
	80	Utbytte	71 000 000	
5622		Aksjer i Avinor AS		
	80	Utbytte	50 000 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge (jf. kap. 2421 og 5325)		
	80	Renter på lån fra statskassen	450 000 000	
	81	Rentemargin, risikolåneordningen	2 000 000	
	83	Tilbakeføring av renter fra såkornkapitalfond	123 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	80	Utbytte	6 800 000	
5631		Aksjer i A/S Vinmonopolet		
	80	Statens overskuddsandel	37 200 000	
	81	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	80	Utbytte	750 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	80	Utbytte	8 500 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 950 og 3950)		
	80	Utbytte	7 147 000 000	
5680		Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Utbytte, Statnett SF	360 000 000	
5685		Aksjer i Statoil ASA		
	80	Utbytte	4 877 000 000	
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	80	Utbytte	64 000 000	
		Totale inntekter		13 691 352 000

II

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS i 2005 betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 prosent av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

III

Statens overskuddsandel i A/S Vinmonopolet

Stortinget samtykker i at statens andel i 2005 av driftsoverskuddet i A/S Vinmonopolet fastsettes til 60 pst. av resultatet i 2004, før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

IV

Aksjelovens normalregler ved fastsettelse av utbytte

Stortingets vedtak nr. 465 for 2003-2004 om å legge aksjelovens normalregler til grunn ved fastsettelsen av utbytte fra Statkraft SF oppheves.

V

Kompensasjon for dokumentavgift

Stortingets vedtak nr. 461 for 2003-2004 om å kompensere dokumentavgift ved omorganiseringen av Statkraft SF med et tilsvarende beløp oppheves.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 55 mot 47 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 20.49.19)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har Jan Tore Sanner satt frem et forslag på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:9 (2004-2005) – forslag fra stortingsrepresentantene Synnøve Konglevoll, Lena Jensen og Øyvind Korsberg om statlig bevilgning til «Prosjektet 46664 Tromsø» på kr. 12 000 000 – avvises.»

Det voteres alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstillet:

I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
719		Helsefremmende og forebyggende arbeid	
	70	Forebygging av hiv og seksuelt overførbare sykdommer – smittevern, <i>kan overføres,</i> f o r h ø y e s med	12 000 000
		fra kr 26 099 000 til kr 38 099 000	

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes innstillingen med 63 mot 39 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.50.04)

S a k n r . 5

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 20.51.
